

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
L E G E

pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, Nr. 437-440 art. 598), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii cuvintele „*ora de închidere a porții intrazilnice interzonale*” se substituie cu cuvintele „*ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale*”.

2. Articolul 1:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) *Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru buna funcționare a unei piețe integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și al consumatorilor, permite dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice, oferind furnizorilor, traderilor și consumatorilor posibilitatea de a acoperi sau de a se proteja împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, abilitază și protejează consumatorii, asigură competitivitatea, inclusiv pe piața mondială, consolidează securitatea aprovizionării și flexibilitatea prin consumul dispecerizabil, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate din surse nefosile, asigură eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică și care permite integrarea sectorială și integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.*”

La alineatul (4) litera p) textul „*autoritatea investită cu competențe de reglementare și monitorizare a activităților din sectorul electroenergetic*” se substituie cu cuvântul „*Agenție*”. Totodată, după cuvintele „*alți actori-cheie din sectorul electroenergetic și autoritățile de resort din*” se inserează cuvintele „*Republica Moldova și din*”.

3. Articolul 2:

se completează cu punctele 31¹-31⁴, 41¹, 43¹, 87¹, 109¹ și 118¹ cu următorul cuprins:

„31¹. *contract bidirecțional pentru diferență – contract între un producător și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât protecția unui nivel minim de remunerare, cât și limitarea remunerării excesive;*

31². *contor convențional – contor de energie electrică, analog sau electronic, care nu are capacitatea de a transmite și de a primi date;*

31³. *contract de achiziție a energiei electrice sau PPA – contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, în condiții de piață;*

31⁴. *contor de energie electrică - dispozitiv destinat măsurării și înregistrării cantității de energie electrică livrate în sau extrase din rețeaua electrică și, după caz, a puterii electrice, în scopul măsurării comerciale;*”;

„41¹. *dispozitiv de măsurare dedicat – dispozitiv conectat la sau încorporat într-un activ care furnizează servicii de consum dispecerizabil sau servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice sau operatorilor de sistem;*”;

„43¹. *echipamente auxiliare de măsurare – echipamente și dispozitive, altele decât contorul de energie electrică, necesare pentru măsurarea energiei electrice, inclusiv, după caz, transformatoarele de măsură, circuitele secundare de măsurare și alte echipamente tehnice aferente măsurării;*”;

„87¹. *ora de vârf – oră în care, conform estimărilor operatorului sistemului de transport și, după caz, ale OPEED, consumul brut de energie electrică sau consumul brut de energie electrică produsă din alte surse decât energia din surse regenerabile sau prețul angro al energiei electrice pentru ziua următoare se preconizează că va fi cel mai ridicat, ținând seama de schimburile interzonale;*”;

„109¹. *produs de reducere a vârfurilor de sarcină – produs bazat pe piață, prin intermediul căruia participanții la piață pot oferi operatorului de sistem o reducere a vârfurilor de sarcină;*”;

„118¹. *reducere a vârfurilor de sarcină – capacitate a participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică din rețea în orele de vârf la cererea operatorului de sistem;*”.

La punctul 27 cuvintele „*la alte spații*” se substituie cu cuvintele „*în alte zone*”;

La punctul 44 definiția noțiunii de „*echipament de măsurare*” va avea următorul cuprins:

„*echipament de măsurare – ansamblu format din contorul de energie electrică și, după caz, echipamentele auxiliare de măsurare aferente;*”;

Definiția de la punctul 45 se exclude;

La punctul 69 cuvântul „*contorizării*” se substituie cu cuvântul „*măsurării*”;

La punctul 93 textul „*(piață extrabursieră)*” și textul „*în afara unei piețe organizate, direct între participanții la piață,*” se exclud;

La punctul 102 cuvântul „*rezoluțiunea*” se substituie cu cuvântul „*încetarea*”;

La punctul 103 cuvântul „*rezoluțiunea*” se substituie cu cuvântul „*încetarea*”;

La punctul 113 cuvintele „*în baza dreptului de proprietate*” se substituie cu cuvintele „*în condițiile prezentei legi*”;

La punctul 132 cuvintele „*echipament de măsurare convențional*” se substituie cu cuvintele „*contor convențional*”;

La punctul 147 cuvântul „*contorizării*” se substituie cu cuvântul „*măsurării*”;

La punctul 152 cuvintele „*consumatorii finali*” se substituie cu cuvintele „*consumatorii*”.

4. Articolul 3:

La alineatul (2) litera a) după textul „*, a securității aprovizionării cu energie electrică,*” se completează cu textul „*, a integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie,*”.

Alineatul (2) se completează cu literele c¹) și n¹) cu următorul cuprins:

„c¹) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea energiei electrice din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețelele electrice pentru a permite consumatorilor să beneficieze de facturi la energie mai accesibile și mai puțin expuse fluctuațiilor prețurilor de pe piețele pe termen scurt de energie electrică, în special fluctuațiilor prețurilor pentru combustibilii fosili pe termen mediu și lung;”,

„n¹) stabilirea cadrului juridic pentru adoptarea măsurilor de abordare a crizelor prețurilor la energia electrică;”.

5. Articolul 7 se completează cu alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Prevederile alin. (1) nu aduc atingere posibilității de a desemna autorități de reglementare regionale. În cazul desemnării unor asemenea autorități, reprezentarea Republicii Moldova și asigurarea contactului la nivelul Comunității Energetice în cadrul Comitetului de reglementare al Comunității Energetice se realizează printr-un singur reprezentant de rang înalt.”.

6. Articolul 8:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, în scopul asigurării executării prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu societatea civilă, precum și colaborează cu operatorul sistemului de transport și consultă, după caz, alte întreprinderi electroenergetice relevante. Prevederile acestui alineat nu pot fi aplicate în sensul diminuării sau denaturării principiului independenței Agenției.”.

Se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Orice aprobare acordată de ACER sau de Comitetul de reglementare al Comunității Energetice în temeiul prezentei legi nu aduce atingere dreptului Agenției de a-și exercita ulterior atribuțiile și competențele stabilite prin prezenta lege sau prin Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, în cazul în care acest lucru este justificat, și nici aplicării sancțiunilor de către alte autorități competente, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin actele normative care reglementează activitatea acestora.”.

7. Articolul 9 alineatul (1),

Se completează cu lit. k¹) cu următorul cuprins:

„k¹) aprobă tarifele reglementate provizorii pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice ori, după caz, metodologiile provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, precum și stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare, în condițiile prevăzute la art. 13 alin. (4¹);”;

Lit. u) cuvintele „informează consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „informează consumatorii”.

8. Articolul 10 alineatul (3) lit. a) cuvintele „de către consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „de către consumatori”.

9. Articolul 11:

La alineatul (1),

Litera f) se completează cu textul *„În cazul în care Agenția și autoritățile de reglementare din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice nu ajung la un acord în termen de patru luni de la inițierea consultărilor cu privire la identificarea în comun a cazurilor de nerespectare de către centrele de coordonare regionale, acestea sesizează Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice sau ACER pentru adoptarea unei decizii”*.

Litera g) după cuvintele *„monitorizează performanța coordonării sistemelor electroenergetice”* se va completa cu textul *„, inclusiv în contextul aplicării art. 59,”*.

10. Articolul 12:

Alineatele (7) - (9) vor avea următorul cuprins:

„(7) Agenția cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea de către ACER a atribuțiilor sale în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, ACER emite recomandări, opinii și decizii individuale care pot viza operatorii sistemelor de transport, centrele de coordonare regionale, OPEED-uri și Agenția. ACER consultă părțile interesate cu privire la subiectele pe marginea cărora intenționează să emită decizii. Agenția este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de ACER.

(8) Agenția poate expedia ACER, separat sau în comun cu altă autoritate de reglementare, o solicitare de emitere a unei decizii individuale privind aspecte legate de reglementare care au efecte asupra comerțului transfrontalier sau asupra securității sistemului transfrontalier și care necesită o decizie comună luată de cel puțin două autorități de reglementare, în cazurile și modul prevăzute de cadrul normativ al Comunității Energetice.

(9) În strânsă cooperare cu ACER, Agenția monitorizează și analizează performanța centrului de coordonare regional. La solicitarea Agenției, separat sau în comun cu alte autorități de reglementare, ACER emite opinii motivate, precum și recomandări adresate centrelor de coordonare regionale cu privire la respectarea obligațiilor care le revin.”

11. Articolul 13:

La alineatul (4) cuvintele *„iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate”* se substituie cu cuvintele *„iar cererile privind prețurile reglementate”*;

Se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul unor întârzieri în ceea ce privește aprobarea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice sau a metodologiilor de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, Agenția este în drept să stabilească sau să aprobe tarife reglementate provizorii ori metodologii provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective. În cazul în care tarifele reglementate sau metodologiile finale diferă de tarifele reglementate provizorii sau de metodologiile provizorii, Agenția stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare.”

Alineatul (7), prima frază, după cuvintele *„sau de către furnizorii de ultimă opțiune”* se inserează textul *„precum și în cazul aprobării tarifelor reglementate provizorii sau a metodologiilor provizorii în condițiile alin. (4¹)”*, iar textul *„fără respectarea prevederilor*

prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional prevăzute în Legea nr. 239/2008” se substituie cu textul „prin reducerea termenelor aferente etapelor de transparență în procesul decizional care precedă adoptării/emiterii deciziei respective, stabilite în prezentul articol, în Legea nr. 239/2008”.

12. Articolul 17 alin. (3), ultima frază, cuvintele „la consumatorii finali din Republica Moldova” se substituie cu cuvintele „la consumatorii din Republica Moldova”.

13. Capitolul II se completează cu Secțiunea a 4-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 4-a

Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare

Articolul 15¹. Evaluarea necesităților de flexibilitate

(1) Odată la 2 ani, Agenția elaborează și aprobă un raport privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național pentru o perioadă de cel puțin 5-10 ani, având în vedere necesitatea asigurării securității și fiabilității aprovizionării cu energie electrică în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul de energie electrică, ținând cont de integrarea surselor regenerabile variabile de energie și a diferitelor sectoare, precum și interconectarea piețelor energiei electrice, inclusiv de obiectivele de interconectare, precum și de disponibilitatea potențială a flexibilității transfrontaliere.

(2) Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie:

a) să fie în concordanță cu evaluarea adecvanței resurselor la nivel european și cu evaluările adecvanței resurselor la nivel național, prevăzute la art. 49 și 50;

b) să fie întocmit în baza datelor și a analizelor furnizate de operatorii de sistem în conformitate cu alin. (5), cu utilizarea metodologiei pentru analiza necesităților de flexibilitate ale operatorului sistemului de transport și ale operatorilor sistemelor de distribuție, aprobată de ACER și inclusă în cadrul național prin Hotărârea corespunzătoare a ANRE, atunci când acest lucru este justificat în modul corespunzător, date și analize suplimentare.

(3) În cazul în care pentru elaborarea raportului prevăzut la alin. (1) a fost desemnat operatorul sistemului de transport sau o altă entitate, Agenția aprobă sau modifică raportul respectiv.

(4) Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie să întrunească cel puțin următoarele cerințe:

a) să evalueze diferitele tipuri de necesități de flexibilitate, cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, pentru a integra în sistemul electroenergetic energia electrică produsă din surse regenerabile, printre altele, ipoteze diferite în ceea ce privește prețurile de pe piața energiei electrice, producția și cererea;

b) să ia în considerare potențialul resurselor de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, inclusiv agregarea și interconectarea, pentru a răspunde acestor necesități de flexibilitate, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției;

c) să evalueze barierele din calea flexibilității de pe piață și să propună măsuri de atenuare și stimulente relevante, inclusiv eliminarea barierelor de reglementare și posibile îmbunătățiri ale piețelor și ale serviciilor sau produselor de exploatare a sistemului;

d) să evalueze impactul digitalizării rețelelor electrice de transport și de distribuție; și

e) să ia în considerare sursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state, inclusiv în statele membre ale Uniunii Europene.

(5) Operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție prezintă Agenției, datele și analizele necesare pentru pregătirea raportului prevăzut la alin. (1). În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, Agenția poate solicita operatorilor de sistem respectivi informații suplimentare necesare pentru elaborarea raportului, pe lângă cele stabilite prin metodologia prevăzută la alin. (2) lit. b). În măsura în care este necesar pentru aplicarea prezentului articol, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție coordonează împreună cu operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale și cu operatorii de sistem care exploatează infrastructura de hidrogen, colectarea informațiilor relevante.

(6) Agenția transmite raportul privind necesitățile estimate de flexibilitate, elaborat în conformitate cu prezentul articol organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru informare.

Articolul 15². Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile

(1) În termen de cel mult 6 luni de la transmiterea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei stabilește și propune spre aprobare Guvernului, pe baza acestui raport, un obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului dispecerizabil și ale stocării energiei la acest obiectiv.

(2) Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile poate fi atins prin realizarea potențialului identificat al flexibilității din surse nefosile, prin eliminarea obstacolelor identificate de pe piață sau prin schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute la art. 15³. Acest obiectiv național orientativ, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului și ale stocării energiei la obiectivul respectiv, precum și măsurile de realizare a acestuia, se reflectă, de asemenea, în planul național integrat privind energia și clima, la dimensiunea «Piața internă a energiei» în conformitate cu Secțiunile 1 - 3, cap. II din Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și în rapoartele lor naționale intermediare integrate privind energia și clima, în conformitate Secțiunea 1 cap. IV din Regulamentul respectiv. Se admite stabilirea de obiective naționale orientative provizorii până la adoptarea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, prevăzut la art. 15¹.

Articolul 15³. Scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile

(1) În cazul în care investițiile în flexibilitate din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor naționale orientative provizorii stabilite în temeiul art. 15², pot fi aplicate scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile, fără a aduce atingere art. 74 și art. 46. La aplicarea unui mecanism de asigurare a capacității se ia în considerare efectuarea adaptărilor necesare în conceperea mecanismelor de asigurare a capacității pentru a promova participarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, fără a aduce atingere posibilității utilizării schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute în prezentul alineat.

(2) Opțiunea aplicării măsurilor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile în temeiul alin. (1) nu împiedică îndeplinirea prin alte mijloace a obiectivelor naționale orientative stabilite în temeiul art. 15².

Articolul 15⁴. Principii de elaborare a schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile

(1) Schemele de sprijin se elaborează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se aprobă de Guvern.

(2) Schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile aplicate în conformitate cu art. 15³ alin. (1) trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

a) să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului național orientativ provizoriu, stabilit în temeiul art. 15² într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor;

b) să se limiteze la noi investiții în resursele de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei;

c) să ia în considerare, în măsura posibilului, criterii privind amplasarea, astfel încât investițiile în noi capacități de flexibilitate din surse nefosile să fie realizate în locații optime;

d) să nu determine activarea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare;

e) să selecteze furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor;

f) să prevină denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor de energie electrică, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și semnalele de preț, precum și expunerea la variația prețurilor și la riscul de piață;

g) să ofere stimulente pentru integrare pe piețele de energie electrică într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor de energie electrică, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem, precum și congestia și stabilitatea rețelei;

h) să stabilească un nivel minim de participare pe piețele de energie electrică în ceea ce privește energia activată, care țină cont de particularitățile tehnice ale activului care asigură flexibilitatea;

i) să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piețele de energie electrică, prevăzut la lit. h), sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț prevăzute la lit. f);

j) să promoveze deschiderea către participarea transfrontalieră a acelor resurse care sunt capabile să asigure performanța tehnică necesară, în cazul în care rezultatele unei analize cost-beneficiu sunt pozitive.”.

14. Articolul 27:

La alineatul (1) litera e) va avea următorul cuprins:

„e) operatorul candidat demonstrează că dispune de capacitatea necesară pentru a îndeplini obligațiile prevăzute de prezenta lege, inclusiv obligațiile privind cooperarea cu alți operatori ai sistemelor de transport la nivel european și regional.”;

La alineatul (3) cuvintele „prevăzute la alin. (2)” se substituie cu cuvintele „prevăzute la alin. (1)”.

15. Articolul 28:

La alineatul (1) litera a) se completează cu textul „, prevăzut la art. 48;”.

16. Articolul 32 alineatul (5) se completează cu textul „și/sau la lit. e¹)”.

17. Articolul 35:

La alineatul (1) lit. g) se completează cu textul „, prevăzut la art. 48”;

la alineatul (13), fraza a 3-a se completează la început cu textul „În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, ”.

18. Articolul 36:

La alineatul (4) după textul „și cu respectarea cerințelor” se va completa cu textul „adoptate pentru punerea în aplicare a prevederilor respective, ”.

19. Articolul 39 se completează cu alineatul (15) cu următorul cuprins:

„(15) În cazul în care ACER sau Comitetul de reglementare al Comunității Energetice aprobă un nou TCM, o versiune nouă sau o modificare a unui TCM inclus în lista prevăzută la alin. (14), precum și în cazul abrogării unui asemenea TCM, operatorul sistemului de transport elaborează și prezintă Agenției, în termen de cel mult o lună de la data adoptării deciziei respective, propunerea de modificare corespunzătoare a listei prevăzute la alin. (14).”.

20. Articolul 40:

La alineatul (6) după textul „, respectând cerințele privind” se va completa cu textul „siguranța publică și”.

La alineatul (7) ultimul enunț va avea următorul cuprins „Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii. În cazul în care o cerere de racordare nu este nici acceptată, nici respinsă definitiv, operatorul sistemului de transport actualizează informațiile respective periodic, cel puțin trimestrial. ”

La alineatul (9) cuvântul „zona” se va substitui cu cuvântul „regiunea”.

21. Articolul 42:

La alineatul (2) cuvântul „anexă” se substituie cu textul „Anexa 1”.

22. Articolul 43:

La alineatul (10) textul „în temeiul art. 46 alin. (6)” se substituie cu textul „în temeiul art. 42 alin. (6)”.

23. Articolul 44:

La alineatul (4), prima frază sintagma „centrul de coordonare regional” se substituie cu textul „centrul de coordonare regională”, iar în ultima frază textul „întreprind măsurile corespunzătoare împotriva operatorilor sistemelor de transport sau a centrului de coordonare regional” se substituie cu textul „întreprind măsurile corespunzătoare în raport cu operatorii sistemelor de transport sau centrul de coordonare regională”;

La alineatul (18) textul „și se supune spre aprobare Agenției, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (13)” se substituie cu textul „și se supune spre aprobare Agenției și autorităților de reglementare în cauză, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (12)”;

Se completează cu alineatul (19) cu următorul cuprins:

„(19) Agenția monitorizează gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, inclusiv a interconexiunilor, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiilor. În acest scop, operatorul sistemului de transport sau, după caz, operatorul pieței energiei electrice elaborează și prezintă spre aprobare Agenției normele de gestionare a congestiilor, inclusiv normele de alocare a capacității. Agenția poate solicita modificarea normelor respective.”.

24. Articolul 48:

La alineatul (1) textul „și în liniile directe corespunzătoare prevăzute la art. 39” se exclude.

25. Articolul 49:

La alineatul (4) litera c) va avea următorul cuprins:

„c) introducerea unei funcții de stabilire a prețurilor pentru energia de echilibrare în cazul deficitului, în conformitate cu pct. 178 din Liniile directe privind echilibrarea sistemului electroenergetic, Hotărârea ANRE nr. 642/2025;”

26. Articolul 50:

La alineatul (1) textul „, metodologia aprobată de ACER” se substituie cu textul „, metodologia pentru evaluarea adecvanței resurselor la nivel european, aprobată de ACER”.

27. Articolul 53:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Standardul de fiabilitate se bazează pe metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.”;

La alineatul (4) după textul „, metodologia relevantă aprobată de ACER” se substituie cu textul „, metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER”.

28. Articolul 54:

La alineatul (11) textul „, metodologia corespunzătoare aprobată de ACER” se substituie cu textul „, metodologia pentru partajarea veniturilor rezultate din alocarea capacității de intrare, aprobată de ACER”.

29. Articolul 56:

La alineatul (2) textul *„se stabilesc în liniile directoare privind operarea sistemului de transport, prevăzute la art. 39.”* se substituie cu textul *„se stabilesc în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, adaptate și adoptate la nivelul Comunității Energetice.”*.

La alineatul (8):

literele a) - f) vor avea următorul cuprins:

„a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, al Liniilor directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025, precum și în temeiul Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025;

b) efectuarea analizei coordonate de securitate, în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025;

c) crearea de modele comune de rețea, în conformitate cu metodologiile și procedurile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025;

d) sprijinirea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorului sistemului de transport, în conformitate cu procedurile stabilite în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025;

e) realizarea prognozelor privind adecvanța, sistemului electroenergetic la nivel regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, precum și pregătirea acțiunilor de reducere a riscurilor, în conformitate cu metodologia pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene, precum și în conformitate cu procedurile stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025;

f) realizarea coordonării planificării întreruperilor regionale, în conformitate cu procedurile și metodologiile stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025;”;

la literele m) și n) cuvintele *„sunt delegate centrului de coordonare regional”* se substituie cu textul *„sunt delegate centrului de coordonare regională în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene”*

la litera p) după textul *„, care trebuie prezentate grupurilor regionale”* se va completa cu textul *„ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31' din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică”*.

la litera q) cuvintele *„stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice”* se substituie cu textul *„stabilite în Anexa 2”*.

Alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Atribuțiile prevăzute la alin. (8) lit. a) – p) sunt stabilite detaliat în Anexa 2.”

30. Articolul 58:

La alineatul (2) textul „în conformitate cu liniile directoare privind operarea sistemului de transport prevăzute la art. 39.” se substituie cu textul „în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”;

La alineatul (5) textul „să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (1)” se substituie cu textul „să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (4)”;

La alineatul (7) textul „în conformitate cu liniile directoare menționate la alin. (2).” se va substitui cu textul „în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”

31. Articolul 62:

La alineatul (2) și (5) cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu textul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare.

32. Articolul 64:

La alineatul (5) textul „, și ținând cont de TCM-urile relevante aprobate de Agenție conform art. 39.” se substituie cu textul „, și ținând cont metodologiile aprobate de Agenție în conformitate cu art. 9 alin. (3), art. 10 alin. (2) lit. h) și art. 131.”.

La alineatul (9) se completează cu textul „și pct. 667 din Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”.

33. Articolul 65:

La alineatul (1) cuvintele „în alte acte normative relevante” se va substituie cu cuvintele „în alte acte normative de reglementare relevante”.

34. La articolul 71 alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Operatorul sistemului de transport nu este în drept să refuze un nou punct de racordare al unei centrale electrice sau al unei instalații de stocare a energiei pe motiv că acest lucru ar duce la costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare. Racordarea se efectuează în condițiile prezentei legi. ”.

35. Articolul 72,

La alineatul (19) lit. a) și lit. h) se exclud, iar lit. d) se completează cu cuvintele „, cu excepția blocurilor administrative”;

- se completează cu alineatul (20), cu următorul cuprins:

„(20) Agenția consolidează mecanismul de monitorizare a activității electricienilor autorizați prin verificarea anuală a unui număr prestabilit de instalații electrice executate de către aceștia, în conformitate cu regulamentul prevăzut la art. 9 alin (2) lit. c).”.

36. Articolul 73,

- se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Punctul de delimitare se stabilește la limita dreptului de proprietate al întreprinderilor electroenergetice, al utilizatorilor de sistem asupra rețelelor electrice, a instalațiilor electrice și delimitează responsabilitatea acestora privind exploatarea rețelelor electrice, a instalațiilor electrice, aflate în proprietatea lor.

(3²) Prin derogare de la regula prevăzută în alineatul (3¹), în cazul instalațiilor de stocare a energiei, la stabilirea punctului de delimitare se ia în considerare și instalația de stocare a energiei exploatată de operatorul instalației de stocare a energiei supra căreia acesta deține dreptul de folosință în temeiul unui contract de leasing. În acest caz responsabilitatea privind exploatarea instalației de racordare a instalației de stocare a energiei este în sarcina operatorului instalației respective de stocare a energiei.”;

- se completează cu alin. (9), cu următorul cuprins:

„(9) Se interzice operatorilor de sistem și angajaților acestora să discrimineze solicitanții în procesul de acordare a accesului la rețelele electrice și, nemijlocit, în procesul de racordare, să acorde un tratament preferențial anumitor solicitanți, precum și să recomande, să promoveze ori să sugereze contractarea unui anumit proiectant și/sau electrician autorizat pentru proiectarea și, respectiv, executarea instalației de racordare. Angajații operatorului de sistem care dețin, direct sau indirect, acțiuni ori părți sociale sau exercită, direct ori indirect, controlul asupra unei persoane juridice care desfășoară activități de proiectare și/sau executare a instalațiilor de racordare sunt obligați să informeze în scris operatorul de sistem despre această situație, iar operatorul de sistem este obligat să instituie măsurile necesare pentru prevenirea conflictelor de interese și să asigure că angajații respectivi nu participă la examinarea cererilor de racordare și la luarea deciziilor referitoare la lucrările executate de persoanele juridice respective.”.

37. Articolul 75:

La alineatul (3) cuvintele „în conformitate cu cerințele stabilite în liniile directoare privind operarea sistemului de transport” se substituie cu textul „în conformitate cu cerințele stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025,”.

38. Articolul 76 va avea următorul cuprins:

„(1) Energia electrică produsă, livrată, furnizată și consumată se măsoară prin intermediul contoarelor de energie electrică, ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe site-ul web oficial al Institutului Național de Metrologie. Contoarele de energie electrică utilizate pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică, precum și pentru determinarea și decontarea cantităților de energie electrică între părți sunt supuse verificării metrologice conform Legii metrologiei nr. 19/2016, iar operatorii de sistem sunt responsabili de instalarea, sigilarea și de verificarea metrologică a acestora în condițiile stabilite în prezentul articol. Pentru prestarea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate pot fi utilizate și datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate, cu condiția respectării cerințelor prevăzute la art. 76¹.

(2) Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție stabilește principiile, cerințele și regulile aplicabile măsurării energiei electrice în scopuri comerciale, inclusiv cele privind locul instalării contoarelor de energie electrică, instalarea, sigilarea, exploatarea, întreținerea, verificarea metrologică și înlocuirea acestora,

precum și citirea indicațiilor, colectarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea și prezentarea datelor de măsurare. Regulamentul se aplică în mod nediscriminatoriu operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem..

(3) Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de montare și demontare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali, precum și de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv.

(4) Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea contoarelor de energie electrică pentru consumatorii finali, precum și cheltuielile legate de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali sunt suportate de operatorii de sistem din sursele incluse în tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, și, respectiv, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția cazurilor în care consumatorul final solicită instalarea unui contor inteligent de energie electrică în conformitate cu art. 77 alin. (8). În acest din urmă caz, cheltuielile aferente se suportă de consumatorul final respectiv.

(5) Lucrările de montare, întreținere și de demontare a echipamentelor auxiliare de măsurare se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție.

(6) Cheltuielile legate de achiziționarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, după caz, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor auxiliare de măsurare ale consumatorilor finali, precum și cheltuielile legate de conectarea acestor echipamente auxiliare de măsurare la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem sunt suportate integral de către consumatorii finali respectivi.

(7) Prin derogare de la prevederile alin. (4) și (6) din prezentul articol, în cazul adoptării deciziei de implementare a sistemelor de măsurare inteligente în conformitate cu art. 77, principiile de partajare a costurilor se stabilesc de Agenție în conformitate cu art. 77 alin. (5).

(8) Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de conectare a echipamentelor auxiliare de măsurare ale producătorilor sau ale operatorilor instalațiilor de stocare a energiei la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv, iar cheltuielile aferente le suportă producătorii sau, după caz, de operatorii instalațiilor de stocare a energiei.

(9) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să acorde acces reprezentanților operatorilor de sistem la contoarele de energie electrică care se află în limitele proprietății acestora în vederea exercitării funcțiilor stabilite pentru operatorii de sistem în prezenta lege și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.

(10) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să păstreze intacte și să nu intervină asupra contoarelor de energie electrică în limitele proprietății lor. În cazul în care deteriorarea contorului de energie electrică este cauzată din vina consumatorului respectiv, acesta suportă cheltuielile de dezinstalare, reparare, verificare metrologică, instalare sau de înlocuire a contorului de energie electrică deteriorat.

(11) Consumatorii finali trebuie să poată citi cu ușurință indicațiile contoarelor de energie electrică, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.

39. Capitolul VI se va completa cu articolul 76¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 76¹. Dispozitivul de măsurare dedicat

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și participanții la piață relevanți, inclusiv agregatorii independenți, pot utiliza, cu acordul consumatorului final, datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la instalațiile de stocare a energiei.

(2) În sensul prezentului articol, utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate se realizează cu respectarea art. 78 din prezenta lege, a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și a altor acte normative care reglementează protecția datelor și a vieții private. În cazul utilizării acestor date în scopuri de cercetare, informațiile sunt agregate și anonimizate.

(3) În cazul în care un consumator final nu dispune de un contor inteligent de energie electrică instalat sau în cazul în care contorul inteligent de energie electrică al acestuia nu pune la dispoziție datele necesare pentru prestarea serviciilor de consum dispecerizabil sau pentru prestarea serviciilor de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile, pentru decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și al serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la stocarea energiei. La achiziționarea serviciilor de flexibilitate, operatorii de sistem nu discriminează consumatorii finali care utilizează astfel de dispozitive. Respectiva obligație se aplică sub rezerva respectării normelor și a cerințelor instituite în conformitate cu alin. (4).

(4) Normele și cerințele privind validarea datelor provenite de la dispozitivul de măsurare dedicat în vederea verificării și a asigurării calității și a coerenței datelor relevante, precum și a interoperabilității, se stabilesc în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale prevăzut la art. 76 alin. (2), în conformitate cu prevederile art. 78 din prezenta lege și ale altor acte normative aplicabile care transpun legislația relevantă a Uniunii Europene.”

40. Articolul 77:

Se completează cu alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul în care evaluările cost-beneficiu efectuate de operatorii de sistem au rezultate diferite, fiind pozitive pentru unii operatori de sistem și negative pentru alții, Agenția poate decide implementarea sistemelor de măsurare inteligente de către operatorii de sistem pentru care evaluarea cost-beneficiu a avut rezultat negativ, ținând cont de beneficiile pentru consumatorii finali, de necesitatea asigurării interoperabilității și a dezvoltării coordonate a sistemelor de măsurare inteligente, precum și de alte criterii stabilite prin hotărârea prevăzută la alin. (3). În acest caz, operatorii de sistem respectivi elaborează programul de implementare prevăzut la alin. (3) și îndeplinesc obligațiile prevăzute la alin. (5) și (6).”;

La alineatul (6) lit. d) cuvintele „echipamentele de măsurare a energiei electrice” se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”;

La alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) În cazul evaluării negative a implementării sistemelor de măsurare inteligente, conform alin. (7) și în cazul în care sistemele de măsurare inteligente nu sunt implementate în mod sistematic, consumatorul final este în drept, la cerere, suportând costurile aferente, să instaleze sau, după caz, să modernizeze, în condiții echitabile, rezonabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, un contor inteligent de energie electrică. Contorul inteligent de energie

electrică trebuie să corespundă cerințelor stabilite în prezentul articol și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, să fie interoperabil și capabil să ofere conectivitatea dorită a infrastructurii de măsurare cu sistemele de gestionare a energiei în timp aproape real.”;

La alineatul (9) cuvintele „sistemul de măsurare inteligent” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „contorul inteligent de energie electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare;

Se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) Agenția reexaminează, la intervale regulate, cel puțin o dată la doi ani, și publică costurile aferente instalării sau, după caz, modernizării sistemelor de măsurare inteligente în condițiile alin. (8) și (9) și urmărește evoluția costurilor respective ca urmare a noutăților tehnologice și a eventualelor modernizări ale sistemelor de măsurare inteligente. Operatorii de sistem sunt obligați să prezinte Agenției datele și informațiile necesare pentru îndeplinirea de către acesta a atribuției prevăzute în prezentul alineat, în modul și în termenele stabilite de aceasta.”.

41. La articolul 78 alineatul (1) cuvintele „echipamentele de măsurare” se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”.

42. Articolul 79:

La alineatul (1) textul „în codurile rețelelor electrice și în liniile directoare prevăzute la art. 39” se substituie cu textul „în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025, în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, ”;

La alineatul (5) cuvintele „echipamentului de măsurare” se substituie cu cuvintele „contorul de energie electrică”.

43. Articolul 82 se va completa cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Prevederile prezentei legi nu afectează aplicarea actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții în ceea ce privește activitățile participanților la piață sau ale operatorului pieței energiei electrice, care implică instrumente financiare în sensul definit în legislația privind piețele instrumentelor financiare.”.

44. Articolul 88 se expune în redacție nouă și va avea următorul cuprins:

„Articolul 88. Piețe la termen

(1) În conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, operatorul sistemului de transport emite drepturi de transport pe termen lung sau pune în aplicare măsuri echivalente pentru a permite participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, să își acopere riscurile de preț, cu excepția cazului în care Agenția și autoritățile de reglementare din zonele de ofertare adiacente au adoptat decizii coordonate de a nu emite drepturi de transport pe termen lung la granița zonei de ofertare. Decizia menționată în prezentul alineat trebuie să se bazeze pe evaluarea pieței la termen, care indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare în cauză.

(2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă periodic în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza mecanismelor de piață, prin intermediul unei platforme unice de alocare. Frecvența alocării și scadențele capacității interzonale pe termen lung trebuie să sprijine funcționarea eficientă a piețelor la termen.

(3) Structura piețelor la termen trebuie să includă instrumentele necesare pentru îmbunătățirea capacității participanților la piață de a acoperi riscurile de preț pe piața internă a energiei electrice.

(4) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor sistemelor de transport. Aceasta are forma juridică prevăzută de legislația statului în care a fost constituită.

(5) În cazul în care Agenția consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a riscului pentru participanții la piață, și după consultarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, în sensul definit în legislația care reglementează piețele instrumentelor financiare, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor sistemelor de transport să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea piețelor la termen.

(6) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, precum și a actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, operatorul pieței energiei electrice este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Nu pot fi stabilite cerințe potrivit cărora activitățile de acoperire a riscului prevăzute în prezentul alineat să fie limitate la tranzacțiile efectuate în interiorul Republicii Moldova sau în cadrul unei zone de ofertare.

(7) Piețele la termen se organizează și funcționează în conformitate cu prezenta lege, Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție, precum și în conformitate cu alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.”

45. Articolul 89:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În sensul prezentei legi, prin cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice se înțelege fuziunea pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice din Republica Moldova cu o singură piață paneuropeană interzonală pentru ziua următoare și intrazilnică. Operatorul sistemului de transport și OPEED organizează în comun gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și intrazilnice în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025. Operatorul sistemului de transport și OPEED cooperează la nivelul Comunității Energetice sau, după caz, la nivel regional pentru a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și intrazilnice a energiei electrice din Comunitatea Energetică. Obligația de a coopera nu aduce atingere aplicării Legii concurenței nr. 183/2012. La exercitarea funcțiilor pe care le dețin în legătură cu tranzacționarea energiei electrice, OST

și OPEED trebuie să îndeplinească obligațiile ce țin de transparență și sunt supuși monitorizării exercitate de către Agenție în conformitate cu art. 9 și 10 din prezenta lege și de către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, inclusiv supravegherii eficiente pentru prevenirea și combaterea manipulării pieței astfel cum este stabilit de prezenta lege.”

La alineatul (3):

- litera c) textul „*comerțul interzonal și intrazonal*” se substituie cu textul „*tranzacționarea interzonală și intrazonală*”, iar cuvintele „*în toate zonele de ofertare*” se substituie cu cuvintele „*în cadrul tuturor zonelor de ofertare*”.

- litera d) textul „*comerțul interzonal*” se substituie cu textul „*tranzacționarea interzonală*” și textul „*comerțul intrazonal*” se substituie cu textul „*tranzacționarea intrazonală*”.

Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În aplicarea principiului prevăzut la alin. (3) lit. d), pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul de timp cuprins între o oră înainte de ora de închidere a porții până la ultimul moment în care este permisă tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și pentru produsele cu aceleași caracteristici către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pe de altă parte. Pentru piața intrazilnică, în intervalul de timp cuprins între ora de deschidere a porții pentru cuplarea unică a piețelor intrazilnice până la ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă într-o anumită zonă de ofertare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele intrazilnice și produse cu aceleași caracteristici cuplării unice a piețelor intrazilnice, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse intrazilnice sau cu produsele cu aceleași caracteristici în afara cuplării piețelor intrazilnice, pe de altă parte. Obligațiile prevăzute de prezentul alineat se aplică OPEED, întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care, direct sau indirect, se află sub controlul unui OPEED.”

Alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) OPEED permite participanților la piață să tranzacționeze energie electrică cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. De la 1 ianuarie 2028, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.”

Se completează cu Alineatele (4¹) – (4⁴) cu următorul cuprins:

„(4¹) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda până la 1 ianuarie 2029 o derogare de la cerința prevăzută la alin. (4). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării include:

a) o evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care demonstrează impactul negativ al unei astfel de măsuri asupra securității aprovizionării cu energie electrică, asupra rentabilității, inclusiv în ceea ce privește platformele de echilibrare existente prevăzute de Liniile directe privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025, asupra integrării energiei din surse regenerabile și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră; și

b) un plan de acțiuni destinat reducerii, cel târziu de la 1 ianuarie 2029, a orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real.

(4²) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la alin. (4), pentru o perioadă de până la doi ani și jumătate de la data de expirare a perioadei prevăzute la alin. (4¹). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării suplimentare include:

a) o nouă evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care justifică necesitatea unei noi derogări, bazată pe riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie electrică, a rentabilității și a integrării energiei din surse regenerabile și a emisiilor de gaze cu efect de seră; și

b) un plan de acțiuni revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real de la data pentru care se solicită prelungirea, și care începe nu mai târziu de data solicitată pentru derogare.

(4³) Solicitarea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării prevăzute la alin. (4²) se examinează de Agenție. În cazul în care competențele ACER în legătură cu acordarea derogării respective devin aplicabile Republicii Moldova în temeiul acquis-ului Comunității Energetice sau, după caz, ca urmare a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Agenția ține seama de opinia sau recomandările formulate de ACER.

(4⁴) Toți furnizorii sunt în drept să participe pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică. ”;

La alineatul (6) textul „participarea directă sau prin agregare a participanților la piață.” Se substituie cu textul „participarea consumatorilor în mod direct sau prin agregare.”.

46. Capitolul VII Secțiunea 1 se va completa cu articolul 89¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină

(1) În cazul în care Consiliul Uniunii Europene declară, în condițiile și modul prestabilite, o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate solicita operatorilor de sistem să formuleze propuneri de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în timpul orelor de vârf. Achizițiile respective se limitează la durata stabilită în decizia de punere în aplicare a Consiliului Uniunii Europene prevăzută în prezentul alineat.

(2) La solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei formulată în conformitate cu alin. (1), operatorii de sistem, după consultarea părților interesate, elaborează și prezintă Agenției, spre aprobare, o propunere de stabilire a dimensionării și a condițiilor pentru achiziționarea și activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină.

(3) Agenția evaluează propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină depusă în conformitate cu alin. (2) sub aspectul obținerii reducerii cererii de energie electrică și al impactului asupra prețului angro al energiei electrice în timpul orelor de vârf. În cadrul evaluării, Agenția verifică dacă produsul de reducere a vârfurilor de sarcină nu denaturează în mod nejustificat funcționarea piețelor de energie electrică și nu determină redirectionarea serviciilor de răspuns al consumului către astfel de produse și adoptă o hotărâre în acest sens. În baza rezultatelor evaluării, Agenția poate solicita operatorului de sistem respectiv să își modifice propunerea.

(4) *Propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină prevăzută la alin. (2) trebuie să fie conformă cu următoarele cerințe:*

1) dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină:

a) se bazează pe analiza necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie electrică fără a pune în pericol stabilitatea rețelei, pe analiza impactului produsului respectiv asupra pieței, precum și pe analiza costurilor și beneficiilor preconizate ale produsului;

b) ține cont de estimările privind cererea, de estimările privind energia electrică produsă din surse regenerabile, de estimările privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului, cum ar fi stocarea energiei, și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro; și

c) este limitată pentru a se asigura că costurile estimate nu depășesc beneficiile preconizate ale produsului de reducere a vârfurilor de sarcină;

2) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii, se limitează la consumul dispecerizabil și nu exclude accesul activelor participante la alte piețe;

3) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, care poate avea caracter continuu, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite și permite participarea efectivă a consumatorilor, direct sau prin agregare;

4) pragul minim al ofertei nu depășește 100 kW, inclusiv prin agregare;

5) contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de o săptămână înainte de activarea acestuia;

6) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu trebuie să reducă capacitatea interzonală;

7) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină trebuie să aibă loc înainte de deschiderea pieței pentru ziua următoare sau în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice;

8) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare, pentru a evita creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră.

(5) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. Pentru a achiziționa un produs de reducere a vârfurilor de sarcină, operatorul de sistem respectiv elaborează, după consultarea participanților la piață, o metodologie de stabilire a valorii referință, ține cont, după caz, de actele de punere în aplicare a principiilor stabilite la art. 34 – art. 35, art. 63 - art. 64, art. 68, art. 75, art. 124 din prezenta lege în legătură cu consumul dispecerizabil, inclusiv regulile cu privire la agregare, stocarea energiei și regulile de reducere a sarcinii și transmite metodologia respectivă spre aprobare Agenției.

(6) Agenția aprobă propunerea operatorului/operatorilor de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (5) sau solicită operatorului/operatorilor de sistem să modifice propunerea sau metodologia de referință în cazul în care respectiva propunere sau respectiva metodologie nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (2), (4) și (5).”

47. Articolul 94:

La alineatul (11) cuvintele „*liniile directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor*” se substituie cu textul „*Liniile directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025*”.

La alineatul (13), fraza a doua se completează la început cu textul „*În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice,*”.

48. Capitolul VII Secțiunea 1 se va completa cu articolele 96¹ și 96² cu următorul cuprins:

„Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA

(1) *Fără a afecta aplicarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, statul promovează utilizarea PPA, inclusiv prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate ori discriminatorii, în vederea asigurării previzibilității prețurilor energiei electrice și a atingerii obiectivelor aferente dimensiunii de decarbonizare prevăzute la pct. 11, sbpct. 4) din Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și stabilite în planul național integrat privind energia și clima, inclusiv în partea ce ține de energia din surse regenerabile, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor de energie electrică și comerțul transfrontalier.*

(2) *În vederea facilitării utilizării PPA, statul asigură disponibilitatea de instrumente precum sistemele de garantare la prețurile pieței, menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a cumpărătorilor de energie electrică în cadrul PPA, care sunt accesibile consumatorilor ce se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA și care nu au dificultăți financiare. Astfel de instrumente pot include, printre altele, schemele de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA, cu respectarea actelor normative în domeniu. Pentru realizarea obiectivelor stabilite în prezentul alineat, Guvernul asigură o coordonare adecvată cu entitățile și mecanismele relevante din cadrul Uniunii Europene. Guvernul poate stabili categoriile de consumatori care pot beneficia de instrumentele prevăzute de prezentul alineat, cu aplicarea unor criterii nediscriminatorii între și în cadrul categoriilor de consumatori.*

(3) *Fără a aduce atingere prevederilor actelor normative care reglementează ajutorul de stat, în cazul în care o schemă de garantare a PPA implică acordarea ajutorului de stat, aceasta trebuie să conțină dispoziții menite să prevină scăderea lichidității pe piețele de energie electrică și nu poate fi utilizată pentru sprijinirea achiziționării energiei electrice produse pe bază de combustibili fosili. Guvernul poate decide limitarea acestor scheme de garantare la sprijinirea exclusivă a achiziționării energiei electrice produse de noi instalații din surse regenerabile, în conformitate cu politica de stat în domeniul decarbonizării, inclusiv, în special în situațiile în care piața contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, în sensul definit în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nu este suficient dezvoltată.*

(4) *Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile trebuie să permită participarea proiectelor care rezervă o parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau al altor acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică, în special în cazul în care*

cele două părți implicate în contractul respectiv de achiziție a energiei electrice se află sub controlul aceleiași entități.

(5) La elaborarea schemelor de sprijin prevăzute la alin. (4), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei urmărește, în măsura posibilului, utilizarea unor criterii de evaluare care să încurajeze ofertanții să faciliteze accesul la PPA al consumatorilor care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA, cu condiția ca aplicarea acestor criterii să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică.

(6) PPA trebuie să indice zona de ofertare unde are loc livrarea și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul modificării zonei de ofertare în conformitate cu art. 42.

(7) PPA trebuie să prevadă clauzele și condițiile în care consumatorii și producătorii pot solicita încetarea contractului, inclusiv compensațiile datorate în caz de încetare unilaterală și perioadele de preaviz aplicabile, în conformitate cu actele normative care reglementează concurență.

(8) La elaborarea măsurilor care afectează în mod direct PPA, autoritățile competente țin cont de principiul protecției încrederii legitime și iau în considerare impactul măsurilor respective asupra PPA existente și viitoare.

Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții

(1) Schemele de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi pentru producerea energiei electrice din sursele prevăzute la alin. (5) iau forma unor contracte bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Prezentul alineat se aplică în raport cu contractele care fac obiectul schemelor de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi încheiate la 17 iulie 2027 sau ulterior acestei date.

(2) Participanții la piață iau parte pe bază voluntară la schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau la scheme echivalente cu aceleași efecte.

(3) Toate schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență și schemele echivalente cu aceleași efecte se elaborează astfel încât:

a) să mențină stimulentele pentru ca centrala electrică să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele de energie electrică, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței;

b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere centralei electrice sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor de sistem și pe piața de echilibrare;

c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții și la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a centralei electrice, evitând totodată supracompensarea;

d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei

proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie;

e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, rezultând din distribuirea veniturilor către întreprinderi;

f) să includă clauze de penalizare aplicabile în cazul terminării anticipate unilaterale și nejustificate a contractului.

(4) În cazul în care nu poate fi desfășurată o procedură de ofertare concurențială, prevăzută la alin. (3) lit. d), contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte, și prețurile de exercitare aplicabile, se elaborează astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o denaturare nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă.

(5) Alin. (1) se aplică investițiilor în centralele electrice care produc energie electrică din următoarele surse:

- a) energie eoliană;*
- b) energie solară;*
- c) energie geotermală;*
- d) energie hidroelectrică fără rezervor;*
- e) energie nucleară.*

(6) Toate veniturile sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din schemele de sprijin direct a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte prevăzute la alin. (1), se distribuie consumatorilor finali.

(7) Prin derogare de la alin. (6), veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijin direct al prețurilor sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru consumatorii finali.

(8) Distribuția veniturilor către consumatorii finali este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizori.

(9) În conformitate cu art. 5, art. 14, art. 34 - 37 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Guvernul poate scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile de obligația prevăzută la alin. (1) din prezentul articol.”.

49. La articolul 105 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Nu se supun procedurii de autorizare prevăzute la art. 106:

a) centralele electrice noi și centralele electrice de termoficare noi cu o putere instalată de până la 20 MW, precum și centralele electrice existente și centralele electrice de termoficare existente a căror capacitate este majorată, dacă în urma majorării puterea instalată cumulată a centralei respective nu depășește 20 MW;

b) centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv în cazul majorării capacității acestora.”.

50. La articolul 107 alineatul (1) lit. b) cuvintele „să instaleze și să utilizeze echipamente de măsurare care permit” se substituie cu cuvintele „să utilizeze contoarele de energie electrică ce permit”;

51. Articolul 108 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Toți consumatorii finali au dreptul la furnizarea energiei electrice de către un furnizor, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord.”.

52. La articolul 109 alineatul (8) lit. g) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvântul „consumatorii” la forma gramaticală respectivă.

53. Articolul 110:

La alineatul (1) litera b) cuvântul „rezoluțiune” se substituie cu cuvântul „încetare”;

54. Articolul 112 alineatul (6) se expune în următoarea redacție:

„(6) Cerințele minime privind conținutul facturii și prezentarea informațiilor de facturare sunt prevăzute în anexa nr. 3.”.

55. Articolul 114:

Alineatul (3) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu poate depăși 18 luni. În acest caz prețul de furnizare se determină în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat pentru serviciul universal furnizat exclusiv consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.”.

Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția impune obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal furnizorului care îndeplinește următoarele cerințe:

a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova;

b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare;

c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice;

d) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.”

La alineatul (7) cuvântul „rezoluțiunea” se substituie cu cuvântul „încetarea”.

56. Articolul 115:

Alineatul (3) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși 18 luni. În acest caz prețul de furnizare se determina în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat exclusiv pentru furnizarea de ultimă opțiune destinată consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.”

Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția desemnează furnizorul de ultimă opțiune prin impunerea obligației de serviciu public furnizorului serviciului universal sau unui alt furnizor care îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:

- a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova;*
- b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare;*
- c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice;*
- d) demonstrează, prin documente de confirmare, disponibilitatea contractării surselor de aprovizionare cu energie electrică în cantitățile necesare;*
- e) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.”.*

57. La articolul 117

- În denumirea articolului cuvintele „consumatorilor finali” se substituie cu cuvintele „consumatorilor”.

La alineatul (1) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „consumatorii”;

La alineatul (2) cuvintele „consumatorul final”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „consumatorul”, la forma gramaticală corespunzătoare;

La alineatul (14) cuvintele „echipamentele de măsurare”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare.

58. La Articolul 118,

Alineatul (1) lit. j) și k) cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea”, la forma gramaticală corespunzătoare;

Alineatele (8) și (9) cuvintele „echipamentele de măsurare”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare.

59. La articolul 119,

- Alineatul (1) cuvintele „sistem de măsurare inteligent” se substituie cu cuvintele „contor inteligent de energie electrică”;
- Alineatul (6) cuvintele „un echipament corespunzător de energie electrică” se substituie cu cuvintele „un contor de energie electrică corespunzător”;
- Alineatul (9) cuvântul „rezoluțiunea” se substituie cu cuvântul „încetarea”.

60. La articolul 120,

Alineatele (1), (2), (4), (8) și (9) cuvintele „consumator final”, la orice forma gramaticală, se substituie cu cuvintele „consumator”, la forma gramaticală corespunzătoare;

Alineatul (5) cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea”, la forma gramaticală corespunzătoare;

61. La articolul 121,

cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare;

La alineatele (1), (2), (4) și (5) și (7) cuvintele „consumator final”, la orice forma gramaticală, se substituie cu cuvintele „consumator”, la forma gramaticală corespunzătoare;

Alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul schimbării furnizorului, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție și furnizorii implicați ajustează, după caz, contractul pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, contractul pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice astfel încât să reflecte schimbarea furnizorului pentru punctul sau punctele aferente consumatorului respectiv. În cazul în care consumatorul schimbă furnizorul, se aplică principiul „capacitatea urmează consumatorul ”;

Alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Consumatorii finali nu pot fi obligați să achite vreo plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului. Prin derogare de la acest principiu, furnizorul sau agregatorul poate percepe plată pentru încetarea unilaterală de către consumator a contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix, înainte de ajungerea la termen a acestuia, cu condiția că obligația de achitare a plății respective a fost prevăzută în contractul încheiat de consumator în mod voluntar și a fost comunicată în mod clar și fără echivoc consumatorului înainte de încheierea contractului. Plata pentru încetarea contractului trebuie să fie proporțională și să nu depășească pierderile economice directe pe care un furnizor sau un agregator le poate suporta urmare a încetării unilaterale a contractului de către un consumator, inclusiv costurile aferente oricăror investiții sau servicii care au fost deja furnizate consumatorului în legătură cu contractul respectiv. Sarcina probei cu privire la pierderile economice directe revine furnizorului sau agregatorului, iar monitorizarea admisibilității plăților pentru încetarea contractului este de competența Agenției.”;

La alineatul (8) sintagma „echipamentele de măsurare”, „echipamentului de măsurare” se substituie cu sintagma „contoarele de energie electrică”, „contorul de energie electrică”.

62. Articolul 125 alineatul (6) lit. b) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „consumatorii casnici”.

63. Articolul 126:

La alineatul (5) după cuvintele „*drepturile și obligațiile lor în calitate de consumatori finali, producători, furnizori*” se va completa cu cuvintele „, operatori ai sistemelor de distribuție”.

Alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) *În ceea ce privește consumul energiei electrice autoproduse, comunitățile de energie ale cetățenilor sunt supuse regulilor aplicabile consumatorilor activi, prevăzute la art. 122 alin. (2).*”

64. Articolul 129 alineatul (2):

Lit. b) se completează cu textul „, precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (4¹)”;

Lit. c) se completează cu textul „, precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (4¹)”;

65. Articolul 130 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) *După caz, nivelul tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei electrice, aplicate producătorilor sau consumatorilor finali sau ambelor categorii de participanți la piață trebuie să ofere semnale de localizare pentru investiții la nivelul Comunității Energetice, cum ar fi stimulente prin intermediul structurii tarifare pentru a reduce costurile de redispecerizare și de consolidare a rețelei electrice, și trebuie să ia în considerare pierderile din rețea și congestiile din rețea, precum și costurile aferente investițiilor în infrastructură.*”

66. Articolul 131:

Alineatul (5):

- litera a) se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins:

„a) *să reflecte costurile fixe ale operatorului sistemului de transport și ale operatorului sistemului de distribuție și să ia în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție stimulentele necesare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, în vederea sporirii eficienței în activitatea desfășurată, inclusiv a eficienței energetice;*”

- se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) *să permită realizarea investițiilor necesare în rețelele electrice, astfel încât acestea să fie efectuate într-un mod care să asigure viabilitatea rețelelor;*”

- litera b) textul „și siguranța aprovizionării;” se substituie cu textul „și securitatea aprovizionării cu energie electrică;”.

- la alineatul (9), fraza a 2-a va avea următorul cuprins: „În acest sens, Agenția recunoaște în scopuri tarifare costurile relevante stabilite ca fiind eligibile, inclusiv costurile legate de investițiile anticipative, include costurile respective în tarifele corespunzătoare și, după caz, introduce ținte de performanță pentru a stimula operatorii de sistem să își sporească eficiența la exploatarea rețelelor electrice, inclusiv prin măsuri de eficiență energetică, prin utilizarea

serviciilor de flexibilitate și prin dezvoltarea rețelilor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente.”;

- se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

„(12) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o hotărâre privind o metodologie tarifară adoptată în conformitate cu prezenta lege sau, în cazul în care Agenția are obligația de a organiza consultări, o propunere de decizie privind o metodologie tarifară, este în drept să depună la Agenție, în termen de două luni de la publicarea hotărârii sau a propunerii de decizie, o cerere de reexaminare a acesteia. Cererea de reexaminare nu are efect suspensiv. Prevederile prezentului alineat nu aduc atingere dreptului de exercitare a căilor de atac prevăzute de Codul administrativ”.

67. Articolul 132 alineatul (7) se expune în următoarea redacție:

„(7) Hotărârile Agenției privind aprobarea prețurilor și a tarifelor reglementate includ valoarea tarifelor, a prețurilor reglementate aprobate și costurile subiacente utilizate la calcularea acestora, inclusiv devierile tarifare, asigurând confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe site-ul web oficial al Agenției și pe site-urile web ale titularilor de licențe. Principiul prevăzut la art. 131 alin. (12) se aplică și în raport cu tarifele și prețurile reglementate aprobate de Agenție.”.

68. Articolul 142 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Orice parte care depune o reclamație împotriva unui operator al sistemului de transport sau împotriva unui operator al sistemului de distribuție referitoare la obligațiile care revin operatorului respectiv în temeiul prezentei legi poate înainta această reclamație Agenției în conformitate cu art. 142 alin. (3). Agenția, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termenele prevăzute în Codul administrativ.”.

69. Articolul 143 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea”, la forma gramaticală corespunzătoare

70. Articolul 145 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Nerespectarea obligațiilor privind confidențialitatea informațiilor și păstrarea secretului profesional, stabilite de prezenta lege, atrage, în raport cu persoanele fizice sau juridice responsabile, răspunderea contravențională în condițiile stabilite în Codul contravențional nr. 218/2008.”.

71. Articolul 146, alineatul (4),

Litera e) va avea următorul cuprins:

„e) nerespectarea de către operatorul sistemului de transport a obligațiilor stabilite prin prezenta lege, inclusiv a cerințelor legate de separare și/sau independență a operatorului sistemului de transport și/sau a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens, inclusiv a hotărârilor adoptate în conformitate cu art. 32 alin. (4);”;

Se completează cu lit. e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) nerespectarea de către întreprinderea integrată pe verticală a obligațiilor stabilite prin prezenta lege și/sau a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens;”.

Litera f) textul „în conformitate cu art. 62 alin. (5)” se substituie cu textul „în conformitate cu art. 61 alin. (8), inclusiv în conformitate cu art. 62 alin. (5)”.

72. La articolul 150 alineatul (18) textul „, prevăzută la art. 121 alin. (2), ” se exclude.

73. Anexa „Principiile revizuirii configurației existente a zonelor de ofertare” va fi numerotată cu nr. 1. Totodată, la punctul 1 subpunctul 1.3. textul „pct. 2 lit. a);” se substituie cu textul „pct. 2.1.”.

74. Se completează cu Anexa 2 și Anexa 3, cu următorul cuprins:

„Anexa 2

ATRIBUȚIILE CENTRELOR DE COORDONARE REGIONALE

1. Calculul coordonat al capacităților

1.1. Centrele de coordonare regionale efectuează calculul coordonat al capacităților interzonale.

1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare.

1.3. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice.

1.4. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza unui model comun de rețea, în conformitate cu punctul 3.

1.5. Calculul coordonat al capacităților asigură gestionarea eficientă a congestiilor, în conformitate cu principiile privind gestionarea congestiilor definite în prezenta lege.

2. Analiza coordonată a siguranței

2.1. Centrele de coordonare regionale efectuează o analiză coordonată a siguranței, cu scopul de a asigura funcționarea în condiții de siguranță a sistemului.

2.2. Analiza siguranței se efectuează pentru toate intervalele de planificare operațională, de la intervalul pentru anul următor până la intervalul intrazilnic, utilizând modelele comune de rețea.

2.3. Analiza coordonată a siguranței se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind operarea sistemului de transport, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice.

2.4. Centrele de coordonare regionale comunică rezultatele analizei coordonate a siguranței cel puțin operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului.

2.5. În cazul în care, în urma analizei coordonate a siguranței, un centru de coordonare regional identifică o posibilă constrângere, acesta elaborează măsuri de remediere care maximizează eficacitatea și eficiența economică.

3. Crearea de modele de rețea comune

3.1. Centrele de coordonare regionale instituie procese eficiente pentru crearea unui model comun de rețea pentru fiecare interval de planificare operațională cuprins între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic.

3.2. Operatorii de transport și de sistem desemnează un centru de coordonare regional pentru construirea modelelor comune de rețea la nivelul Uniunii.

3.3. Modelele comune de rețea se elaborează în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.

3.4. Modelele comune de rețea includ date relevante pentru planificarea operațională eficientă și pentru calculul capacităților în toate intervalele de planificare operațională cuprinse între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic.

3.5. Modelele comune de rețea se pun la dispoziția tuturor centrelor de coordonare regionale, a operatorilor de transport și de sistem, a ENTSO-E și, la cerere, a Comitetului de reglementare al Comunității Energetice.

4. Sprijinirea planurilor de apărare și de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește evaluarea consecvenței

4.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în efectuarea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025.

4.2. Toți operatorii de transport și de sistem convin asupra unui prag peste care impactul acțiunilor unui sau mai multor operatori de transport și de sistem în starea de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți operatori de transport și de sistem interconectați sincron sau asincron.

4.3. În cadrul sprijinului acordat operatorilor de transport și de sistem, centrul de coordonare regional:

- (a) identifică eventualele incompatibilități;*
- (b) propune măsuri de atenuare.*

4.4. Operatorii de transport și de sistem evaluează și iau în considerare măsurile de atenuare propuse.

5. Sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional

5.1. Fiecare centru de coordonare regional relevant sprijină operatorii de transport și de sistem desemnați drept responsabili cu frecvența și responsabili cu resincronizarea în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. Operatorii de transport și de sistem din regiunea

de exploatare a sistemului stabilesc rolul centrului de coordonare regional în ceea ce privește sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional.

5.2. Operatorii de transport și de sistem pot solicita asistență din partea centrelor de coordonare regionale în cazul în care sistemul lor se află în stare de colaps sau de restaurare.

5.3. Centrele de coordonare regionale sunt echipate cu sisteme de supraveghere, control și achiziție de date în timp aproape real, cu o observabilitate definită prin aplicarea pragului menționat la punctul 4.2.

6. Analiza și raportarea post-operațională și post-perturbare

6.1. Centrele de coordonare regionale investighează și întocmesc un raport cu privire la orice incident care depășește pragul menționat la punctul 4.2. Autoritățile de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, pot participa la investigație, la cererea lor. Raportul conține recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor.

6.2. Centrele de coordonare regionale publică raportul. Consiliul de reglementare al Comunității Energetice sau, în măsura în care sunt afectate state membre, ACER, acționând în conformitate cadrul normativ al Comunității Energetice, poate emite recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor.

7. Dimensionarea regională a capacității de rezervă

7.1. Centrele de coordonare regionale calculează cerințele privind capacitatea de rezervă pentru regiunea de exploatare a sistemului. Stabilirea cerințelor privind capacitatea de rezervă:

(a) urmărește obiectivul general de menținere a siguranței în funcționare în modul cel mai eficient din punctul de vedere al costurilor;

(b) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele;

(c) calculează cantitatea totală de capacitate de rezervă necesară pentru regiunea de exploatare a sistemului;

(d) stabilește cerințele minime privind capacitatea de rezervă pentru fiecare tip de capacitate de rezervă;

(e) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție;

(f) stabilește cerințele necesare privind distribuția geografică a capacității de rezervă necesare, dacă este cazul.

8. Facilitarea achizițiilor regionale de capacitate de echilibrare

8.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în stabilirea cantității de capacitate de echilibrare care trebuie achiziționată. Stabilirea cantității de capacitate de echilibrare:

(a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele;

(b) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție;

(c) ține seama de volumele de capacitate de rezervă necesară care se preconizează că vor fi furnizate prin oferte de energie de echilibrare care nu sunt depuse pe baza unui contract pentru capacitate de echilibrare.

8.2. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în achiziționarea cantității necesare de capacitate de echilibrare stabilite în conformitate cu punctul 8.1. Achiziționarea capacității de echilibrare:

(a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele;

(b) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție.

9. Evaluări privind adecvarea sistemului regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare și pregătirea de măsuri de reducere a riscurilor

9.1. Centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, și pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene.

9.2. Centrele de coordonare regionale fundamentează evaluările regionale ale adecvării pe termen scurt pe informațiile furnizate de operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului, cu scopul de a identifica situațiile în care se preconizează o insuficiență a adecvării în oricare dintre zonele de control sau la nivel regional. Centrele de coordonare regionale iau în considerare posibilele schimburi interzonale și limitele privind siguranța în funcționare în toate intervalele relevante de planificare operațională.

9.3. Atunci când efectuează o evaluare privind adecvarea sistemului regional, fiecare centru de coordonare regional se coordonează cu alte centre de coordonare regionale pentru:

(a) a verifica ipotezele și prognozele care stau la bază;

(b) a identifica posibile situații de insuficiență a adecvării la nivel transregional.

9.4. Fiecare centru de coordonare regional transmite operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului și celorlalte centre de coordonare regionale rezultatele evaluărilor privind adecvarea sistemului regional, împreună cu măsurile pe care le propune pentru reducerea riscurilor de insuficiență a adecvării.

10. Coordonarea planificării regionale a întreruperilor

10.1. Fiecare centru de coordonare regional efectuează coordonarea regională a întreruperilor în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, în scopul monitorizării stării de disponibilitate a activelor relevante și al coordonării planurilor lor de disponibilitate, pentru a asigura siguranța în funcționare a sistemului de transport, maximizând în același timp capacitatea interconexiunilor și a sistemelor de transport care afectează fluxurile interzonale.

10.2. Fiecare centru de coordonare regional menține o listă unică a elementelor de rețea relevante, a unităților de producere a energiei electrice și a locurilor de consum din regiunea

de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, și o pune la dispoziție în mediul de date pentru planificarea operațională al ENTSO pentru energie electrică.

10.3. Fiecare centru de coordonare regional desfășoară următoarele activități legate de coordonarea întreruperilor în regiunea de exploatare a sistemului:

(a) evaluează compatibilitatea planificării întreruperilor utilizând toate planurile de disponibilitate pentru anul următor ale operatorilor de transport și de sistem;

(b) furnizează operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului o listă a incompatibilităților de planificare identificate și a soluțiilor pe care le propune pentru remedierea acestora.

11. Optimizarea mecanismelor de compensare între operatorii de transport și de sistem

11.1. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului pot decide în comun să beneficieze de sprijinul centrului de coordonare regional pentru administrarea fluxurilor financiare legate de deconturile dintre operatorii de transport și de sistem care implică mai mult de doi operatori de transport și de sistem, cum ar fi costurile de redispecerizare, veniturile din congestii, abaterile neintenționate sau costurile de achiziționare a rezervelor.

12. Formarea și certificarea personalului care lucrează pentru centrele de coordonare regionale

12.1. Centrele de coordonare regionale pregătesc și desfășoară programe de formare și certificare axate pe exploatarea sistemului la nivel regional pentru personalul care lucrează pentru centrele de coordonare regionale.

12.2. Programele de formare acoperă toate componentele relevante ale exploatării sistemului pentru care centrul de coordonare regional îndeplinește atribuții, inclusiv scenariile de criză regională.

13. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică

13.1. În cazul în care ENTSO-E delegă această funcție, centrele de coordonare regionale identifică scenariile regionale de criză de energie electrică în conformitate cu criteriile stabilite în metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene.

Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică se efectuează în conformitate cu metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene.

13.2. Centrele de coordonare regionale sprijină, la cerere, autoritățile competente din fiecare regiune de exploatare a sistemului în pregătirea și desfășurarea simulării bienale a crizelor, astfel cum este prevăzut la pct. 37 din Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 820/2024.

14. Identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea

14.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem în identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea, care urmează să fie prezentate grupurilor regionale ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, și să fie incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani. Prevăzut la articolul 37 din prezenta lege.

15. Calculul capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității

15.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorul de transport și de sistem în calcularea capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității, ținând seama de disponibilitatea preconizată a interconexiunii și de probabilitatea apariției simultane a unei situații de solicitare a sistemului în sistemul în care se aplică mecanismul și în sistemul în care este situată capacitatea externă.

15.2. Calculul se efectuează în conformitate cu metodologia elaborată de ENTSO-E și aprobată de ACER.

15.3. Centrele de coordonare regionale furnizează un calcul pentru fiecare graniță a zonei de ofertare acoperită de regiunea de exploatare a sistemului.

16. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere

16.1. În cazul în care ENTSO-E pentru energie electrică delegă această funcție în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene, centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării sezoniere.

16.2. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere se efectuează pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene.

Anexa 3

CERINȚE MINIME PRIVIND FACTURAREA ȘI INFORMAȚIILE DE FACTURARE

1. Informațiile minime incluse în factură și în informațiile de facturare

1.1. În factură se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acesteia, următoarele informații:

a) suma de plată și, dacă este posibil, defalcarea acesteia, însoțită de o mențiune clară potrivit căreia toate sursele de energie pot beneficia și de stimulente care nu sunt finanțate prin taxele indicate în defalcarea respectivă;

b) data scadentă a plății.

1.2. În factură și în informațiile de facturare se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acestora, următoarele informații:

a) consumul de energie electrică aferent perioadei de facturare;

b) denumirea și datele de contact ale furnizorului, inclusiv numărul de telefon al serviciului de asistență a consumatorilor și adresa de poștă electronică;

- c) denumirea tarifului aplicat;
- d) data încetării contractului, după caz;
- e) informații privind posibilitatea schimbării furnizorului și beneficiile aferente acesteia;
- f) numărul specific de identificare al punctului de acces, prevăzut la art. 78 alin. (4);
- g) informații privind dreptul consumatorului final la soluționarea extrajudiciară a litigiilor, inclusiv datele de contact ale Agenției, în calitate de autoritate de soluționare extrajudiciară a reclamațiilor consumatorilor finali, potrivit art. 10 alin. (3) lit. f) și art. 142;
- h) informații privind punctul unic de contact prevăzut la art. 9 alin. (1) lit. u);
- i) un link sau o trimitere la instrumentul de comparare prevăzut la art. 113.

1.3. În cazul în care factura se bazează pe consumul real sau pe date obținute prin citirea de la distanță a contorului de energie electrică de către operatorul de sistem, în factură, împreună cu aceasta sau în factura de regularizare se prezintă ori se indică locul unde pot fi accesate următoarele informații:

- a) comparația, sub formă grafică, dintre consumul actual de energie electrică al consumatorului final și consumul acestuia pentru aceeași perioadă a anului precedent;
- b) datele de contact, inclusiv adresele paginilor web, ale organizațiilor de protecție a consumatorilor, ale instituțiilor din domeniul energiei sau ale altor entități similare de la care pot fi obținute informații privind măsurile disponibile pentru îmbunătățirea eficienței energetice a echipamentelor care utilizează energie;
- c) comparația cu consumul unui consumator final mediu normalizat sau etalonat din aceeași categorie de consum.

2. Frecvența facturării și furnizarea informațiilor de facturare

2.1. Facturarea pe baza consumului real se efectuează cel puțin o dată pe an.

2.2. În cazul în care consumatorul final nu dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem sau a optat, în condițiile legii, pentru blocarea citirii de la distanță, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se pun la dispoziția acestuia cel puțin o dată la 6 luni sau o dată la 3 luni, la solicitarea consumatorului final ori în cazul în care acesta a optat pentru primirea facturilor în format electronic.

2.3. În cazurile prevăzute la pct. 2.2, obligațiile stabilite la pct. 2.1 și 2.2 pot fi îndeplinite prin utilizarea unui sistem de autocitire periodică, în cadrul căruia consumatorul final comunică operatorului de sistem indicațiile contorului de energie electrică. Factura sau informațiile de facturare pot fi bazate pe estimarea consumului sau pe o sumă forfetară numai în cazul în care consumatorul final nu a comunicat indicațiile contorului de energie electrică pentru perioada de facturare respectivă.

2.4. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se furnizează cel puțin o dată pe lună. Informațiile respective pot fi puse la dispoziție și prin intermediul internetului și se actualizează cât mai frecvent posibil, în funcție de caracteristicile echipamentelor și sistemelor de măsurare utilizate.

3. Defalcarea prețului pentru consumatorul final

3.1. Prețul achitat de consumatorul final este constituit din următoarele componente:

3.1.1 componenta aferentă energiei electrice și furnizării;

3.1.2 componenta aferentă serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

3.1.3 componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți stabilite de lege.

3.2. În cazul în care factura conține defalcarea prețului achitat de consumatorul final, componentele prevăzute la pct. 3.1. au următorul conținut:

3.2.1. componenta aferentă energiei electrice și furnizării include costurile aferente producerii, agregării, energiei de echilibrare, energiei electrice furnizate, serviciilor pentru consumatori, gestionării post-vânzare și alte costuri de furnizare;

3.2.2. componenta aferentă rețelei include tarifele pentru serviciul de transport și serviciul de distribuție a energiei electrice, costurile aferente pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și de distribuție, costurile de rețea, costurile serviciilor post-vânzare, costurile serviciilor de sistem și, după caz, costurile aferente închirierii echipamentelor de măsurare și măsurării energiei electrice;

3.2.3. componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți include totalitatea impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți aplicabile potrivit legii.

4. Accesul la informațiile suplimentare privind consumul anterior

4.1. În măsura în care sunt disponibile informații suplimentare privind consumul anterior, acestea se pun, la cererea consumatorului final, la dispoziția furnizorului sau a prestatorului de servicii desemnat de acesta, cu respectarea art. 78.

4.2. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică ce permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem, acestuia i se asigură accesul facil la informațiile suplimentare privind consumul anterior, astfel încât să poată efectua autoverificări detaliate.

4.3. Informațiile suplimentare privind consumul anterior includ:

a) date cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada calculată de la data începerii contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică de 3 ani. Datele corespund intervalelor pentru care au fost furnizate informațiile de facturare;

b) date detaliate în funcție de perioada utilizării energiei electrice, pentru fiecare zi, săptămână, lună și an, care se pun fără întârziere la dispoziția consumatorului final, prin intermediul internetului sau prin interfața contorului de energie electrică, pentru cel puțin ultimele 24 de luni sau pentru perioada calculată de la data începerii contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică.

5. Informații privind sursele de energie

5.1. Furnizorul indică în factură ponderea fiecărei surse de energie în energia electrică achiziționată de consumatorul final în baza contractului de furnizare a energiei electrice (la nivel de produs).

5.2. În factură și în informațiile de facturare, împreună cu acestea sau prin indicarea locului unde pot fi accesate, se prezintă următoarele informații:

a) ponderea fiecărei surse de energie în mixul global de energie electrică al furnizorului din anul precedent, la nivelul Republicii Moldova și, după caz, la nivelul furnizorului, dacă acesta își desfășoară activitatea în mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, informațiile fiind prezentate într-un mod clar și ușor comparabil;

b) informații privind impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea energiei electrice corespunzătoare mixului global de energie electrică al furnizorului din anul precedent.

5.3. Pentru energia electrică achiziționată prin intermediul unei burse de energie electrică sau importată de la o întreprindere situată în afara Comunității Energetice pot fi utilizate date agregate prezentate de bursa sau de întreprinderea respectivă pentru anul precedent.

5.4. Originea energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență se demonstrează prin garanțiile de origine emise în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

5.5. Originea energiei electrice produse din surse regenerabile se demonstrează prin garanțiile de origine emise în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu excepția ponderii mixului energetic corespunzătoare ofertelor comerciale pentru care nu este asigurată trasabilitatea, pentru care furnizorul poate utiliza mixul rezidual, precum și, după caz, a situațiilor în care nu se emit garanții de origine producătorilor care beneficiază de sprijin financiar în cadrul unei scheme de sprijin.”.

5.6. Agenția întreprinde măsurile necesare pentru a asigura fiabilitatea informațiilor prezentate de furnizori consumatorilor finali în conformitate cu prezentul punct, precum și prezentarea acestora, la nivel național, într-un mod clar și comparabil. ”.

Articolul II. Dispoziții finale și tranzitorii.

(1) Agenția, în termen de 6 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative de reglementare în concordanță cu prezenta lege

(2) Raportul prevăzut la art. 15¹ alin. (1) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se elaborează de Agenție în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi de modificare.

Articolul III. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Legii pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică a fost elaborat de Ministerul Energiei în cadrul procesului de armonizare a legislației naționale cu *acquis*-ul Uniunii Europene în domeniul energiei electrice. Elaborarea proiectului urmărește asigurarea transpunerii și implementării prevederilor Regulamentului (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (în continuare – Regulamentul UE nr. 1747/2024).

La elaborarea proiectului au fost utilizate concluziile rezultate din evaluarea compatibilității cadrului normativ național, în special a prevederilor Legii nr. 164/2025, cu dispozițiile Regulamentului UE nr. 1747/2024. Corespondența dintre prevederile actului Uniunii Europene și soluțiile normative propuse este reflectată în tabelul de concordanță întocmit pentru prezentul proiect.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea prezentului proiect de lege este determinată de angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană, inclusiv cele care decurg din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, precum și din statutul Republicii Moldova de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană. Aceste angajamente sunt reflectate în documentele naționale de planificare în domeniu, inclusiv în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și în Programul național de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Deși Regulamentul UE nr. 1747/2024 nu a fost încă încorporat în *acquis*-ul Comunității Energetice și adaptat pentru părțile contractante ale acesteia, preluarea anticipată a prevederilor sale relevante corespunde obiectivului Republicii Moldova, în calitate de țară candidată, de aliniere dinamică a cadrului normativ național la evoluțiile recente ale *acquis*-ului Uniunii Europene. Această abordare completează procesul de transpunere a actelor adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice și contribuie la pregătirea cadrului juridic necesar integrării pieței energiei electrice din Republica Moldova în piața internă a energiei electrice a Uniunii.

Elaborarea proiectului este justificată și de evoluțiile pieței energiei electrice din Republica Moldova. Dezvoltarea piețelor organizate de energie electrică, creșterea capacităților de producere din surse regenerabile și necesitatea valorificării resurselor de flexibilitate impun adaptarea cadrului juridic național la noile condiții de funcționare a sectorului electroenergetic.

Prevederile propuse urmăresc consolidarea și dezvoltarea în continuare a cadrului juridic existent, în vederea adaptării acestuia la evoluțiile pieței energiei electrice și la noile orientări ale *acquis*-ului Uniunii Europene. Modificările vor contribui la funcționarea mai eficientă, în condiții de concurențială maximă a pieței, la stimularea investițiilor în capacități de producere, stocare și flexibilitate, la aprofundarea integrării surselor regenerabile și la consolidarea protecției consumatorilor împotriva volatilității excesive a prețurilor.

Subsecvent, promovarea proiectului de lege este prevăzută în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, Clusterul 4, Anexa A, Capitolul 15 „Energie”, nr. D/O 19, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 ([link](#)).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În ultimii ani, Republica Moldova a realizat progrese semnificative în reformarea sectorului electroenergetic. Prin adoptarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică a fost modernizat substanțial cadrul juridic aplicabil organizării și funcționării pieței energiei electrice și au fost transpuse, într-o măsură considerabilă, Directiva UE nr. 944/2019 și Regulamentul UE nr. 943/2019, în versiunile adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice.

Legea nr. 164/2025 reglementează principiile de funcționare a pieței energiei electrice, organizarea piețelor angro și cu amănuntul, activitatea operatorilor de sistem și a operatorului pieței, accesul nediscriminatoriu la rețele, participarea agregatorilor și a consumatorilor activi, stocarea energiei electrice, consumul dispecerizabil și integrarea energiei electrice din surse regenerabile. Cadrul juridic existent cuprinde, astfel, elementele de bază necesare dezvoltării unei piețe concurențiale compatibile cu piața internă a energiei electrice a Uniunii Europene.

Modernizarea cadrului legislativ a fost însoțită de reforme structurale ale pieței angro. În luna decembrie 2025 au devenit operaționale piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică, administrate de Operatorul Pieței de Energie M (OPEM), fiind create mecanisme organizate și transparente de tranzacționare a energiei electrice. În paralel, continuă implementarea pieței de echilibrare și a mecanismelor necesare integrării progresive a pieței naționale în piețele regionale.

Totodată, creșterea capacităților de producere din surse regenerabile, în special fotovoltaice și eoliene, determină schimbări structurale în funcționarea sistemului electroenergetic. Caracterul variabil al acestei produceri accentuează necesitatea valorificării resurselor de flexibilitate, inclusiv prin stocarea energiei electrice, consumul dispecerizabil, participarea activă a consumatorilor, agregarea resurselor distribuite și dezvoltarea piețelor de echilibrare și de servicii de sistem.

Deși Legea nr. 164/2025 instituie un cadru juridic modern pentru funcționarea sectorului, aceasta transpune acquis-ul în domeniul pieței energiei electrice în versiunea adaptată și adoptată în cadrul Comunității Energetice anterior reformei realizate la nivelul Uniunii Europene în anul 2024. În consecință, legislația națională nu reflectă integral modificările aduse Regulamentelor UE nr. 942/2019 și nr. 943/2019 prin Regulamentul UE nr. 1747/2024.

Evaluarea compatibilității a evidențiat, în primul rând, necesitatea completării principiilor generale de organizare și funcționare a pieței. Legea nr. 164/2025 nu reflectă integral noile obiective privind dezvoltarea piețelor la termen, protecția furnizorilor și a consumatorilor împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor, consolidarea flexibilității prin consum dispecerizabil, stocare și alte soluții din surse nefosile, precum și integrarea pe piață și remunerarea pe baza mecanismelor de piață a energiei electrice produse din surse regenerabile.

Cadrul normativ existent permite încheierea contractelor bilaterale, dar nu reglementează distinct contractele de achiziție a energiei electrice – PPA și nu cuprinde toate măsurile prevăzute de Regulamentul UE nr. 1747/2024 pentru promovarea acestora. Sunt necesare definirea PPA-urilor și stabilirea principiilor privind eliminarea barierelor nejustificate, facilitarea accesului la asemenea contracte și asigurarea compatibilității lor cu funcționarea lichidă și concurențială a piețelor energiei electrice. În același timp, normele privind piețele la termen trebuie dezvoltate pentru a oferi furnizorilor și consumatorilor posibilități adecvate de acoperire a riscurilor asociate volatilității viitoare a prețurilor.

O altă categorie de lacune privește flexibilitatea sistemului electroenergetic. Deși Legea nr. 164/2025 reglementează stocarea energiei electrice, consumul dispecerizabil și agregarea, aceasta nu instituie mecanismul de evaluare periodică a necesarului de flexibilitate la nivel național și nici procedura de stabilire a unui obiectiv național orientativ privind flexibilitatea din surse nefosile. De asemenea, cadrul existent nu cuprinde toate principiile

aplicabile eventualelor scheme de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv cerințele privind caracterul deschis, transparent, concurențial, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor al acestora.

Regulamentul UE nr. 1747/2024 introduce și posibilitatea utilizării produselor de reducere a vârfurilor de sarcină în cazul declarării unei crize a prețurilor energiei electrice. Legislația națională nu definește în prezent reducerea vârfurilor de sarcină și produsul aferent și nu reglementează condițiile privind dimensionarea, aprobarea, achiziționarea și activarea acestuia.

Sunt necesare completări și în privința instrumentelor de sprijin pentru investițiile în noi capacități de producere. Legea nr. 164/2025 nu reflectă integral principiile privind contractele bidirecționale pentru diferență și utilizarea acestora în cadrul schemelor de sprijin direct prin preț. Preluarea acestor principii va contribui la asigurarea predictibilității veniturilor investiționale, limitarea remunerării excesive și utilizarea veniturilor generate de aceste mecanisme în conformitate cu obiectivele stabilite de lege.

Tabelul de concordanță a evidențiat, de asemenea, necesitatea ajustării anumitor norme privind funcționarea piețelor pe termen scurt, inclusiv în ceea ce privește produsele tranzacționate, intervalul de tranzacționare și termenul de închidere a porții pieței intrazilnice. Totodată, sunt necesare completări privind atribuțiile operatorului sistemului de transport și cooperarea regională, inclusiv reglementarea calculului coordonat al capacităților pentru toate intervalele de alocare și transpunerea atribuțiilor centrelor de coordonare regionale prevăzute în anexa I la Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum aceasta a fost modificată prin Regulamentul UE nr. 1747/2024.

Intervenția legislativă este justificată atât de necesitatea alinierii cadrului normativ național la acquis-ul actualizat al Uniunii Europene, cât și de evoluțiile sectorului electroenergetic din Republica Moldova. Implementarea piețelor organizate, creșterea ponderii energiei din surse regenerabile, dezvoltarea resurselor de flexibilitate și intensificarea integrării regionale impun completarea legislației primare, astfel încât aceasta să ofere participanților la piață un cadru coerent, predictibil și compatibil cu evoluțiile pieței europene.

Prin urmare, proiectul de lege urmărește eliminarea lacunelor identificate în procesul de evaluare a compatibilității legislației naționale cu Regulamentul UE nr. 1747/2024, precum și consolidarea și dezvoltarea cadrului juridic aplicabil piețelor de energie electrică. Modificările propuse vor crea condiții mai favorabile pentru investițiile în capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, instalații de stocare și alte resurse de flexibilitate și vor pune la dispoziția operatorilor de sistem mecanisme suplimentare, inclusiv produse de reducere a vârfurilor de sarcină, necesare pentru gestionarea eficientă a cererii și menținerea funcționării sigure și stabile a sistemului electroenergetic național.

De asemenea, în procesul de definitivare, proiectul legii de modificare a fost completat cu o serie de amendamente care nu decurg nemijlocit din transpunerea Regulamentului UE nr. 1747/2024. O parte dintre aceste amendamente au rezultat din discuțiile preliminare cu Comisia Europeană, desfășurate în contextul verificării transpunerii Pachetului privind integrarea pieței energiei electrice – EIP, și urmăresc remedierea unor neconcordanțe sau completarea transpunerii acquis-ului Uniunii Europene deja adaptat și adoptat în cadrul Comunității Energetice și transpus prin Legea nr. 164/2025.

O altă categorie de modificări urmărește asigurarea aplicării efective a prevederilor legislației Uniunii Europene deja transpuse, prin stabilirea sau precizarea mecanismelor, competențelor și procedurilor necesare pentru punerea lor în aplicare în practică. În această categorie se înscriu, între altele, unele modificări privind exercitarea competențelor Agenției, stabilirea tarifelor provizorii, măsurarea energiei electrice și sistemele de măsurare inteligente, schimbarea furnizorului sau a agregatorului, facturarea și furnizarea serviciului universal și de ultimă opțiune.

Totodată, proiectul cuprinde modificări de clarificare, corelare și tehnică legislativă, necesare pentru eliminarea unor interpretări echivoce, delimitarea mai exactă a domeniului de aplicare al anumitor norme, corelarea prevederilor legii între ele și cu actele normative de reglementare aplicabile și utilizarea consecventă a terminologiei de specialitate. Aceste modificări nu schimbă, de regulă, concepția reglementărilor existente, ci urmăresc sporirea clarității, previzibilității și aplicabilității acestora.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Proiectul de lege are ca obiectiv principal actualizarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică prin transpunerea prevederilor relevante ale Regulamentului UE nr. 1747/2024 și eliminarea lacunelor identificate în procesul de evaluare a compatibilității legislației naționale. Modificările propuse dezvoltă cadrul juridic existent privind funcționarea piețelor energiei electrice, gestionarea riscurilor de preț, stimularea investițiilor pe termen lung, flexibilitatea sistemului electroenergetic, integrarea energiei electrice din surse regenerabile și cooperarea regională.

Modificările propuse pot fi grupate în următoarele categorii:

1. Obiectivele și principiile generale ale legii

Proiectul actualizează obiectivele și principiile generale ale Legii nr. 164/2025. Este introdus principiul integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie, alături de obiectivele privind eficiența, securitatea aprovizionării, flexibilitatea, sustenabilitatea și integrarea sectorială.

Principiile de funcționare a pieței sunt completate pentru a reflecta rolul piețelor la termen în protejarea furnizorilor și a consumatorilor împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor. Sunt evidențiate contribuția consumului dispecerizabil, a stocării energiei și a altor soluții de flexibilitate din surse nefosile, facilitarea agregării cererii și a ofertei distribuite, integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.

Proiectul introduce, de asemenea, ca obiective distincte sprijinirea investițiilor pe termen lung în capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețelele electrice, astfel încât consumatorii să fie mai puțin expuși fluctuațiilor prețurilor de pe piețele pe termen scurt, precum și instituirea cadrului juridic pentru adoptarea măsurilor de abordare a crizelor prețurilor la energia electrică.

2. Completarea cadrului conceptual

Articolul referitor la noțiunile principale este completat cu definițiile necesare aplicării noilor mecanisme. Sunt definite „ora de vârf”, „reducerea vârfurilor de sarcină”, „produsul de reducere a vârfurilor de sarcină”, „contractul bidirecțional pentru diferență”, „contractul de achiziție a energiei electrice sau PPA” și „dispozitivul de măsurare dedicat”.

Definițiile permit delimitarea exactă a noilor produse și instrumente și asigură utilizarea uniformă a terminologiei în normele referitoare la piețele pe termen scurt și la termen, schemele de sprijin, flexibilitate, consumul dispecerizabil, stocarea energiei și participarea agregatorilor.

3. Piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică

Proiectul completează normele privind organizarea în comun de către operatorul sistemului de transport și OPEED a pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice. Este introdusă trimiterea expresă la Liniile directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025.

Sunt precizate obligațiile de transparență și supraveghere aplicabile operatorului sistemului de transport și OPEED în legătură cu tranzacționarea energiei electrice. Activitatea acestora urmează să fie supusă monitorizării de către Agenție și, în limitele cadrului normativ aplicabil, de către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, inclusiv în scopul prevenirii și combaterii manipulării pieței.

Terminologia utilizată pentru descrierea operațiunilor interzonale și intrazonale este armonizată prin înlocuirea noțiunii de „comerț” cu cea de „tranzacționare”. Ajustarea are caracter terminologic și nu modifică principiul deja consacrat potrivit căruia piețele trebuie organizate astfel încât să maximizeze posibilitățile tuturor participanților la piață de a tranzacționa în mod nediscriminatoriu și cât mai aproape posibil de timpul real.

Proiectul introduce obligații detaliate pentru OPEED privind partajarea lichidității. Pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul care începe cu o oră înainte de ora de închidere a porții și se încheie în ultimul moment în care tranzacționarea este permisă, OPEED va transmite către cuplarea unică toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și pentru produsele cu aceleași caracteristici și nu va organiza tranzacționarea acestora în afara cuplării unice. Reguli similare sunt stabilite pentru piața intrazilnică, în intervalul cuprins între deschiderea porții pentru cuplarea unică și ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă în zona de ofertare.

Obligațiile respective se aplică OPEED, întreprinderilor care exercită controlul asupra acestuia și întreprinderilor controlate de OPEED. Soluția urmărește concentrarea ordinelor în mecanismele de cuplare, evitarea fragmentării lichidității și funcționarea eficientă a piețelor integrate.

Proiectul stabilește că ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale trebuie să fie cu cel mult 30 de minute înainte de timpul real. Totodată, este instituit un mecanism de derogare, în baza căruia Agenția poate admite temporar menținerea unui termen mai îndepărtat, la cererea motivată a operatorului sistemului de transport.

Cererea de derogare trebuie să fie însoțită de o evaluare a impactului, realizată cu luarea în considerare a opiniilor OPEED și ale participanților la piață, precum și de un plan de acțiuni pentru îndeplinirea cerinței. Se reglementează și posibilitatea acordării unei derogări suplimentare, pentru o perioadă limitată, justificată printr-o nouă evaluare a impactului, întemeiată pe riscurile privind securitatea aprovizionării cu energie electrică, rentabilitatea, integrarea energiei din surse regenerabile și emisiile de gaze cu efect de seră, însoțită de un plan de acțiuni revizuit. Derogările au caracter excepțional și nu înlătură obligația de apropiere progresivă a tranzacționării intrazilnice de timpul real.

În privința produselor tranzacționate pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică, proiectul clarifică faptul că posibilitatea participării directe sau prin agregare vizează consumatorii. Cerințele referitoare la dimensiunea produselor și participarea prin agregare sunt deja prevăzute de cadrul normativ în vigoare.

4. Piețele la termen și drepturile de transport pe termen lung

Proiectul legii de modificare reformulează și completează art. 88 din Legea nr. 164/2025, menținând elementele deja reglementate privind emiterea de către operatorul sistemului de transport a drepturilor de transport pe termen lung sau aplicarea unor măsuri echivalente, precum și alocarea transparentă și nediscriminatorie a acestor drepturi, pe baza mecanismelor de piață, prin intermediul platformei unice de alocare.

Elementele noi vizează efectuarea periodică a alocărilor și stabilirea frecvenței și a scadențelor capacității interzonale pe termen lung astfel încât acestea să sprijine funcționarea eficientă a piețelor la termen. Totodată, este precizat rolul platformei unice de alocare în facilitarea alocării și tranzacționării drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor sistemelor de transport.

În cazul în care Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că participanții la piață nu dispun de suficiente posibilități de acoperire a riscurilor de preț,

aceasta va putea solicita burselor de energie sau operatorilor sistemelor de transport să aplice măsuri suplimentare pentru îmbunătățirea lichidității piețelor la termen, inclusiv activități de formare a pieței. Dacă măsurile respective implică instrumente financiare, solicitarea va fi formulată după consultarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Proiectul menține dreptul operatorului pieței energiei electrice de a dezvolta produse de acoperire a riscurilor la termen, inclusiv produse pe termen lung, și precizează că această activitate se desfășoară cu respectarea legislației privind concurența și a cadrului normativ aplicabil piețelor instrumentelor financiare.

Prin aceste completări se urmărește diversificarea posibilităților de gestionare a riscurilor de preț, îmbunătățirea lichidității piețelor la termen și consolidarea predictibilității costurilor și veniturilor participanților la piață.

5. Contractele de achiziție a energiei electrice – PPA

Proiectul introduce un articol distinct privind contractele de achiziție a energiei electrice – PPA. Fără a afecta aplicarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, statul va promova utilizarea PPA-urilor prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate ori discriminatorii.

Promovarea PPA-urilor urmărește asigurarea previzibilității prețurilor, realizarea obiectivelor naționale în domeniul decarbonizării și al energiei din surse regenerabile și, concomitent, menținerea competitivității, lichidității piețelor energiei electrice și comerțului transfrontalier.

Pentru facilitarea utilizării PPA-urilor se prevede disponibilitatea unor instrumente de reducere a riscurilor financiare asociate incapacității de plată a cumpărătorilor. Acestea pot include scheme de garantare la prețurile pieței, garanții private și mecanisme de agregare a cererii. Instrumentele vor fi accesibile consumatorilor care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA, dar care nu se află în dificultate financiară, pe baza de criterii nediscriminatorii.

În cazul în care o schemă de garantare implică acordarea unui ajutor de stat, aceasta va trebui să respecte legislația în domeniu, să conțină măsuri pentru prevenirea reducerii lichidității pe piețele energiei electrice și să nu fie utilizată pentru sprijinirea achiziționării energiei electrice produse din combustibili fosili.

Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile vor trebui să permită participarea proiectelor care rezervă o parte din producție pentru vânzarea prin PPA-uri sau prin alte acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze negativ concurența. La elaborarea schemelor de sprijin, autoritățile competente vor urmări, în măsura posibilului, utilizarea unor criterii care să încurajeze ofertanții să faciliteze accesul la PPA al consumatorilor care întâmpină obstacole la intrarea pe această piață.

PPA-urile vor trebui să indice zona de ofertare în care are loc livrarea și să stabilească responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul modificării configurației zonei de ofertare. Contractele vor trebui să prevadă și condițiile în care producătorii și consumatorii pot solicita încetarea raportului contractual, compensațiile datorate pentru încetarea unilaterală și perioadele de preaviz aplicabile, cu respectarea legislației privind concurența.

La elaborarea măsurilor care afectează direct PPA-urile, autoritățile competente vor ține seama de principiul protecției încrederii legitime și de impactul măsurilor respective asupra contractelor existente și viitoare.

Prin aceste soluții, PPA-urile sunt dezvoltate ca instrumente de contractare pe termen lung care pot asigura o mai mare predictibilitate a prețurilor, pot facilita finanțarea noilor capacități de producere și pot permite furnizorilor și consumatorilor să își diversifice sursele de aprovizionare.

6. Contractele bidirecționale pentru diferență

Proiectul introduce un articol distinct privind schemele de sprijin direct prin preț pentru investițiile în centrale electrice noi, care vor lua forma contractelor bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Prevederile respective se vor aplica contractelor încheiate începând cu 17 iulie 2027 pentru investițiile în centrale electrice noi care produc energie electrică din sursele stabilite de lege, respectiv energia eoliană, solară, geotermală, hidroelectrică fără rezervor și nucleară.

Schemele vor fi concepute astfel încât să mențină stimulentele pentru funcționarea și participarea eficientă a centralelor electrice pe piețele energiei electrice și să reflecte condițiile existente pe piață. Acestea nu vor putea denatura nejustificat deciziile producătorilor privind exploatarea, dispecerizarea și întreținerea centralelor electrice sau comportamentul de ofertare pe piața pentru ziua următoare, piața intrazilnică, piața serviciilor de sistem și piața de echilibrare.

Contractele bidirecționale pentru diferență vor asigura protecția unui nivel minim de remunerare și, concomitent, vor limita remunerarea excesivă. Nivelurile de protecție și de limitare a remunerației vor fi corelate cu costul noii investiții și cu veniturile realizabile pe piață, astfel încât să fie asigurată viabilitatea economică pe termen lung a investiției, cu evitarea supracompensării.

Cuantumul remunerației va fi stabilit, de regulă, prin proceduri de ofertare concurențiale, deschise, clare, transparente și nediscriminatorii. În cazul în care desfășurarea unei asemenea proceduri nu este posibilă, parametrii schemei și prețurile de exercitare vor fi stabilite astfel încât distribuția veniturilor către beneficiari să nu producă denaturări nejustificate ale concurenței și ale schimburilor comerciale. Schemele vor include și clauze de penalizare aplicabile în cazul încetării anticipate, unilaterale și nejustificate a contractului.

Toate veniturile sau echivalentul lor financiar rezultate din aplicarea acestor scheme se distribuie consumatorilor finali. Prin derogare, veniturile sau echivalentul lor financiar pot fi utilizate pentru finanțarea costurilor schemelor de sprijin direct al prețurilor ori a investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru consumatorii finali.

Proiectul permite exceptarea instalațiilor de mici dimensiuni și a proiectelor demonstrative din domeniul energiei din surse regenerabile de la aplicarea cerinței privind utilizarea contractelor bidirecționale pentru diferență, în condițiile stabilite de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

7. Evaluarea necesarului de flexibilitate și obiectivul național orientativ privind flexibilitatea din surse nefosile

Proiectul instituie un mecanism periodic de evaluare a necesarului de flexibilitate al sistemului electroenergetic. O dată la doi ani, Agenția va elabora și aproba un raport privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național pentru un orizont de cel puțin 5–10 ani, având în vedere asigurarea securității și fiabilității aprovizionării în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și necesitatea decarbonizării sistemului. Primul raport urmează să fie elaborat în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a legii.

Totodată, proiectul legii stabilește cadrul necesar pentru utilizarea unei metodologii armonizate și pentru corelarea datelor și analizelor prezentate de operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție.

Raportul va evalua necesitățile de flexibilitate cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, utilizând ipoteze privind prețurile de piață, producerea și cererea. Analiza va lua în considerare necesitatea integrării energiei electrice din surse regenerabile și va examina necesarul atât la nivelul rețelei de transport, cât și la nivelul rețelelor de distribuție.

Vor fi analizate potențialul consumului dispecerizabil, stocării energiei, agregării și interconexiunilor, barierele care împiedică participarea flexibilității la piață, măsurile de eliminare sau atenuare a acestor bariere și posibilele îmbunătățiri ale piețelor, serviciilor și produselor de exploatare a sistemului. Evaluarea va examina și impactul digitalizării rețelelor și resursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state.

Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție vor prezenta Agenției datele și analizele necesare. Agenția va putea solicita informații suplimentare, iar operatorii de sistem vor coordona, în măsura necesară, colectarea informațiilor relevante cu operatorii sistemelor din sectorul gazelor naturale și cu operatorii infrastructurii de hidrogen.

În termen de cel mult șase luni de la transmiterea raportului Agenției, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va stabili și va propune Guvernului spre aprobare un obiectiv național orientativ privind flexibilitatea din surse nefosile. Obiectivul va include contribuțiile distincte ale consumului dispecerizabil și ale stocării energiei.

Obiectivul va putea fi realizat prin valorificarea potențialului de flexibilitate identificat, eliminarea barierelor existente pe piață sau aplicarea unor scheme de sprijin. Acesta, împreună cu măsurile necesare pentru realizarea lui, va fi reflectat în planul național integrat privind energia și clima și în rapoartele naționale intermediare relevante.

Până la aprobarea raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate va putea fi stabilit un obiectiv național orientativ provizoriu.

8. Schemele de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile

În cazul în care investițiile în flexibilitatea din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ, proiectul permite instituirea unor scheme de sprijin constând în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate. Aplicarea acestora nu va împiedica realizarea obiectivului prin alte mijloace și nu va exclude adaptarea mecanismelor de asigurare a capacității pentru a facilita participarea consumului dispecerizabil și a stocării energiei.

Schemele de sprijin nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Acestea se vor limita la investiții noi în resurse de flexibilitate din surse nefosile și vor putea include, în măsura posibilului, criterii privind amplasarea, astfel încât noile capacități să fie dezvoltate în locațiile în care aduc cea mai mare valoare sistemului.

Schemele de sprijin nu vor putea determina activarea producerii pe bază de combustibili fosili situate în aval de punctul de măsurare. Furnizorii de capacitate vor fi selectați prin proceduri deschise, transparente, concurențiale, voluntare, nediscriminatorii și eficiente din punctul de vedere al costurilor.

La elaborarea schemelor de sprijin trebuie prevenite denaturările nejustificate ale piețelor energiei electrice, inclusiv afectarea formării eficiente a prețurilor, a stimulentei operaționale și a semnalelor de preț. Furnizorii de capacitate vor fi selectați printr-un proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor, iar schemele de sprijin vor consta în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile.

9. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină

Proiectul introduce cadrul juridic aplicabil produselor de reducere a vârfurilor de sarcină. În cazul în care Consiliul Uniunii Europene declară o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va putea solicita operatorilor de sistem să formuleze propuneri pentru achiziționarea unor asemenea produse. Achizițiile vor fi limitate la durata crizei stabilită prin decizia relevantă.

După consultarea părților interesate, operatorii de sistem vor prezenta Agenției, spre aprobare, propunerea privind dimensionarea și condițiile de achiziționare și activare a produsului. Agenția va evalua capacitatea produsului de a reduce cererea și impactul său asupra prețului angro în orele de vârf, precum și riscul de denaturare a pieței sau de redirectionare necorespunzătoare a serviciilor de consum dispecerizabil.

Dimensionarea produsului va fi fundamentată pe analiza necesității unui serviciu suplimentar, impactul asupra pieței și costurile și beneficiile estimate. Vor fi luate în considerare prognozele privind cererea, producerea energiei electrice din surse regenerabile, disponibilitatea altor surse de flexibilitate, inclusiv stocarea, și impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro.

Achiziționarea produsului se va realiza pe baza unor criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii și va fi limitată la consumul dispecerizabil. Se va utiliza o procedură concurențială, cu selectarea ofertelor care îndeplinesc criteriile tehnice și de mediu prestabilite la cel mai redus cost.

Potrivit modificărilor propuse, consumatorii vor putea participa, direct sau prin agregare, la procedurile de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină. Dimensiunea ofertei minime nu va putea depăși 100 kW, inclusiv prin agregare. Contractele nu vor putea fi încheiate cu mai mult de o săptămână înainte de activare, iar activarea produsului nu va putea reduce capacitatea interzonală. Sunt stabilite și condițiile temporale privind activarea în raport cu piața pentru ziua următoare.

Reducerea efectivă a consumului va fi măsurată față de o valoare de referință care reflectă consumul estimat în absența activării produsului. Operatorii de sistem vor elabora metodologia pentru stabilirea valorii de referință, iar Agenția va aproba atât propunerea privind produsul, cât și metodologia sau va solicita modificarea acestora.

10. Dispozitivele de măsurare dedicate

Proiectul reglementează utilizarea dispozitivelor de măsurare dedicate pentru observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate. Cu acordul consumatorului final, operatorii de sistem și participanții relevanți la piață, inclusiv agregatorii independenți, vor putea utiliza datele provenite de la asemenea dispozitive, inclusiv datele aferente instalațiilor de stocare.

Utilizarea datelor se va realiza cu respectarea normelor privind accesul la date, protecția datelor cu caracter personal și viața privată. În cazul utilizării datelor în scopuri de cercetare, acestea vor fi agregate și anonimizate.

Dacă un consumator nu dispune de un contor inteligent de energie electrică sau dacă acesta nu furnizează datele necesare, operatorii sistemelor de transport și de distribuție vor accepta datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă acestea sunt disponibile. Consumatorul care utilizează un asemenea dispozitiv nu va putea fi discriminat la achiziționarea serviciilor de flexibilitate.

Normele privind validarea datelor, verificarea calității și coerenței acestora și asigurarea interoperabilității vor fi stabilite prin Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

11. Tarifele de rețea și investițiile anticipative

Proiectul completează principiile aplicabile tarifelor de transport și de distribuție. După caz, tarifele aplicate producătorilor, consumatorilor finali sau ambelor categorii vor trebui să ofere semnale de localizare pentru investiții, ținând seama de impactul acestora asupra sistemului și de necesitatea utilizării eficiente a rețelelor.

La stabilirea tarifelor vor putea fi recunoscute drept eligibile costurile aferente investițiilor anticipative, în condițiile stabilite în metodologia tarifară. Totodată, cadrul de reglementare va trebui să permită realizarea investițiilor necesare în rețelele electrice într-un mod care să asigure viabilitatea acestora și, după caz, introducerea unor ținte de performanță pentru stimularea eficienței operatorilor de sistem, inclusiv prin măsuri de eficiență energetică, utilizarea serviciilor de flexibilitate și dezvoltarea rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente.

12. Transparența capacităților de racordare

În materia transparenței racordării, proiectul operează ajustări punctuale la art. 40 alin. (6) și (7), prin includerea cerințelor privind siguranța publică între limitele aplicabile publicării informațiilor și prin clarificarea obligației de actualizare trimestrială a informațiilor atunci când cererea de racordare nu este nici acceptată, nici respinsă definitiv. Celelalte obligații privind publicarea capacității disponibile, racordarea în condiții flexibile și cooperarea dintre operatorii de sistem sunt deja prevăzute de Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.

13. Calculul coordonat al capacităților și cooperarea regională

Proiectul actualizează atribuția operatorului sistemului de transport și a centrului de coordonare regional privind efectuarea calculului coordonat al capacităților. Calculul va fi realizat în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directe privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, al Liniilor directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor și al Liniilor directe privind echilibrarea sistemului electroenergetic.

14. Legea nr. 164/2025 se completează cu o anexă distinctă care transpune atribuțiile centrelor de coordonare regionale prevăzute în anexa I la Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum aceasta a fost modificată prin Regulamentul UE nr. 1747/2024.

Anexa reglementează calculul coordonat al capacităților pentru toate intervalele de alocare, analiza coordonată a siguranței, crearea modelelor comune de rețea, sprijinirea planurilor de apărare și restaurare, coordonarea și optimizarea restaurării la nivel regional, analiza incidentelor și raportarea post-operațională.

Sunt transpuse și atribuțiile privind dimensionarea regională a capacității de rezervă, facilitarea achizițiilor regionale de capacitate de echilibrare, evaluările regionale ale adecvantei pe termen scurt și sezoniere, coordonarea planificării întreruperilor și optimizarea mecanismelor de compensare între operatorii sistemelor de transport.

Anexa mai reglementează formarea și certificarea personalului centrelor de coordonare regionale, identificarea scenariilor regionale de criză, sprijinirea simulărilor de criză, identificarea necesităților de noi capacități de transport sau a alternativelor la acestea și calcularea capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacităților externe la mecanismele de asigurare a capacității.

15. Interacțiunea cu legislația privind piețele financiare

Proiectul clarifică raportul dintre Legea nr. 164/2025 și legislația aplicabilă piețelor instrumentelor financiare. Normele din sectorul electroenergetic nu vor afecta aplicarea actelor normative privind instrumentele financiare, instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții în raport cu activitățile participanților la piață sau ale operatorului pieței energiei electrice care implică asemenea instrumente.

Această delimitare este relevantă pentru dezvoltarea produselor de acoperire a riscurilor și pentru coordonarea competențelor Agenției cu cele ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

II. Proiectul cuprinde, de asemenea, ajustări rezultate din discuțiile preliminare cu Comisia Europeană desfășurate în contextul verificării transpunerii Pachetului privind integrarea pieței energiei electrice – EIP. Aceste ajustări urmăresc remedierea unor neconcordanțe identificate în Legea nr. 164/2025 și asigurarea unei transpuneri mai fidele a acquis-ului deja adaptat și adoptat în cadrul Comunității Energetice.

Modificări rezultate din verificarea transpunerii EIP și alte ajustări necesare pentru aplicarea efectivă și clară a Legii nr. 164/2025 sunt următoarele:

1. Precizarea trimiterilor la codurile de rețea, liniile directe și metodologiile aplicabile

În cadrul procesului preliminar de verificare a transpunerii Pachetului privind integrarea pieței energiei electrice (EIP), a fost evidențiată necesitatea precizării trimiterilor la codurile de rețea, liniile directe și metodologiile relevante pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 164/2025.

În acest sens, proiectul înlocuiește, acolo unde este necesar, trimiterile generale la actele prevăzute la art. 39 din Legea nr. 164/2025 cu referințe la codul de rețea, liniile directe sau metodologia concret aplicabilă materiei reglementate. Sunt astfel precizate, după caz, trimiterile la actele care reglementează alocarea capacităților pe piața pe termen lung, alocarea capacității și gestionarea congestiilor, echilibrarea sistemului electroenergetic, operarea sistemului de transport, precum și starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic. Modificările urmăresc corelarea mai exactă a normelor legii cu cadrul tehnic și de reglementare aplicabil și eliminarea eventualelor incertitudini privind actul normativ care urmează a fi utilizat într-o anumită situație.

În același scop, proiectul identifică expres metodologiile aprobate de ACER la care fac trimitere normele transpuse, înlocuind formulările generale de tipul „metodologia aprobată de ACER” cu denumirea metodologiei relevante. Sunt precizate, între altele, metodologia pentru evaluarea adecvanței resurselor la nivel european, metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, precum și metodologia pentru partajarea veniturilor rezultate din alocarea capacității de intrare.

Totodată, sunt clarificate anumite aspecte privind autoritățile competente și procedura aplicabilă aprobării metodologiilor comune, inclusiv prin identificarea autorității de reglementare relevante din statul învecinat, în cazurile în care cadrul european presupune adoptarea unei decizii coordonate.

Prin aceste modificări se urmărește asigurarea unei corespondențe mai precise între prevederile Legii nr. 164/2025 și actele tehnice și metodologice relevante ale acquis-ului, precum și facilitarea aplicării uniforme și lipsite de echivoc a normelor transpuse.

Totodată, proiectul instituie un mecanism de actualizare a listei TCM prevăzute la art. 39, în cazul aprobării, modificării sau abrogării unui TCM de către ACER sau Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, pentru a menține corespondența cadrului normativ național cu evoluțiile cadrului metodologic aplicabil

2. Competențele Agenției și cooperarea instituțională

În același context, sunt precizate anumite competențe și mecanisme de cooperare ale Agenției prevăzute de acquis-ul deja transpus prin Legea nr. 164/2025. Modificările clarifică cooperarea Agenției cu autoritățile publice, operatorul sistemului de transport și alte întreprinderi electroenergetice, fără afectarea independenței autorității de reglementare, precum și cooperarea acesteia cu ACER și cu autoritățile de reglementare din alte state în probleme cu caracter transfrontalier. Totodată, se precizează că aprobările acordate în exercitarea unor competențe de reglementare nu împiedică exercitarea ulterioară a atribuțiilor de supraveghere și control și nici aplicarea sancțiunilor în condițiile legii.

3. Tarifele reglementate provizorii

Pentru asigurarea continuității și eficacității reglementării tarifare, proiectul instituie expres competența Agenției de a stabili sau aproba tarife reglementate provizorii pentru serviciul de transport și serviciul de distribuție ori, după caz, metodologii provizorii, atunci

când aprobarea tarifelor sau metodologiilor definitive este întârziată. În cazul existenței unor diferențe între soluția provizorie și cea definitivă, Agenția va stabili măsurile compensatorii corespunzătoare. Modificarea urmărește evitarea unui vid de reglementare și asigurarea aplicării neîntrerupte a cadrului tarifar.

4. Racordarea la rețelele electrice

Sunt operate și ajustări privind racordarea la rețelele electrice. În particular, este precizat domeniul de aplicare al interdicției operatorului sistemului de transport de a refuza un nou punct de racordare din cauza costurilor suplimentare determinate de necesitatea majorării capacității elementelor de sistem din proximitatea punctului de racordare, norma fiind formulată expres pentru centrale electrice și instalații de stocare a energiei. Modificarea elimină posibilitatea unei interpretări mai largi decât cea avută în vedere de acquis-ul transpus.

În același timp, sunt clarificate cerințele de transparență referitoare la cererile de racordare, inclusiv obligația de actualizare periodică a informațiilor atunci când cererea nu a fost încă acceptată sau respinsă definitiv.

5. Exceptarea centralelor electrice din surse regenerabile de la procedura de autorizare

Proiectul modifică regimul de autorizare a capacităților de producere a energiei electrice, stabilind că centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv în cazul majorării capacității acestora, nu sunt supuse procedurii de autorizare prevăzute de lege.

Totodată, pentru a exclude echivocul în interpretare, se precizează că procedura de autorizare nu se aplică centralelor electrice noi și centralelor electrice de termoficare noi cu o putere instalată de cel mult 20 MW, precum și centralelor existente a căror capacitate este majorată, dacă, în urma majorării, puterea instalată cumulată nu depășește acest prag.

6. Măsurarea energiei electrice și sistemele de măsurare inteligente

Proiectul revizuieste și clarifică cadrul juridic privind măsurarea energiei electrice. Sunt delimitate noțiunile de contor de energie electrică, echipament auxiliar de măsurare și echipament de măsurare și sunt precizate responsabilitățile operatorilor de sistem și ale utilizatorilor de sistem privind achiziționarea, instalarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea acestora.

În cazul în care evaluările cost-beneficiu efectuate de operatorii de sistem conduc la rezultate diferite, Agenția va putea decide implementarea sistemelor de măsurare inteligente inclusiv de către operatorii pentru care evaluarea a avut rezultat negativ, ținând cont de beneficiile pentru consumatori și de necesitatea dezvoltării coordonate și interoperabile a sistemelor.

Totodată, proiectul completează cadrul existent privind instalarea, la cererea consumatorului final, a contoarelor inteligente prin instituirea competenței Agenției de a reexamina, la intervale regulate, cel puțin o dată la doi ani, costurile aferente instalării sau modernizării acestora și de a urmări evoluția costurilor respective în funcție de progresele tehnologice și de eventualele modernizări ale sistemelor de măsurare inteligente, pe baza datelor și informațiilor furnizate de operatorii de sistem.

7. Facturarea și informațiile destinate consumatorilor

Pentru completarea și aplicarea unitară a cerințelor acquis-ului privind informarea consumatorilor, proiectul include într-o anexă distinctă cerințele minime referitoare la factură și informațiile de facturare. Sunt reglementate informațiile care trebuie evidențiate în factură, frecvența furnizării informațiilor bazate pe consumul real, defalcarea componentelor prețului, accesul la datele privind consumul anterior și informațiile privind sursele de energie.

Introducerea acestor cerințe în lege urmărește asigurarea unui nivel uniform de transparență, comparabilitate și informare a consumatorilor și eliminarea eventualelor incertitudini cu privire la conținutul minim obligatoriu al facturilor.

8. Schimbarea furnizorului și a agregatorului

Proiectul conține și clarificări necesare pentru funcționarea efectivă a mecanismului de schimbare a furnizorului și a agregatorului. Se precizează ajustarea corespunzătoare a raporturilor contractuale privind serviciile de rețea și aplicarea principiului potrivit căruia capacitatea aferentă punctului de consum urmează consumatorul în cazul schimbării furnizorului.

Este clarificat regimul plăților pentru încetarea anticipată a contractelor pe durată determinată și la preț fix, inclusiv cerința ca acestea să fie proporționale și să nu depășească pierderile economice directe suportate de furnizor sau agregator.

Totodată, se stabilește expres că existența unui litigiu între consumator și furnizorul sau agregatorul actual nu suspendă procesul de schimbare și nu împiedică încheierea contractului cu un nou furnizor sau agregator, dacă acesta din urmă acceptă încheierea contractului. Soluția urmărește evitarea utilizării unor litigii privind raporturile contractuale anterioare ca obstacol în exercitarea dreptului la schimbare.

9. Serviciul universal și furnizarea de ultimă opțiune

Pentru asigurarea continuității mecanismelor de protecție a consumatorilor, sunt precizate regulile aplicabile atunci când procedura competitivă pentru selectarea furnizorului serviciului universal sau a furnizorului de ultimă opțiune nu conduce la desemnarea unui furnizor. În această situație, Agenția va putea impune temporar obligația de serviciu public unui furnizor care îndeplinește criteriile stabilite de lege și de actele normative de reglementare.

Soluția urmărește să asigure funcționalitatea efectivă a mecanismului de serviciu universal și a mecanismului de furnizare de ultimă opțiune și să evite apariția unei situații în care consumatorii eligibili ar rămâne fără furnizor ca urmare a eșecului procedurii competitive.

10. Căile de contestare, soluționarea reclamațiilor și răspunderea

Proiectul precizează și garanțiile procedurale aferente activității de reglementare. Este reglementată posibilitatea solicitării reexaminării de către Agenție a hotărârilor sau propunerilor privind metodologiile tarifare, fără afectarea dreptului de exercitare a căilor de atac prevăzute de Codul administrativ. Principiul este extins și asupra hotărârilor privind prețurile și tarifele reglementate.

Este consolidată și transparența deciziilor tarifare, prin obligația includerii în hotărârile Agenției a costurilor subiacente utilizate la calcularea prețurilor și tarifelor reglementate, cu respectarea confidențialității informațiilor care constituie secret comercial.

De asemenea, este precizat dreptul părților de a sesiza Agenția în legătură cu îndeplinirea de către operatorii sistemelor de transport și de distribuție a obligațiilor prevăzute de lege, precum și răspunderea pentru încălcarea obligațiilor de confidențialitate și pentru nerespectarea anumitor obligații privind separarea, independența și activitatea întreprinderilor integrate pe verticală. Aceste completări urmăresc asigurarea caracterului efectiv al mecanismelor de supraveghere, soluționare a reclamațiilor și aplicare a legii.

11. Alte clarificări și corelări

Proiectul cuprinde, de asemenea, ajustări necesare pentru eliminarea unor formulări susceptibile de interpretări neunitare și pentru corelarea prevederilor Legii nr. 164/2025. Acestea privesc, între altele, utilizarea consecventă a noțiunilor de «măsurare» și «contor de energie electrică», înlocuirea noțiunii de «rezoluțiune» cu noțiunea de «încetare» acolo unde

aceasta corespunde efectului juridic reglementat, precizarea punctului de delimitare și a situației instalațiilor de stocare exploatate în baza unui contract de leasing, corectarea trimerilor interne și precizarea domeniului de aplicare al unor drepturi și obligații ale consumatorilor, consumatorilor activi și comunităților de energie ale cetățenilor.

12. Intrarea în vigoare

Subsecvent, stabilirea intrării în vigoare a legii la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este determinată de angajamentele asumate în cadrul poziției de negociere pentru Clusterul 4 „Agenda verde și conectivitatea sustenabilă”.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni: menținerea cadrului normativ existent până la încorporarea Regulamentului UE nr. 1747/2024 în acquis-ul Comunității Energetice, transpunerea etapizată a prevederilor relevante ale acestuia și reglementarea noilor mecanisme exclusiv prin acte normative subordonate legii.

Opțiunea 1 – menținerea cadrului normativ existent

Această opțiune ar presupune amânarea modificării Legii nr. 164/2025 până la încorporarea Regulamentului UE nr. 1747/2024 în acquis-ul Comunității Energetice și adaptarea acestuia pentru părțile contractante.

Opțiunea nu a fost reținută, întrucât ar menține lacunele și necorelările descrise la pct. 2.2 și ar amâna introducerea cadrului juridic necesar aplicării noilor instrumente privind contractarea pe termen lung, gestionarea riscurilor de preț, flexibilitatea din surse nefosile și reducerea vârfurilor de sarcină. Totodată, ar fi întârziată remediarea neconcordanțelor identificate în cadrul discuțiilor preliminare cu Comisia Europeană privind verificarea transunerii Pachetului privind integrarea pieței energiei electrice – EIP, inclusiv precizarea trimerilor la codurile de rețea, liniile directe și metodologiile aplicabile.

Totodată, menținerea situației actuale nu ar răspunde obiectivului de apropiere progresivă și dinamică a legislației Republicii Moldova de acquis-ul Uniunii Europene și ar transfera intervenția legislativă pentru o etapă ulterioară, fără a valorifica între timp instrumentele relevante pentru dezvoltarea pieței naționale.

Opțiunea 2 – transpunerea etapizată a prevederilor relevante

A fost examinată posibilitatea preluării, într-o primă etapă, numai a prevederilor care produc efecte juridice imediate sau care răspund necesităților curente ale pieței energiei electrice.

Această opțiune nu a fost reținută, deoarece prevederile Regulamentului UE nr. 1747/2024 relevante pentru Republica Moldova formează un ansamblu coerent de măsuri. Dezvoltarea piețelor la termen este legată de extinderea posibilităților de acoperire a riscurilor și de promovarea PPA-urilor, iar evaluarea necesarului de flexibilitate constituie baza pentru stabilirea obiectivului național orientativ și, după caz, pentru instituirea schemelor de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile.

Transpunerea etapizată ar conduce la intervenții legislative succesive asupra aceleiași legi, ar putea genera un cadru juridic fragmentar și ar întârzia aplicarea unor mecanisme interdependente. Prin urmare, a fost considerată mai adecvată preluarea, în cadrul unei singure intervenții legislative, a ansamblului prevederilor relevante și aplicabile Republicii Moldova.

Această abordare nu presupune transpunerea tuturor dispozițiilor Regulamentului UE nr. 1747/2024. În conformitate cu tabelul de concordanță, nu sunt preluate normele care reglementează exclusiv atribuțiile instituțiilor și organismelor Uniunii Europene și nici derogările sau situațiile particulare aplicabile numai anumitor state membre.

Opțiunea 3 – reglementarea exclusiv prin acte normative subordonate legii

A fost analizată și posibilitatea aplicării noilor mecanisme exclusiv prin acte normative aprobate de Guvern sau de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, fără modificarea Legii nr. 164/2025.

Opțiunea nu a fost considerată viabilă, deoarece prevederile care urmează să fie transpuse vizează definiții și principii privind organizarea și funcționarea pieței energiei electrice, competențe ale autorităților publice, precum și drepturi și obligații ale operatorilor de sistem, OPEED și participanților la piață. Asemenea norme trebuie instituite prin lege, cu respectarea ierarhiei actelor normative și a cerințelor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Actele normative subordonate legii rămân necesare pentru detalierea cerințelor tehnice, metodologice și procedurale, însă elaborarea sau actualizarea acestora trebuie să se întemeieze pe competențe, principii și obligații stabilite în prealabil în legislația primară.

Opțiunea selectată

În urma analizei a fost selectată opțiunea modificării și completării Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Aceasta permite transpunerea coerentă a prevederilor relevante și aplicabile Republicii Moldova ale Regulamentului UE nr. 1747/2024, remedierea neconcordanțelor identificate în procesul preliminar de verificare a transpunerii EIP și menținerea unității cadrului juridic aplicabil pieței energiei electrice.

Opțiunea selectată asigură, totodată, temeiul juridic necesar pentru elaborarea și actualizarea ulterioară a actelor normative subordonate legii, în limitele competențelor și potrivit principiilor stabilite de cadrul normativ primar.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public rezultă, în principal, din exercitarea noilor atribuții necesare aplicării mecanismelor descrise la pct. 3.1. Proiectul nu prevede crearea unor autorități publice noi și nu modifică structura instituțională existentă, însă completează responsabilitățile Ministerului Energiei, ale Guvernului și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Ministerul Energiei va participa, în limitele competențelor sale în domeniul elaborării politicilor energetice, la promovarea utilizării PPA și la elaborarea măsurilor care afectează aceste contracte. Pe baza raportului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind necesitățile estimate de flexibilitate, Ministerul Energiei va determina și va propune Guvernului spre aprobare obiectivul național orientativ privind flexibilitatea din surse nefosile și măsurile necesare pentru realizarea acestuia.

În cazul declarării unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra Republicii Moldova, Ministerul Energiei va putea solicita operatorilor de sistem să elaboreze propuneri privind achiziționarea produselor de reducere a vârfurilor de sarcină. Exercițarea acestei competențe va necesita evaluarea condițiilor existente pe piață și coordonarea cu Agenția și operatorii de sistem.

Guvernului îi revine aprobarea obiectivului național orientativ privind flexibilitatea din surse nefosile și, după caz, adoptarea măsurilor necesare pentru realizarea acestuia. Eventuala instituire a unor scheme de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile sau aplicarea unor instrumente publice de reducere a riscurilor aferente PPA-urilor va necesita decizii ulterioare, adoptate în condițiile legii și cu respectarea cerințelor privind ajutorul de stat și finanțele publice.

Impactul asupra Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică constă, în principal, în elaborarea și aprobarea, o dată la doi ani, a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, evaluarea datelor și analizelor prezentate de operatorii de sistem și monitorizarea barierei care limitează participarea resurselor de flexibilitate la piață. Agenția va aproba, după caz, propunerile operatorilor de sistem privind produsele de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologiile pentru stabilirea valorilor de referință utilizate la măsurarea reducerii consumului.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va exercita și atribuțiile referitoare la aprobarea eventualelor derogări privind ora de închidere a porții pieței

intrazilnice interzonale, evaluarea oportunităților disponibile participanților pentru acoperirea riscurilor pe piețele la termen și actualizarea actelor normative de reglementare necesare aplicării legii, inclusiv a normelor privind validarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate.

Modificările suplimentare prevăzute de proiect extind sau precizează și alte activități ale Agenției, inclusiv stabilirea sau aprobarea tarifelor și metodologiilor provizorii și a măsurilor compensatorii, reexaminarea costurilor aferente instalării sau modernizării contoarelor inteligente, examinarea cererilor de reexaminare a anumitor hotărâri tarifare și soluționarea reclamațiilor privind respectarea de către operatorii de sistem a obligațiilor prevăzute de lege.

Atribuțiile respective se înscriu în domeniile de activitate deja stabilite pentru autoritățile vizate. Totuși, aplicarea lor va presupune un volum suplimentar de activități de analiză, coordonare, raportare, reglementare și monitorizare, care va trebui integrat în procesele instituționale existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Adoptarea proiectului nu determină, prin ea însăși, alocarea imediată a unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat. O parte importantă a modificărilor are caracter normativ și stabilește principii, competențe și proceduri care urmează să fie aplicate de autoritățile și entitățile existente.

Modificările privind măsurarea energiei electrice precizează repartizarea costurilor între operatorii de sistem și diferitele categorii de utilizatori. Astfel, costurile aferente contoarelor de energie electrică și, în cazurile stabilite de lege, costurile aferente echipamentelor auxiliare de măsurare ale consumatorilor finali vor fi recuperate de operatorii de sistem prin tarifele reglementate, în condițiile legii, în timp ce anumite costuri aferente echipamentelor auxiliare sau instalării la cererea consumatorului a unui contor inteligent vor fi suportate de utilizatorii respectivi. Aceste prevederi nu instituie cheltuieli directe din bugetul de stat, însă vor trebui luate în considerare la aplicarea metodologiilor tarifare și la evaluarea costurilor operatorilor de sistem.

Elaborarea raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, actualizarea actelor normative de reglementare, evaluarea propunerilor operatorilor de sistem și îndeplinirea obligațiilor suplimentare de monitorizare și raportare vor necesita utilizarea unor resurse administrative și tehnice. Însă, necesitatea suplimentării acestor resurse va putea fi evaluată în procesul de implementare, în funcție de complexitatea metodologiilor aplicabile, volumul datelor care urmează să fie prelucrate și frecvența procedurilor.

Proiectul nu instituie automat scheme de garantare a PPA-urilor, scheme de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile și nici obligația efectuării imediate a unor plăți în baza contractelor bidirecționale pentru diferență. Decizia privind aplicarea unui asemenea instrument va necesita elaborarea cadrului corespunzător și evaluarea distinctă a impactului financiar, a surselor de finanțare, a riscurilor fiscale și a compatibilității cu legislația privind ajutorul de stat.

Pe termen mediu și lung, dezvoltarea piețelor la termen, a PPA-urilor și a resurselor de flexibilitate poate contribui la reducerea expunerii la volatilitatea prețurilor, la utilizarea mai eficientă a rețelelor și la evitarea unor costuri sistemice. Amploarea acestor efecte va depinde însă de gradul de dezvoltare și lichiditate a pieței, de participarea efectivă a resurselor eligibile și de modul de concepere a instrumentelor de implementare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat se va manifesta prin extinderea instrumentelor disponibile participanților la piață și prin instituirea unor obligații necesare funcționării noilor mecanisme.

Conform celor menționate la pct. 3.1, promovarea PPA-urilor și dezvoltarea piețelor la termen vor oferi producătorilor, furnizorilor și consumatorilor posibilități suplimentare de

contractare și de gestionare a riscurilor de preț. Pentru producători, PPA-urile pot contribui la creșterea predictibilității veniturilor și la facilitarea finanțării noilor capacități, iar pentru cumpărători (furnizori, consumatori) pot asigura o mai mare stabilitate a costurilor și diversificarea surselor de aprovizionare.

Participanții la piață care încheie PPA-uri vor trebui să respecte cerințele privind indicarea zonei de ofertare, alocarea responsabilității pentru drepturile de transport interzonal și stabilirea condițiilor de încetare a contractului. Schemele de garantare, dacă vor fi instituite, vor fi accesibile în condițiile și pe baza criteriilor prevăzute de lege și de actele de implementare.

Pentru operatorii instalațiilor de producere care beneficiază de scheme de sprijin direct prin preț, contractele bidirecționale pentru diferență vor oferi protecția unui nivel minim de remunerare, limitând, în același timp, veniturile excesive. Beneficiarii vor trebui să participe eficient pe piață și să respecte condițiile schemelor, fără denaturarea deciziilor de producere și ofertare.

Furnizorii de consum dispecerizabil, operatorii instalațiilor de stocare și agregatorii vor beneficia de posibilități suplimentare de participare la piață. Utilizarea dispozitivelor de măsurare dedicate va permite decontarea serviciilor de flexibilitate și în situațiile în care contorul inteligent de energie electrică nu furnizează datele necesare. Consumatorii vor putea participa direct sau prin agregare la procedurile de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină.

Exceptarea centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie de la procedura de autorizare va reduce sarcina administrativă aferentă dezvoltării și majorării capacității unor asemenea proiecte, fără a afecta obligația respectării celorlalte proceduri și cerințe aplicabile potrivit legii.

Pentru furnizori, agregatori și consumatori, proiectul clarifică procedura de schimbare și limitele plăților care pot fi percepute pentru încetarea anticipată a anumitor contracte. Existența unui litigiu cu furnizorul sau agregatorul actual nu va putea, prin ea însăși, să blocheze schimbarea, ceea ce va necesita adaptarea procedurilor comerciale și operaționale ale furnizorilor și operatorilor de sistem.

Furnizorii vor trebui, de asemenea, să adapteze facturile și sistemele de informare a consumatorilor la cerințele minime prevăzute în noua anexă a legii.

În același timp, proiectul introduce obligații privind furnizarea și validarea datelor, respectarea condițiilor tehnice și comerciale, aplicarea metodologiilor aprobate și conformarea cu regulile piețelor organizate.

Obligațiile instituite urmăresc aplicarea nediscriminatorie și transparentă a noilor mecanisme și sunt proporționale cu rolul participanților vizati.

4.4. Impactul social

Proiectul nu produce efecte sociale directe și imediate, însă poate genera, pe termen mediu și lung, efecte favorabile pentru consumatori prin dezvoltarea instrumentelor de gestionare a riscurilor și prin integrarea mai eficientă a resurselor de flexibilitate.

Piețele la termen și PPA-urile pot reduce expunerea anumitor categorii de consumatori și furnizori la fluctuațiile piețelor pe termen scurt. Contractele bidirecționale pentru diferență sunt concepute astfel încât veniturile rezultate din aplicarea lor să poată fi distribuite consumatorilor finali în condițiile stabilite de lege, fără afectarea semnalelor de preț și a concurenței dintre furnizori.

Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină pot oferi consumatorilor, direct sau prin agregare, posibilitatea de a fi remunerați pentru adaptarea temporară a consumului în situații de criză a prețurilor. Caracterul voluntar și concurențial al participării limitează riscul impunerii unor sarcini nejustificate consumatorilor.

Impactul asupra prețurilor energiei electrice și asupra facturilor consumatorilor nu poate fi estimat la etapa adoptării proiectului, întrucât acesta va depinde de nivelul de dezvoltare și de lichiditatea piețelor, precum și de condițiile concrete de implementare a

instrumentelor prevăzute. Totodată, beneficiile acestor instrumente pentru limitarea expunerii consumatorilor la volatilitatea prețurilor și consolidarea rezilienței pieței au fost confirmate de evaluările realizate la nivelul Uniunii Europene, constituind unul dintre temeiurile includerii lor în acquis-ul Uniunii Europene prin reforma organizării pieței energiei electrice adoptată în anul 2024.

Proiectul consolidează protecția consumatorilor și prin sporirea transparenței facturilor, asigurarea accesului la informațiile privind consumul anterior și clarificarea dreptului de schimbare a furnizorului sau agregatorului.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul reglementează utilizarea unei surse suplimentare de date – dispozitivele de măsurare dedicate – pentru observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și de flexibilitate. Datele privind consumul de energie electrică pot permite identificarea profilului de consum al unei persoane și, după caz, pot constitui date cu caracter personal.

Utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate va fi permisă cu acordul consumatorului final și cu respectarea Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, a normelor privind accesul la date și a celorlalte garanții aplicabile vieții private. În cazul utilizării în scopuri de cercetare, datele vor trebui agregate și anonimizate.

Calitatea, coerența și interoperabilitatea datelor vor fi asigurate printr-un proces de validare, ale cărui cerințe vor fi stabilite prin Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale. Prin urmare, proiectul nu derogă de la regimul general de protecție a datelor, ci completează cadrul sectorial cu garanții aplicabile utilizării noilor dispozitive.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu instituie diferențe de tratament pe criterii de sex sau pe alte criterii protejate de legislația privind egalitatea și nediscriminarea. Prevederile sale se aplică în funcție de calitatea persoanelor și entităților de participanți la piață, utilizatori de sistem, operatori sau beneficiari ai mecanismelor reglementate, fără diferențieri bazate pe gen.

Totodată, categoriile de consumatori care pot beneficia de instrumentele de reducere a riscurilor aferente PPA vor fi stabilite cu aplicarea unor criterii nediscriminatorii. Schemele de sprijin pentru flexibilitate și procedurile de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină vor respecta cerințele specifice de transparență, concurență, obiectivitate și nediscriminare prevăzute de proiect.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul poate genera efecte pozitive indirecte asupra mediului prin susținerea investițiilor în capacități de producere din surse regenerabile și prin facilitarea integrării acestora în sistemul electroenergetic.

PPA-urile pot oferi producătorilor de energie din surse regenerabile o mai mare predictibilitate a veniturilor și pot facilita finanțarea proiectelor.

Evaluarea necesarului de flexibilitate, stabilirea obiectivului național orientativ și, după caz, aplicarea schemelor de sprijin pentru flexibilitatea din surse nefosile urmăresc dezvoltarea stocării energiei și a consumului dispecerizabil. Aceste resurse permit adaptarea consumului și a injecțiilor de energie electrică la variațiile producerii din surse regenerabile, contribuind la reducerea limitărilor impuse acestei produceri și a necesității activării capacităților de producere pe bază de combustibili fosili.

Schemele de sprijin vor viza exclusiv investițiile noi în resurse de flexibilitate din surse nefosile și vor fi concepute astfel încât utilizarea acestora să nu conducă la activarea capacităților de producere pe bază de combustibili fosili amplasate în aval de punctul de măsurare.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Contribuția proiectului la armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și la integrarea progresivă a pieței energiei electrice a fost prezentată în capitolele precedente. Proiectul contribuie la apropierea cadrului juridic național de instrumentele și normele actualizate ale pieței energiei electrice a Uniunii Europene și asigură transpunerea prevederilor Regulamentului UE nr. 1747/2024 relevante și aplicabile Republicii Moldova.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică este un act normativ cu relevanță UE și urmărește transpunerea în legislația națională a prevederilor relevante ale Regulamentului UE nr. 1747/2024 care necesită adoptarea unor măsuri legislative la nivel național și pot fi aplicate în cadrul juridic și instituțional al Republicii Moldova. Transpunerea se realizează prin modificarea și completarea Legii nr. 164/2025, care constituie cadrul normativ primar aplicabil organizării și funcționării pieței energiei electrice și transpune Regulamentele UE nr. 942/2019 și nr. 943/2019 în versiunile adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. Prin proiect, acest cadru este actualizat în raport cu modificările introduse în anul 2024 prin Regulamentul UE nr. 1747/2024, potrivit soluțiilor normative prezentate la pct. 3.1. Proiectul nu preia dispozițiile Regulamentului UE nr. 1747/2024 care reglementează exclusiv competențele și obligațiile instituțiilor sau organismelor Uniunii Europene, inclusiv ale Comisiei Europene, ACER, ENTSO-E și entității OSD UE. De asemenea, nu sunt transpuse derogările și situațiile particulare aplicabile numai anumitor state membre, precum și dispozițiile care nu pot produce efecte juridice autonome în cadrul instituțional actual al Republicii Moldova. În consecință, proiectul asigură transpunerea parțială a Regulamentului UE nr. 1747/2024, în limitele determinate de relevanța și aplicabilitatea prevederilor acestuia pentru Republica Moldova. Gradul de compatibilitate, corespondența dintre fiecare dispoziție relevantă a actului Uniunii Europene și soluția normativă națională, precum și motivele netranspunerii anumitor prevederi sunt prezentate în tabelul de concordanță întocmit pentru proiect. În cadrul aceleiași intervenții legislative sunt operate și ajustări rezultate din discuțiile preliminare cu Comisia Europeană privind verificarea transpunerii Pachetului privind integrarea pieței energiei electrice – EIP. Aceste ajustări nu reprezintă măsuri de transpunere a Regulamentului UE nr. 1747/2024, ci urmăresc completarea sau precizarea transpunerii acquis-ului Uniunii Europene deja adaptat și adoptat în cadrul Comunității Energetice și transpus prin Legea nr. 164/2025. O parte dintre modificările proiectului nu constituie, prin ele însele, măsuri suplimentare de transpunere, ci sunt necesare pentru asigurarea aplicării efective a normelor UE deja transpuse, prin instituirea unor mecanisme și proceduri de implementare, sau pentru clarificarea, corelarea și eliminarea unor eventuale interpretări echivoce ale legislației naționale. Aceste modificări au caracter complementar față de măsurile de armonizare și urmăresc asigurarea caracterului funcțional, coerent și previzibil al cadrului juridic instituit prin Legea nr. 164/2025.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul instituie la nivelul legislației primare cadrul juridic necesar aplicării prevederilor transpuse, prin definirea noilor instrumente și mecanisme, stabilirea principiilor care guvernează utilizarea acestora și delimitarea competențelor Guvernului, Ministerului

Energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, operatorilor de sistem, OPEED și participanților la piață.

Prevederile proiectului legii de modificare creează temeiurile juridice în baza cărora vor putea fi elaborate sau actualizate actele normative subordonate legii și vor putea fi adoptate măsurile administrative, tehnice și operaționale necesare aplicării noilor mecanisme. Actele normative și măsurile concrete necesare implementării sunt prezentate la pct. 9.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul referitor la inițierea elaborării proiectului pe platforma particip.gov.md (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-1642025-cu-privire-la-energia-electrica/18183>), precum și pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (<https://www.energie.gov.md/ro/content/consultari-publice>).

Proiectul urmează să fie transmis spre avizare autorităților și instituțiilor publice ale căror competențe sunt relevante pentru soluțiile normative propuse, și anume: Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Finanțelor, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Oficiului din Chișinău al Secretariatului Comunității Energetice.

În vederea examinării implicațiilor practice ale proiectului asupra organizării și funcționării pieței energiei electrice, acesta va fi transmis spre consultare operatorilor de sistem, operatorului pieței, producătorilor, furnizorilor și organizațiilor reprezentative din sectorul electroenergetic, respectiv: ÎS „Moldelectrica”, SA „Energocom”, SRL „Operatorul Pieței de Energie M”, SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, SA „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, ÎCS „Premier Energy” SRL, SA „CET-Nord”, SA „Termoelectrica”, Asociației Patronale a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile „ECOENERGETICA”, Asociației Producătorilor de Energie Electrică Eoliană și Fotovoltaică, precum și Asociației Patronale Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova).

De asemenea, va fi consultat Grupul de lucru pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

Obiecțiile, propunerile și recomandările prezentate în cadrul procesului de avizare și consultare publică vor fi examinate de Ministerul Energiei și reflectate, după caz, în proiectul definitivat și în sinteza aferentă acestuia.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu cerințele Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei juridice realizate de Ministerul Justiției, expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene efectuate de Centrul de Armonizare a Legislației și expertizei anticorupție realizate de Centrul Național Anticorupție.

Obiecțiile, constatările și recomandările formulate în cadrul acestor expertize vor fi examinate de autorul proiectului și, după caz, valorificate la definitivarea acestuia, iar modul de soluționare va fi reflectat în documentele aferente proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. În conformitate cu art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, de la data intrării în vigoare a legii de modificare, noile prevederi se vor încorpora în Legea nr. 164/2025 și se vor identifica cu actul normativ de bază.

Soluțiile propuse se integrează în structura și concepția Legii nr. 164/2025 și nu instituie un regim juridic paralel pentru organizarea și funcționarea pieței energiei electrice. Proiectul completează cadrul existent cu instrumentele și mecanismele introduse prin reforma europeană a pieței energiei electrice din anul 2024, remediază anumite neconcordanțe identificate în procesul de verificare a transpunerii EIP, introduce mecanismele necesare

pentru aplicarea efectivă a unor prevederi ale acquis-ului deja transpuse prin Legea nr. 164/2025 și operează clarificările și corelările necesare pentru aplicarea unitară și lipsită de echivoc a legii.

Prevederile proiectului se vor aplica în corelare cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și cu legislația privind instrumentele financiare, ajutorul de stat și finanțele publice.

Actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor continua să se aplice în măsura în care nu contravin prevederilor legii modificate și vor fi revizuite sau completate, după caz, pentru asigurarea aplicării noilor norme. Măsurile concrete de ajustare a cadrului normativ subordonat legii sunt prezentate la pct. 9.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va necesita adoptarea unor măsuri normative, administrative, tehnice și operaționale de către Guvern, Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, operatorii de sistem și OPEED, potrivit competențelor stabilite de lege.

În domeniul flexibilității, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va elabora și va aproba, o dată la doi ani, raportul privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național. Raportul va fi întocmit pe baza metodologiei aplicabile, după includerea acesteia în cadrul normativ național. Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție vor prezenta Agenției datele și analizele necesare pentru elaborarea raportului, precum și, la solicitarea acesteia, informații suplimentare justificate de necesitățile evaluării. În măsura în care este necesar pentru aplicarea acestor prevederi, operatorii de sistem vor coordona colectarea informațiilor relevante cu operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale și cu operatorii infrastructurii de hidrogen.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va revizui actele normative de reglementare necesare aplicării modificărilor privind măsurarea energiei electrice, inclusiv Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, pentru a reglementa utilizarea și validarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate, cerințele privind contoarele inteligente și repartizarea responsabilităților prevăzute de lege.

Vor fi ajustate, după caz, metodologiile tarifare și procedurile interne ale Agenției pentru aplicarea prevederilor referitoare la tarifele și metodologiile provizorii și la măsurile compensatorii.

Agenția, operatorii de sistem și furnizorii vor adapta actele normative de reglementare, procedurile și sistemele informaționale aferente schimbării furnizorului și agregatorului, astfel încât acestea să asigure realizarea schimbării în condițiile și termenele stabilite de lege și să reflecte principiile privind continuitatea procesului de schimbare și schimbul de date între entitățile implicate.

Furnizorii vor adapta facturile și sistemele de informare a consumatorilor la cerințele prevăzute în anexa nr. 3 la lege.

Secretar general al ministerului

/semnat electronic/

Andrei GRÎȚCO

Tabelul comparativ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică

(denumirea proiectului actului normativ)

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
ora de închidere a porții intrazilnice interzonale	În tot textul legii cuvintele „ora de închidere a porții intrazilnice interzonale” se substituie cu cuvintele „ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale”.	ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale
Articolul 1. Scopul legii și sfera de aplicare		
(2) Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru funcționarea eficientă a unei piețe integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și al consumatorilor, abilitază consumatorii, asigură competitivitatea și consumul dispecerizabil, stocarea energiei și eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică și care permite integrarea sectorială și integrarea pe piața de energie electrică a energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.	Articolul 1: Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru buna funcționare a unei piețe integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și al consumatorilor, permite dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice, oferind furnizorilor, traderilor și consumatorilor posibilitatea de a acoperi sau de a se proteja împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, abilitază și protejează consumatorii, asigură competitivitatea, inclusiv pe piața mondială, consolidează securitatea aprovizionării și flexibilitatea prin consumul dispecerizabil, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate din surse nefosile, asigură eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică și care permite integrarea sectorială și integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.”	(2) Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru buna funcționare a unei piețe integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și al consumatorilor, permite dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice, oferind furnizorilor, traderilor și consumatorilor posibilitatea de a acoperi sau de a se proteja împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, abilitază și protejează consumatorii, asigură competitivitatea, inclusiv pe piața mondială, consolidează securitatea aprovizionării și flexibilitatea prin consumul dispecerizabil, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate din surse nefosile, asigură eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică și care permite integrarea sectorială și integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.
p) principiile de cooperare și interacțiune dintre organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, autoritatea investită cu competențe de reglementare și monitorizare a activităților din sectorul electroenergetic, alți	La alineatul (4) litera p) textul „autoritatea investită cu competențe de reglementare și monitorizare a activităților din sectorul electroenergetic” se substituie cu cuvântul „Agenție”. Totodată, după cuvintele „alți actori-cheie din sectorul electroenergetic și autoritățile de resort din” se inserează cuvintele „Republica Moldova și din”.	p) principiile de cooperare și interacțiune dintre organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Agenție, alți actori-cheie din sectorul electroenergetic și autoritățile de resort din Republica Moldova și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
actori-cheie din sectorul electroenergetic și autoritățile de resort din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, precum și principiile cooperării și interacțiunii cu Secretariatul Comunității Energetice, Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, precum și cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (în continuare – ACER) și cu Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Energiei Electrice (în continuare – ENTSO-E).		din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, precum și principiile cooperării și interacțiunii cu Secretariatul Comunității Energetice, Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, precum și cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (în continuare – ACER) și cu Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Energiei Electrice (în continuare – ENTSO-E).
Articolul 2. Noțiuni principale		
-	Articolul 2: se completează cu punctele 311-314, 411, 431, 871,1091 și 1181 cu următorul cuprins: „31¹. <i>contract bidirecțional pentru diferență – contract între un producător și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât protecția unui nivel minim de remunerare, cât și limitarea remunerării excesive;</i> 31². <i>contor convențional – contor de energie electrică, analog sau electronic, care nu are capacitatea de a transmite și de a primi date;</i> 31³. <i>contract de achiziție a energiei electrice sau PPA – contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, în condiții de piață;</i> 31⁴. <i>contor de energie electrică - dispozitiv destinat măsurării și înregistrării cantității de energie electrică livrate în sau extrase din rețeaua electrică și, după caz, a puterii electrice, în scopul măsurării comerciale;”</i>, „41¹. <i>dispozitiv de măsurare dedicat – dispozitiv conectat la sau încorporat într-un activ care furnizează servicii de consum dispecerizabil sau servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice sau operatorilor de sistem;”</i>; „43¹. <i>echipamente auxiliare de măsurare – echipamente și dispozitive, altele decât contorul de energie electrică, necesare pentru măsurarea energiei electrice, inclusiv, după caz, transformatoarele de</i>	31¹. <i>contract bidirecțional pentru diferență – contract între un producător și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât protecția unui nivel minim de remunerare, cât și limitarea remunerării excesive;</i> 31². <i>contor convențional – contor de energie electrică, analog sau electronic, care nu are capacitatea de a transmite și de a primi date;</i> 31³. <i>contract de achiziție a energiei electrice sau PPA – contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, în condiții de piață;</i> 31⁴. <i>contor de energie electrică - dispozitiv destinat măsurării și înregistrării cantității de energie electrică livrate în sau extrase din rețeaua electrică și, după caz, a puterii electrice, în scopul măsurării comerciale;</i> 41¹. <i>dispozitiv de măsurare dedicat – dispozitiv conectat la sau încorporat într-un activ care furnizează servicii de consum dispecerizabil sau servicii de flexibilitate pe</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>măsură, circuitele secundare de măsurare, alte echipamente tehnice aferente măsurării;”;</i> <i>„87^l. ora de vârf – oră în care, conform estimărilor operatorului sistemului de transport și, după caz, ale OPEED, consumul brut de energie electrică sau consumul brut de energie electrică produsă din alte surse decât energia din surse regenerabile sau prețul angro al energiei electrice pentru ziua următoare se preconizează că va fi cel mai ridicat, ținând seama de schimburile interzonale;”;</i> <i>„109^l. produs de reducere a vârfurilor de sarcină – produs bazat pe piață, prin intermediul căruia participanții la piață pot oferi operatorului de sistem o reducere a vârfurilor de sarcină;”;</i> <i>„118^l. reducere a vârfurilor de sarcină – capacitate a participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică din rețea în orele de vârf la cererea operatorului de sistem;”.</i>	<i>pieța energiei electrice sau operatorilor de sistem;</i> <i>43^l. echipamente auxiliare de măsurare – echipamente și dispozitive, altele decât contorul de energie electrică, necesare pentru măsurarea energiei electrice, inclusiv, după caz, transformatoarele de măsură, circuitele secundare de măsurare, alte echipamente tehnice aferente măsurării;</i> <i>87^l. ora de vârf – oră în care, conform estimărilor operatorului sistemului de transport și, după caz, ale OPEED, consumul brut de energie electrică sau consumul brut de energie electrică produsă din alte surse decât energia din surse regenerabile sau prețul angro al energiei electrice pentru ziua următoare se preconizează că va fi cel mai ridicat, ținând seama de schimburile interzonale;</i> <i>109^l. produs de reducere a vârfurilor de sarcină – produs bazat pe piață, prin intermediul căruia participanții la piață pot oferi operatorului de sistem o reducere a vârfurilor de sarcină;</i> <i>118^l. reducere a vârfurilor de sarcină – capacitate a participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică din rețea în orele de vârf la cererea operatorului de sistem;.</i>
<i>27. consumator activ – consumator final sau grup de consumatori finali care acționează împreună, care consumă sau stochează energia electrică produsă în spațiile pe care le deține situate în zone limitate ori care consumă sau stochează energie electrică autoprodusă sau partajată la alte spații, ori care vinde energie electrică autoprodusă sau participă la programe de flexibilitate sau de eficiență energetică, cu condiția ca activitățile</i>	<i>La punctul 27 cuvintele „la alte spații” se substituie cu cuvintele „în alte zone”;</i>	<i>27. consumator activ – consumator final sau grup de consumatori finali care acționează împreună, care consumă sau stochează energia electrică produsă în spațiile pe care le deține situate în zone limitate ori care consumă sau stochează energie electrică autoprodusă sau partajată în alte zone, ori care vinde energie electrică autoprodusă sau participă la programe de flexibilitate sau de eficiență energetică, cu condiția ca activitățile</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
respective să nu constituie principala sa activitate comercială sau profesională;		respective să nu constituie principala sa activitate comercială sau profesională;
44. <i>echipament de măsurare</i> – dispozitiv sau sistem destinat să măsoare cantitatea de energie electrică livrată și, după caz, puterea electrică în scopul facturării;	La punctul 44 definiția noțiunii de „ <i>echipament de măsurare</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>echipament de măsurare – ansamblu format din contorul de energie electrică și, după caz, echipamentele auxiliare de măsurare aferente;</i> ”;	44. echipament de măsurare – ansamblu format din contorul de energie electrică și, după caz, echipamentele auxiliare de măsurare aferente;
45. <i>echipament de măsurare convențional</i> – echipament de măsurare, analog sau electronic, care nu are capacitatea de a transmite și de a primi date;	Definiția de la punctul 45 se exclude;	-
69. <i>interoperabilitate</i> – în contextul contorizării inteligente, capacitate a două sau a mai multor rețele, sisteme, dispozitive, aplicații sau componente energetice sau de comunicații de a lucra în corelație, de a schimba și de a utiliza informații în vederea îndeplinirii funcțiilor stabilite;	La punctul 69 cuvântul „ <i>contorizării</i> ” se substituie cu cuvântul „ <i>măsurării</i> ”.	69. interoperabilitate – în contextul măsurării inteligente, capacitate a două sau a mai multor rețele, sisteme, dispozitive, aplicații sau componente energetice sau de comunicații de a lucra în corelație, de a schimba și de a utiliza informații în vederea îndeplinirii funcțiilor stabilite;
93. piață a contractelor bilaterale (piață extrabursieră) – piață în care vânzarea și cumpărarea energiei electrice au loc în afara unei piețe organizate, direct între participanții la piață, în baza unor contracte bilaterale pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice;	La punctul 93 textul „(<i>pieță extrabursieră</i>)” și textul „ <i>în afara unei piețe organizate, direct între participanții la piață,</i> ” se exclud.	93. piață a contractelor bilaterale – piață în care vânzarea și cumpărarea energiei electrice au loc în baza unor contracte bilaterale pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice;
102. <i>plată pentru rezoluțiunea contractului</i> – plată sau penalitate pentru rezoluțiunea unui contract de furnizare a energiei electrice sau a unui contract de agregare, impusă consumatorilor de către furnizori sau de către agregatori;	La punctul 102 cuvântul „ <i>rezoluțiunea</i> ” se substituie cu cuvântul „ <i>încetarea</i> ”.	102. plată pentru încetarea contractului – plată sau penalitate pentru rezoluțiunea unui contract de furnizare a energiei electrice sau a unui contract de agregare, impusă consumatorilor de către furnizori sau de către agregatori;
103. <i>plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului</i> – plată sau penalitate pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului, inclusiv plată pentru rezoluțiunea contractului, impusă, direct sau indirect, consumatorilor de către furnizori, de către agregatori sau de către operatorii de sistem;	La punctul 103 cuvântul „ <i>rezoluțiunea</i> ” se substituie cu cuvântul „ <i>încetarea</i> ”.	103. plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului – plată sau penalitate pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului, inclusiv plată pentru încetarea contractului, impusă, direct sau indirect, consumatorilor de către furnizori, de către agregatori sau de către operatorii de sistem;
113. <i>punct de delimitare</i> – loc în care instalațiile electrice ale consumatorului	La punctul 113 cuvintele „ <i>în baza dreptului de proprietate</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>în condițiile prezentei legi</i> ”;	113. <i>punct de delimitare</i> – loc în care instalațiile electrice ale consumatorului final

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
final sau ale producătorului de energie electrică, sau ale operatorului instalației de stocare se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile electrice ale întreprinderii electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale întreprinderilor electroenergetice se delimitează în baza dreptului de proprietate;		sau ale producătorului de energie electrică, sau ale operatorului instalației de stocare se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile electrice ale întreprinderii electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale întreprinderilor electroenergetice se delimitează în condițiile prezentei legi;
132. <i>sistem de măsurare inteligent</i> – sistem electronic care poate să măsoare cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică sau consumul de energie electrică din rețeaua electrică și care oferă mai multe informații decât un echipament de măsurare convențional și poate transmite și primi date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicații electronice;	La punctul 132 cuvintele „ <i>echipament de măsurare convențional</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>contor convențional</i> ”;	132. <i>sistem de măsurare inteligent</i> – sistem electronic care poate să măsoare cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică sau consumul de energie electrică din rețeaua electrică și care oferă mai multe informații decât un contor convențional și poate transmite și primi date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicații electronice;
147. timp aproape real – în contextul contorizării inteligente, o perioadă scurtă de timp, de obicei de ordinul secundelor sau până la intervalul de decontare a dezechilibrelor pe piața națională;	La punctul 147 cuvântul „contorizării” se substituie cu cuvântul „măsurării”.	147. timp aproape real – în contextul măsurare inteligente, o perioadă scurtă de timp, de obicei de ordinul secundelor sau până la intervalul de decontare a dezechilibrelor pe piața națională;
152. valoare a pierderilor datorate întreruperii livrării energiei electrice – estimare în MDL/MWh a prețului maxim al energiei electrice pe care consumatorii finali sunt dispuși să îl plătească pentru a evita întreruperea livrării energiei electrice;	La punctul 152 cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „consumatorii”.	152. <i>valoare a pierderilor datorate întreruperii livrării energiei electrice</i> – estimare în MDL/MWh a prețului maxim al energiei electrice pe care consumatorii sunt dispuși să îl plătească pentru a evita întreruperea livrării energiei electrice;
Articolul 3. Obiectivele de reglementare		
(2) Obiectivele de reglementare ale prezentei legi sunt următoarele: a) stabilirea premiselor necesare pentru realizarea eficientă a obiectivelor Republicii Moldova, ale Comunității Energetice și, în special, a cadrului privind clima și energia pentru 2030, permițând pieței să emită semnale pentru creșterea eficienței, a ponderii mai mari a surselor regenerabile de energie, a securității aprovizionării cu energie electrică, a	La alineatul (2) litera a) după textul „, a securității aprovizionării cu energie electrică,” se completează cu textul „, a integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie,”.	(2) Obiectivele de reglementare ale prezentei legi sunt următoarele: a) stabilirea premiselor necesare pentru realizarea eficientă a obiectivelor Republicii Moldova, ale Comunității Energetice și, în special, a cadrului privind clima și energia pentru 2030, permițând pieței să emită semnale pentru creșterea eficienței, a ponderii mai mari a surselor regenerabile de energie, a securității aprovizionării cu energie electrică, a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
flexibilității, a sustenabilității, a decarbonizării și a inovării;		integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie, a flexibilității, a sustenabilității, a decarbonizării și a inovării;
-	Alineatul (2) se completează cu literele c¹) și n¹) cu următorul cuprins: „c¹) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea energiei electrice din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețelele electrice pentru a permite consumatorilor să beneficieze de facturi la energie mai accesibile și mai puțin expuse fluctuațiilor prețurilor de pe piețele pe termen scurt de energie electrică, în special fluctuațiilor prețurilor pentru combustibilii fosili pe termen mediu și lung;”, „n¹) stabilirea cadrului juridic pentru adoptarea măsurilor de abordare a crizelor prețurilor la energia electrică;”.	c¹) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea energiei electrice din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețelele electrice pentru a permite consumatorilor să beneficieze de facturi la energie mai accesibile și mai puțin expuse fluctuațiilor prețurilor de pe piețele pe termen scurt de energie electrică, în special fluctuațiilor prețurilor pentru combustibilii fosili pe termen mediu și lung; n¹) stabilirea cadrului juridic pentru adoptarea măsurilor de abordare a crizelor prețurilor la energia electrică;
Articolul 7. Autoritatea de reglementare		
-	Articolul 7 se completează cu alineatul (5), cu următorul cuprins: „(5) Prevederile alin. (1) nu aduc atingere posibilității de a desemna autorități de reglementare regionale. În cazul desemnării unor asemenea autorități, reprezentarea Republicii Moldova și asigurarea contactului la nivelul Comunității Energetice în cadrul Comitetului de reglementare al Comunității Energetice se realizează printr-un singur reprezentant de rang înalt.”.	(5) Prevederile alin. (1) nu aduc atingere posibilității de a desemna autorități de reglementare regionale. În cazul desemnării unor asemenea autorități, reprezentarea Republicii Moldova și asigurarea contactului la nivelul Comunității Energetice în cadrul Comitetului de reglementare al Comunității Energetice se realizează printr-un singur reprezentant de rang înalt.
Articolul 8. Obiectivele generale ale Agenției		
(2) În exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, în scopul asigurării executării prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu societatea civilă și consultă, după caz, întreprinderile electroenergetice relevante. Prevederile acestui alineat nu pot fi aplicate în sensul diminuării sau denaturării principiului independenței Agenției.	Alineatul (2) va avea următorul cuprins: (2) În exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, în scopul asigurării executării prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu societatea civilă, precum și colaborează cu operatorul sistemului de transport și consultă, după caz, alte întreprinderi electroenergetice relevante. Prevederile acestui alineat nu pot fi aplicate în sensul diminuării sau denaturării principiului independenței Agenției.	(2) În exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, în scopul asigurării executării prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu alte autorități publice, cu societatea civilă, precum și colaborează cu operatorul sistemului de transport și consultă, după caz, alte întreprinderi electroenergetice relevante. Prevederile acestui alineat nu pot fi aplicate în sensul diminuării sau denaturării principiului independenței Agenției.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
-	Se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Orice aprobare acordată de ACER sau de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în temeiul prezentei legi nu aduce atingere dreptului Agenției de a-și exercita ulterior atribuțiile și competențele stabilite prin prezenta lege sau prin Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, în cazul în care acest lucru este justificat, și nici aplicării sancțiunilor de către alte autorități competente, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin actele normative care reglementează activitatea acestora.”	(5) Orice aprobare acordată de ACER sau de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în temeiul prezentei legi nu aduce atingere dreptului Agenției de a-și exercita ulterior atribuțiile și competențele stabilite prin prezenta lege sau prin Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, în cazul în care acest lucru este justificat, și nici aplicării sancțiunilor de către alte autorități competente, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin actele normative care reglementează activitatea acestora.
Articolul 9. Funcțiile generale ale Agenției		
-	Articolul 9: Alineatul (1) se completează cu lit. k ¹) cu următorul cuprins: „k ¹) aprobă tarifele reglementate provizorii pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice ori, după caz, metodologiile provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, precum și stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare, în condițiile prevăzute la art. 13 alin. (4 ¹);”;	k ¹) aprobă tarifele reglementate provizorii pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice ori, după caz, metodologiile provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, precum și stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare, în condițiile prevăzute la art. 13 alin. (4 ¹);
Articolul 10. Funcțiile specifice ale Agenției în legătură cu separarea operatorului de sistem, cu schimburile transfrontaliere și piețele de energie electrică, cu abilitarea și protecția consumatorilor		
(3) În domeniul abilitării și al protecției consumatorilor, Agenția: a) aprobă Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului, care stabilește termenele și condițiile pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului de către consumatorii finali, și monitorizează respectarea acestuia;	Articolul 10 alin. (3) lit. a) cuvintele „de către consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „de către consumatori”.	(3) În domeniul abilitării și al protecției consumatorilor, Agenția: a) aprobă Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului, care stabilește termenele și condițiile pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului de către consumatori, și monitorizează respectarea acestuia;
Articolul 11. Atribuțiile și competențele Agenției cu privire la centrul de coordonare regional		
f) asigură respectarea de către centrul de coordonare regional a obligațiilor prevăzute de prezenta lege, în special în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, și consultă autoritățile de reglementare din regiunea de operare a sistemelor	La alineatul (1) Litera f) se completează cu textul „În cazul în care Agenția și autoritățile de reglementare din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice nu ajung la un acord în termen de patru luni de la inițierea consultărilor cu privire la identificarea în comun a cazurilor de	f) În cazul în care Agenția și autoritățile de reglementare din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice nu ajung la un acord în termen de patru luni de la inițierea consultărilor cu privire la

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
electroenergetice pentru a identifica împreună cazurile de nerespectare a obligațiilor respective; g) monitorizează performanța coordonării sistemelor electroenergetice și raportează anual către Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și, în măsura în care statele membre ale Uniunii Europene sunt implicate, către ACER.	nerespectare de către centrele de coordonare regionale, acestea sesizează Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice sau ACER pentru adoptarea unei decizii”. litera g) după cuvintele „monitorizează performanța coordonării sistemelor electroenergetice” se va completa cu textul „inclusiv în contextul aplicării art. 59,”.	identificarea în comun a cazurilor de nerespectare de către centrele de coordonare regionale, acestea sesizează Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice sau ACER pentru adoptarea unei decizii g) monitorizează performanța coordonării sistemelor electroenergetice, inclusiv în contextul aplicării art. 59, și raportează anual către Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și, în măsura în care statele membre ale Uniunii Europene sunt implicate, către ACER.
Articolul 12. Cooperarea regională cu alte autorități de reglementare pe aspecte transfrontaliere. Cooperarea cu Secretariatul Comunității Energetice, cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și cu ACER		
(7) Agenția cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea de către ACER a atribuțiilor sale în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. ACER emite recomandări, opinii și decizii individuale care pot viza operatorii sistemelor de transport, centrele de coordonare regionale, OPEED-uri și Agenția. ACER consultă părțile interesate cu privire la subiectele pe marginea cărora intenționează să emită decizii. (8) Agenția poate expedia ACER, separat sau în comun cu altă autoritate de reglementare, o solicitare de emitere a unei decizii individuale privind aspecte legate de reglementare care au efecte asupra comerțului transfrontalier sau asupra securității sistemului transfrontalier și care necesită o decizie comună luată de cel puțin două autorități de reglementare, precum și în alte situații prevăzute de cadrul normativ al Comunității Energetice. Agenția este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de ACER.	Aliniatele (7)-(9) vor avea următorul cuprins: „(7) Agenția cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea de către ACER a atribuțiilor sale în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, ACER emite recomandări, opinii și decizii individuale care pot viza operatorii sistemelor de transport, centrele de coordonare regionale, OPEED-uri și Agenția. ACER consultă părțile interesate cu privire la subiectele pe marginea cărora intenționează să emită decizii. Agenția este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de ACER. (8) Agenția poate expedia ACER, separat sau în comun cu altă autoritate de reglementare, o solicitare de emitere a unei decizii individuale privind aspecte legate de reglementare care au efecte asupra comerțului transfrontalier sau asupra securității sistemului transfrontalier și care necesită o decizie comună luată de cel puțin două autorități de reglementare, în cazurile și modul prevăzute de cadrul normativ al Comunității Energetice. (9) În strânsă cooperare cu ACER, Agenția monitorizează și analizează performanța centrului de coordonare regional. La solicitarea Agenției, separat sau în comun cu alte autorități de reglementare, ACER emite opinii motivate, precum și recomandări adresate centrelor de coordonare regionale cu privire la respectarea obligațiilor care le revin.”	(7) Agenția cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea de către ACER a atribuțiilor sale în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, ACER emite recomandări, opinii și decizii individuale care pot viza operatorii sistemelor de transport, centrele de coordonare regionale, OPEED-uri și Agenția. ACER consultă părțile interesate cu privire la subiectele pe marginea cărora intenționează să emită decizii. Agenția este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de ACER. (8) Agenția poate expedia ACER, separat sau în comun cu altă autoritate de reglementare, o solicitare de emitere a unei decizii individuale privind aspecte legate de reglementare care au efecte asupra comerțului transfrontalier sau asupra securității sistemului transfrontalier și care necesită o decizie comună luată de cel puțin două autorități de reglementare, în cazurile și modul prevăzute de cadrul normativ al Comunității Energetice.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(9) În strânsă cooperare cu ACER, Agenția monitorizează și analizează performanța centrului de coordonare regional.		(9) În strânsă cooperare cu ACER, Agenția monitorizează și analizează performanța centrului de coordonare regional. La solicitarea Agenției, separat sau în comun cu alte autorități de reglementare, ACER emite opinii motivate, precum și recomandări adresate centrelor de coordonare regionale cu privire la respectarea obligațiilor care le revin.
Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției		
(4) Consiliul de administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate – în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării cererii corespunzătoare a unui titular de licență și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.	La alin. (4) cuvintele „iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate” se substituie cu cuvintele „iar cererile privind prețurile reglementate”;	(4) Consiliul de administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile, iar cererile privind prețurile reglementate – în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării cererii corespunzătoare a unui titular de licență și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.
-	Se completează cu alin. (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) În cazul unor întârzieri în ceea ce privește aprobarea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice sau a metodologiilor de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, Agenția este în drept să stabilească sau să aprobe tarife reglementate provizorii ori metodologii provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective. În cazul în care tarifele reglementate sau metodologiile finale diferă de tarifele reglementate provizorii sau de metodologiile provizorii, Agenția stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare.”.	(4 ¹) În cazul unor întârzieri în ceea ce privește aprobarea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice sau a metodologiilor de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective, Agenția este în drept să stabilească sau să aprobe tarife reglementate provizorii ori metodologii provizorii de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor respective. În cazul în care tarifele reglementate sau metodologiile finale diferă de tarifele reglementate provizorii sau de metodologiile provizorii, Agenția stabilește măsurile compensatorii corespunzătoare.
(7) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de	Alineatul (7), prima frază, după cuvintele „sau de către furnizorii de ultimă opțiune” se inserează textul „precum și în cazul aprobării tarifelor reglementate provizorii sau a metodologiilor provizorii în condițiile alin. (4 ¹)”, iar textul „fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul	(7) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
interesul economic general sau de interesul legitim al consumatorilor finali ori al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal sau de către furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și în Codul administrativ. Argumentarea necesității de adoptare a hotărârii/emiterii a deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptarea/emiteria actului, prin publicare pe site-ul web oficial al Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.	<i>decizional prevăzute în Legea nr. 239/2008” se substituie cu textul „ prin reducerea termenelor aferente etapelor de transparență în procesul decizional care precedă adoptării/emiterii deciziei respective, stabilite în prezentul articol, în Legea nr. 239/2008”.</i>	interesul economic general sau de interesul legitim al consumatorilor finali ori al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal sau de către furnizorii de ultimă opțiune, precum și în cazul aprobării tarifelor reglementate provizorii sau a metodologiilor provizorii în condițiile alin. (4¹), proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, prin reducerea termenelor aferente etapelor de transparență în procesul decizional care precedă adoptării/emiterii deciziei respective, stabilite în prezentul articol, în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și în Codul administrativ. Argumentarea necesității de adoptare a hotărârii/emiterii a deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptarea/emiteria actului, prin publicare pe site-ul web oficial al Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.
Articolul 17. Obligații de serviciu public		
(3) Obligațiile de serviciu public se impun de Guvern sau de Agenție ca măsură limitată în timp și se revizuiesc periodic pentru a determina necesitatea menținerii obligațiilor respective. Obligațiile de serviciu public trebuie să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii, ușor de verificat și, pe bază de reciprocitate, să garanteze accesul egal al întreprinderilor electroenergetice din alte părți contractante ale Comunității Energetice la consumatorii finali din Republica Moldova.	Alin. (3), ultima frază, cuvintele „la consumatorii finali din Republica Moldova” se substituie cu cuvintele „la consumatorii din Republica Moldova”.	(3) Obligațiile de serviciu public se impun de Guvern sau de Agenție ca măsură limitată în timp și se revizuiesc periodic pentru a determina necesitatea menținerii obligațiilor respective. Obligațiile de serviciu public trebuie să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii, ușor de verificat și, pe bază de reciprocitate, să garanteze accesul egal al întreprinderilor electroenergetice din alte părți contractante ale Comunității Energetice la consumatorii din Republica Moldova.
Capitolul II COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
-	Capitolul II se completează cu Secțiunea a 4-a cu următorul cuprins: „Secțiunea a 4-a <i>Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare</i> Articolul 15¹. <i>Evaluarea necesităților de flexibilitate</i> (1) <i>Odată la 2 ani, Agenția elaborează și aprobă un raport privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național pentru o perioadă de cel puțin 5-10 ani, având în vedere necesitatea asigurării securității și fiabilității aprovizionării cu energie electrică în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul de energie electrică, ținând cont de integrarea surselor regenerabile variabile de energie și a diferitelor sectoare, precum și interconectarea piețelor energiei electrice, inclusiv de obiectivele de interconectare, precum și de disponibilitatea potențială a flexibilității transfrontaliere.</i> (2) <i>Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie:</i> a) <i>să fie în concordanță cu evaluarea adecvanței resurselor la nivel european și cu evaluările adecvanței resurselor la nivel național , prevăzute la art. 49 și 50;</i> b) <i>să fie întocmit în baza datelor și a analizelor furnizate de operatorii de sistem în conformitate cu alin. (5), cu utilizarea metodologiei pentru analiza necesităților de flexibilitate ale operatorului sistemului de transport și ale operatorilor sistemelor de distribuție, aprobată de ACER și inclusă în cadrul național prin Hotărârea corespunzătoare a ANRE, atunci când acest lucru este justificat în modul corespunzător, date și analize suplimentare.</i> (3) <i>În cazul în care pentru elaborarea raportului prevăzut la alin. (1) a fost desemnat operatorul sistemului de transport sau o altă entitate, Agenția aprobă sau modifică raportul respectiv.</i> (4) <i>Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie să întrunească cel puțin următoarele cerințe:</i> a) <i>să evalueze diferitele tipuri de necesități de flexibilitate, cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, pentru a integra în sistemul electroenergetic energia electrică produsă din surse regenerabile, printre</i>	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15¹. <i>Evaluarea necesităților de flexibilitate</i> (1) <i>Odată la 2 ani, Agenția elaborează și aprobă un raport privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național pentru o perioadă de cel puțin 5-10 ani, având în vedere necesitatea asigurării securității și fiabilității aprovizionării cu energie electrică în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul de energie electrică, ținând cont de integrarea surselor regenerabile variabile de energie și a diferitelor sectoare, precum și interconectarea piețelor energiei electrice, inclusiv de obiectivele de interconectare, precum și de disponibilitatea potențială a flexibilității transfrontaliere.</i> (2) <i>Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie:</i> c) <i>să fie în concordanță cu evaluarea adecvanței resurselor la nivel european și cu evaluările adecvanței resurselor la nivel național , prevăzute la art. 49 și 50;</i> d) <i>să fie întocmit în baza datelor și a analizelor furnizate de operatorii de sistem în conformitate cu alin. (5), cu utilizarea metodologiei pentru analiza necesităților de flexibilitate ale operatorului sistemului de transport și ale operatorilor sistemelor de distribuție, aprobată de ACER și inclusă în cadrul național prin Hotărârea corespunzătoare a ANRE, atunci când acest lucru este justificat în modul corespunzător, date și analize suplimentare.</i> (3) <i>În cazul în care pentru elaborarea raportului prevăzut la alin. (1) a fost desemnat</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>alte, ipoteze diferite în ceea ce privește prețurile de pe piața energiei electrice, producția și cererea;</i> <i>b) să ia în considerare potențialul resurselor de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, inclusiv agregarea și interconectarea, pentru a răspunde acestor necesități de flexibilitate, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției;</i> <i>c) să evalueze barierele din calea flexibilității de pe piață și să propună măsuri de atenuare și stimulente relevante, inclusiv eliminarea barierelor de reglementare și posibile îmbunătățiri ale piețelor și ale serviciilor sau produselor de exploatare a sistemului;</i> <i>d) să evalueze impactul digitalizării rețelelor electrice de transport și de distribuție; și</i> <i>e) să ia în considerare sursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state, inclusiv în statele membre ale Uniunii Europene.</i> <i>(5) Operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție prezintă Agenției, datele și analizele necesare pentru pregătirea raportului prevăzut la alin. (1). În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, Agenția poate solicita operatorilor de sistem respectivi informații suplimentare necesare pentru elaborarea raportului, pe lângă cele stabilite prin metodologia prevăzută la alin. (2) lit. b). În măsura în care este necesar pentru aplicarea prezentului articol, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție coordonează împreună cu operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale și cu operatorii de sistem care exploatează infrastructura de hidrogen, colectarea informațiilor relevante.</i> <i>(6) Agenția transmite raportul privind necesitățile estimate de flexibilitate, elaborat în conformitate cu prezentul articol organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru informare.</i> Articolul 15². <i>Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile</i> <i>(1) În termen de cel mult 6 luni de la transmiterea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei stabilește și propune spre aprobare Guvernului, pe baza acestui raport, un obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv</i>	operatorul sistemului de transport sau o altă entitate, Agenția aprobă sau modifică raportul respectiv. (4) Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie să întrunească cel puțin următoarele cerințe: f) să evalueze diferitele tipuri de necesități de flexibilitate, cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, pentru a integra în sistemul electroenergetic energia electrică produsă din surse regenerabile, printre altele, ipoteze diferite în ceea ce privește prețurile de pe piața energiei electrice, producția și cererea; g) să ia în considerare potențialul resurselor de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, inclusiv agregarea și interconectarea, pentru a răspunde acestor necesități de flexibilitate, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției; h) să evalueze barierele din calea flexibilității de pe piață și să propună măsuri de atenuare și stimulente relevante, inclusiv eliminarea barierelor de reglementare și posibile îmbunătățiri ale piețelor și ale serviciilor sau produselor de exploatare a sistemului; i) să evalueze impactul digitalizării rețelelor electrice de transport și de distribuție; și j) să ia în considerare sursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state, inclusiv în statele membre ale Uniunii Europene. (5) Operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție prezintă Agenției, datele și analizele necesare pentru pregătirea raportului prevăzut la alin. (1). În

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>contribuțiile specifice respective ale consumului dispecerizabil și ale stocării energiei la acest obiectiv.</i> <i>(2) Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile poate fi atins prin realizarea potențialului identificat al flexibilității din surse nefosile, prin eliminarea obstacolelor identificate de pe piață sau prin schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute la art. 15³. Acest obiectiv național orientativ, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului și ale stocării energiei la obiectivul respectiv, precum și măsurile de realizare a acestuia, se reflectă, de asemenea, în planul național integrat privind energia și clima, la dimensiunea «Piața internă a energiei» în conformitate cu Secțiunile 1 - 3, cap. II din Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și în rapoartele lor naționale intermediare integrate privind energia și clima, în conformitate Secțiunea 1 cap. IV din Regulamentul respectiv. Se admite stabilirea de obiective naționale orientative provizorii până la adoptarea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, prevăzut la art. 15¹.</i> Articolul 15³. Scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile <i>(1) În cazul în care investițiile în flexibilitate din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor naționale orientative provizorii stabilite în temeiul art. 15², pot fi aplicate scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile, fără a aduce atingere art. 74 și art. 46. La aplicarea unui mecanism de asigurare a capacității se ia în considerare efectuarea adaptărilor necesare în conceperea mecanismelor de asigurare a capacității pentru a promova participarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, fără a aduce atingere posibilității utilizării schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute în prezentul alineat.</i> <i>(2) Opțiunea aplicării măsurilor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile în temeiul alin. (1) nu împiedică îndeplinirea prin alte mijloace a obiectivelor naționale orientative stabilite în temeiul art. 15².</i> Articolul 15⁴. Principii de elaborare a schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile <i>(1) Schemele de sprijin se elaborează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se aprobă de Guvern.</i>	cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, Agenția poate solicita operatorilor de sistem respectivi informații suplimentare necesare pentru elaborarea raportului, pe lângă cele stabilite prin metodologia prevăzută la alin. (2) lit. b). În măsura în care este necesar pentru aplicarea prezentului articol, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție coordonează împreună cu operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale și cu operatorii de sistem care exploatează infrastructura de hidrogen, colectarea informațiilor relevante. (6) Agenția transmite raportul privind necesitățile estimate de flexibilitate, elaborat în conformitate cu prezentul articol organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru informare. Articolul 15². Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile (1) În termen de cel mult 6 luni de la transmiterea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei stabilește și propune spre aprobare Guvernului, pe baza acestui raport, un obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului dispecerizabil și ale stocării energiei la acest obiectiv. (2) Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile poate fi atins prin realizarea potențialului identificat al flexibilității din surse nefosile, prin eliminarea obstacolelor identificate de pe piață sau prin schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute la art. 15³. Acest obiectiv național orientativ, inclusiv contribuțiile specifice respective ale

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>(2) Schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile aplicate în conformitate cu art. 15³ alin. (1) trebuie să corespundă următoarelor cerințe:</i> <i>a) să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului național orientativ provizoriu, stabilit în temeiul art. 15² într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor;</i> <i>b) să se limiteze la noi investiții în resursele de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei;</i> <i>c) să ia în considerare, în măsura posibilului, criterii privind amplasarea, astfel încât investițiile în noi capacități de flexibilitate din surse nefosile să fie realizate în locații optime;</i> <i>d) să nu determine activarea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare;</i> <i>e) să selecteze furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor;</i> <i>f) să prevină denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor de energie electrică, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și semnalele de preț, precum și expunerea la variația prețurilor și la riscul de piață;</i> <i>g) să ofere stimulente pentru integrare pe piețele de energie electrică într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor de energie electrică, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem, precum și congestia și stabilitatea rețelei;</i> <i>h) să stabilească un nivel minim de participare pe piețele de energie electrică în ceea ce privește energia activată, care ține cont de particularitățile tehnice ale activului care asigură flexibilitatea;</i> <i>i) să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piețele de energie electrică, prevăzut la lit. h), sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț prevăzute la lit. f);</i> <i>să promoveze deschiderea către participarea transfrontalieră a acelor resurse care sunt capabile să asigure performanța tehnică necesară, în cazul în care rezultatele unei analize cost-beneficiu sunt pozitive.”</i>	consumului și ale stocării energiei la obiectivul respectiv, precum și măsurile de realizare a acestuia, se reflectă, de asemenea, în planul național integrat privind energia și clima, la dimensiunea «Piața internă a energiei» în conformitate cu Secțiunile 1 - 3, cap. II din Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și în rapoartele lor naționale intermediare integrate privind energia și clima, în conformitate Secțiunea 1 cap. IV din Regulamentul respectiv. Se admite stabilirea de obiective naționale orientative provizorii până la adoptarea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, prevăzut la art. 15¹. Articolul 15³. Scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile (1) În cazul în care investițiile în flexibilitate din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor naționale orientative provizorii stabilite în temeiul art. 15², pot fi aplicate scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile, fără a aduce atingere art. 74 și art. 46. La aplicarea unui mecanism de asigurare a capacității se ia în considerare efectuarea adaptărilor necesare în conceperea mecanismelor de asigurare a capacității pentru a promova participarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, fără a aduce atingere posibilității utilizării schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute în prezentul alineat. (2) Opțiunea aplicării măsurilor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile în temeiul alin. (1) nu împiedică îndeplinirea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		prin alte mijloace a obiectivelor naționale orientative stabilite în temeiul art. 15². Articolul 15⁴. Principii de elaborare a schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile (1) Schemele de sprijin se elaborează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se aprobă de Guvern. (2) Schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile aplicate în conformitate cu art. 15³ alin. (1) trebuie să corespundă următoarelor cerințe: a) să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului național orientativ provizoriu, stabilit în temeiul art. 15² într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor; b) să se limiteze la noi investiții în resursele de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei; c) să ia în considerare, în măsura posibilului, criterii privind amplasarea, astfel încât investițiile în noi capacități de flexibilitate din surse nefosile să fie realizate în locații optime; d) să nu determine activarea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare; e) să selecteze furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		f) să prevină denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor de energie electrică, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și semnalele de preț, precum și expunerea la variația prețurilor și la riscul de piață; g) să ofere stimulente pentru integrare pe piețele de energie electrică într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor de energie electrică, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem, precum și congestia și stabilitatea rețelei; h) să stabilească un nivel minim de participare pe piețele de energie electrică în ceea ce privește energia activată, care țin cont de particularitățile tehnice ale activului care asigură flexibilitatea; i) să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piețele de energie electrică, prevăzut la lit. h), sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț prevăzute la lit. f); j) să promoveze deschiderea către participarea transfrontalieră a acelor resurse care sunt capabile să asigure performanța tehnică necesară, în cazul în care rezultatele unei analize cost-beneficiu sunt pozitive.
Articolul 27. Operatorul de sistem independent		
e) operatorul candidat demonstrează că dispune de capacitatea necesară de a îndeplini obligațiile privind acordarea accesului la rețelele electrice de transport și privind cooperarea cu operatorii sistemelor de transport la nivel european și regional.	La alineatul (1) litera e) va avea următorul cuprins: <i>„e) operatorul candidat demonstrează că dispune de capacitatea necesară pentru a îndeplini obligațiile prevăzute de prezenta lege, inclusiv obligațiile privind cooperarea cu alți operatori ai sistemelor de transport la nivel european și regional”</i>	e) operatorul candidat demonstrează că dispune de capacitatea necesară de a îndeplini obligațiile prevăzute de prezenta lege, inclusiv obligațiile privind cooperarea cu alți operatori ai sistemelor de transport la nivel european și regional.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(3) În cazul în care Agenția stabilește că cerințele prevăzute la alin. (2) sunt îndeplinite, aceasta desemnează operatorul candidat ca operator de sistem independent prin aplicarea procedurii de certificare prevăzute la art. 30.	La alineatul (3) cuvintele „prevăzute la alin. (2)” se substituie cu cuvintele „prevăzute la alin. (1)”.	(3) În cazul în care Agenția stabilește că cerințele prevăzute la alin. (1) sunt îndeplinite, aceasta desemnează operatorul candidat ca operator de sistem independent prin aplicarea procedurii de certificare prevăzute la art. 30.
Articolul 28. Obligațiile operatorului de sistem independent și ale proprietarului rețelelor electrice de transport		
a) să acorde și să gestioneze accesul terților la rețelele electrice de transport și să colecteze plățile pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice în baza tarifelor reglementate aprobate în conformitate cu prezenta lege, plățile aferente gestionării congestiilor, precum și plățile în cadrul mecanismului de compensare între operatorii sistemelor de transport;	La alineatul (1) litera a) se completează cu textul „, prevăzut la art. 48;”.	a) să acorde și să gestioneze accesul terților la rețelele electrice de transport și să colecteze plățile pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice în baza tarifelor reglementate aprobate în conformitate cu prezenta lege, plățile aferente gestionării congestiilor, precum și plățile în cadrul mecanismului de compensare între operatorii sistemelor de transport, prevăzut la art. 48;
(5) Dacă operatorul sistemului de transport nu înlătură, în termenele stabilite, încălcările constatate, Agenția inițiază procedura de retragere a licenței pentru transportul energiei electrice, în conformitate cu art. 23 alin. (2) lit. h) și aplică sancțiunea financiară stabilită la art. 146 alin. (4) lit. e).	Articolul 32 alin. (5) se completează cu textul „și/sau la lit. e ¹)”.	(5) Dacă operatorul sistemului de transport nu înlătură, în termenele stabilite, încălcările constatate, Agenția inițiază procedura de retragere a licenței pentru transportul energiei electrice, în conformitate cu art. 23 alin. (2) lit. h) și aplică sancțiunea financiară stabilită la art. 146 alin. (4) lit. e) și/sau la lit. e ¹).
Articolul 35. Funcțiile și obligațiile generale ale operatorului sistemului de transport		
g) să încaseze veniturile rezultate din gestionarea congestiilor, precum și plățile efectuate în cadrul mecanismului de compensare între operatorii sistemelor de transport;	Articolul 35: La alineatul (1) lit. g) se completează cu textul „, prevăzut la art. 48”;	g) să încaseze veniturile rezultate din gestionarea congestiilor, precum și plățile efectuate în cadrul mecanismului de compensare între operatorii sistemelor de transport, , prevăzut la art. 48;
(13) Operatorul sistemului de transport cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ACER în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, precum și întreprinde măsurile și acțiunile necesare pentru a pune în aplicare opiniile, recomandările și deciziile ACER. Operatorul sistemului de transport este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de	la alineatul (13), fraza a 3-a se completează la început cu textul „În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, ”.	(13) Operatorul sistemului de transport cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ACER în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, precum și întreprinde măsurile și acțiunile necesare pentru a pune în aplicare opiniile, recomandările și deciziile ACER. Operatorul sistemului de transport este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
consultare organizate de aceasta. Operatorul sistemului de transport este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru operatorul sistemului de transport, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.		consultare organizate de aceasta. În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, operatorul sistemului de transport este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru operatorul sistemului de transport, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.
Articolul 36. Funcțiile specifice ale operatorului sistemului de transport în legătură cu securitatea aprovizionării cu energie electrică		
(4) Restricționarea tranzacțiilor, inclusiv limitarea capacității interzonale deja alocate, limitarea capacității interzonale oferite pentru alocare sau limitarea prezentării de programe se inițiază doar în conformitate cu art. 44 alin. (2) și cu respectarea cerințelor stabilite în codurile rețelilor electrice și în liniile directe relevante prevăzute la art. 39.	La alineatul (4) după textul „și cu respectarea cerințelor” se va completa cu textul „adoptate pentru punerea în aplicare a prevederilor respective,”.	(4) Restricționarea tranzacțiilor, inclusiv limitarea capacității interzonale deja alocate, limitarea capacității interzonale oferite pentru alocare sau limitarea prezentării de programe se inițiază doar în conformitate cu art. 44 alin. (2) și cu respectarea cerințelor adoptate pentru punerea în aplicare a prevederilor respective, stabilite în codurile rețelilor electrice și în liniile directe relevante prevăzute la art. 39.
Articolul 39. Codurile rețelilor electrice, liniile directe și TCM-urile		
-	Articolul 39 se completează cu alineatul (15) cu următorul cuprins: „(15) În cazul în care ACER sau Comitetul de reglementare al Comunității Energetice aprobă un nou TCM, o versiune nouă sau o modificare a unui TCM inclus în lista prevăzută la alin. (14), precum și în cazul abrogării unui asemenea TCM, operatorul sistemului de transport elaborează și prezintă Agenției, în termen de cel mult o lună de la data adoptării deciziei respective, propunerea de modificare corespunzătoare a listei prevăzute la alin. (14).”.	(15) În cazul în care ACER sau Comitetul de reglementare al Comunității Energetice aprobă un nou TCM, o versiune nouă sau o modificare a unui TCM inclus în lista prevăzută la alin. (14), precum și în cazul abrogării unui asemenea TCM, operatorul sistemului de transport elaborează și prezintă Agenției, în termen de cel mult o lună de la data adoptării deciziei respective, propunerea de modificare corespunzătoare a listei prevăzute la alin. (14).
Articolul 40. Furnizarea de informații		
(6) Operatorul sistemului de transport publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă pentru noi racordări în zona sa de operare, cu o granularitate spațială ridicată, respectând cerințele privind confidențialitatea	La alineatul (4) după textul „și cu respectarea cerințelor” se va completa cu textul „adoptate pentru punerea în aplicare a prevederilor respective,”.	(6) Operatorul sistemului de transport publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă pentru noi racordări în zona sa de operare, cu o granularitate spațială ridicată, respectând cerințele privind siguranța publică și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informații privind capacitatea care face obiectul cererilor de racordare și posibilitatea încheierii acordurilor de racordare în condiții flexibile în zone congestionate. Obligația stabilită în prezentul alineat se aplică inclusiv în raport cu informațiile cu privire la criteriile utilizate la calcularea capacității disponibile pentru racordări noi. Operatorul sistemului de transport actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin o dată pe lună.		confidențialitatea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informații privind capacitatea care face obiectul cererilor de racordare și posibilitatea încheierii acordurilor de racordare în condiții flexibile în zone congestionate. Obligația stabilită în prezentul alineat se aplică inclusiv în raport cu informațiile cu privire la criteriile utilizate la calcularea capacității disponibile pentru racordări noi. Operatorul sistemului de transport actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin o dată pe lună.
(7) Operatorul sistemului de transport prezintă solicitanților, potențiali utilizatori de sistem, în mod transparent, informații clare privind statutul cererilor de racordare ale acestora, precum și, în funcție de evoluția procesului de racordare aferent cererilor respective, informații pertinente privind încheierea acordurilor de racordare în condiții flexibile. Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii și, după caz, actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial.	La alineatul (7) textul „Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii și, după caz, actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial.” se substituie cu textul „Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii. În cazul în care o cerere de racordare nu este nici acceptată, nici respinsă definitiv, operatorul sistemului de transport actualizează informațiile respective periodic, cel puțin trimestrial.”	(7) Operatorul sistemului de transport prezintă solicitanților, potențiali utilizatori de sistem, în mod transparent, informații clare privind statutul cererilor de racordare ale acestora, precum și, în funcție de evoluția procesului de racordare aferent cererilor respective, informații pertinente privind încheierea acordurilor de racordare în condiții flexibile. Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii. În cazul în care o cerere de racordare nu este nici acceptată, nici respinsă definitiv, operatorul sistemului de transport actualizează informațiile respective periodic, cel puțin trimestrial.
(9) Operatorul sistemului de transport cooperează cu operatorii sistemelor de transport din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene și face schimb în mod regulat de seturi de date suficient de precise privind rețelele electrice de transport și fluxurile de sarcină pentru a permite calculul fluxurilor de sarcină pentru fiecare operator al sistemului de transport din zona sa de operare. La cerere, operatorul sistemului de transport prezintă datele respective Agenției și Secretariatului Comunității Energetice,	La alineatul (9) cuvântul „zona” se va substitui cu cuvântul „regiunea”.	(9) Operatorul sistemului de transport cooperează cu operatorii sistemelor de transport din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene și face schimb în mod regulat de seturi de date suficient de precise privind rețelele electrice de transport și fluxurile de sarcină pentru a permite calculul fluxurilor de sarcină pentru fiecare operator al sistemului de transport din regiunea sa de operare. La cerere, operatorul sistemului de transport prezintă datele respective Agenției și Secretariatului Comunității Energetice,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
precum și instituțiilor relevante din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene. Agenția păstrează confidențialitatea datelor și asigură aplicarea unui tratament confidențial în raport cu datele respective de către orice consultant care, la cererea Agenției, efectuează lucrări analitice utilizând datele respective.		precum și instituțiilor relevante din alte părți contractante ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene. Agenția păstrează confidențialitatea datelor și asigură aplicarea unui tratament confidențial în raport cu datele respective de către orice consultant care, la cererea Agenției, efectuează lucrări analitice utilizând datele respective.
Articolul 42. Stabilirea și revizuirea zonei de ofertare		
(2) Zona de ofertare stabilită la alin. (1) poate fi revizuită și reconfigurată în conformitate cu principiile stabilite în anexă, precum și cu prevederile stabilite în prezentul articol. La revizuirea zonei de ofertare se va ține cont de metodologia și ipotezele utilizate în procesul de revizuire a zonelor de ofertare aprobate de ACER, în măsura în care acestea vizează zona de ofertare din Republica Moldova.	La alineatul (2) cuvântul „anexă” se va substitui cu textul „Anexa 1”.	(2) Zona de ofertare stabilită la alin. (1) poate fi revizuită și reconfigurată în conformitate cu principiile stabilite în Anexa 1, precum și cu prevederile stabilite în prezentul articol. La revizuirea zonei de ofertare se va ține cont de metodologia și ipotezele utilizate în procesul de revizuire a zonelor de ofertare aprobate de ACER, în măsura în care acestea vizează zona de ofertare din Republica Moldova.
Articolul 43. Planul de acțiuni pentru abordarea congestiilor structurale		
(10) În cazul în care nu este stabilit un plan de acțiuni în termen de 6 luni de la identificarea congestiei structurale în temeiul art. 46 alin. (6), operatorul sistemului de transport evaluează, în termen de 12 luni de la identificarea unei astfel de congestii structurale, dacă pe parcursul ultimelor 12 luni capacitatea transfrontalieră disponibilă a atins nivelul minim stabilit la art. 44 alin. (10). Rezultatele acestei evaluări, inclusiv toate datele relevante, se includ într-un raport prezentat Agenției spre aprobare și notificat Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. În cazul în care este necesară contribuția operatorilor sistemelor de transport din altă parte sau alte părți contractante relevante ale Comunității Energetice și/sau din statul sau statele membre relevante ale Uniunii Europene,	La alineatul (10) textul „în temeiul art. 46 alin. (6)” se substitui cu textul „în temeiul art. 42 alin. (6)”.	(10) În cazul în care nu este stabilit un plan de acțiuni în termen de 6 luni de la identificarea congestiei structurale în temeiul art. 42 alin. (6), operatorul sistemului de transport evaluează, în termen de 12 luni de la identificarea unei astfel de congestii structurale, dacă pe parcursul ultimelor 12 luni capacitatea transfrontalieră disponibilă a atins nivelul minim stabilit la art. 44 alin. (10). Rezultatele acestei evaluări, inclusiv toate datele relevante, se includ într-un raport prezentat Agenției spre aprobare și notificat Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. În cazul în care este necesară contribuția operatorilor sistemelor de transport din altă parte sau alte părți contractante relevante ale Comunității Energetice și/sau din statul sau statele membre relevante ale Uniunii Europene, operatorul

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
operatorul sistemului de transport din Republica Moldova cooperează cu acești operatori ai sistemelor de transport.		sistemului de transport din Republica Moldova cooperează cu acești operatori ai sistemelor de transport.
Articolul 44. Principii generale de alocare a capacității și de gestionare a congestiilor		
(4) La fiecare 3 luni, centrul de coordonare regional transmite autorităților de reglementare din regiunea corespunzătoare de operare a sistemelor electroenergetice, Comitetului de reglementare al Comunității Energetice și, în măsura în care statele membre ale Uniunii Europene sunt afectate, ACER un raport cu privire la orice reducere a capacității sau abatere de la acțiunile coordonate în temeiul alin. (3), evaluează incidentele și prezintă recomandări, dacă este necesar, cu privire la modul de evitare a unor astfel de abateri în viitor. În cazul în care Comitetul de reglementare al Comunității Energetice sau ACER concluzionează că condițiile prealabile pentru aplicarea unei abateri în temeiul alin. (3) nu sunt îndeplinite sau sunt de natură structurală, Comitetul de reglementare al Comunității Energetice sau ACER transmite opinia sa autorităților de reglementare din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice, Comisiei Europene și Secretariatului Comunității Energetice. Autoritățile de reglementare competente întreprind măsurile corespunzătoare împotriva operatorilor sistemelor de transport sau a centrului de coordonare regional în conformitate cu art. 9–11 dacă nu au fost îndeplinite condițiile prealabile pentru aplicarea unei abateri în temeiul alin. (3) din prezentul articol.	La alineatul (4) prima frază sintagma „centrul de coordonare regional” se substituie cu textul „centrul de coordonare regională”, iar în ultima frază textul „întreprind măsurile corespunzătoare împotriva operatorilor sistemelor de transport sau a centrului de coordonare regional” se substituie cu textul „întreprind măsurile corespunzătoare în raport cu operatorii sistemelor de transport sau centrul de coordonare regională”;	(4) La fiecare 3 luni, centrul de coordonare regională transmite autorităților de reglementare din regiunea corespunzătoare de operare a sistemelor electroenergetice, Comitetului de reglementare al Comunității Energetice și, în măsura în care statele membre ale Uniunii Europene sunt afectate, ACER un raport cu privire la orice reducere a capacității sau abatere de la acțiunile coordonate în temeiul alin. (3), evaluează incidentele și prezintă recomandări, dacă este necesar, cu privire la modul de evitare a unor astfel de abateri în viitor. În cazul în care Comitetul de reglementare al Comunității Energetice sau ACER concluzionează că condițiile prealabile pentru aplicarea unei abateri în temeiul alin. (3) nu sunt îndeplinite sau sunt de natură structurală, Comitetul de reglementare al Comunității Energetice sau ACER transmite opinia sa autorităților de reglementare din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice, Comisiei Europene și Secretariatului Comunității Energetice. Autoritățile de reglementare competente întreprind măsurile corespunzătoare în raport cu operatorii sistemelor de transport sau centrul de coordonare regională în conformitate cu art. 9–11 dacă nu au fost îndeplinite condițiile prealabile pentru aplicarea unei abateri în temeiul alin. (3) din prezentul articol.
(18) Alocarea costurilor acțiunilor de remediere între operatorii sistemelor de transport se bazează pe analiza care stabilește în ce măsură fluxurile rezultate din tranzacțiile interne ale zonelor de ofertare contribuie la congestia dintre două zone de	La alineatul (18) textul „și se supune spre aprobare Agenției, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (13)” se substituie cu textul „și se supune spre aprobare Agenției și autorităților de reglementare în cauză, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (12)”;	(18) Alocarea costurilor acțiunilor de remediere între operatorii sistemelor de transport se bazează pe analiza care stabilește în ce măsură fluxurile rezultate din tranzacțiile interne ale zonelor de ofertare contribuie la congestia dintre două zone de ofertare

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
ofertare analizate. Costurile respective se alocă între operatorii sistemului de transport din zonele de ofertare care creează asemenea fluxuri, cu excepția costurilor generate de fluxurile rezultate din tranzacții interne ale zonelor de ofertare, care sunt sub nivelul așteptat în cazul lipsei congestiei structurale într-o zonă de ofertare. Nivelul fluxurilor respective se analizează și se definește de către operatorul sistemului de transport, în comun cu alți operatori ai sistemelor de transport din regiunea de calcul al capacităților, pentru fiecare frontieră individuală a zonei de ofertare și se supune spre aprobare Agenției, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (13).		analizate. Costurile respective se alocă între operatorii sistemului de transport din zonele de ofertare care creează asemenea fluxuri, cu excepția costurilor generate de fluxurile rezultate din tranzacții interne ale zonelor de ofertare, care sunt sub nivelul așteptat în cazul lipsei congestiei structurale într-o zonă de ofertare. Nivelul fluxurilor respective se analizează și se definește de către operatorul sistemului de transport, în comun cu alți operatori ai sistemelor de transport din regiunea de calcul al capacităților, pentru fiecare frontieră individuală a zonei de ofertare și se supune spre aprobare Agenției și autorităților de reglementare în cauză, care acționează în conformitate cu art. 39 alin. (12).
-	Se completează cu alineatul (19) cu următorul cuprins: „(19) Agenția monitorizează gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, inclusiv a interconexiunilor, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiilor. În acest scop, operatorul sistemului de transport sau, după caz, operatorul pieței energiei electrice elaborează și prezintă spre aprobare Agenției normele de gestionare a congestiilor, inclusiv normele de alocare a capacității. Agenția poate solicita modificarea normelor respective.”.	(19) Agenția monitorizează gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, inclusiv a interconexiunilor, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiilor. În acest scop, operatorul sistemului de transport sau, după caz, operatorul pieței energiei electrice elaborează și prezintă spre aprobare Agenției normele de gestionare a congestiilor, inclusiv normele de alocare a capacității. Agenția poate solicita modificarea normelor respective.
Articolul 48. Mecanismul de compensare între operatorii sistemelor de transport		
(1) Operatorul sistemului de transport plătește și primește compensații pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică în rețelele electrice de transport pe care le operează, în conformitate cu principiile stabilite în prezentul articol și în liniile directoare corespunzătoare prevăzute la art. 39.	La alineatul (1) textul „și în liniile directoare corespunzătoare prevăzute la art. 39” se exclude.	(1) Operatorul sistemului de transport plătește și primește compensații pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică în rețelele electrice de transport pe care le operează, în conformitate cu principiile stabilite în prezentul articol.
Articolul 49. Adecvanța resurselor pe piața energiei electrice		
c) introducerea unei funcții de stabilire a prețurilor pentru energia de echilibrare în cazul deficitului, în	La alineatul (4) litera c) va avea următorul cuprins: „c) introducerea unei funcții de stabilire a prețurilor pentru energia de echilibrare în cazul deficitului, în conformitate cu pct. 178 din	c) introducerea unei funcții de stabilire a prețurilor pentru energia de echilibrare în cazul deficitului, în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
conformitate cu cerințele stabilite în codurile rețelelor electrice și cu liniile directoare prevăzute la art. 39;	Liniile directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, Hotărârea ANRE nr. 642/2025;	conformitate cu pct. 178 din Liniile directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, Hotărârea ANRE nr. 642/2025;
Articolul 50. Evaluarea adecvănței resurselor la nivel național		
(1) Pentru identificarea problemelor legate de adecvanța resurselor și, respectiv, a măsurilor suplimentare pentru soluționarea problemelor respective, precum și pentru a asigura un nivel corespunzător al securității aprovizionării cu energie electrică, operatorul sistemului de transport evaluează adecvanța generală a sistemului electroenergetic din perspectiva capacității acestuia de a satisface cererea actuală și prognozată de energie electrică la nivel național. În acest scop, operatorul sistemului de transport elaborează și înaintează organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cel târziu la data de 30 noiembrie a fiecărui an, o evaluare a adecvănței resurselor la nivel național, realizată în conformitate cu metodologia aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.	La alineatul (1) textul „, metodologia aprobată de ACER” se substituie cu textul „, metodologia pentru evaluarea adecvănței resurselor la nivel european, aprobată de ACER ”.	(1) Pentru identificarea problemelor legate de adecvanța resurselor și, respectiv, a măsurilor suplimentare pentru soluționarea problemelor respective, precum și pentru a asigura un nivel corespunzător al securității aprovizionării cu energie electrică, operatorul sistemului de transport evaluează adecvanța generală a sistemului electroenergetic din perspectiva capacității acestuia de a satisface cererea actuală și prognozată de energie electrică la nivel național. În acest scop, operatorul sistemului de transport elaborează și înaintează organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cel târziu la data de 30 noiembrie a fiecărui an, o evaluare a adecvănței resurselor la nivel național, realizată în conformitate cu metodologia pentru evaluarea adecvănței resurselor la nivel european, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.
Articolul 53. Standardul de fiabilitate		
(2) Standardul de fiabilitate se bazează pe metodologia relevantă aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.	Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Standardul de fiabilitate se bazează pe metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.”.	(2) Standardul de fiabilitate se bazează pe metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.
(4) În scopul aplicării alin. (3), Agenția stabilește o estimare unică a valorii pierderilor datorate întreruperii aprovizionării cu energie electrică pe teritoriul Republicii Moldova. Hotărârea corespunzătoare se publică pe site-ul web	La alineatul (4) după textul „,metodologia relevantă aprobată de ACER” se substituie cu textul „,metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER”.	(4) În scopul aplicării alin. (3), Agenția stabilește o estimare unică a valorii pierderilor datorate întreruperii aprovizionării cu energie electrică pe teritoriul Republicii Moldova. Hotărârea corespunzătoare se publică pe site-ul web oficial al Agenției. În

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
oficial al Agenției. În cazul în care Republica Moldova face parte dintr-o zonă de ofertare transfrontalieră, Agenția, împreună cu autoritățile de reglementare vizate sau alte autorități competente desemnate, stabilește o estimare unică a valorii pierderilor datorate întreruperii aprovizionării cu energie electrică pentru zona de ofertare transfrontalieră, în conformitate cu metodologia relevantă aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.		cazul în care Republica Moldova face parte dintr-o zonă de ofertare transfrontalieră, Agenția, împreună cu autoritățile de reglementare vizate sau alte autorități competente desemnate, stabilește o estimare unică a valorii pierderilor datorate întreruperii aprovizionării cu energie electrică pentru zona de ofertare transfrontalieră, în conformitate cu metodologia pentru calcularea valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică, a costului unei noi intrări și a standardului de fiabilitate, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39.
Articolul 54. Participarea transfrontalieră la mecanismul de asigurare a capacității		
(11) În cazul în care mecanismele de asigurare a capacității permit participarea transfrontalieră atât în Republica Moldova, cât și într-o parte contractantă a Comunității Energetice învecinată sau într-un stat membru al Uniunii Europene învecinat, toate veniturile care rezultă din alocarea menționată la alin. (7) revin operatorilor sistemelor de transport vizați și se partajează între aceștia în conformitate cu metodologia corespunzătoare aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39 sau în conformitate cu o metodologie comună aprobată de Agenție și de alte autorități de reglementare relevante. În cazul în care partea contractantă a Comunității Energetice învecinată sau statul membru al Uniunii Europene învecinat nu aplică un mecanism de asigurare a capacității sau aplică un mecanism de asigurare a capacității care nu este deschis participării transfrontaliere, cota din venituri care îi revine operatorului sistemului de transport din țara vecină se aprobă de Agenție după ce aceasta a solicitat avizul autorității de reglementare din partea contractantă respectivă a Comunității	La alineatul (11) textul „metodologia corespunzătoare aprobată de ACER” se substituie cu textul „metodologia pentru partajarea veniturilor rezultate din alocarea capacității de intrare, aprobată de ACER”.	(11) În cazul în care mecanismele de asigurare a capacității permit participarea transfrontalieră atât în Republica Moldova, cât și într-o parte contractantă a Comunității Energetice învecinată sau într-un stat membru al Uniunii Europene învecinat, toate veniturile care rezultă din alocarea menționată la alin. (7) revin operatorilor sistemelor de transport vizați și se partajează între aceștia în conformitate cu metodologia pentru partajarea veniturilor rezultate din alocarea capacității de intrare, aprobată de ACER și inclusă în legislația națională cu respectarea procedurii stabilite la art. 39 sau în conformitate cu o metodologie comună aprobată de Agenție și de alte autorități de reglementare relevante. În cazul în care partea contractantă a Comunității Energetice învecinată sau statul membru al Uniunii Europene învecinat nu aplică un mecanism de asigurare a capacității sau aplică un mecanism de asigurare a capacității care nu este deschis participării transfrontaliere, cota din venituri care îi revine operatorului sistemului de transport din țara vecină se aprobă de Agenție după ce aceasta a solicitat avizul autorității de reglementare din partea contractantă respectivă a Comunității

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Energetice sau din statul membru respectiv al Uniunii Europene. Operatorul sistemului de transport utilizează aceste venituri în scopurile prevăzute la art. 47 alin. (2).		Energetice sau din statul membru respectiv al Uniunii Europene. Operatorul sistemului de transport utilizează aceste venituri în scopurile prevăzute la art. 47 alin. (2).
Articolul 56. Înființarea și atribuțiile centrului de coordonare regional		
(2) În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sistemul electroenergetic al Republicii Moldova se consideră a face parte din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice din Europa de Est, gestionată la nivel regional de către operatorii sistemelor de transport din cadrul Centrului de Coordonare Regional din Europa de Est. Principiile de cooperare în cadrul regiunii de operare a sistemelor electroenergetice, frontierele și cerințele privind coordonarea frontierelor zonelor de ofertare adiacente regiunii de operare a sistemelor electroenergetice se stabilesc în liniile directoare privind operarea sistemului de transport, prevăzute la art. 39. Apartenența sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la o regiune de operare a sistemelor electroenergetice și, respectiv, participarea operatorului sistemului de transport din Republica Moldova în cadrul centrului de coordonare regional relevant regiunii de operare a sistemelor electroenergetice în cauză pot fi revizuite și modificate la inițiativa operatorilor sistemelor de transport din regiunile de operare a sistemelor electroenergetice respective, în conformitate cu decizia ACER.	La alineatul (2) textul „Principiile de cooperare în cadrul regiunii de operare a sistemelor electroenergetice, frontierele și cerințele privind coordonarea frontierelor zonelor de ofertare adiacente regiunii de operare a sistemelor electroenergetice se stabilesc în liniile directoare privind operarea sistemului de transport, prevăzute la art. 39.” se va substitui cu textul „Principiile de cooperare în cadrul regiunii de operare a sistemelor electroenergetice, frontierele și cerințele privind coordonarea frontierelor zonelor de ofertare adiacente regiunii de operare a sistemelor electroenergetice se stabilesc în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, adaptate și adoptate la nivelul Comunității Energetice.”.	(2) În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sistemul electroenergetic al Republicii Moldova se consideră a face parte din regiunea de operare a sistemelor electroenergetice din Europa de Est, gestionată la nivel regional de către operatorii sistemelor de transport din cadrul Centrului de Coordonare Regional din Europa de Est. Principiile de cooperare în cadrul regiunii de operare a sistemelor electroenergetice, frontierele și cerințele privind coordonarea frontierelor zonelor de ofertare adiacente regiunii de operare a sistemelor electroenergetice se stabilesc în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, adaptate și adoptate la nivelul Comunității Energetice. Apartenența sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la o regiune de operare a sistemelor electroenergetice și, respectiv, participarea operatorului sistemului de transport din Republica Moldova în cadrul centrului de coordonare regional relevant regiunii de operare a sistemelor electroenergetice în cauză pot fi revizuite și modificate la inițiativa operatorilor sistemelor de transport din regiunile de operare a sistemelor electroenergetice respective, în conformitate cu decizia ACER.
a) efectuarea calculului coordonat al capacităților; b) efectuarea analizei coordonate de securitate;	La alineatul (8): literele a) - f) vor avea următorul cuprins: ” a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, al Liniilor directoare privind alocarea	a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, al Liniilor directoare privind alocarea capacității și gestionarea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
c) crearea de modele comune de rețea; d) sprijinirea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorului sistemului de transport; e) realizarea prognozelor privind adecvanța sistemului electroenergetic la nivel regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, precum și pregătirea acțiunilor de reducere a riscurilor; f) realizarea coordonării planificării întreruperilor regionale;	capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025, precum și în temeiul Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025; b) efectuarea analizei coordonate de securitate, în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/202; c) crearea de modele comune de rețea, în conformitate cu metodologiile și procedurile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025; d) sprijinirea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorului sistemului de transport, în conformitate cu procedurile stabilite în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025 e) realizarea prognozelor privind adecvanța, sistemului electroenergetic la nivel regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, precum și pregătirea acțiunilor de reducere a riscurilor, în conformitate cu metodologia pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene, precum și în conformitate cu procedurile stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025; f) realizarea coordonării planificării întreruperilor regionale, în conformitate cu procedurile și metodologiile stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025; ”	congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025, precum și în temeiul Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025; b) efectuarea analizei coordonate de securitate, în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/202; c) crearea de modele comune de rețea, în conformitate cu metodologiile și procedurile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025; d) sprijinirea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorului sistemului de transport, în conformitate cu procedurile stabilite în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025 e) realizarea prognozelor privind adecvanța, sistemului electroenergetic la nivel regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, precum și pregătirea acțiunilor de reducere a riscurilor, în conformitate cu metodologia pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene, precum și în conformitate cu procedurile stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025; f) realizarea coordonării planificării întreruperilor regionale, în conformitate cu procedurile și metodologiile

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025;
m) identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică, în cazul și în măsura în care aceste atribuții sunt delegate centrului de coordonare regional; n) evaluarea adecvanței sezoniere, în cazul și în măsura în care aceste atribuții sunt delegate centrului de coordonare regional;	la literele m) și n) cuvintele „sunt delegate centrului de coordonare regional” se substituie cu textul „sunt delegate centrului de coordonare regională în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene”	m) identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică, în cazul și în măsura în care aceste atribuții sunt delegate centrului de coordonare regională în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene; n) evaluarea adecvanței sezoniere, în cazul și în măsura în care aceste atribuții sunt delegate centrului de coordonare regională în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene;
p) oferirea suportului operatorului sistemului de transport în identificarea necesităților de capacități noi de transport, de modernizare a capacităților de transport existente sau a alternativelor la acestea, care trebuie prezentate grupurilor regionale și incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani prevăzut la art. 37;	la litera p) după textul „, care trebuie prezentate grupurilor regionale” se va completa cu textul „ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31 ¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică”.	p) oferirea suportului operatorului sistemului de transport în identificarea necesităților de capacități noi de transport, de modernizare a capacităților de transport existente sau a alternativelor la acestea, care trebuie prezentate grupurilor regionale ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31 ¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani prevăzut la art. 37;
q) alte atribuții stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice.	la litera q) cuvintele „stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice” se substituie cu textul „stabilite în Anexa 2”.	q) alte atribuții stabilite în Anexa 2.
(9) Atribuțiile menționate la alin. (8) sunt stabilite detaliat în cadrul normativ al Comunității Energetice. Atribuțiile prevăzute la alin. (8) lit. a)–f) se realizează în conformitate cu metodologiile și procedurile elaborate în conformitate cu codurile rețelelor electrice și liniile directoare prevăzute la art. 39.	Alineatul (9) va avea următorul cuprins: „(9) Atribuțiile prevăzute la alin. (8) lit. a) – p) sunt stabilite detaliat în Anexa 2.”	(9) Atribuțiile prevăzute la alin. (8) lit. a) – p) sunt stabilite detaliat în Anexa 2.
Articolul 58. Procedura de punere în aplicare și de revizuire a acțiunilor coordonate și a recomandărilor		
(2) Centrul de coordonare regional emite instrucțiuni privind executarea de acțiuni coordonate de către operatorul sistemului de transport cu privire la sarcinile prevăzute la art. 56 alin. (8) lit. a) și b).	La alineatul (2) textul „liniile directoare privind operarea sistemului de transport prevăzute la art. 39.” se va substitui cu textul „Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”	(2) Centrul de coordonare regional emite instrucțiuni privind executarea de acțiuni coordonate de către operatorul sistemului de transport cu privire la sarcinile prevăzute la art. 56 alin. (8) lit. a) și b).

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Operatorul sistemului de transport pune în aplicare acțiunile coordonate, cu excepția cazului în care punerea în aplicare a acțiunilor coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de operatorul sistemului de transport în conformitate cu liniile directoare privind operarea sistemului de transport prevăzute la art. 39.		Operatorul sistemului de transport pune în aplicare acțiunile coordonate, cu excepția cazului în care punerea în aplicare a acțiunilor coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de operatorul sistemului de transport în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.
(5) În cazul în care operatorul sistemului de transport decide să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (1), acesta prezintă, fără întârziere, centrului de coordonare regional și celorlalți operatori ai sistemelor de transport din regiunea respectivă de operare a sistemelor electroenergetice o justificare a deciziei sale.	La alineatul (5) textul „să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (1)” se substituie cu textul „să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (4)”;	(5) În cazul în care operatorul sistemului de transport decide să se abată de la o recomandare prevăzută la alin. (4), acesta prezintă, fără întârziere, centrului de coordonare regional și celorlalți operatori ai sistemelor de transport din regiunea respectivă de operare a sistemelor electroenergetice o justificare a deciziei sale.
(7) În cazul în care o acțiune coordonată este supusă revizuirii în conformitate cu alin. (6), cererea de revizuire nu are efect suspensiv asupra acțiunii coordonate decât în cazul în care punerea în aplicare a acțiunii coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de fiecare operator al sistemului de transport individual, în conformitate cu liniile directoare menționate la alin. (2).	La alineatul (7) textul „în conformitate cu liniile directoare menționate la alin. (2).” se va substitui cu textul „în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”	(7) În cazul în care o acțiune coordonată este supusă revizuirii în conformitate cu alin. (6), cererea de revizuire nu are efect suspensiv asupra acțiunii coordonate decât în cazul în care punerea în aplicare a acțiunii coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de fiecare operator al sistemului de transport individual, în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.
Articolul 62. Programul de conformitate și agentul de conformitate		
(2) Persoana fizică sau juridică care urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate este propusă spre aprobare Agenției de către operatorul sistemului de distribuție. Concomitent, operatorul sistemului de distribuție prezintă Agenției proiectul contractului ce urmează a fi încheiat de acesta cu agentul de conformitate și care trebuie să cuprindă inclusiv prevederile referitoare la începerea, durata și rezoluțiunea contractului, condițiile de salarizare,	La alineatul (2) și (5) cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu textul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare.	(2) Persoana fizică sau juridică care urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate este propusă spre aprobare Agenției de către operatorul sistemului de distribuție. Concomitent, operatorul sistemului de distribuție prezintă Agenției proiectul contractului ce urmează a fi încheiat de acesta cu agentul de conformitate și care trebuie să cuprindă inclusiv prevederile referitoare la începerea, durata și încetarea contractului, condițiile de salarizare,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
drepturile și obligațiile de bază, alte drepturi și obligații. (5) După încheierea contractului corespunzător cu agentul de conformitate, operatorul sistemului de distribuție poate să modifice condițiile contractuale sau poate rezolvi acest contract numai dacă a obținut, în prealabil, acordul Agenției în acest sens. Termenul de examinare de către Agenție a cererii operatorului sistemului de distribuție de modificare sau rezoluțiune a contractului cu agentul de conformitate nu poate depăși o lună. În cazul în care există îndoieli cu privire la justificarea rezoluțiunii contractului de către operatorul sistemului de distribuție, Agenția nu își dă acordul în acest sens. La solicitarea Agenției, operatorul sistemului de distribuție este obligat să ceară rezoluțiunea contractului cu agentul de conformitate din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, care afectează buna îndeplinire a obligațiilor prevăzute de lege.		drepturile și obligațiile de bază, alte drepturi și obligații. (5) După încheierea contractului corespunzător cu agentul de conformitate, operatorul sistemului de distribuție poate să modifice condițiile contractuale sau poate rezolvi acest contract numai dacă a obținut, în prealabil, acordul Agenției în acest sens. Termenul de examinare de către Agenție a cererii operatorului sistemului de distribuție de modificare sau încetare a contractului cu agentul de conformitate nu poate depăși o lună. În cazul în care există îndoieli cu privire la justificarea încetării contractului de către operatorul sistemului de distribuție, Agenția nu își dă acordul în acest sens. La solicitarea Agenției, operatorul sistemului de distribuție este obligat să ceară încetării contractului cu agentul de conformitate din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, care afectează buna îndeplinire a obligațiilor prevăzute de lege.
Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție		
(5) Operatorul sistemului de distribuție achiziționează produsele și serviciile necesare exploataării eficiente, sigure și fiabile a rețelelor electrice de distribuție pe baza unor reguli obiective, transparente și nediscriminatorii, care reflectă costurile și care se elaborează de operatorul sistemului de distribuție cu consultarea operatorului sistemului de transport și a altor participanți la piață relevanți, și ținând cont de TCM-urile relevante aprobate de Agenție conform art. 39.	La alineatul (5) textul „, și ținând cont de TCM-urile relevante aprobate de Agenție conform art. 39.” se va substitui cu textul „, și ținând cont metodologiile aprobate de Agenție în conformitate cu art. 9 alin. (3), art. 10 alin. (2) lit. h) și art. 131.”.	(5) Operatorul sistemului de distribuție achiziționează produsele și serviciile necesare exploataării eficiente, sigure și fiabile a rețelelor electrice de distribuție pe baza unor reguli obiective, transparente și nediscriminatorii, care reflectă costurile și care se elaborează de operatorul sistemului de distribuție cu consultarea operatorului sistemului de transport și a altor participanți la piață relevanți, și ținând cont metodologiile aprobate de Agenție în conformitate cu art. 9 alin. (3), art. 10 alin. (2) lit. h) și art. 131.
(9) Operatorul sistemului de distribuție cooperează cu operatorul sistemului de transport pentru a asigura participarea efectivă pe piața cu amănuntul a	La alineatul (9) se completează cu textul „și pct. 667 din Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.”.	(9) Operatorul sistemului de distribuție cooperează cu operatorul sistemului de transport pentru a asigura participarea efectivă pe piața cu amănuntul a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
energiei electrice, pe piața angro a energiei electrice și pe piața de echilibrare a participanților la piață racordați la rețelele lor electrice. Prestarea serviciilor de echilibrare care rezultă din resursele situate în rețelele electrice de distribuție se agreează în prealabil cu operatorul sistemului de transport în conformitate cu art. 75.		energiei electrice, pe piața angro a energiei electrice și pe piața de echilibrare a participanților la piață racordați la rețelele lor electrice. Prestarea serviciilor de echilibrare care rezultă din resursele situate în rețelele electrice de distribuție se agreează în prealabil cu operatorul sistemului de transport în conformitate cu art. 75 și pct. 667 din Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025.
Articolul 65. Stimulente pentru utilizarea flexibilității în rețelele electrice de distribuție		
(1) Agenția stabilește în Regulile pieței energiei electrice și în alte acte normative relevante măsuri care să stimuleze operatorul sistemului de distribuție să achiziționeze servicii de flexibilitate, inclusiv gestionarea congestiilor în regiunea pe care o deservește, în vederea îmbunătățirii eficienței în exploatarea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție. Operatorului sistemului de distribuție i se permite să achiziționeze astfel de servicii de la entitățile care oferă servicii de producere distribuită, de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei pentru a promova luarea de măsuri de eficiență energetică, în cazul în care astfel de servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și susțin funcționarea în siguranță a rețelei electrice de distribuție. Operatorul sistemului de distribuție achiziționează astfel de servicii conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care, în urma unei evaluări a circumstanțelor din sectorul electroenergetic în ceea ce privește serviciile de flexibilitate, Agenția a stabilit că achiziția acestor servicii nu este eficientă din punct de vedere economic sau că o astfel de achiziție ar duce la denaturări grave ale pieței	La alineatul (1) cuvintele „în alte acte normative relevante” se va substitui cu cuvintele „în alte acte normative de reglementare relevante”.	(1) Agenția stabilește în Regulile pieței energiei electrice și în alte acte normative de reglementare relevante măsuri care să stimuleze operatorul sistemului de distribuție să achiziționeze servicii de flexibilitate, inclusiv gestionarea congestiilor în regiunea pe care o deservește, în vederea îmbunătățirii eficienței în exploatarea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție. Operatorului sistemului de distribuție i se permite să achiziționeze astfel de servicii de la entitățile care oferă servicii de producere distribuită, de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei pentru a promova luarea de măsuri de eficiență energetică, în cazul în care astfel de servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și susțin funcționarea în siguranță a rețelei electrice de distribuție. Operatorul sistemului de distribuție achiziționează astfel de servicii conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care, în urma unei evaluări a circumstanțelor din sectorul electroenergetic în ceea ce privește serviciile de flexibilitate, Agenția a stabilit că achiziția acestor servicii nu este eficientă din punct de vedere economic sau că o astfel de achiziție ar duce la denaturări grave ale pieței

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sau la congestii mai ridicate. Atunci când efectuează evaluarea respectivă, Agenția consultă operatorii de sistem, participanții la piață relevanți și utilizatorii de sistem în vederea identificării tipurilor de servicii de flexibilitate care pot fi oferite pe piață și a evaluării disponibilității acestora.		sau la congestii mai ridicate. Atunci când efectuează evaluarea respectivă, Agenția consultă operatorii de sistem, participanții la piață relevanți și utilizatorii de sistem în vederea identificării tipurilor de servicii de flexibilitate care pot fi oferite pe piață și a evaluării disponibilității acestora.
Articolul 71. Accesul la rețelele electrice		
(7) Operatorul sistemului de transport nu este în drept să refuze un nou punct de racordare al unei centrale electrice sau al unei instalații de stocare a energiei pe motiv că acest lucru ar duce la costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare, comparativ cu costurile aprobate conform planului anual de investiții. În acest caz, operatorul sistemului de transport procedează în conformitate cu prevederile art. 37 alin. (2).	1. La articolul 71 alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) Operatorul sistemului de transport nu este în drept să refuze un nou punct de racordare al unei centrale electrice sau al unei instalații de stocare a energiei pe motiv că acest lucru ar duce la costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare”.	(7) Operatorul sistemului de transport nu este în drept să refuze un nou punct de racordare al unei centrale electrice sau al unei instalații de stocare a energiei pe motiv că acest lucru ar duce la costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare.
Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice		
a) instalațiilor de utilizare cu o putere contractată mai mare de 150 kW; d) instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale; h) rețelelor de iluminat public.	Articolul 72 alin. (19) lit. a) și lit. h) se exclud, iar lit. d) se completează cu cuvintele „, , cu excepția blocurilor administrative”.	- d) instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale, cu excepția blocurilor administrative; -
-	se completează cu alineatul (20), cu următorul cuprins: „(20) Agenția consolidează mecanismul de monitorizare a activității electricienilor autorizați prin verificarea anuală a unui număr prestabilit de instalații electrice executate de către aceștia, în conformitate cu regulamentul prevăzut la art. 9 alin (2) lit. c).”.	(20) Agenția consolidează mecanismul de monitorizare a activității electricienilor autorizați prin verificarea anuală a unui număr prestabilit de instalații electrice executate de către aceștia, în conformitate cu regulamentul prevăzut la art. 9 alin (2) lit. c).
Articolul 73. Dispoziții specifice privind procesul de racordare la rețelele electrice și transmiterea în proprietatea operatorului de sistem a instalațiilor, echipamentelor, liniilor electrice aparținând terților		
-	se completează cu alineatele (3 ¹) și (3 ²) cu următorul cuprins: „(3 ¹) Punctul de delimitare se stabilește la limita dreptului de proprietate al întreprinderilor electroenergetice, al utilizatorilor de sistem asupra rețelelor electrice, a instalațiilor electrice și delimitează	(3 ¹) Punctul de delimitare se stabilește la limita dreptului de proprietate al întreprinderilor electroenergetice, al utilizatorilor de sistem asupra rețelelor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>responsabilitatea acestora privind exploatarea rețelelor electrice, a instalațiilor electrice, aflate în proprietatea lor.</i> <i>(3²) Prin derogare de la regula prevăzută în alineatul (3¹), în cazul instalațiilor de stocare a energiei, la stabilirea punctului de delimitare se ia în considerare și instalația de stocare a energiei exploatată de operatorul instalației de stocare a energiei supra căreia acesta deține dreptul de folosință în temeiul unui contract de leasing. În acest caz responsabilitatea privind exploatarea instalației de racordare a instalației de stocare a energiei este în sarcina operatorului instalației respective de stocare a energiei.”</i>	electrice, a instalațiilor electrice și delimitează responsabilitatea acestora privind exploatarea rețelelor electrice, a instalațiilor electrice, aflate în proprietatea lor. (3²) Prin derogare de la regula prevăzută în alineatul (3¹), în cazul instalațiilor de stocare a energiei, la stabilirea punctului de delimitare se ia în considerare și instalația de stocare a energiei exploatată de operatorul instalației de stocare a energiei supra căreia acesta deține dreptul de folosință în temeiul unui contract de leasing. În acest caz responsabilitatea privind exploatarea instalației de racordare a instalației de stocare a energiei este în sarcina operatorului instalației respective de stocare a energiei.
-	se completează cu alin. (9), cu următorul cuprins: „(9) Se interzice operatorilor de sistem și angajaților acestora să discrimineze solicitanții în procesul de acordare a accesului la rețelele electrice și, nemijlocit, în procesul de racordare, să acorde un tratament preferențial anumitor solicitanți, precum și să recomande, să promoveze ori să sugereze contractarea unui anumit proiectant și/sau electrician autorizat pentru proiectarea și, respectiv, executarea instalației de racordare. Angajații operatorului de sistem care dețin, direct sau indirect, acțiuni ori părți sociale sau exercită, direct ori indirect, controlul asupra unei persoane juridice care desfășoară activități de proiectare și/sau executare a instalațiilor de racordare sunt obligați să informeze în scris operatorul de sistem despre această situație, iar operatorul de sistem este obligat să instituie măsurile necesare pentru prevenirea conflictelor de interese și să asigure că angajații respectivi nu participă la examinarea cererilor de racordare și la luarea deciziilor referitoare la lucrările executate de persoanele juridice respective.”.	(9) Se interzice operatorilor de sistem și angajaților acestora să discrimineze solicitanții în procesul de acordare a accesului la rețelele electrice și, nemijlocit, în procesul de racordare, să acorde un tratament preferențial anumitor solicitanți, precum și să recomande, să promoveze ori să sugereze contractarea unui anumit proiectant și/sau electrician autorizat pentru proiectarea și, respectiv, executarea instalației de racordare. Angajații operatorului de sistem care dețin, direct sau indirect, acțiuni ori părți sociale sau exercită, direct ori indirect, controlul asupra unei persoane juridice care desfășoară activități de proiectare și/sau executare a instalațiilor de racordare sunt obligați să informeze în scris operatorul de sistem despre această situație, iar operatorul de sistem este obligat să instituie măsurile necesare pentru prevenirea conflictelor de interese și să asigure că angajații respectivi nu participă la examinarea cererilor de racordare și la luarea deciziilor referitoare la lucrările executate de persoanele juridice respective.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 75. Cooperarea dintre operatorul sistemului de distribuție și operatorul sistemului de transport		
(3) Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție cooperează în vederea facilitării și permiterii furnizării de rezerve de putere activă prin intermediul grupurilor de furnizare a rezervelor sau al unităților de furnizare a rezervelor situate în sistemele de distribuție, în conformitate cu cerințele stabilite în liniile directoare privind operarea sistemului de transport, precum și în vederea îndeplinirii altor funcții și atribuții stabilite în prezenta lege, în codurile rețelelor electrice și în liniile directoare prevăzute la art. 39.	La alineatul (3) cuvintele „în conformitate cu cerințele stabilite în liniile directoare privind operarea sistemului de transport, precum și în vederea îndeplinirii altor funcții și atribuții stabilite în prezenta lege,” se substituie cu textul „în conformitate cu cerințele stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025 precum și în vederea îndeplinirii altor funcții și atribuții stabilite în prezenta lege”.	(3) Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție cooperează în vederea facilitării și permiterii furnizării de rezerve de putere activă prin intermediul grupurilor de furnizare a rezervelor sau al unităților de furnizare a rezervelor situate în sistemele de distribuție, în conformitate cu cerințele stabilite în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025 precum și în vederea îndeplinirii altor funcții și atribuții stabilite în prezenta lege, în codurile rețelelor electrice și în liniile directoare prevăzute la art. 39.
Articolul 76. Evidența și măsurarea energiei electrice		
Articolul 76. Evidența și măsurarea energiei electrice (1) Energia electrică produsă, livrată, furnizată și consumată se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare. Echipamentele de măsurare utilizate pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică, pentru determinarea și decontarea consumului de energie electrică între părțile contractante sunt supuse verificării metrologice conform Legii metrologiei nr. 19/2016, iar operatorii de sistem sunt responsabili de instalarea și de sigilarea acestora în condițiile stabilite în prezentul articol. (2) Locul instalării echipamentului de măsurare se stabilește și măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se efectuează în conformitate cu prevederile Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție, care se aplică în mod nediscriminatoriu operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem. (3) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul	Articolul 76 va avea următorul cuprins: <i>„(1) Energia electrică produsă, livrată, furnizată și consumată se măsoară prin intermediul contoarelor de energie electrică, ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe site-ul web oficial al Institutului Național de Metrologie. Contoarele de energie electrică utilizate pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică, precum și pentru determinarea și decontarea cantităților de energie electrică între părți sunt supuse verificării metrologice conform Legii metrologiei nr. 19/2016, iar operatorii de sistem sunt responsabili de instalarea, sigilarea și de verificarea metrologică a acestora în condițiile stabilite în prezentul articol. Pentru prestarea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate pot fi utilizate și datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate, cu condiția respectării cerințelor prevăzute la art. 76¹.</i> <i>(2) Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție stabilește principiile, cerințele și regulile aplicabile măsurării energiei electrice în scopuri comerciale, inclusiv cele privind locul instalării contoarelor de energie electrică, instalarea, sigilarea, exploatarea, întreținerea, verificarea metrologică și înlocuirea acestora, precum și citirea indicațiilor, colectarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea și prezentarea datelor de măsurare. Regulamentul se aplică în mod nediscriminatoriu operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem..</i>	Articolul 76. Evidența și măsurarea energiei electrice (1) Energia electrică produsă, livrată, furnizată și consumată se măsoară prin intermediul contoarelor de energie electrică, ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe site-ul web oficial al Institutului Național de Metrologie. Contoarele de energie electrică utilizate pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică, precum și pentru determinarea și decontarea cantităților de energie electrică între părți sunt supuse verificării metrologice conform Legii metrologiei nr. 19/2016, iar operatorii de sistem sunt responsabili de instalarea, sigilarea și de verificarea metrologică a acestora în condițiile stabilite în prezentul articol. Pentru prestarea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate pot fi utilizate și datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate, cu condiția respectării cerințelor prevăzute la art. 76 ¹ .

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe site-ul web oficial al Institutului Național de Metrologie. Operatorul de sistem efectuează lucrările de montare și demontare a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final, precum și lucrările de conectare a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor finali, ale producătorilor sau ale operatorilor instalațiilor de stocare la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv. (4) Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare pentru consumatorii casnici sunt suportate de operatorul sistemului de distribuție din sursele incluse în tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția cazurilor în care consumatorul casnic solicită instalarea unui sistem de măsurare inteligent în conformitate cu art. 77. În acest din urmă caz, consumatorul casnic respectiv suportă cheltuielile de cumpărare, întreținere și înlocuire a echipamentului de măsurare respectiv. (5) Prin derogare de la prevederile alin. (4) din prezentul articol și ale art. 24 alin. (4) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, cheltuielile privind cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare pentru consumatorii casnici care dețin centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie sunt suportate de către aceștia. (6) Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și	(3) <i>Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de montare și demontare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali, precum și de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv.</i> (4) <i>Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea contoarelor de energie electrică pentru consumatorii finali, precum și cheltuielile legate de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali sunt suportate de operatorii de sistem din sursele incluse în tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, și, respectiv, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția cazurilor în care consumatorul final solicită instalarea unui contor inteligent de energie electrică în conformitate cu art. 77 alin. (8). În acest din urmă caz, cheltuielile aferente se suportă de consumatorul final respectiv.</i> (5) <i>Lucrările de montare, întreținere și de demontare a echipamentelor auxiliare de măsurare se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție.</i> (6) <i>Cheltuielile legate de achiziționarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, după caz, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor auxiliare de măsurare ale consumatorilor finali, precum și cheltuielile legate de conectarea acestor echipamente auxiliare de măsurare la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem sunt suportate integral de către consumatorii finali respectivi.</i> (7) <i>Prin derogare de la prevederile alin. (4) și (6) din prezentul articol, în cazul adoptării deciziei de implementare a sistemelor de măsurare inteligente în conformitate cu art. 77, principiile de partajare a costurilor se stabilesc de Agenție în conformitate cu art. 77 alin. (5).</i> (8) <i>Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de conectare a echipamentelor auxiliare de măsurare ale producătorilor sau ale operatorilor instalațiilor de stocare a energiei la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv, iar cheltuielile aferente le suportă producătorii sau, după caz, de operatorii instalațiilor de stocare a energiei.</i> (9) <i>Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să acorde acces reprezentanților</i>	(2) Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție stabilește principiile, cerințele și regulile aplicabile măsurării energiei electrice în scopuri comerciale, inclusiv cele privind locul instalării contoarelor de energie electrică, instalarea, sigilarea, exploatarea, întreținerea, verificarea metrologică și înlocuirea acestora, precum și citirea indicațiilor, colectarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea și prezentarea datelor de măsurare. Regulamentul se aplică în mod nediscriminatoriu operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem.. (3) Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de montare și demontare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali, precum și de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv. (4) Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea contoarelor de energie electrică pentru consumatorii finali, precum și cheltuielile legate de lucrările de conectare a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor finali sunt suportate de operatorii de sistem din sursele incluse în tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, și, respectiv, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția cazurilor în care consumatorul final solicită instalarea unui contor inteligent de energie electrică în conformitate cu art. 77 alin. (8). În acest din urmă caz, cheltuielile aferente se suportă de consumatorul final respectiv. (5) Lucrările de montare, întreținere și de demontare a echipamentelor auxiliare de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
înlocuirea echipamentelor de măsurare pentru consumatorii noncasnici, precum și cheltuielile legate de conectarea acestor echipamente de măsurare la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem sunt suportate integral de către consumatorii noncasnici. (7) La cererea scrisă a consumatorului noncasnic, operatorul sistemului de distribuție efectuează verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare conectat direct la rețeaua electrică de distribuție. În acest caz, consumatorul noncasnic achită tariful pentru prestarea acestui serviciu auxiliar, aprobat de Agenție în conformitate cu metodologia tarifară pentru serviciile auxiliare. (8) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să acorde acces reprezentanților operatorilor de sistem la echipamentele de măsurare care se află în limitele proprietății acestora în vederea exercitării funcțiilor stabilite pentru operatorii de sistem în prezenta lege și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale. (9) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să păstreze intacte și să nu intervină asupra echipamentelor de măsurare instalate în limitele proprietății lor. În cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare este cauzată din vina consumatorului respectiv, acesta suportă cheltuielile de dezinstalare, reparare, verificare metrologică, instalare sau de înlocuire a echipamentului de măsurare deteriorat. (10) Consumatorii finali trebuie să poată citi cu ușurință indicațiile echipamentelor de măsurare, fie direct, fie	<i>operatorilor de sistem la contoarele de energie electrică care se află în limitele proprietății acestora în vederea exercitării funcțiilor stabilite pentru operatorii de sistem în prezenta lege și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.</i> <i>(10) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să păstreze intacte și să nu intervină asupra contoarelor de energie electrică în limitele proprietății lor. În cazul în care deteriorarea contorului de energie electrică este cauzată din vina consumatorului respectiv, acesta suportă cheltuielile de dezinstalare, reparare, verificare metrologică, instalare sau de înlocuire a contorului de energie electrică deteriorat.</i> <i>(11) Consumatorii finali trebuie să poată citi cu ușurință indicațiile contoarelor de energie electrică, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.</i>	măsurare se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat de Agenție. (6) Cheltuielile legate de achiziționarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, după caz, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor auxiliare de măsurare ale consumatorilor finali, precum și cheltuielile legate de conectarea acestor echipamente auxiliare de măsurare la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem sunt suportate integral de către consumatorii finali respectivi. (7) Prin derogare de la prevederile alin. (4) și (6) din prezentul articol, în cazul adoptării deciziei de implementare a sistemelor de măsurare inteligente în conformitate cu art. 77, principiile de partajare a costurilor se stabilesc de Agenție în conformitate cu art. 77 alin. (5). (8) Operatorul de sistem este responsabil de efectuarea lucrărilor de conectare a echipamentelor auxiliare de măsurare ale producătorilor sau ale operatorilor instalațiilor de stocare a energiei la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem respectiv, iar cheltuielile aferente le suportă producătorii sau, după caz, de operatorii instalațiilor de stocare a energiei. (9) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să acorde acces reprezentanților operatorilor de sistem la contoarele de energie electrică care se află în limitele proprietății acestora în vederea exercitării funcțiilor stabilite pentru operatorii de sistem în prezenta lege și în Regulamentul privind

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.		măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale. (10) Producătorii, operatorii instalațiilor de stocare a energiei și consumatorii finali sunt obligați să păstreze intacte și să nu intervină asupra contoarelor de energie electrică în limitele proprietății lor. În cazul în care deteriorarea contorului de energie electrică este cauzată din vina consumatorului respectiv, acesta suportă cheltuielile de dezințalare, reparare, verificare metrologică, instalare sau de înlocuire a contorului de energie electrică deteriorat. (11) Consumatorii finali trebuie să poată citi cu ușurință indicațiile contoarelor de energie electrică, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.
Capitolul VI DISPOZIȚII COMUNE PRIVIND SERVICIILE DE TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE ȘI DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE		
-	26. Capitolul VI se va completa cu articolul 76¹ cu următorul cuprins: „Articolul 76¹. Dispozitivul de măsurare dedicat (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și participanții la piață relevanți, inclusiv agregatorii independenți, pot utiliza, cu acordul consumatorului final, datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la instalațiile de stocare a energiei. (2) În sensul prezentului articol, utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate se realizează cu respectarea art. 78 din prezenta lege, a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și a altor acte normative care reglementează protecția datelor și a vieții private. În cazul utilizării acestor date în scopuri de cercetare, informațiile sunt agregate și anonimizate. (3) În cazul în care un consumator final nu dispune de un contor inteligent de energie electrică instalat sau în cazul în care contorul inteligent de energie electrică al acestuia nu pune la dispoziție datele necesare pentru prestarea serviciilor de consum dispecerizabil sau pentru	Articolul 76¹. Dispozitivul de măsurare dedicat (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și participanții la piață relevanți, inclusiv agregatorii independenți, pot utiliza, cu acordul consumatorului final, datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la instalațiile de stocare a energiei. (2) În sensul prezentului articol, utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate se realizează cu respectarea art. 78 din prezenta lege, a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și a altor acte

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	prestarea serviciilor de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile, pentru decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și al serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la stocarea energiei. La achiziționarea serviciilor de flexibilitate, operatorii de sistem nu discriminează consumatorii finali care utilizează astfel de dispozitive. Respectiva obligație se aplică sub rezerva respectării normelor și a cerințelor instituite în conformitate cu alin. (4). (4) Normele și cerințele privind validarea datelor provenite de la dispozitivul de măsurare dedicat în vederea verificării și a asigurării calității și a coerenței datelor relevante, precum și a interoperabilității, se stabilesc în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale prevăzut la art. 76 alin. (2), în conformitate cu prevederile art. 78 din prezenta lege și ale altor acte normative aplicabile care transpun legislația relevantă a Uniunii Europene.”	normative care reglementează protecția datelor și a vieții private. În cazul utilizării acestor date în scopuri de cercetare, informațiile sunt agregate și anonimizate. (3) În cazul în care un consumator final nu dispune de un contor inteligent de energie electrică instalat sau în cazul în care contorul inteligent de energie electrică al acestuia nu pune la dispoziție datele necesare pentru prestarea serviciilor de consum dispecerizabil sau pentru prestarea serviciilor de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile, pentru decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și al serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la stocarea energiei. La achiziționarea serviciilor de flexibilitate, operatorii de sistem nu discriminează consumatorii finali care utilizează astfel de dispozitive. Respectiva obligație se aplică sub rezerva respectării normelor și a cerințelor instituite în conformitate cu alin. (4). (4) Normele și cerințele privind validarea datelor provenite de la dispozitivul de măsurare dedicat în vederea verificării și a asigurării calității și a coerenței datelor relevante, precum și a interoperabilității, se stabilesc în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale prevăzut la art. 76 alin. (2), în conformitate cu prevederile art. 78 din prezenta lege și ale altor acte normative aplicabile care transpun legislația relevantă a Uniunii Europene.
Articolul 77. Sisteme de măsurare inteligente		
-	Se completează cu alineatul (3¹), cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul în care evaluările cost-beneficiu efectuate de operatorii de sistem au rezultate diferite, fiind pozitive pentru unii operatori de sistem și negative pentru alții, Agenția poate decide implementarea sistemelor	3¹) În cazul în care evaluările cost-beneficiu efectuate de operatorii de sistem au rezultate diferite, fiind pozitive pentru unii operatori de sistem și negative pentru alții,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>de măsurare inteligente de către operatorii de sistem pentru care evaluarea cost-beneficiu a avut rezultat negativ, ținând cont de beneficiile pentru consumatorii finali, de necesitatea asigurării interoperabilității și a dezvoltării coordonate a sistemelor de măsurare inteligente, precum și de alte criterii stabilite prin hotărârea prevăzută la alin. (3). În acest caz, operatorii de sistem respectivi elaborează programul de implementare prevăzut la alin. (3) și îndeplinesc obligațiile prevăzute la alin. (5) și (6).”;</i>	Agenția poate decide implementarea sistemelor de măsurare inteligente de către operatorii de sistem pentru care evaluarea cost-beneficiu a avut rezultat negativ, ținând cont de beneficiile pentru consumatorii finali, de necesitatea asigurării interoperabilității și a dezvoltării coordonate a sistemelor de măsurare inteligente, precum și de alte criterii stabilite prin hotărârea prevăzută la alin. (3). În acest caz, operatorii de sistem respectivi elaborează programul de implementare prevăzut la alin. (3) și îndeplinesc obligațiile prevăzute la alin. (5) și (6).
d) operatorul de sistem asigură că echipamentele de măsurare a energiei electrice ale consumatorilor activi care livrează energie electrică în rețeaua electrică înregistrează energia electrică livrată în rețea de la locurile de consum ale acestor consumatori activi;	La alineatul (6) lit. d) cuvintele „echipamentele de măsurare a energiei electrice” se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”;	d) operatorul de sistem asigură că contoarele de energie electrică ale consumatorilor activi care livrează energie electrică în rețeaua electrică înregistrează energia electrică livrată în rețea de la locurile de consum ale acestor consumatori activi;
(8) În cazul evaluării negative a implementării sistemelor de măsurare inteligente, conform alin. (7), sau în cazul în care sistemele de măsurare inteligente nu sunt încă implementate de către operatorul de sistem, consumatorul final este în drept, la cerere, suportând costurile aferente, să instaleze sau, după caz, să modernizeze, în condiții echitabile, rezonabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, un sistem de măsurare inteligent. Sistemul de măsurare inteligent trebuie să corespundă cerințelor stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, să fie interoperabil și capabil să ofere conectivitatea dorită a infrastructurii de măsurare cu sistemele de gestionare a energiei în timp aproape real.	La alineatul (8) va avea următorul cuprins: „(8) În cazul evaluării negative a implementării sistemelor de măsurare inteligente, conform alin. (7) și în cazul în care sistemele de măsurare inteligente nu sunt implementate în mod sistematic, consumatorul final este în drept, la cerere, suportând costurile aferente, să instaleze sau, după caz, să modernizeze, în condiții echitabile, rezonabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, un contor inteligent de energie electrică. Contorul inteligent de energie electrică trebuie să corespundă cerințelor stabilite în prezentul articol și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, să fie interoperabil și capabil să ofere conectivitatea dorită a infrastructurii de măsurare cu sistemele de gestionare a energiei în timp aproape real.”;	(8) În cazul evaluării negative a implementării sistemelor de măsurare inteligente, conform alin. (7) și în cazul în care sistemele de măsurare inteligente nu sunt implementate în mod sistematic, consumatorul final este în drept, la cerere, suportând costurile aferente, să instaleze sau, după caz, să modernizeze, în condiții echitabile, rezonabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, un contor inteligent de energie electrică. Contorul inteligent de energie electrică trebuie să corespundă cerințelor stabilite în prezentul articol și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, să fie interoperabil și capabil să ofere conectivitatea dorită a infrastructurii de măsurare cu sistemele de gestionare a energiei în timp aproape real.
(9) La cererea consumatorului final depusă în temeiul alin. (8), operatorul de sistem prezintă o ofertă pentru sistemele de	La alineatul (9) cuvintele „sistemul de măsurare inteligent” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „contorul inteligent de energie electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare;	(9) La cererea consumatorului final depusă în temeiul alin. (8), operatorul de sistem prezintă o ofertă pentru sistemele de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
măsurare inteligente, care precizează și descrie în mod clar cel puțin informații despre funcțiile și interoperabilitatea pe care le poate oferi sistemul de măsurare inteligent propus, serviciile fezabile, beneficiile care pot fi obținute în mod realist cu ajutorul respectivului sistem de măsurare inteligent la acel moment, precum și costurile conexe care urmează să fie suportate de consumatorul final. Operatorul de sistem instalează sistemul de măsurare inteligent în cel mult 4 luni de la data primirii cererii respective, după confirmarea ofertei și semnarea contractului privind instalarea sistemului de măsurare inteligent.		măsurare inteligente, care precizează și descrie în mod clar cel puțin informații despre funcțiile și interoperabilitatea pe care le poate oferi sistemul de măsurare inteligent propus, serviciile fezabile, beneficiile care pot fi obținute în mod realist cu ajutorul respectivului contor inteligent de energie electrică la acel moment, precum și costurile conexe care urmează să fie suportate de consumatorul final. Operatorul de sistem instalează contorul inteligent de energie electrică în cel mult 4 luni de la data primirii cererii respective, după confirmarea ofertei și semnarea contractului privind instalarea sistemului de măsurare inteligent.
-	Se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins: <i>„(9¹) Agenția reexaminează, la intervale regulate, cel puțin o dată la doi ani, și publică costurile aferente instalării sau, după caz, modernizării sistemelor de măsurare inteligente în condițiile alin. (8) și (9) și urmărește evoluția costurilor respective ca urmare a noutăților tehnologice și a eventualelor modernizări ale sistemelor de măsurare inteligente. Operatorii de sistem sunt obligați să prezinte Agenției datele și informațiile necesare pentru îndeplinirea de către acesta a atribuției prevăzute în prezentul alineat, în modul și în termenele stabilite de aceasta.”.</i>	(9¹) Agenția reexaminează, la intervale regulate, cel puțin o dată la doi ani, și publică costurile aferente instalării sau, după caz, modernizării sistemelor de măsurare inteligente în condițiile alin. (8) și (9) și urmărește evoluția costurilor respective ca urmare a noutăților tehnologice și a eventualelor modernizări ale sistemelor de măsurare inteligente. Operatorii de sistem sunt obligați să prezinte Agenției datele și informațiile necesare pentru îndeplinirea de către acesta a atribuției prevăzute în prezentul alineat, în modul și în termenele stabilite de aceasta.
Articolul 79. Întreruperi, limitări și încetarea livrării energiei electrice		
(1) Operatorul de sistem întrerupe prestarea serviciului de transport al energiei electrice sau a serviciului de distribuție a energiei electrice, pentru un interval de timp cât mai scurt, în situațiile și în condițiile stabilite în prezentul articol, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în Regulamentul privind racordarea, în codurile rețelelor electrice și în liniile directe prevăzute la art. 39, în Regulamentul privind zonele de protecție a rețelelor electrice,	La alineatul (1) după textul „ în codurile rețelelor electrice și în liniile directe prevăzute la art. 39” se substituie cu textul „în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025, în Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025”	(1) Operatorul de sistem întrerupe prestarea serviciului de transport al energiei electrice sau a serviciului de distribuție a energiei electrice, pentru un interval de timp cât mai scurt, în situațiile și în condițiile stabilite în prezentul articol, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în Regulamentul privind racordarea, în Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
precum și în caz de criză de energie electrică, în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic.		ANRE nr. 645/2025, în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, în Regulamentul privind zonele de protecție a rețelilor electrice, precum și în caz de criză de energie electrică, în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic.
(5) În cazul racordării neautorizate a instalațiilor electrice sau a aparatelor electrice la rețeaua electrică ori în cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare sau prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare, operatorul de sistem deconectează de la rețeaua electrică instalațiile electrice racordate neautorizat sau aparatele electrice respective, documentând acest fapt în conformitate cu Regulamentul privind racordarea.	La alineatul (5) cuvintele „echipamentului de măsurare” se substituie cu cuvintele „contorul de energie electrică”.	(5) În cazul racordării neautorizate a instalațiilor electrice sau a aparatelor electrice la rețeaua electrică ori în cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare sau prin intervenție în funcționarea contorului de energie electrică, operatorul de sistem deconectează de la rețeaua electrică instalațiile electrice racordate neautorizat sau aparatele electrice respective, documentând acest fapt în conformitate cu Regulamentul privind racordarea.
Articolul 82. Principii generale		
-	Articolul 82 se va completa cu alineatul (11) cu următorul cuprins: „(11) Prevederile prezentei legi nu afectează aplicarea actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții în ceea ce privește activitățile participanților la piață sau ale operatorului pieței energiei electrice, care implică instrumente financiare în sensul definit în legislația privind piețele instrumentelor financiare.”	(11) Prevederile prezentei legi nu afectează aplicarea actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții în ceea ce privește activitățile participanților la piață sau ale operatorului pieței energiei electrice, care implică instrumente financiare în sensul definit în legislația privind piețele instrumentelor financiare.
Articolul 88. Piețe la termen		
Articolul 88. Piețe la termen (1) Operatorul sistemului de transport emite drepturi de transport pe termen lung sau pune în aplicare măsuri echivalente pentru a permite participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie	30. Articolul 88 se expune în redacție nouă și va avea următorul cuprins: „Articolul 88. Piețe la termen (1) În conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piață pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, operatorul sistemului de transport emite drepturi de transport pe termen lung sau pune în aplicare măsuri echivalente pentru a permite	Articolul 88. Piețe la termen (1) În conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piață pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, operatorul sistemului de transport emite drepturi de transport pe termen lung sau pune în aplicare măsuri echivalente

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
electrică din surse regenerabile, să își acopere riscurile în materie de preț dincolo de granițele zonei de ofertare, cu excepția cazului în care Agenția și autoritățile de reglementare din zonele de ofertare adiacente au adoptat decizii coordonate de a nu emite drepturi de transport pe termen lung la granița zonei de ofertare. Decizia menționată în prezentul alineat trebuie să se bazeze pe evaluarea pieței la termen, care indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare în cauză. (2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza mecanismelor de piață și prin intermediul unei platforme unice de alocare. (3) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, operatorul pieței energiei electrice este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Activitatea de acoperire a riscurilor nu se limitează la tranzacțiile din zona de ofertare a Republicii Moldova. (4) Piețele la termen se organizează și funcționează în conformitate cu prezenta lege, cu Regulile pieței energiei electrice, cu liniile directoare privind alocarea capacității pe termen lung, precum și în conformitate cu TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție.	participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, să își acopere riscurile de preț, cu excepția cazului în care Agenția și autoritățile de reglementare din zonele de ofertare adiacente au adoptat decizii coordonate de a nu emite drepturi de transport pe termen lung la granița zonei de ofertare. Decizia menționată în prezentul alineat trebuie să se bazeze pe evaluarea pieței la termen, care indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare în cauză. (2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă periodic în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza mecanismelor de piață, prin intermediul unei platforme unice de alocare. Frecvența alocării și scadențele capacității interzonale pe termen lung trebuie să sprijine funcționarea eficientă a piețelor la termen. (3) Structura piețelor la termen trebuie să includă instrumentele necesare pentru îmbunătățirea capacității participanților la piață de a acoperi riscurile de preț pe piața internă a energiei electrice. (4) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piață pe termen lung, acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor sistemelor de transport. Aceasta are forma juridică prevăzută de legislația statului în care a fost constituită. (5) În cazul în care Agenția consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a riscului pentru participanții la piață, și după consultarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, în sensul definit în legislația care reglementează piețele instrumentelor financiare, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor sistemelor de transport să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea piețelor la termen. (6) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, precum și a actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, operatorul pieței energiei electrice este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Nu pot fi stabilite cerințe potrivit cărora activitățile de acoperire a riscului prevăzute în prezentul alineat să fie limitate la tranzacțiile efectuate în interiorul Republicii Moldova sau în cadrul unei zone de ofertare.	pentru a permite participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, să își acopere riscurile de preț, cu excepția cazului în care Agenția și autoritățile de reglementare din zonele de ofertare adiacente au adoptat decizii coordonate de a nu emite drepturi de transport pe termen lung la granița zonei de ofertare. Decizia menționată în prezentul alineat trebuie să se bazeze pe evaluarea pieței la termen, care indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare în cauză. (2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă periodic în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza mecanismelor de piață, prin intermediul unei platforme unice de alocare. Frecvența alocării și scadențele capacității interzonale pe termen lung trebuie să sprijine funcționarea eficientă a piețelor la termen. (3) Structura piețelor la termen trebuie să includă instrumentele necesare pentru îmbunătățirea capacității participanților la piață de a acoperi riscurile de preț pe piața internă a energiei electrice. (4) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piață pe termen lung, acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor sistemelor de transport. Aceasta are forma juridică prevăzută de legislația statului în care a fost constituită. (5) În cazul în care Agenția consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a riscului pentru participanții la piață, și după consultarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(7) Piețele la termen se organizează și funcționează în conformitate cu prezenta lege, Liniile directe privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție, precum și în conformitate cu alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.”	sensul definit în legislația care reglementează piețele instrumentelor financiare, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor sistemelor de transport să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea piețelor la termen. (6) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, precum și a actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, operatorul pieței energiei electrice este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Nu pot fi stabilite cerințe potrivit cărora activitățile de acoperire a riscului prevăzute în prezentul alineat să fie limitate la tranzacțiile efectuate în interiorul Republicii Moldova sau în cadrul unei zone de ofertare. (7) Piețele la termen se organizează și funcționează în conformitate cu prezenta lege, Liniile directe privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție, precum și în conformitate cu alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.
Articolul 89. Piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică. Cuplarea unică a piețelor		
(2) În sensul prezentei legi, prin cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice se înțelege fuziunea pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice din Republica Moldova cu o singură piață paneuropeană interzonală	Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În sensul prezentei legi, prin cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice se înțelege fuziunea pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice din Republica Moldova cu o singură piață paneuropeană interzonală pentru ziua următoare și intrazilnică. Operatorul sistemului de transport și OPEED organizează în comun	(2) În sensul prezentei legi, prin cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice se înțelege fuziunea pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice din Republica Moldova cu o singură piață paneuropeană interzonală pentru

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
pentru ziua următoare și intrazilnică. Operatorul sistemului de transport și OPEED organizează în comun gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și intrazilnice. Operatorul sistemului de transport și OPEED cooperează la nivelul Comunității Energetice sau, după caz, la nivel regional pentru a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și intrazilnice a energiei electrice din Comunitatea Energetică. Obligația de a coopera nu aduce atingere aplicării Legii concurenței nr. 183/2012. La exercitarea funcțiilor lor, operatorul sistemului de transport și OPEED trebuie să îndeplinească obligațiile ce țin de transparență, iar Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Agenția monitorizează activitatea acestora, inclusiv sub aspectul manipulării pieței.	gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și intrazilnice în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025. Operatorul sistemului de transport și OPEED cooperează la nivelul Comunității Energetice sau, după caz, la nivel regional pentru a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și intrazilnice a energiei electrice din Comunitatea Energetică. Obligația de a coopera nu aduce atingere aplicării Legii concurenței nr. 183/2012. La exercitarea funcțiilor pe care le dețin în legătură cu tranzacționarea energiei electrice, OST și OPEED trebuie să îndeplinească obligațiile ce țin de transparență și sunt supuși monitorizării exercitate de către Agenție în conformitate cu art. 9 și 10 din prezenta lege și de către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, inclusiv supravegherii eficiente pentru prevenirea și combaterea manipulării pieței astfel cum este stabilit de prezenta lege.”	ziua următoare și intrazilnică. Operatorul sistemului de transport și OPEED organizează în comun gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și intrazilnice în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025. Operatorul sistemului de transport și OPEED cooperează la nivelul Comunității Energetice sau, după caz, la nivel regional pentru a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și intrazilnice a energiei electrice din Comunitatea Energetică. Obligația de a coopera nu aduce atingere aplicării Legii concurenței nr. 183/2012. La exercitarea funcțiilor pe care le dețin în legătură cu tranzacționarea energiei electrice, OST și OPEED trebuie să îndeplinească obligațiile ce țin de transparență și sunt supuși monitorizării exercitate de către Agenție în conformitate cu art. 9 și 10 din prezenta lege și de către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, inclusiv supravegherii eficiente pentru prevenirea și combaterea manipulării pieței astfel cum este stabilit de prezenta lege.
c) maximizează posibilitățile tuturor participanților la piață de a participa la comerțul interzonal și intrazonal în mod nediscriminatoriu și cât mai aproape posibil de timpul real în toate zonele de ofertare; d) sunt organizate astfel încât să asigure partajarea lichidității între toate OPEED-urile, în orice moment, atât pentru comerțul interzonal, cât și pentru comerțul intrazonal;	La alineatul (3): itera c) textul „comerțul interzonal și intrazonal” se substituie cu textul „tranzacționarea interzonală și intrazonală”, iar cuvintele „în toate zonele de ofertare” se substituie cu cuvintele „în cadrul tuturor zonelor de ofertare”. litera d) textul „comerțul interzonal” se substituie cu textul „tranzacționarea interzonală” și textul „comerțul intrazonal” se substituie cu textul „tranzacționarea intrazonală”.	c) maximizează posibilitățile tuturor participanților la piață de a participa la tranzacționarea interzonală și intrazonală în mod nediscriminatoriu și cât mai aproape posibil de timpul real în cadrul tuturor zonelor de ofertare; d) sunt organizate astfel încât să asigure partajarea lichidității între toate OPEED-urile, în orice moment, atât pentru tranzacționarea interzonală, cât și pentru tranzacționarea intrazonală;
-	Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În aplicarea principiului prevăzut la alin. (3) lit. d), pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul de timp cuprins între o oră înainte de ora de închidere a porții până la ultimul moment în care este	(3¹) În aplicarea principiului prevăzut la alin. (3) lit. d), pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul de timp cuprins între o oră înainte de ora de închidere a porții

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	permisă tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și pentru produsele cu aceleași caracteristici către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pe de altă parte. Pentru piața intrazilnică, în intervalul de timp cuprins între ora de deschidere a porții pentru cuplarea unică a piețelor intrazilnice până la ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă într-o anumită zonă de ofertare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele intrazilnice și produse cu aceleași caracteristici cuplării unice a piețelor intrazilnice, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse intrazilnice sau cu produsele cu aceleași caracteristici în afara cuplării piețelor intrazilnice, pe de altă parte. Obligațiile prevăzute de prezentul alineat se aplică OPEED, întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care, direct sau indirect, se află sub controlul unui OPEED.”	până la ultimul moment în care este permisă tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și pentru produsele cu aceleași caracteristici către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pe de altă parte. Pentru piața intrazilnică, în intervalul de timp cuprins între ora de deschidere a porții pentru cuplarea unică a piețelor intrazilnice până la ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă într-o anumită zonă de ofertare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele intrazilnice și produse cu aceleași caracteristici cuplării unice a piețelor intrazilnice, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse intrazilnice sau cu produsele cu aceleași caracteristici în afara cuplării piețelor intrazilnice, pe de altă parte. Obligațiile prevăzute de prezentul alineat se aplică OPEED, întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care, direct sau indirect, se află sub controlul unui OPEED.
(4) OPEED permite participanților la piață să tranzacționeze energie electrică cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții intrazilnice interzonale. Toți furnizorii sunt în drept să participe pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică.	Alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) OPEED permite participanților la piață să tranzacționeze energie electrică cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. De la 1 ianuarie 2026, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.”	(4) OPEED permite participanților la piață să tranzacționeze energie electrică cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. De la 1 ianuarie 2026, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.
-	Se completează cu aliniatele (4¹) – (4⁴) cu următorul cuprins: „(4¹) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda până la 1 ianuarie 2029 o derogare de la cerința prevăzută la	(4¹) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda până la 1 ianuarie 2029 o derogare de la cerința prevăzută la alin. (4). Cererea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	alin. (4). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării include: a) o evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care demonstrează impactul negativ al unei astfel de măsuri asupra securității aprovizionării cu energie electrică, asupra rentabilității, inclusiv în ceea ce privește platformele de echilibrare existente prevăzute de Liniile directe privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025, asupra integrării energiei din surse regenerabile și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră; și b) un plan de acțiuni destinat reducerii, cel târziu de la 1 ianuarie 2029, a orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real. (4²) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la alin. (4), pentru o perioadă de până la doi ani și jumătate de la data de expirare a perioadei prevăzute la alin. (41). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării suplimentare include: a) o nouă evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care justifică necesitatea unei noi derogări, bazată pe riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie electrică, a rentabilității și a integrării energiei din surse regenerabile și a emisiilor de gaze cu efect de seră; și b) un plan de acțiuni revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real de la data pentru care se solicită prelungirea, și care începe nu mai târziu de data solicitată pentru derogare. (4³) Solicitarea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării prevăzute la alin. (42) se examinează de Agenție În cazul în care competențele ACER în legătură cu acordarea derogării respective devin aplicabile Republicii Moldova în temeiul acquis-ului Comunității Energetice sau, după caz, ca urmare a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Agenția ține cont de opinia sau recomandările formulate de ACER. (4⁴) Toți furnizorii sunt în drept să participe pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică. ”	operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării include: a) o evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care demonstrează impactul negativ al unei astfel de măsuri asupra securității aprovizionării cu energie electrică, asupra rentabilității, inclusiv în ceea ce privește platformele de echilibrare existente prevăzute de Liniile directe privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025, asupra integrării energiei din surse regenerabile și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră; și b) un plan de acțiuni destinat reducerii, cel târziu de la 1 ianuarie 2029, a orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real. (4²) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la alin. (4), pentru o perioadă de până la doi ani și jumătate de la data de expirare a perioadei prevăzute la alin. (41). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării suplimentare include: a) o nouă evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care justifică necesitatea unei noi derogări, bazată pe riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie electrică, a rentabilității și a integrării energiei din surse regenerabile și a emisiilor de gaze cu efect de seră; și b) un plan de acțiuni revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real de la data pentru care se solicită

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		prelungirea, și care începe nu mai târziu de data solicitată pentru derogare. (4³) Solicitarea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării prevăzute la alin. (42) se examinează de Agenție. În cazul în care competențele ACER în legătură cu acordarea derogării respective devin aplicabile Republicii Moldova în temeiul acquis-ului Comunității Energetice sau, după caz, ca urmare a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Agenția ține cont de avizul sau recomandările formulate de ACER. (4⁴) Toți furnizorii sunt în drept să participe pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică.
(6) OPEED furnizează produse pentru tranzacționare pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică, care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 100 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficace a consumului dispecerizabil, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de capacitate mică, inclusiv participarea directă sau prin agregare a participanților la piață.	La alineatul (6) textul „a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de capacitate mică, inclusiv participarea directă sau prin agregare a participanților la piață.” Se substituie cu textul „a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de capacitate mică, inclusiv participarea consumatorilor în mod direct sau prin agregare.”.	(6) OPEED furnizează produse pentru tranzacționare pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică, care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 100 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficace a consumului dispecerizabil, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de capacitate mică, inclusiv participarea consumatorilor în mod direct sau prin agregare.
Capitolul VII PIEȚELE DE ENERGIE ELECTRICĂ Secțiunea 1 Dispoziții generale		
-	2. Capitolul VII Secțiunea 1 se va completa cu articolul 89¹ cu următorul cuprins: „Articolul 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (1) În cazul în care Consiliul Uniunii Europene declară, în condițiile și modul prestabilite, o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate solicita operatorilor de sistem să formuleze propunere de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în timpul orelor de vârf. Achizițiile respective	Articolul 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (1) În cazul în care Consiliul Uniunii Europene declară, în condițiile și modul prestabilite, o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate solicita operatorilor de sistem să formuleze propunere de achiziționare a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	se limitează la durata stabilită în decizia de punere în aplicare a Consiliului Uniunii Europene prevăzută în prezentul alineat. (2) La solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei formulate în conformitate cu alin. (1), operatorii de sistem, după consultarea părților interesate, elaborează și prezintă Agenției, spre aprobare, o propunere de stabilire a dimensionării și a condițiilor pentru achiziționarea și activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. (3) Agenția evaluează propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină depusă în conformitate cu alin. (2) sub aspectul obținerii reducerii cererii de energie electrică și al impactului asupra prețului angro al energiei electrice în timpul orelor de vârf. În cadrul evaluării, Agenția verifică dacă produsul de reducere a vârfurilor de sarcină nu denaturează în mod nejustificat funcționarea piețelor de energie electrică și nu determină redirecționarea serviciilor de răspuns al consumului către astfel de produse și adoptă o hotărâre în acest sens. În baza rezultatelor evaluării, Agenția poate solicita operatorului de sistem respectiv să își modifice propunerea. (4) Propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină prevăzută la alin. (2) trebuie să fie conformă cu următoarele cerințe: 1) dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină: a) se bazează pe analiza necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie electrică fără a pune în pericol stabilitatea rețelei, pe analiza impactului produsului respectiv asupra pieței, precum și pe analiza costurilor și beneficiilor preconizate ale produsului; b) ține cont de estimările privind cererea, de estimările privind energia electrică produsă din surse regenerabile, de estimările privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului, cum ar fi stocarea energiei, și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro; și c) este limitată pentru a se asigura că costurile estimate nu depășesc beneficiile preconizate ale produsului de reducere a vârfurilor de sarcină; 2) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii, se limitează la consumul dispecerizabil și nu exclude accesul activelor participante la alte piețe; 3) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, care poate avea caracter continuu, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al	produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în timpul orelor de vârf. Achizițiile respective se limitează la durata stabilită în decizia de punere în aplicare Consiliului Uniunii Europene prevăzută în prezentul alineat. (2) La solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei formulate în conformitate cu alin. (1), operatorii de sistem, după consultarea părților interesate, elaborează și prezintă Agenției, spre aprobare, o propunere de stabilire a dimensionării și a condițiilor pentru achiziționarea și activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. (3) Agenția evaluează propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină depusă în conformitate cu alin. (2) sub aspectul obținerii reducerii cererii de energie electrică și al impactului asupra prețului angro al energiei electrice în timpul orelor de vârf. În cadrul evaluării, Agenția verifică dacă produsul de reducere a vârfurilor de sarcină nu denaturează în mod nejustificat funcționarea piețelor de energie electrică și nu determină redirecționarea serviciilor de răspuns al consumului către astfel de produse și adoptă o hotărâre în acest sens. În baza rezultatelor evaluării, Agenția poate solicita operatorului de sistem respectiv să își modifice propunerea. (4) Propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină prevăzută la alin. (2) trebuie să fie conformă cu următoarele cerințe: 9) dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină: d) se bazează pe analiza necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite și permite participarea efectivă a consumatorilor, direct sau prin agregare; 4) pragul minim al ofertei nu depășește 100 kW, inclusiv prin agregare; 5) contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de o săptămână înainte de activarea acestuia; 6) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu trebuie să reducă capacitatea interzonală; 7) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină trebuie să aibă loc înainte de deschiderea pieței pentru ziua următoare sau în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice; 8) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de măsurare, pentru a evita creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră. (5) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. Pentru a achiziționa un produs de reducere a vârfurilor de sarcină, operatorul de sistem respectiv elaborează, după consultarea participanților la piață, o metodologie de stabilire a valorii referință, ține cont, după caz, de actele de punere în aplicare a principiilor stabilite la art. 34 – art. 35, art. 63 - art. 64, art. 68, art. 75, art. 124 din prezenta lege în legătură cu consumul dispecerizabil, inclusiv regulile cu privire la agregare, stocarea energiei și regulile de reducere a sarcinii și transmite metodologia respectivă spre aprobare Agenției. (6) Agenția aprobă propunerea operatorului/operatorilor de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (5) sau solicită operatorului/operatorilor de sistem să modifice propunerea sau metodologia de referință în cazul în care respectiva propunere sau respectiva metodologie nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (2), (4) și (5).”	electrică fără a pune în pericol stabilitatea rețelei, pe analiza impactului produsului respectiv asupra pieței, precum și pe analiza costurilor și beneficiilor preconizate ale produsului; e) ține cont de estimările privind cererea, de estimările privind energia electrică produsă din surse regenerabile, de estimările privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului, cum ar fi stocarea energiei, și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro; și f) este limitată pentru a se asigura că costurile estimate nu depășesc beneficiile preconizate ale produsului de reducere a vârfurilor de sarcină; 10) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii, se limitează la consumul dispecerizabil și nu exclude accesul activelor participante la alte piețe; 11) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, care poate avea caracter continuu, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite și permite participarea efectivă a consumatorilor, direct sau prin agregare; 12) pragul minim al ofertei nu depășește 100 kW, inclusiv prin agregare; 13) contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de o săptămână înainte de activarea acestuia; 14) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu trebuie să reducă capacitatea interzonală; 15) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină trebuie să aibă loc înainte

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		de deschiderea pieței pentru ziua următoare sau în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice; 16) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare, pentru a evita creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră. (5) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. Pentru a achiziționa un produs de reducere a vârfurilor de sarcină, operatorul de sistem respectiv elaborează, după consultarea participanților la piață, o metodologie de stabilire a valorii referință, ține cont, după caz, de actele de punere în aplicare a principiilor stabilite la art. 34 – art. 35, art. 63 - art. 64, art. 68, art. 75, art. 124 din prezenta lege în legătură cu consumul dispecerizabil, inclusiv regulile cu privire la agregare, stocarea energiei și regulile de reducere a sarcinii și transmite metodologia respectivă spre aprobare Agenției. (6) Agenția aprobă propunerea operatorului/operatorilor de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (5) sau solicită operatorului/operatorilor de sistem să modifice propunerea sau metodologia de referință în cazul în care respectiva propunere sau respectiva metodologie nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (2), (4) și (5).
Articolul 94. Desemnarea OPEED și revocarea desemnării. Atribuțiile OPEED		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(11) În cazul în care liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor stabilesc că OPEED urmează să elaboreze TCM-uri și să le propună spre aprobare Agenției, prevederile art. 39 se aplică în mod corespunzător.	La alineatul (11) textul „liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor” se substituie cu textul „Liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025”.	(11) În cazul în care Liniile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025 stabilesc că OPEED urmează să elaboreze TCM-uri și să le propună spre aprobare Agenției, prevederile art. 39 se aplică în mod corespunzător.
(13) OPEED cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ACER în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, precum și întreprinde măsurile și acțiunile necesare pentru a pune în aplicare opiniile, recomandările și deciziile ACER. OPEED este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de aceasta. OPEED este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru OPEED, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.	La alineatul (13) textul „În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, OPEED este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru OPEED, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.” se substituie cu textul „În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, OPEED este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru OPEED, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.	(13) OPEED cooperează cu ACER și furnizează orice informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ACER în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, precum și întreprinde măsurile și acțiunile necesare pentru a pune în aplicare opiniile, recomandările și deciziile ACER. OPEED este în drept să formuleze opinii cu privire la subiectele examinate de ACER în cadrul procedurii de consultare organizate de aceasta. În conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice, OPEED este în drept să conteste decizia ACER care îl vizează sau decizia ACER care, deși vizează alte persoane, este de interes direct pentru OPEED, precum și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru anularea unei decizii emise de ACER sau pentru că ACER nu a întreprins acțiunile necesare în termenele stabilite.
Capitolul VII PIEȚELE DE ENERGIE ELECTRICĂ Secțiunea 1 Dispoziții generale		
-	3. Capitolul VII Secțiunea 1 se va completa cu articolele 96¹ și 96² cu următorul cuprins: „Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (1) Fără a afecta aplicarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, statul promovează utilizarea PPA, inclusiv prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate ori discriminatorii, în vederea asigurării previzibilității prețurilor energiei electrice și a atingerii obiectivelor aferente dimensiunii de decarbonizare prevăzute la pct. 11, sbpct. 4) din Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (1) Fără a afecta aplicarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, statul promovează utilizarea PPA, inclusiv prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate ori discriminatorii, în vederea asigurării previzibilității prețurilor energiei electrice și a atingerii obiectivelor aferente dimensiunii de decarbonizare prevăzute la pct. 11, sbpct. 4) din

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și stabilite în planul național integrat privind energia și clima, inclusiv în partea ce ține de energia din surse regenerabile, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor de energie electrică și comerțul transfrontalier. (2) În vederea facilitării utilizării PPA, statul asigură disponibilitatea de instrumente precum sistemele de garantare la prețurile pieței, menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a cumpărătorilor de energie electrică în cadrul PPA, care sunt accesibile consumatorilor ce se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA și care nu au dificultăți financiare. Astfel de instrumente pot include, printre altele, schemele de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA, cu respectarea actelor normative în domeniu. Pentru realizarea obiectivelor stabilite în prezentul alineat, Guvernul asigură o coordonare adecvată cu entitățile și mecanismele relevante din cadrul Uniunii Europene. Guvernul poate stabili categoriile de consumatori care pot beneficia de instrumentele prevăzute de prezentul alineat, cu aplicarea unor criterii nediscriminatorii între și în cadrul categoriilor de consumatori. (3) Fără a aduce atingere prevederilor actelor normative care reglementează ajutorul de stat, în cazul în care o schemă de garantare a PPA implică acordarea ajutorului de stat, aceasta trebuie să conțină dispoziții menite să prevină scăderea lichidității pe piețele de energie electrică și nu poate fi utilizată pentru sprijinirea achiziționării energiei electrice produse pe bază de combustibili fosili. Guvernul poate decide limitarea acestor scheme de garantare la sprijinirea exclusivă a achiziționării energiei electrice produse de noi instalații din surse regenerabile, în conformitate cu politica de stat în domeniul decarbonizării, inclusiv, în special în situațiile în care piața contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, în sensul definit în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nu este suficient dezvoltată. (4) Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile trebuie să permită participarea proiectelor care rezervă o parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau al altor acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică, în special în cazul în care cele două părți implicate în contractul	Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și stabilite în planul național integrat privind energia și clima, inclusiv în partea ce ține de energia din surse regenerabile, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor de energie electrică și comerțul transfrontalier. (2) În vederea facilitării utilizării PPA, statul asigură disponibilitatea de instrumente precum sistemele de garantare la prețurile pieței, menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a cumpărătorilor de energie electrică în cadrul PPA, care sunt accesibile consumatorilor ce se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA și care nu au dificultăți financiare. Astfel de instrumente pot include, printre altele, schemele de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA, cu respectarea actelor normative în domeniu. Pentru realizarea obiectivelor stabilite în prezentul alineat, Guvernul asigură o coordonare adecvată cu entitățile și mecanismele relevante din cadrul Uniunii Europene. Guvernul poate stabili categoriile de consumatori care pot beneficia de instrumentele prevăzute de prezentul alineat, cu aplicarea unor criterii nediscriminatorii între și în cadrul categoriilor de consumatori. (3) Fără a aduce atingere prevederilor actelor normative care reglementează ajutorul de stat, în cazul în care o schemă de garantare a PPA implică acordarea ajutorului de stat, aceasta trebuie să conțină dispoziții menite să prevină scăderea lichidității pe piețele de energie electrică și nu poate fi utilizată pentru sprijinirea achiziționării energiei electrice produse pe bază de combustibili fosili.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	respectiv de achiziție a energiei electrice se află sub controlul aceleiași entități. (5) La elaborarea schemelor de sprijin prevăzute la alin. (4), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei urmărește, în măsura posibilului, utilizarea unor criterii de evaluare care să încurajeze ofertanții să faciliteze accesul la PPA al consumatorilor care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA, cu condiția ca aplicarea acestor criterii să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică. (6) PPA trebuie să indice zona de ofertare unde are loc livrarea și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul modificării zonei de ofertare în conformitate cu art. 42. (7) PPA trebuie să prevadă clauzele și condițiile în care consumatorii și producătorii pot solicita încetarea contractului, inclusiv compensațiile datorate în caz de încetare unilaterală și perioadele de preaviz aplicabile, în conformitate cu actele normative care reglementează concurență. (8) La elaborarea măsurilor care afectează în mod direct PPA, autoritățile competente țin cont de principiul protecției încrederii legitime și iau în considerare impactul măsurilor respective asupra PPA existente și viitoare. Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (1) Schemele de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi pentru producerea energiei electrice din sursele prevăzute la alin. (5) iau forma unor contracte bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Prezentul alineat se aplică în raport cu contractele care fac obiectul schemelor de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi încheiate la 17 iulie 2027 sau ulterior acestei date. (2) Participanții la piață iau parte pe bază voluntară la schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau la scheme echivalente cu aceleași efecte. (3) Toate schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență și schemele echivalente cu aceleași efecte se elaborează astfel încât:	Guvernul poate decide limitarea acestor scheme de garantare la sprijinirea exclusivă a achiziționării energiei electrice produse de noi instalații din surse regenerabile, în conformitate cu politica de stat în domeniul decarbonizării, inclusiv, în special în situațiile în care piața contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, în sensul definit în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nu este suficient dezvoltată. (4) Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile trebuie să permită participarea proiectelor care rezervă o parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau al altor acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică, în special în cazul în care cele două părți implicate în contractul respectiv de achiziție a energiei electrice se află sub controlul aceleiași entități. (5) La elaborarea schemelor de sprijin prevăzute la alin. (4), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei urmărește, în măsura posibilului, utilizarea unor criterii de evaluare care să încurajeze ofertanții să faciliteze accesul la PPA al consumatorilor care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA, cu condiția ca aplicarea acestor criterii să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică. (6) PPA trebuie să indice zona de ofertare unde are loc livrarea și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul modificării zonei de ofertare în conformitate cu art. 42.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) să mențină stimulentele pentru ca centrala electrică să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele de energie electrică, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței; b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere centralei electrice sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor de sistem și pe piața de echilibrare; c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții și la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a centralei electrice, evitând totodată supracompensarea; d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie; e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, rezultând din distribuirea veniturilor către întreprinderi; f) să includă clauze de penalizare aplicabile în cazul terminării anticipate unilaterale și nejustificate a contractului. (4) În cazul în care nu poate fi desfășurată o procedură de ofertare concurențială, prevăzută la alin. (3) lit. d), contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte, și prețurile de exercitare aplicabile, se elaborează astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o denaturare nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă. (5) Alin. (1) se aplică investițiilor în centralele electrice care produc energie electrică din următoarele surse: a) energie eoliană; b) energie solară; c) energie geotermală; d) energie hidroelectrică fără rezervor; e) energie nucleară. (6) Toate veniturile sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din schemele de sprijin direct a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte prevăzute la alin. (1), se distribuie consumatorilor finali.	(7) PPA trebuie să prevadă clauzele și condițiile în care consumatorii și producătorii pot solicita încetarea contractului, inclusiv compensațiile datorate în caz de încetare unilaterală și perioadele de preaviz aplicabile, în conformitate cu actele normative care reglementează concurență. (8) La elaborarea măsurilor care afectează în mod direct PPA, autoritățile competente țin cont de principiul protecției încrederii legitime și iau în considerare impactul măsurilor respective asupra PPA existente și viitoare. Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (1) Schemele de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi pentru producerea energiei electrice din sursele prevăzute la alin. (5) iau forma unor contracte bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Prezentul alineat se aplică în raport cu contractele care fac obiectul schemelor de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi încheiate la 17 iulie 2027 sau ulterior acestei date. (2) Participanții la piață iau parte pe bază voluntară la schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau la scheme echivalente cu aceleași efecte. (3) Toate schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență și schemele echivalente cu aceleași efecte se elaborează astfel încât: a) să mențină stimulentele pentru ca centrala electrică să funcționeze și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(7) Prin derogare de la alin. (6), veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijin direct al prețurilor sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru consumatorii finali. (8) Distribuția veniturilor către consumatorii finali este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizori. (9) În conformitate cu art. 5, art. 14, art. 34 - 37 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Guvernul poate scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile de obligația prevăzută la alin. (1) din prezentul articol.”	să participe în mod eficient pe piețele de energie electrică, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței; b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere centralei electrice sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor de sistem și pe piața de echilibrare; c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții și la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a centralei electrice, evitând totodată supracompensarea; d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie; e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, rezultând din distribuirea veniturilor către întreprinderi; f) să includă clauze de penalizare aplicabile în cazul terminării anticipate unilaterale și nejustificate a contractului. (4) În cazul în care nu poate fi desfășurată o procedură de ofertare concurențială, prevăzută la alin. (3) lit. d), contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte, și prețurile de exercitare aplicabile, se elaborează astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o denaturare nejustificată a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă. (5) Alin. (1) se aplică investițiilor în centralele electrice care produc energie electrică din următoarele surse: a) energie eoliană; b) energie solară; c) energie geotermală; d) energie hidroelectrică fără rezervor; e) energie nucleară. (6) Toate veniturile sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din schemele de sprijin direct a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte prevăzute la alin. (1), se distribuie consumatorilor finali. (7) Prin derogare de la alin. (6), veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijin direct al prețurilor sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru consumatorii finali. (8) Distribuția veniturilor către consumatorii finali este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizori. (9) În conformitate cu art. 5, art. 14, art. 34 - 37 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Guvernul poate scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		regenerabile de obligația prevăzută la alin. (1) din prezentul articol.
Articolul 105. Producerea energiei electrice		
-	La articolul 105 se completează cu alin. (7) cu următorul cuprins: „(7) Nu se supun procedurii de autorizare prevăzute la art. 106: a) centralele electrice noi și centralele electrice de termoficare noi cu o putere instalată de cel mult 20 MW, precum și centralele electrice existente și centralele electrice de termoficare existente a căror capacitate este majorată, dacă în urma majorării puterea instalată cumulată a centralei respective nu depășește 20 MW; b) centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv în cazul majorării capacității acestora.”.	(7) Nu se supun procedurii de autorizare prevăzute la art. 106: a) centralele electrice noi și centralele electrice de termoficare noi cu o putere instalată de cel mult 20 MW, precum și centralele electrice existente și centralele electrice de termoficare existente a căror capacitate este majorată, dacă în urma majorării puterea instalată cumulată a centralei respective nu depășește 20 MW; b) centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv în cazul majorării capacității acestora.
Articolul 107. Obligațiile și drepturile producătorului		
b) să instaleze și să utilizeze echipamente de măsurare care permit măsurarea pe interval ajustabil a cantităților de energie electrică livrate în sau extrase din rețelele electrice, precum și să asigure conectarea lor la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem prin instalarea echipamentului de comunicație, să respecte alte obligații stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale;	La articolul 107 alineatul (1) lit. b) cuvintele „să instaleze și să utilizeze echipamente de măsurare care permit” se substituie cu cuvintele „să utilizeze contoarele de energie electrică ce permit”;	b) să utilizeze contoarele de energie electrică ce permit măsurarea pe interval ajustabil a cantităților de energie electrică livrate în sau extrase din rețelele electrice, precum și să asigure conectarea lor la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem prin instalarea echipamentului de comunicație, să respecte alte obligații stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale;
Articolul 108. Furnizarea energiei electrice		
(2) Consumatorii finali au dreptul la furnizarea energiei electrice de către un furnizor la alegere.	Articolul 108 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Toți consumatorii finali au dreptul la furnizarea energiei electrice de către un furnizor, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord.”.	(2) Toți consumatorii finali au dreptul la furnizarea energiei electrice de către un furnizor, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord.
Articolul 109. Furnizarea energiei electrice bazată pe piață		
(8) Intervențiile publice aplicate în temeiul alin. (7) trebuie să îndeplinească criteriile	La articolul 109 alin. (8) lit. g) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvântul „consumatorii” la forma gramaticală respectivă.	g) să nu conducă la subvenționare încrucișată directă între consumatorii cărora li se furnizează energie electrică la prețuri de pe

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
prevăzute la alin. (4), precum și să corespundă următoarelor cerințe: g) să nu conducă la subvenționare încrucișată directă între consumatorii finali cărora li se furnizează energie electrică la prețuri de pe piață și cei cărora li se furnizează energie electrică la prețuri reglementate pentru furnizarea energiei electrice.		piață și cei cărora li se furnizează energie electrică la prețuri reglementate pentru furnizarea energiei electrice.
Articolul 110. Reglementările specifice privind furnizarea energiei electrice		
b) procedura de semnare, de modificare și de rezoluțiune a contractului de furnizare a energiei electrice și cazurile în care un furnizor poate refuza prestarea de servicii unui consumator final;	La alineatul (1) litera b) cuvântul „rezoluțiune” se substituie cu cuvântul „încetare”;	b) procedura de semnare, de modificare și de încetare a contractului de furnizare a energiei electrice și cazurile în care un furnizor poate refuza prestarea de servicii unui consumator final;
Articolul 112. Factura și informațiile de facturare		
(6) Alte cerințe minime privind conținutul facturii și prezentarea informațiilor de facturare se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.	Articolul 112 alineatul (6) se expune în următoarea redacție: „(6) Cerințele minime privind conținutul facturii și prezentarea informațiilor de facturare sunt prevăzute în anexa nr. 3.”	(6) <i>Cerințele minime privind conținutul facturii și prezentarea informațiilor de facturare sunt prevăzute în anexa nr. 3.</i>
Articolul 114. Serviciul universal		
(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu poate depăși 3 ani și aprobă prețul reglementat de furnizare. Agenția impune obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal furnizorului care îndeplinește următoarele cerințe: a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul	Alineatul (3) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins: „(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu poate depăși 18 luni În acest caz prețul de furnizare se determina în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat pentru serviciul universal furnizat exclusiv consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.”	(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu poate depăși 18 luni În acest caz prețul de furnizare se determina în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat pentru serviciul universal furnizat exclusiv consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.		
-	Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția impune obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal furnizorului care îndeplinește următoarele cerințe: a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.”	(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția impune obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal furnizorului care îndeplinește următoarele cerințe: a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.”
(7) În cazul în care o societate comercială micro sau o societate comercială mică recurge la rezoluțiunea contractului de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal, inclusiv în scopul încheierii unui contract de furnizare a energiei electrice în condiții negociate, revenirea acesteia la serviciul universal poate fi condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe stabilite în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.	La alineatul (7) cuvântul „rezoluțiunea” se substituie cu cuvântul „încetarea”.	(7) În cazul în care o societate comercială micro sau o societate comercială mică recurge la încetarea contractului de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal, inclusiv în scopul încheierii unui contract de furnizare a energiei electrice în condiții negociate, revenirea acesteia la serviciul universal poate fi condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe stabilite în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.
Articolul 115. Furnizarea de ultimă opțiune		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși 3 ani și aprobă prețul reglementat pentru furnizarea energiei electrice. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorului serviciului universal sau altui furnizor care îndeplinește următoarele cerințe: a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) demonstrează, prin documente de confirmare, disponibilitatea contractării surselor de aprovizionare cu energie electrică în cantitățile necesare; e) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.	Alineatul (3) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins: „(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși 18 luni. În acest caz prețul de furnizare se determina în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat exclusiv pentru furnizarea de ultimă opțiune destinată consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.”	(3) În cazul în care în urma procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși 18 luni. În acest caz prețul de furnizare se determina în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE în acest sens. Agenția aprobă prețul reglementat exclusiv pentru furnizarea de ultimă opțiune destinată consumatorilor casnici și societăților comerciale micro.
-	Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția desemnează furnizorul de ultimă opțiune prin impunerea obligației de serviciu public furnizorului serviciului universal sau unui alt furnizor care îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:	(3¹) În cazul prevăzut la alin. (3), Agenția desemnează furnizorul de ultimă opțiune prin impunerea obligației de serviciu public furnizorului serviciului universal sau unui alt furnizor care îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) demonstrează, prin documente de confirmare, disponibilitatea contractării surselor de aprovizionare cu energie electrică în cantitățile necesare; e) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.”	a) operează activ pe piețele de energie electrică din Republica Moldova; b) are unul dintre cele mai mari venituri din activitatea de furnizare a energiei electrice pe piețele de energie electrică din Republica Moldova în anul calendaristic anterior celui în care are loc procedura de desemnare; c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice; d) demonstrează, prin documente de confirmare, disponibilitatea contractării surselor de aprovizionare cu energie electrică în cantitățile necesare; e) alte cerințe stabilite în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public.
Articolul 117. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali		
Articolul 117. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali (1) Toți consumatorii finali au dreptul de a-și alege și de a schimba, în conformitate cu art. 121, în mod liber, furnizorul sau agregatorul. (2) Consumatorul final are dreptul de a avea simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice sau acorduri de partajare a energiei și, în acest scop, consumatorul final are dreptul de a avea mai multe puncte de măsurare și de facturare acoperite de un singur punct de racordare pentru locul de consum respectiv. În cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, sistemele de măsurare inteligente implementate în conformitate cu art. 77 pot fi utilizate pentru a permite consumatorilor finali să dețină simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice sau mai multe acorduri de partajare a energiei.	În denumirea articolului cuvintele „consumatorilor finali” se substituie cu cuvintele „consumatorilor”. La alineatul (1) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „consumatorii”; La alineatul (2) cuvintele „consumatorul final”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „consumatorul”, la forma gramaticală corespunzătoare;	Articolul 117. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor (1) Toți consumatorii au dreptul de a-și alege și de a schimba, în conformitate cu art. 121, în mod liber, furnizorul sau agregatorul. (2) Consumatorul are dreptul de a avea simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice sau acorduri de partajare a energiei și, în acest scop, consumatorul final are dreptul de a avea mai multe puncte de măsurare și de facturare acoperite de un singur punct de racordare pentru locul de consum respectiv. În cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, sistemele de măsurare inteligente implementate în conformitate cu art. 77 pot fi utilizate pentru a permite consumatorilor finali să dețină simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice sau mai multe acorduri de partajare a energiei.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(14) Consumatorii finali au obligația de a asigura, în condițiile prevăzute în Regulamentul privind racordarea, accesul personalului operatorului de sistem care efectuează controlul și citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, precum și care efectuează controlul, întreținerea și repararea rețelelor electrice care aparțin operatorului de sistem și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final. În cazul refuzului nejustificat al consumatorului final de a oferi acces operatorului de sistem la echipamentele de măsurare sau la rețelele electrice ale operatorului de sistem situate pe proprietatea consumatorului final, operatorul de sistem este în drept să deconecteze instalațiile electrice ale consumatorului final de la rețeaua electrică, cu informarea furnizorului în acest sens. Raporturile dintre consumatorii finali și operatorii de sistem la ale căror rețele electrice sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali sunt reglementate de Regulamentul privind racordarea, de Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și de alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.	La alineatul (14) cuvintele „echipamentele de măsurare”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „contoarele de energie electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare.	(14) Consumatorii finali au obligația de a asigura, în condițiile prevăzute în Regulamentul privind racordarea, accesul personalului operatorului de sistem care efectuează controlul și citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, precum și care efectuează controlul, întreținerea și repararea rețelelor electrice care aparțin operatorului de sistem și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final. În cazul refuzului nejustificat al consumatorului final de a oferi acces operatorului de sistem la contoarele de energie electrică sau la rețelele electrice ale operatorului de sistem situate pe proprietatea consumatorului final, operatorul de sistem este în drept să deconecteze instalațiile electrice ale consumatorului final de la rețeaua electrică, cu informarea furnizorului în acest sens. Raporturile dintre consumatorii finali și operatorii de sistem la ale căror rețele electrice sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali sunt reglementate de Regulamentul privind racordarea, de Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și de alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.
Articolele 119 și 143 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare.	La Articolele 119 și 143 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare.	cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare.
Articolul 119. Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix și la un contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice		
(1) Consumatorii finali care au instalat un sistem de măsurare inteligent au dreptul să solicite încheierea unui contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice. Toți consumatorii finali au dreptul de a încheia un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix pentru o durată de cel puțin un an.	- Alineatul (1) cuvintele „sistem de măsurare inteligent” se substituie cu cuvintele „contor inteligent de energie electrică”;	(1) Consumatorii finali care au instalat un sistem de măsurare inteligent au dreptul să solicite încheierea unui contor inteligent de energie electrică la prețuri dinamice. Toți consumatorii finali au dreptul de a încheia un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix pentru o durată de cel puțin un an.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(6) Furnizorii oferă informațiile necesare consumatorilor finali cu privire la avantajele, costurile și riscurile aferente încheierii contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix sau a contractului de furnizare a energiei la prețuri dinamice, inclusiv cu privire la necesitatea de a avea instalat un echipament corespunzător de măsurare a energiei electrice. Furnizorii nu pot modifica unilateral termenii și condițiile contractelor de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix și nu pot rezolvi aceste contracte înainte de expirarea acestora.	- Alineatul (6) cuvintele „un echipament corespunzător de energie electrică” se substituie cu cuvintele „un contor de energie electrică corespunzător”;	(6) Furnizorii oferă informațiile necesare consumatorilor finali cu privire la avantajele, costurile și riscurile aferente încheierii contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix sau a contractului de furnizare a energiei la prețuri dinamice, inclusiv cu privire la necesitatea de a avea instalat un contor de energie electrică corespunzător. Furnizorii nu pot modifica unilateral termenii și condițiile contractelor de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix și nu pot rezolvi aceste contracte înainte de expirarea acestora.
Articolul 120. Agregarea (1) Agregarea are loc în baza unui contract de agregare încheiat între consumatorul final și agregator. (2) Consumatorii finali sunt liberi să se angajeze în tranzacții cu o întreprindere electroenergetică la alegerea lor, inclusiv în legătură cu serviciile de agregare, altele decât furnizarea, independent de contractul de furnizare a energiei electrice. (3) Consumatorii finali au dreptul să încheie un contract de agregare fără acordul furnizorului lor sau al altor întreprinderi electroenergetice cu care au raporturi contractuale. Odată cu încheierea contractului de agregare și pe toată perioada de valabilitate a acestuia, drepturile și obligațiile consumatorilor finali cu privire la participarea în tranzacții, compensarea și formarea prețurilor, precum și cu privire la decontarea tranzacțiilor legate de furnizarea de servicii de consum dispecerizabil pe piețele relevante de energie electrică, sunt transferate agregatorului. Cerințele privind furnizarea de servicii de consum dispecerizabil pe piețele relevante de energie electrică se stabilesc în codul rețelelor	Alineatele (1), (2), (4), (8) și (9) cuvintele „consumator final”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „consumator”, la forma gramaticală corespunzătoare; Alineatul (5) cuvântul „<i>rezoluțiunea</i>”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „<i>încetarea</i>”, la forma gramaticală corespunzătoare;	(1) Agregarea are loc în baza unui contract de agregare încheiat între consumatorul și agregator. (2) Consumatorii sunt liberi să se angajeze în tranzacții cu o întreprindere electroenergetică la alegerea lor, inclusiv în legătură cu serviciile de agregare, altele decât furnizarea, independent de contractul de furnizare a energiei electrice. (3) Consumatorii au dreptul să încheie un contract de agregare fără acordul furnizorului lor sau al altor întreprinderi electroenergetice cu care au raporturi contractuale. Odată cu încheierea contractului de agregare și pe toată perioada de valabilitate a acestuia, drepturile și obligațiile consumatorilor finali cu privire la participarea în tranzacții, compensarea și formarea prețurilor, precum și cu privire la decontarea tranzacțiilor legate de furnizarea de servicii de consum dispecerizabil pe piețele relevante de energie electrică, sunt transferate agregatorului. Cerințele privind furnizarea de servicii de consum dispecerizabil pe piețele relevante de energie electrică se stabilesc în codul rețelelor electrice și în TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
electrice și în TCM-urile corespunzătoare aprobate de Agenție. (4) Agregatorii furnizează consumatorilor finali informații complete despre termenii și condițiile contractuale pe care le propun. (5) Contractul de agregare trebuie să cuprindă, cel puțin, informații cu privire la părțile contractante, obiectul și obligațiile de bază ale părților contractante, principiile și condițiile de realizare a agregării, modalitățile de decontare, răspunderea părților pentru nerespectarea termenilor și condițiilor contractuale, modalitățile de comunicare și de realizare a schimbului de informații, măsurile de protecție a datelor, perioada de valabilitate a contractului, condițiile de modificare a contractului, precum și condițiile de rezoluțiune a contractului. (6) Agregatorii furnizează gratuit consumatorilor finali, la solicitarea acestora, informațiile relevante privind consumul dispecerizabil sau privind energia electrică furnizată și vândută, cel puțin o dată pentru fiecare perioadă de facturare. (7) Consumatorii finali beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (2)–(4) și (6) în mod nediscriminatoriu sub aspectul costurilor, al efortului și al timpului. În special, un consumator final nu trebuie să fie supus cerințelor tehnice sau administrative, procedurilor sau plăților discriminatorii din partea furnizorului lor pentru motivul că au încheiat un contract de agregare. (8) Agregatorul informează operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție la ale cărui rețele electrice sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorului final, precum și furnizorul consumatorului final		(4) Agregatorii furnizează consumatorilor informații complete despre termenii și condițiile contractuale pe care le propun. (5) Contractul de agregare trebuie să cuprindă, cel puțin, informații cu privire la părțile contractante, obiectul și obligațiile de bază ale părților contractante, principiile și condițiile de realizare a agregării, modalitățile de decontare, răspunderea părților pentru nerespectarea termenilor și condițiilor contractuale, modalitățile de comunicare și de realizare a schimbului de informații, măsurile de protecție a datelor, perioada de valabilitate a contractului, condițiile de modificare a contractului, precum și condițiile de încetarea a contractului. (6) Agregatorii furnizează gratuit consumatorilor, la solicitarea acestora, informațiile relevante privind consumul dispecerizabil sau privind energia electrică furnizată și vândută, cel puțin o dată pentru fiecare perioadă de facturare. (7) Consumatorii beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (2)–(4) și (6) în mod nediscriminatoriu sub aspectul costurilor, al efortului și al timpului. În special, un consumator final nu trebuie să fie supus cerințelor tehnice sau administrative, procedurilor sau plăților discriminatorii din partea furnizorului lor pentru motivul că au încheiat un contract de agregare. (8) Agregatorul informează operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție la ale cărui rețele electrice sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorului, precum și furnizorul consumatorului respectiv despre încheierea contractului de agregare. (9) Condițiile în care se desfășoară agregarea, inclusiv modelele de agregare, și raporturile juridice dintre agregatori și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
respectiv despre încheierea contractului de agregare. (9) Condițiile în care se desfășoară agregarea, inclusiv modelele de agregare, și raporturile juridice dintre agregatori și consumatorii finali se stabilesc într-un regulament aprobat de Agenție.		consumatorii se stabilesc într-un regulament aprobat de Agenție.
Articolul 121. Procedura de schimbare a furnizorului sau a agregatorului		
	În tot textul articolului 121 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea” la forma gramaticală corespunzătoare; La alineatele (1), (2), (4) și (5) și (7) cuvintele „consumator final”, la orice forma gramaticală, se substituie cu cuvintele „consumator”, la forma gramaticală corespunzătoare;	
(3) În cazul schimbării furnizorului, operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție este obligat să încheie cu noul furnizor contract de prestare a serviciului de transport al energiei electrice sau de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice pentru locul/locurile de consum indicate de către consumatorul final. În cazul în care consumatorul final schimbă furnizorul, se aplică principiul „capacitatea urmează consumatorul final”.	Alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) În cazul schimbării furnizorului, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție și furnizorii implicați ajustează, după caz, contractul pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, contractul pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice astfel încât să reflecte schimbarea furnizorului pentru punctul sau punctele aferente consumatorului respectiv. În cazul în care consumatorul schimbă furnizorul, se aplică principiul „capacitatea urmează consumatorul”;	(3) În cazul schimbării furnizorului, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție și furnizorii implicați ajustează, după caz, contractul pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, contractul pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice astfel încât să reflecte schimbarea furnizorului pentru punctul sau punctele aferente consumatorului respectiv. În cazul în care consumatorul schimbă furnizorul, se aplică principiul „capacitatea urmează consumatorul”;
(6) Consumatorii finali nu pot fi obligați să achite vreo plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului. Prin derogare de la acest principiu, furnizorul sau agregatorul poate percepe plată pentru rezoluțiunea unilaterală de către consumatorul final a contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix, înainte de ajungerea la termen a acestuia, cu condiția că obligația de achitare a plății respective a fost prevăzută în contractul încheiat de consumatorul final în mod voluntar și a fost comunicată în mod clar și fără echivoc consumatorului final înainte	Alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Consumatorii finali nu pot fi obligați să achite vreo plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului. Prin derogare de la acest principiu, furnizorul sau agregatorul poate percepe plată pentru încetarea unilaterală de către consumator a contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix, înainte de ajungerea la termen a acestuia, cu condiția că obligația de achitare a plății respective a fost prevăzută în contractul încheiat de consumator în mod voluntar și a fost comunicată în mod clar și fără echivoc consumatorului înainte de încheierea	(6) Consumatorii finali nu pot fi obligați să achite vreo plată pentru schimbarea furnizorului sau a agregatorului. Prin derogare de la acest principiu, furnizorul sau agregatorul poate percepe plată pentru încetarea unilaterală de către consumator a contractului de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix, înainte de ajungerea la termen a acestuia, cu condiția că obligația de achitare a plății respective a fost prevăzută în contractul încheiat de consumator în mod voluntar și a fost comunicată în mod clar și fără echivoc consumatorului înainte de încheierea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de încheierea contractului. Plata pentru rezoluțiunea contractului trebuie să fie proporțională și să nu depășească pierderile economice directe pe care un furnizor sau un agregator le poate suporta urmare a rezoluțiunii unilaterale a contractului de către un consumator final, inclusiv costurile aferente oricăror investiții sau servicii care au fost deja furnizate consumatorului final în legătură cu contractul respectiv. Sarcina probei cu privire la pierderile economice directe revine furnizorului sau agregatorului, iar monitorizarea admisibilității plăților pentru rezoluțiunea contractului este de competența Agenției.	<i>costurile aferente oricăror investiții sau servicii care au fost deja furnizate consumatorului în legătură cu contractul respectiv. Sarcina probei cu privire la pierderile economice directe revine furnizorului sau agregatorului, iar monitorizarea admisibilității plăților pentru încetarea contractului este de competența Agenției.”;</i>	<i>contractului. Plata pentru încetarea contractului trebuie să fie proporțională și să nu depășească pierderile economice directe pe care un furnizor sau un agregator le poate suporta urmare a încetării unilaterale a contractului de către un consumator, inclusiv costurile aferente oricăror investiții sau servicii care au fost deja furnizate consumatorului în legătură cu contractul respectiv. Sarcina probei cu privire la pierderile economice directe revine furnizorului sau agregatorului, iar monitorizarea admisibilității plăților pentru încetarea contractului este de competența Agenției.</i>
(8) Echipamentele de măsurare instalate la locul/locurile de consum ale consumatorului noncasnic care solicită schimbarea furnizorului sau a agregatorului trebuie să permită înregistrarea orară a consumului de energie electrică, să asigure conectarea lor la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem prin instalarea echipamentului de comunicație și să corespundă prevederilor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale. Furnizorul sau agregatorul actual este obligat să transmită consumatorului final o factură finală, în termen de cel mult șase săptămâni de la finalizarea schimbării, pe baza indicațiilor echipamentului de măsurare comunicate acestuia de către operatorul de sistem.	La alineatul (8) sintagma „echipamentele de măsurare”, „echipamentului de măsurare” se substituie cu sintagma „contoarele de energie electrică”, „contorul de energie electrică”.	(8) <i>contoarele de energie electrică instalate la locul/locurile de consum ale consumatorului noncasnic care solicită schimbarea furnizorului sau a agregatorului trebuie să permită înregistrarea orară a consumului de energie electrică, să asigure conectarea lor la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem prin instalarea echipamentului de comunicație și să corespundă prevederilor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale. Furnizorul sau agregatorul actual este obligat să transmită consumatorului final o factură finală, în termen de cel mult șase săptămâni de la finalizarea schimbării, pe baza indicațiilor contorului de energie electrică comunicate acestuia de către operatorul de sistem.</i>
Articolul 125. Comunitățile de energie ale cetățenilor		
b) își mențin drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali sau de consumatori activi prevăzute de prezenta lege.	Articolul 125 alin. (6) lit. b) cuvintele „consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „consumatorii casnici”.	b) își mențin drepturile și obligațiile în calitate de consumatori casnici sau de consumatori activi prevăzute de prezenta lege.
Articolul 126. Funcționarea și drepturile comunităților de energie ale cetățenilor. Promovarea comunităților de energie ale cetățenilor		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(5) Comunitățile de energie ale cetățenilor sunt tratate nediscriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de consumatori finali, producători, furnizori sau agregatori.	La alineatul (5) după textul „drepturile și obligațiile lor în calitate de consumatori finali, producători, furnizori” se va completa cu textul „operatori ai sistemelor de distribuție”.	(5) Comunitățile de energie ale cetățenilor sunt tratate nediscriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de consumatori finali, producători, furnizori, operatori ai sistemelor de distribuție sau agregatori.
(7) Comunitățile de energie ale cetățenilor sunt supuse regulilor pentru consumatorii activi cu privire la consumul de energie electrică autoprodusă, în temeiul prezentei legi.	Alineatul (7) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins: „(7) În ceea ce privește consumul energiei electrice autoproduse, comunitățile de energie ale cetățenilor sunt supuse regulilor aplicabile consumatorilor activi, prevăzute la art. 122 alin. (2).”	(7) În ceea ce privește consumul energiei electrice autoproduse, comunitățile de energie ale cetățenilor sunt supuse regulilor aplicabile consumatorilor activi, prevăzute la art. 122 alin. (2).
Articolul 129. Prețuri și tarife aplicate în sectorul electroenergetic		
b) tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice; c) tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, inclusiv tarifele diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice de distribuție;	Articolul 129 alin. (2): - Lit. b) se completează cu textul „, precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (41)”; - Lit. c) se completează cu textul „, precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (41)”; -	b) tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, , precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (41); c) tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, inclusiv tarifele diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice de distribuție, , precum și tarifele provizorii prevăzute la art. 13 alin. (41); -
Articolul 130. Principii generale privind prețurile și tarifele reglementate		
-	Articolul 130 se completează cu alineatul (3 ¹) cu următorul cuprins: „(3 ¹) După caz, nivelul tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei electrice, aplicate producătorilor sau consumatorilor finali sau ambelor categorii de participanți la piață trebuie să ofere semnale de localizare pentru investiții la nivelul Comunității Energetice, cum ar fi stimulente prin intermediul structurii tarifare pentru a reduce costurile de redispecerizare și de consolidare a rețelei electrice, și trebuie să ia în considerare pierderile din rețea și congestiile din rețea, precum și costurile aferente investițiilor în infrastructură.”	(3 ¹) După caz, nivelul tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei electrice, aplicate producătorilor sau consumatorilor finali sau ambelor categorii de participanți la piață trebuie să ofere semnale de localizare pentru investiții la nivelul Comunității Energetice, cum ar fi stimulente prin intermediul structurii tarifare pentru a reduce costurile de redispecerizare și de consolidare a rețelei electrice, și trebuie să ia în considerare pierderile din rețea și congestiile din rețea, precum și costurile aferente investițiilor în infrastructură.
Articolul 131. Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(5) Metodologia tarifară pentru serviciul de transport al energiei electrice și metodologia tarifară pentru serviciul de distribuție a energiei electrice trebuie: a) să reflecte costurile fixe ale operatorului sistemului de transport și ale operatorului sistemului de distribuție și să ia în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, oferind operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție stimulentele necesare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în activitatea desfășurată, inclusiv eficiența energetică;	Alineatul (5): litera a) se va reda în redacție nouă cu următorul cuprins: „a) să reflecte costurile fixe ale operatorului sistemului de transport și ale operatorului sistemului de distribuție și să ia în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție stimulentele necesare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, în vederea sporirii eficienței în activitatea desfășurată, inclusiv a eficienței energetice;”	(5) Metodologia tarifară pentru serviciul de transport al energiei electrice și metodologia tarifară pentru serviciul de distribuție a energiei electrice trebuie: a) să reflecte costurile fixe ale operatorului sistemului de transport și ale operatorului sistemului de distribuție și să ia în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție stimulentele necesare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, în vederea sporirii eficienței în activitatea desfășurată, inclusiv a eficienței energetice;
-	se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins: „a¹⁾ să permită realizarea investițiilor necesare în rețelele electrice, astfel încât acestea să fie efectuate într-un mod care să asigure viabilitatea rețelor;”	a¹⁾ să permită realizarea investițiilor necesare în rețelele electrice, astfel încât acestea să fie efectuate într-un mod care să asigure viabilitatea rețelor;
b) să promoveze integrarea pieței energiei electrice, integrarea energiei din surse regenerabile și siguranța aprovizionării;	litera b) textul „și siguranța aprovizionării;” se substituie cu textul „și securitatea aprovizionării cu energie electrică;”.	b) să promoveze integrarea pieței energiei electrice, integrarea energiei din surse regenerabile și securitatea aprovizionării cu energie electrică;
(9) Metodologia tarifară pentru serviciul de transport al energiei electrice și metodologia tarifară pentru serviciul de distribuție a energiei electrice trebuie să ofere stimulente operatorilor de sistem pentru operarea și dezvoltarea cât mai eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor electrice de transport și de distribuție, inclusiv prin achiziționarea de servicii. În acest sens, Agenția recunoaște în scopuri tarifare costurile relevante stabilite ca fiind eligibile, include costurile respective în tarifele corespunzătoare și poate introduce ținte de performanță pentru a stimula	la alineatul (9), fraza a 2-a va avea următorul cuprins: „În acest sens, Agenția recunoaște în scopuri tarifare costurile relevante stabilite ca fiind eligibile, inclusiv costurile legate de investițiile anticipative, include costurile respective în tarifele corespunzătoare și, după caz, introduce ținte de performanță pentru a stimula	(9) Metodologia tarifară pentru serviciul de transport al energiei electrice și metodologia tarifară pentru serviciul de distribuție a energiei electrice trebuie să ofere stimulente operatorilor de sistem pentru operarea și dezvoltarea cât mai eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor electrice de transport și de distribuție, inclusiv prin achiziționarea de servicii. În acest sens, Agenția recunoaște în scopuri tarifare costurile relevante stabilite ca fiind eligibile, inclusiv costurile legate de investițiile anticipative, include costurile respective în tarifele corespunzătoare și, după caz,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
operatorii de sistem să își sporească eficiența la exploatarea rețelelor electrice, inclusiv prin măsuri de eficiență energetică, prin utilizarea serviciilor de flexibilitate și prin dezvoltarea rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente.		introduce ținte de performanță pentru a stimula operatorii de sistem să își sporească eficiența la exploatarea rețelelor electrice, inclusiv prin măsuri de eficiență energetică, prin utilizarea serviciilor de flexibilitate și prin dezvoltarea rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente.
-	Se completează cu alin. (12) cu următorul cuprins: „(12) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o hotărâre privind o metodologie tarifară adoptată în conformitate cu prezenta lege sau, în cazul în care Agenția are obligația de a organiza consultări, o propunere de decizie privind o metodologie tarifară, este în drept să depună la Agenție, în termen de două luni de la publicarea hotărârii sau a propunerii de decizie, o cerere de reexaminare a acesteia. Cererea de reexaminare nu are efect suspensiv. Prevederile prezentului alineat nu aduc atingere dreptului de exercitare a căilor de atac prevăzute de Codul administrativ”.	(12) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o hotărâre privind o metodologie tarifară adoptată în conformitate cu prezenta lege sau, în cazul în care Agenția are obligația de a organiza consultări, o propunere de decizie privind o metodologie tarifară, este în drept să depună la Agenție, în termen de două luni de la publicarea hotărârii sau a propunerii de decizie, o cerere de reexaminare a acesteia. Cererea de reexaminare nu are efect suspensiv. Prevederile prezentului alineat nu aduc atingere dreptului de exercitare a căilor de atac prevăzute de Codul administrativ.
Articolul 132. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și a tarifelor reglementate		
	Articolul 132 alin. (7) se expune în următoarea redacție: „(7) Hotărârile Agenției privind aprobarea prețurilor și a tarifelor reglementate includ valoarea tarifelor, a prețurilor reglementate aprobate și costurile subiacente utilizate la calcularea acestora, asigurând confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe site-ul web oficial al Agenției și pe site-urile web ale titularilor de licențe. Principiul prevăzut la art. 131 alin. (12) se aplică și în raport cu tarifele și prețurile reglementate aprobate de Agenție.”.	(7) Hotărârile Agenției privind aprobarea prețurilor și a tarifelor reglementate includ valoarea tarifelor, a prețurilor reglementate aprobate și costurile subiacente utilizate la calcularea acestora, asigurând confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe site-ul web oficial al Agenției și pe site-urile web ale titularilor de licențe. Principiul prevăzut la art. 131 alin. (12) se aplică și în raport cu tarifele și prețurile reglementate aprobate de Agenție.
Articolul 142. Examinarea neînțelegerilor de către Agenție		
-	Articolul 142 se completează cu alin. (31) cu următorul cuprins: „(3 ¹) Orice parte care depune o reclamație împotriva unui operator al sistemului de transport sau împotriva unui operator al sistemului de distribuție referitoare la obligațiile care revin operatorului respectiv în temeiul prezentei legi poate înainta această reclamație Agenției în conformitate cu art. 142 alin. (3). Agenția, acționând ca	(3 ¹) Orice parte care depune o reclamație împotriva unui operator al sistemului de transport sau împotriva unui operator al sistemului de distribuție referitoare la obligațiile care revin operatorului respectiv în temeiul prezentei legi poate înainta această reclamație Agenției

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termenele prevăzute în Codul administrativ.”</i>	<i>în conformitate cu art. 142 alin. (3). Agenția, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termenele prevăzute în Codul administrativ.</i>
Articolul 143. Examinarea neînțelegerilor de către titularii de licențe și de autorizații, de către comunitățile de energie ale cetățenilor		
(1) Titularii de licențe și de autorizații, comunitățile de energie ale cetățenilor examinează reclamațiile consumatorilor finali și ale utilizatorilor de sistem în cel mult 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea acestor reclamații. Termenul de examinare a reclamației poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare, fapt despre care este informat consumatorul final, utilizatorul de sistem, utilizatorul sistemului de distribuție închis, membrul comunității de energie a cetățenilor. Pe durata examinării reclamațiilor consumatorilor finali privind facturarea se interzice deconectarea instalațiilor electrice ale acestora de la rețeaua electrică. (2) Reclamațiile consumatorilor finali în legătură cu contractarea, deconectarea, reconectarea și facturarea se examinează și se soluționează de către furnizor. Operatorul de sistem este obligat să coopereze cu furnizorul prin prezentarea informațiilor solicitate de furnizor și necesare soluționării problemelor abordate în reclamațiile consumatorilor finali. Dacă furnizorul serviciului universal sau furnizorul de ultimă opțiune încalcă obligațiile prevăzute în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, acesta este obligat să plătească consumatorilor finali compensații în cuantumul și în termenele prevăzute în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. (3) Reclamația consumatorului final cu privire la deconectare se examinează și se soluționează de către furnizor, indiferent dacă deconectarea instalațiilor electrice ale	La articolul 143 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea”, la forma gramaticală corespunzătoare	La articolul 143 cuvântul „rezoluțiunea”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încetarea”, la forma gramaticală corespunzătoare

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
consumatorului final a fost efectuată la cererea furnizorului sau la inițiativa operatorului de sistem. (4) În cazul în care, la examinarea reclamațiilor consumatorilor finali, furnizorul constată că operatorul de sistem a încălcat termenul de reconectare stabilit, furnizorul plătește consumatorului final prejudiciat compensația calculată în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Operatorul de sistem este obligat să restituie furnizorului cheltuielile suportate în legătură cu achitarea compensației pentru prejudicierea consumatorului final din vina operatorului de sistem. Dacă operatorul de sistem refuză să restituie furnizorului contravaloarea compensației, furnizorul este în drept să reducă plata pentru serviciul de transport al energiei electrice sau pentru serviciul de distribuție a energiei electrice cu contravaloarea compensației sau să recupereze cheltuielile respective prin intentarea acțiunii în regres în instanța de judecată. (5) Operatorul de sistem este obligat să examineze reclamațiile și să soluționeze problemele utilizatorilor de sistem survenite în legătură cu racordarea, delimitarea, întreruperea și limitarea livrării de energie electrică, în legătură cu calitatea serviciului prestat, precum și să plătească utilizatorilor de sistem compensații calculate în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. (6) Consumatorii finali și utilizatorii de sistem sunt în drept să solicite recuperarea prejudiciilor materiale și morale cauzate de furnizor și/sau de operatorul de sistem în conformitate cu prevederile Codului civil și		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
ale Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. (7) În cazul în care un consumator final sau un utilizator de sistem a adresat furnizorului sau operatorului de sistem o reclamație care urmează a fi examinată și soluționată de un alt titular de licență, furnizorul sau operatorul de sistem, după caz, este obligat să transmită reclamația celui alt titular de licență (operator de sistem sau furnizor) în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării reclamației și să informeze despre acest fapt consumatorul final sau utilizatorul de sistem. (8) Titularii de licențe și de autorizații sunt obligați să depună toată diligența pentru a asigura soluționarea pe cale extrajudiciară a eventualelor neînțelegeri care pot apărea în raport cu consumatorii finali și utilizatorii de sistem, precum și să pună în aplicare un mecanism eficient și nediscriminatoriu de rambursare a cheltuielilor sau de achitare a compensațiilor consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem în cazul nerespectării de către titularii de licențe sau de autorizații a obligațiilor ce le revin. Principiul stabilit în prezentul alineat se aplică și în raport cu neînțelegerile survenite între comunitățile de energie ale cetățenilor și membrii acestora. (9) Operatorii de sistem și furnizorii sunt obligați să dispună de centre de deservire a consumatorilor finali și a utilizatorilor de sistem care să funcționeze conform programului de lucru de cel puțin 5 zile pe săptămână a câte 8 ore pe zi. Personalul responsabil cu examinarea reclamațiilor consumatorilor finali sau ale utilizatorilor de sistem trebuie să aibă dreptul real de a lua decizii, în numele operatorului de sistem sau în numele furnizorului, pentru a soluționa problemele abordate, iar întâlnirile cu		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
reprezentanții operatorului de sistem sau ai furnizorului pot fi stabilite inclusiv prin telefon sau e-mail. Operatorii de sistem și furnizorii sunt obligați să țină evidența reclamațiilor recepționate și, la solicitare, să prezinte Agenției informații cu privire la data depunerii reclamației, numele persoanei care a depus reclamația, esența problemei abordate în reclamație, acțiunile întreprinse pentru soluționarea problemelor abordate în reclamație, decizia operatorului de sistem sau a furnizorului. (10) Titularii de licențe și de autorizații sunt obligați să utilizeze, fără a se limita la acestea, mijloace electronice de comunicare în procesul de comunicare, de negociere, încheiere, executare, modificare și rezoluțiune a contractelor, precum și în procesul de examinare a reclamațiilor consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem, în măsura în care aceste mijloace de comunicare sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor. Titularii de licențe și de autorizații nu pot refuza sau ignora examinarea reclamațiilor pe motiv că au fost depuse în formă electronică dacă acestea îndeplinesc cerințele stabilite de legislația care reglementează documentele electronice.		
Articolul 145. Răspunderea pentru încălcarea legislației în sectorul electroenergetic		
	Articolul 145 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins: „(7) Nerespectarea obligațiilor privind confidențialitatea informațiilor și păstrarea secretului profesional, stabilite de prezenta lege, atrage, în raport cu persoanele fizice sau juridice responsabile, răspunderea contravențională în condițiile stabilite în Codul contravențional nr. 218/2008.”.	(7) Nerespectarea obligațiilor privind confidențialitatea informațiilor și păstrarea secretului profesional, stabilite de prezenta lege, atrage, în raport cu persoanele fizice sau juridice responsabile, răspunderea contravențională în condițiile stabilite în Codul contravențional nr. 218/2008.
Articolul 146. Sancțiuni financiare pentru încălcarea legislației în sectorul electroenergetic		
e) nerespectarea de către operatorul sistemului de transport a cerințelor legate de separare și/sau independență a operatorului sistemului de transport și/sau a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea	71. Articolul 146, alineatul (4), Litera e) va avea următorul cuprins: „e) nerespectarea de către operatorul sistemului de transport a obligațiilor stabilite prin prezenta lege, inclusiv a cerințelor legate de separare și/sau independență a operatorului sistemului de transport și/sau	e) nerespectarea de către operatorul sistemului de transport a obligațiilor stabilite prin prezenta lege, inclusiv a cerințelor legate de separare și/sau independență a operatorului sistemului de transport și/sau a hotărârilor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
încălcărilor constatate în acest sens, inclusiv a hotărârilor adoptate în conformitate cu art. 32 alin. (5);	a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens, inclusiv a hotărârilor adoptate în conformitate cu art. 32 alin. (4);”;	adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens, inclusiv a hotărârilor adoptate în conformitate cu art. 32 alin. (4);
-	Se completează cu lit. e ¹) cu următorul cuprins: „e ¹) nerespectarea de către întreprinderea integrată pe verticală a obligațiilor stabilite prin prezenta lege și/sau a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens;”.	„e ¹) nerespectarea de către întreprinderea integrată pe verticală a obligațiilor stabilite prin prezenta lege și/sau a hotărârilor adoptate de Agenție pentru înlăturarea încălcărilor constatate în acest sens;”.
f) nerespectarea de către operatorul sistemului de distribuție a obligațiilor legate de cerințele privind separarea și/sau independența operatorului sistemului de distribuție și/sau nerespectarea hotărârilor adoptate de Agenție în conformitate cu art. 62 alin. (5).	Litera f) textul „în conformitate cu art. 62 alin. (5)” se substituie cu textul „în conformitate cu art. 61 alin. (8), inclusiv în conformitate cu art. 62 alin. (5)”.	f) nerespectarea de către operatorul sistemului de distribuție a obligațiilor legate de cerințele privind separarea și/sau independența operatorului sistemului de distribuție și/sau nerespectarea hotărârilor adoptate de în conformitate cu art. 61 alin. (8), inclusiv în conformitate cu art. 62 alin. (5).
Articolul 150. Dispoziții tranzitorii		
(18) Operatorii de sistem, furnizorii și agregatorii au obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru ca, cel târziu până la 31 decembrie 2026, durata procesului tehnic de schimbare a furnizorului sau a agregatorului, prevăzută la art. 121 alin. (2), să fie redusă la cel mult 24 de ore, iar schimbarea furnizorului sau a agregatorului să fie posibilă în orice zi lucrătoare.	Articolul 150 la alineatul (18) textul „, , prevăzută la art. 121 alin. (2), ” se exclude.	(18) Operatorii de sistem, furnizorii și agregatorii au obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru ca, cel târziu până la 31 decembrie 2026, durata procesului tehnic de schimbare a furnizorului sau a agregatorului, să fie redusă la cel mult 24 de ore, iar schimbarea furnizorului sau a agregatorului să fie posibilă în orice zi lucrătoare.
Anexe la Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică		
Anexa		
Anexă Principiile revizuirii configurației existente a zonelor de ofertare	44. Anexa „Principiile revizuirii configurației existente a zonelor de ofertare” va fi numerotată cu nr. 1. Totodată, la punctul 1 subpunctul 1.3. textul „pct. 2 lit. a);” se substituie cu textul „pct. 2.1.”.	Anexa 1 Principiile revizuirii configurației existente a zonelor de ofertare
1.3. operatorii sistemelor de transport ai unei regiuni de calcul al capacităților, împreună cu toți operatorii sistemelor de transport interesați ale căror zone de control, inclusiv interconexiunile, se află în aria geografică în care se evaluează configurația zonei de ofertare în conformitate cu pct. 2 lit. a);		1.3. operatorii sistemelor de transport ai unei regiuni de calcul al capacităților, împreună cu toți operatorii sistemelor de transport interesați ale căror zone de control, inclusiv interconexiunile, se află în aria geografică în care se evaluează configurația zonei de ofertare în conformitate cu pct. 2.1.;
-		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
-	Se completează cu Anexa 2 și Anexa 3 cu următorul cuprins: „ Anexa 2 ATRIBUȚIILE CENTRELOR DE COORDONARE REGIONALE 1. Calculul coordonat al capacităților 1.1. Centrele de coordonare regionale efectuează calculul coordonat al capacităților interzonale. 1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare. 1.3. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 1.4. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza unui model comun de rețea, în conformitate cu punctul 3. 1.5. Calculul coordonat al capacităților asigură gestionarea eficientă a congestiilor, în conformitate cu principiile privind gestionarea congestiilor definite în prezenta lege. 2. Analiza coordonată a siguranței 2.1. Centrele de coordonare regionale efectuează o analiză coordonată a siguranței, cu scopul de a asigura funcționarea în condiții de siguranță a sistemului. 2.2. Analiza siguranței se efectuează pentru toate intervalele de planificare operațională, de la intervalul pentru anul următor până la intervalul intrazilnic, utilizând modelele comune de rețea. 2.3. Analiza coordonată a siguranței se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind operarea sistemului de transport, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 2.4. Centrele de coordonare regionale comunică rezultatele analizei coordonate a siguranței cel puțin operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului. 2.5. În cazul în care, în urma analizei coordonate a siguranței, un centru de coordonare regional identifică o posibilă constrângere, acesta elaborează măsuri de remediere care maximizează eficacitatea și eficiența economică. 3. Crearea de modele de rețea comune	Anexa 2 ATRIBUȚIILE CENTRELOR DE COORDONARE REGIONALE 1. Calculul coordonat al capacităților 1.1. Centrele de coordonare regionale efectuează calculul coordonat al capacităților interzonale. 1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare. 1.3. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 1.4. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza unui model comun de rețea, în conformitate cu punctul 3. 1.5. Calculul coordonat al capacităților asigură gestionarea eficientă a congestiilor, în conformitate cu principiile privind gestionarea congestiilor definite în prezenta lege. 2. Analiza coordonată a siguranței 2.1. Centrele de coordonare regionale efectuează o analiză coordonată a siguranței, cu scopul de a asigura funcționarea în condiții de siguranță a sistemului. 2.2. Analiza siguranței se efectuează pentru toate intervalele de planificare operațională, de la intervalul pentru anul următor până la intervalul intrazilnic, utilizând modelele comune de rețea. 2.3. Analiza coordonată a siguranței se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	3.1. Centrele de coordonare regionale instituie procese eficiente pentru crearea unui model comun de rețea pentru fiecare interval de planificare operațională cuprins între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.2. Operatorii de transport și de sistem desemnează un centru de coordonare regional pentru construirea modelelor comune de rețea la nivelul Uniunii. 3.3. Modelele comune de rețea se elaborează în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025. 3.4. Modelele comune de rețea includ date relevante pentru planificarea operațională eficientă și pentru calculul capacităților în toate intervalele de planificare operațională cuprinse între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.5. Modelele comune de rețea se pun la dispoziția tuturor centrelor de coordonare regionale, a operatorilor de transport și de sistem, a ENTSO-E și, la cerere, a Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. 4. Sprijinirea planurilor de apărare și de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește evaluarea consecvenței 4.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în efectuarea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. 4.2. Toți operatorii de transport și de sistem convin asupra unui prag peste care impactul acțiunilor unuia sau mai multor operatori de transport și de sistem în starea de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți operatori de transport și de sistem interconectați sincron sau asincron. 4.3. În cadrul sprijinului acordat operatorilor de transport și de sistem, centrul de coordonare regional: (a) identifică eventualele incompatibilități; (b) propune măsuri de atenuare. 4.4. Operatorii de transport și de sistem evaluează și iau în considerare măsurile de atenuare propuse. 5. Sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional	operarea sistemului de transport, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 2.4. Centrele de coordonare regionale comunică rezultatele analizei coordonate a siguranței cel puțin operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului. 2.5. În cazul în care, în urma analizei coordonate a siguranței, un centru de coordonare regional identifică o posibilă constrângere, acesta elaborează măsuri de remediere care maximizează eficacitatea și eficiența economică. 3. Crearea de modele de rețea comune 3.1. Centrele de coordonare regionale instituie procese eficiente pentru crearea unui model comun de rețea pentru fiecare interval de planificare operațională cuprins între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.2. Operatorii de transport și de sistem desemnează un centru de coordonare regional pentru construirea modelelor comune de rețea la nivelul Uniunii. 3.3. Modelele comune de rețea se elaborează în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025. 3.4. Modelele comune de rețea includ date relevante pentru planificarea operațională eficientă și pentru calculul capacităților în toate intervalele de planificare operațională cuprinse între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.5. Modelele comune de rețea se pun la dispoziția tuturor centrelor de coordonare regionale, a operatorilor de transport și de sistem, a ENTSO-E și, la

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	5.1. Fiecare centru de coordonare regional relevant sprijină operatorii de transport și de sistem desemnați drept responsabili cu frecvența și responsabilită cu resincronizarea în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului stabilesc rolul centrului de coordonare regional în ceea ce privește sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional. 5.2. Operatorii de transport și de sistem pot solicita asistență din partea centrelor de coordonare regionale în cazul în care sistemul lor se află în stare de colaps sau de restaurare. 5.3. Centrele de coordonare regionale sunt echipate cu sisteme de supraveghere, control și achiziție de date în timp aproape real, cu o observabilitate definită prin aplicarea pragului menționat la punctul 4.2. 6. Analiza și raportarea post-operaționale și post-perturbare 6.1. Centrele de coordonare regionale investighează și întocmesc un raport cu privire la orice incident care depășește pragul menționat la punctul 4.2. Autoritățile de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, pot participa la investigație, la cererea lor. Raportul conține recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 6.2. Centrele de coordonare regionale publică raportul. Consiliul de reglementare al Comunității Energetice sau, în măsura în care sunt afectate state membre, ACER, acționând în conformitate cadrul normativ al Comunității Energetice, poate emite recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 7. Dimensionarea regională a capacității de rezervă 7.1. Centrele de coordonare regionale calculează cerințele privind capacitatea de rezervă pentru regiunea de exploatare a sistemului. Stabilirea cerințelor privind capacitatea de rezervă: (a) urmărește obiectivul general de menținere a siguranței în funcționare în modul cel mai eficient din punctul de vedere al costurilor; (b) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (c) calculează cantitatea totală de capacitate de rezervă necesară pentru regiunea de exploatare a sistemului; (d) stabilește cerințele minime privind capacitatea de rezervă pentru fiecare tip de capacitate de rezervă;	cerere, a Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. 4. Sprijinirea planurilor de apărare și de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește evaluarea consecvenței 4.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în efectuarea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. 4.2. Toți operatorii de transport și de sistem convin asupra unui prag peste care impactul acțiunilor unuia sau mai multor operatori de transport și de sistem în starea de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți operatori de transport și de sistem interconectați sincron sau asincron. 4.3. În cadrul sprijinului acordat operatorilor de transport și de sistem, centrul de coordonare regional: (a) identifică eventualele incompatibilități; (b) propune măsuri de atenuare. 4.4. Operatorii de transport și de sistem evaluează și iau în considerare măsurile de atenuare propuse. 5. Sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional 5.1. Fiecare centru de coordonare regional relevant sprijină operatorii de transport și de sistem desemnați drept responsabili cu frecvența și responsabilită cu resincronizarea în temeiul Codului rețelelor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(e) ia în considerare posibile substituiri între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție; (f) stabilește cerințele necesare privind distribuția geografică a capacității de rezervă necesare, dacă este cazul. 8. Facilitarea achizițiilor regionale de capacitate de echilibrare 8.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în stabilirea cantității de capacitate de echilibrare care trebuie achiziționată. Stabilirea cantității de capacitate de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiri între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție; (c) ține seama de volumele de capacitate de rezervă necesară care se preconizează că vor fi furnizate prin oferte de energie de echilibrare care nu sunt depuse pe baza unui contract pentru capacitate de echilibrare. 8.2. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în achiziționarea cantității necesare de capacitate de echilibrare stabilite în conformitate cu punctul 8.1. Achiziționarea capacității de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiri între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție. 9. Evaluări privind adecvarea sistemului regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare și pregătirea de măsuri de reducere a riscurilor 9.1. Centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, și pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 9.2. Centrele de coordonare regionale fundamentează evaluările regionale ale adecvării pe termen scurt pe informațiile furnizate de	electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului stabilesc rolul centrului de coordonare regional în ceea ce privește sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional. 5.2. Operatorii de transport și de sistem pot solicita asistență din partea centrelor de coordonare regionale în cazul în care sistemul lor se află în stare de colaps sau de restaurare. 5.3. Centrele de coordonare regionale sunt echipate cu sisteme de supraveghere, control și achiziție de date în timp aproape real, cu o observabilitate definită prin aplicarea pragului menționat la punctul 4.2. 6. Analiza și raportarea post-operaționale și post-perturbare 6.1. Centrele de coordonare regionale investighează și întocmesc un raport cu privire la orice incident care depășește pragul menționat la punctul 4.2. Autoritățile de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, pot participa la investigație, la cererea lor. Raportul conține recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 6.2. Centrele de coordonare regionale publică raportul. Consiliul de reglementare al Comunității Energetice sau, în măsura în care sunt afectate state membre, ACER, acționând în conformitate cadrul normativ al Comunității Energetice, poate emite recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 7. Dimensionarea regională a capacității de rezervă

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului, cu scopul de a identifica situațiile în care se preconizează o insuficiență a adecvării în oricare dintre zonele de control sau la nivel regional. Centrele de coordonare regionale iau în considerare posibilele schimburi interzonale și limitele privind siguranța în funcționare în toate intervalele relevante de planificare operațională. 9.3. Atunci când efectuează o evaluare privind adecvarea sistemului regional, fiecare centru de coordonare regional se coordonează cu alte centre de coordonare regionale pentru: (a) a verifica ipotezele și prognozele care stau la bază; (b) a identifica posibile situații de insuficiență a adecvării la nivel transregional. 9.4. Fiecare centru de coordonare regional transmite operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului și celorlalte centre de coordonare regionale rezultatele evaluărilor privind adecvarea sistemului regional, împreună cu măsurile pe care le propune pentru reducerea riscurilor de insuficiență a adecvării. 10. Coordonarea planificării regionale a întreruperilor 10.1. Fiecare centru de coordonare regional efectuează coordonarea regională a întreruperilor în conformitate cu Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, în scopul monitorizării stării de disponibilitate a activelor relevante și al coordonării planurilor lor de disponibilitate, pentru a asigura siguranța în funcționare a sistemului de transport, maximizând în același timp capacitatea interconexiunilor și a sistemelor de transport care afectează fluxurile interzonale. 10.2. Fiecare centru de coordonare regional menține o listă unică a elementelor de rețea relevante, a unităților de producere a energiei electrice și a locurilor de consum din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, și o pune la dispoziție în mediul de date pentru planificarea operațională al ENTSO pentru energie electrică. 10.3. Fiecare centru de coordonare regional desfășoară următoarele activități legate de coordonarea întreruperilor în regiunea de exploatare a sistemului: (a) evaluează compatibilitatea planificării întreruperilor utilizând toate planurile de disponibilitate pentru anul următor ale operatorilor de transport și de sistem; (b) furnizează operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului o listă a incompatibilităților de planificare identificate și a soluțiilor pe care le propune pentru remedierea acestora.	7.1. Centrele de coordonare regionale calculează cerințele privind capacitatea de rezervă pentru regiunea de exploatare a sistemului. Stabilirea cerințelor privind capacitatea de rezervă: (a) urmărește obiectivul general de menținere a siguranței în funcționare în modul cel mai eficient din punctul de vedere al costurilor; (b) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (c) calculează cantitatea totală de capacitate de rezervă necesară pentru regiunea de exploatare a sistemului; (d) stabilește cerințele minime privind capacitatea de rezervă pentru fiecare tip de capacitate de rezervă; (e) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție; (f) stabilește cerințele necesare privind distribuția geografică a capacității de rezervă necesare, dacă este cazul. 8. Facilitarea achizițiilor regionale de capacitate de echilibrare 8.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în stabilirea cantității de capacitate de echilibrare care trebuie achiziționată. Stabilirea cantității de capacitate de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	11. Optimizarea mecanismelor de compensare între operatorii de transport și de sistem 11.1. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului pot decide în comun să beneficieze de sprijinul centrului de coordonare regional pentru administrarea fluxurilor financiare legate de deconturile dintre operatorii de transport și de sistem care implică mai mult de doi operatori de transport și de sistem, cum ar fi costurile de redispecerizare, veniturile din congestii, abaterile neintenționate sau costurile de achiziționare a rezervelor. 12. Formarea și certificarea personalului care lucrează pentru centrele de coordonare regionale 12.1. Centrele de coordonare regionale pregătesc și desfășoară programe de formare și certificare axate pe exploatarea sistemului la nivel regional pentru personalul care lucrează pentru centrele de coordonare regionale. 12.2. Programele de formare acoperă toate componentele relevante ale exploatării sistemului pentru care centrul de coordonare regional îndeplinește atribuții, inclusiv scenariile de criză regională. 13. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică 13.1. În cazul în care ENTSO-E delegă această funcție, centrele de coordonare regionale identifică scenariile regionale de criză de energie electrică în conformitate cu criteriile stabilite în metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică se efectuează în conformitate cu metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 13.2. Centrele de coordonare regionale sprijină, la cerere, autoritățile competente din fiecare regiune de exploatare a sistemului în pregătirea și desfășurarea simulării biennale a crizelor, astfel cum este prevăzut la pct. 37 din Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 820/2024. 14. Identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea 14.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem în identificarea necesităților de noi capacități de	(c) ține seama de volumele de capacitate de rezervă necesară care se preconizează că vor fi furnizate prin oferte de energie de echilibrare care nu sunt depuse pe baza unui contract pentru capacitate de echilibrare. 8.2. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în achiziționarea cantității necesare de capacitate de echilibrare stabilite în conformitate cu punctul 8.1. Achiziționarea capacității de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiri între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție. 9. Evaluări privind adecvarea sistemului regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare și pregătirea de măsuri de reducere a riscurilor 9.1. Centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, și pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 9.2. Centrele de coordonare regionale fundamentează evaluările regionale ale adecvării pe termen scurt pe informațiile furnizate de operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea, care urmează să fie prezentate grupurilor regionale ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, și să fie incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani. Prevăzut la articolul 37 din prezenta lege. 15. Calculul capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității 15.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorul de transport și de sistem în calcularea capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității, ținând seama de disponibilitatea preconizată a interconexiunii și de probabilitatea apariției simultane a unei situații de solicitare a sistemului în sistemul în care se aplică mecanismul și în sistemul în care este situată capacitatea externă. 15.2. Calculul se efectuează în conformitate cu metodologia elaborată de ENTSO-E și aprobată de ACER. 15.3. Centrele de coordonare regionale furnizează un calcul pentru fiecare graniță a zonei de ofertare acoperită de regiunea de exploatare a sistemului. 16. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere 16.1. În cazul în care ENTSO-E pentru energie electrică delegă această funcție în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene, centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării sezoniere. 16.2. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere se efectuează pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. <i>Anexa 3</i> CERINȚE MINIME PRIVIND FACTURAREA ȘI INFORMAȚIILE DE FACTURARE 1. Informațiile minime incluse în factură și în informațiile de facturare	cu scopul de a identifica situațiile în care se preconizează o insuficiență a adecvării în oricare dintre zonele de control sau la nivel regional. Centrele de coordonare regionale iau în considerare posibilele schimburi interzonale și limitele privind siguranța în funcționare în toate intervalele relevante de planificare operațională. 9.3. Atunci când efectuează o evaluare privind adecvarea sistemului regional, fiecare centru de coordonare regional se coordonează cu alte centre de coordonare regionale pentru: (a) a verifica ipotezele și prognozele care stau la bază; (b) a identifica posibile situații de insuficiență a adecvării la nivel transregional. 9.4. Fiecare centru de coordonare regional transmite operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului și celorlalte centre de coordonare regionale rezultatele evaluărilor privind adecvarea sistemului regional, împreună cu măsurile pe care le propune pentru reducerea riscurilor de insuficiență a adecvării. 10. Coordonarea planificării regionale a întreruperilor 10.1. Fiecare centru de coordonare regional efectuează coordonarea regională a întreruperilor în conformitate cu Liniile directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, în scopul monitorizării stării de disponibilitate a activelor relevante și al coordonării planurilor lor de disponibilitate, pentru a asigura siguranța în funcționare a sistemului de transport, maximizând în același timp capacitatea interconexiunilor și a sistemelor de transport care afectează fluxurile interzonale.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>1.1. În factură se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acesteia, următoarele informații:</i> <i>a) suma de plată și, dacă este posibil, defalcarea acesteia, însoțită de o mențiune clară potrivit căreia toate sursele de energie pot beneficia și de stimulente care nu sunt finanțate prin taxele indicate în defalcarea respectivă;</i> <i>b) data scadență a plății.</i> <i>1.2. În factură și în informațiile de facturare se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acestora, următoarele informații:</i> <i>a) consumul de energie electrică aferent perioadei de facturare;</i> <i>b) denumirea și datele de contact ale furnizorului, inclusiv numărul de telefon al serviciului de asistență a consumatorilor și adresa de poștă electronică;</i> <i>c) denumirea tarifului aplicat;</i> <i>d) data încetării contractului, după caz;</i> <i>e) informații privind posibilitatea schimbării furnizorului și beneficiile aferente acesteia;</i> <i>f) numărul specific de identificare al punctului de acces, prevăzut la art. 78 alin. (4);</i> <i>g) informații privind dreptul consumatorului final la soluționarea extrajudiciară a litigiilor, inclusiv datele de contact ale Agenției, în calitate de autoritate de soluționare extrajudiciară a reclamațiilor consumatorilor finali, potrivit art. 10 alin. (3) lit. f) și art. 142;</i> <i>h) informații privind punctul unic de contact prevăzut la art. 9 alin. (1) lit. u);</i> <i>i) un link sau o trimitere la instrumentul de comparare prevăzut la art. 113.</i> <i>1.3. În cazul în care factura se bazează pe consumul real sau pe date obținute prin citirea de la distanță a contorului de energie electrică de către operatorul de sistem, în factură, împreună cu aceasta sau în factura de regularizare se prezintă ori se indică locul unde pot fi accesate următoarele informații:</i>	10.2. Fiecare centru de coordonare regional menține o listă unică a elementelor de rețea relevante, a unităților de producere a energiei electrice și a locurilor de consum din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, și o pune la dispoziție în mediul de date pentru planificarea operațională al ENTSO pentru energie electrică. 10.3. Fiecare centru de coordonare regional desfășoară următoarele activități legate de coordonarea întreruperilor în regiunea de exploatare a sistemului: (a) evaluează compatibilitatea planificării întreruperilor utilizând toate planurile de disponibilitate pentru anul următor ale operatorilor de transport și de sistem; (b) furnizează operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului o listă a incompatibilităților de planificare identificate și a soluțiilor pe care le propune pentru remedierea acestora. 11. Optimizarea mecanismelor de compensare între operatorii de transport și de sistem 11.1. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului pot decide în comun să beneficieze de sprijinul centrului de coordonare regional pentru administrarea fluxurilor financiare legate de deconturile dintre operatorii de transport și de sistem care implică mai mult de doi operatori de transport și de sistem, cum ar fi costurile de redispecerizare, veniturile din congestii, abaterile neintenționate sau costurile de achiziționare a rezervelor.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) comparația, sub formă grafică, dintre consumul actual de energie electrică al consumatorului final și consumul acestuia pentru aceeași perioadă a anului precedent; b) datele de contact, inclusiv adresele paginilor web, ale organizațiilor de protecție a consumatorilor, ale instituțiilor din domeniul energiei sau ale altor entități similare de la care pot fi obținute informații privind măsurile disponibile pentru îmbunătățirea eficienței energetice a echipamentelor care utilizează energie; c) comparația cu consumul unui consumator final mediu normalizat sau etalonat din aceeași categorie de consum. 2. Frecvența facturării și furnizarea informațiilor de facturare 2.1. Facturarea pe baza consumului real se efectuează cel puțin o dată pe an. 2.2. În cazul în care consumatorul final nu dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem sau a optat, în condițiile legii, pentru blocarea citirii de la distanță, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se pun la dispoziția acestuia cel puțin o dată la 6 luni sau o dată la 3 luni, la solicitarea consumatorului final ori în cazul în care acesta a optat pentru primirea facturilor în format electronic. 2.3. În cazurile prevăzute la pct. 2.2, obligațiile stabilite la pct. 2.1 și 2.2 pot fi îndeplinite prin utilizarea unui sistem de autocitire periodică, în cadrul căruia consumatorul final comunică operatorului de sistem indicațiile contorului de energie electrică. Factura sau informațiile de facturare pot fi bazate pe estimarea consumului sau pe o sumă forfetară numai în cazul în care consumatorul final nu a comunicat indicațiile contorului de energie electrică pentru perioada de facturare respectivă. 2.4. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se furnizează cel puțin o dată pe lună. Informațiile respective pot fi puse la dispoziție și prin intermediul internetului și se actualizează cât mai frecvent posibil, în funcție de caracteristicile echipamentelor și sistemelor de măsurare utilizate. 3. Defalcarea prețului pentru consumatorul final 3.1. Prețul achitat de consumatorul final este constituit din următoarele componente:	12. Formarea și certificarea personalului care lucrează pentru centrele de coordonare regionale 12.1. Centrele de coordonare regionale pregătesc și desfășoară programe de formare și certificare axate pe exploatarea sistemului la nivel regional pentru personalul care lucrează pentru centrele de coordonare regionale. 12.2. Programele de formare acoperă toate componentele relevante ale exploatării sistemului pentru care centrul de coordonare regional îndeplinește atribuții, inclusiv scenariile de criză regională. 13. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică 13.1. În cazul în care ENTSO-E delegă această funcție, centrele de coordonare regionale identifică scenariile regionale de criză de energie electrică în conformitate cu criteriile stabilite în metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică se efectuează în conformitate cu metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 13.2. Centrele de coordonare regionale sprijină, la cerere, autoritățile competente din fiecare regiune de exploatare a sistemului în pregătirea și desfășurarea simulării bienale a crizelor, astfel cum este prevăzut la pct. 37 din Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 820/2024.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) componenta aferentă energiei electrice și furnizării; b) componenta aferentă serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice; c) componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți stabilite de lege. 3.2. În cazul în care factura conține defalcarea prețului achitat de consumatorul final, componentele prevăzute la pct. 3.1. au următorul conținut: a) componenta aferentă energiei electrice și furnizării include costurile aferente producerii, agregării, energiei de echilibrare, energiei electrice furnizate, serviciilor pentru consumatori, gestionării post-vânzare și alte costuri de furnizare; b) componenta aferentă rețelei include tarifele pentru serviciul de transport și serviciul de distribuție a energiei electrice, costurile aferente pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și de distribuție, costurile de rețea, costurile serviciilor post-vânzare, costurile serviciilor de sistem și, după caz, costurile aferente închirierii echipamentelor de măsurare și măsurării energiei electrice; c) componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți include totalitatea impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți aplicabile potrivit legii. 4. Accesul la informațiile suplimentare privind consumul anterior 4.1. În măsura în care sunt disponibile informații suplimentare privind consumul anterior, acestea se pun, la cererea consumatorului final, la dispoziția furnizorului sau a prestatorului de servicii desemnat de acesta, cu respectarea art. 78. 4.2. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică ce permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem, acestuia i se asigură accesul facil la informațiile suplimentare privind consumul anterior, astfel încât să poată efectua autoverificări detaliate. 4.3. Informațiile suplimentare privind consumul anterior includ: a) date cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada calculată de la data începerii contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică de 3 ani. Datele	14. Identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea 14.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem în identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea, care urmează să fie prezentate grupurilor regionale ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, și să fie incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani. Prevăzut la articolul 37 din prezenta lege. 15. Calculul capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității 15.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorul de transport și de sistem în calcularea capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității, ținând seama de disponibilitatea preconizată a interconexiunii și de probabilitatea apariției simultane a unei situații de solicitare a sistemului în sistemul în care se aplică mecanismul și în sistemul în care este situată capacitatea externă. 15.2. Calculul se efectuează în conformitate cu metodologia elaborată de ENTSO-E și aprobată de ACER. 15.3. Centrele de coordonare regionale furnizează un calcul pentru fiecare graniță a zonei de ofertare acoperită de regiunea de exploatare a sistemului.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>corespund intervalelor pentru care au fost furnizate informațiile de facturare;</i> <i>b) date detaliate în funcție de perioada utilizării energiei electrice, pentru fiecare zi, săptămână, lună și an, care se pun fără întârziere la dispoziția consumatorului final, prin intermediul internetului sau prin interfața contorului de energie electrică, pentru cel puțin ultimele 24 de luni sau pentru perioada calculată de la data începerii contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică.</i> 5. Informații privind sursele de energie <i>5.1. Furnizorul indică în factură ponderea fiecărei surse de energie în energia electrică achiziționată de consumatorul final în baza contractului de furnizare a energiei electrice (la nivel de produs).</i> <i>5.2. În factură și în informațiile de facturare, împreună cu acestea sau prin indicarea locului unde pot fi accesate, se prezintă următoarele informații:</i> <i>a) ponderea fiecărei surse de energie în mixul global de energie electrică al furnizorului din anul precedent, la nivelul Republicii Moldova și, după caz, la nivelul furnizorului, dacă acesta își desfășoară activitatea în mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, informațiile fiind prezentate într-un mod clar și ușor comparabil;</i> <i>b) informații privind impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea energiei electrice corespunzătoare mixului global de energie electrică al furnizorului din anul precedent.</i> <i>5.3. Pentru energia electrică achiziționată prin intermediul unei burse de energie electrică sau importată de la o întreprindere situată în afara Comunității Energetice pot fi utilizate date agregate prezentate de bursa sau de întreprinderea respectivă pentru anul precedent.</i> <i>5.4. Originea energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență se demonstrează prin garanțiile de origine emise în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.</i> <i>5.5. Originea energiei electrice produse din surse regenerabile se demonstrează prin garanțiile de origine emise în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu excepția ponderii mixului energetic corespunzătoare ofertelor comerciale pentru care nu este asigurată trasabilitatea, pentru care</i>	16. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere 16.1. În cazul în care ENTSO-E pentru energie electrică delegă această funcție în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene, centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării sezoniere. 16.2. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere se efectuează pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. Anexa 3 CERINȚE MINIME PRIVIND FACTURAREA ȘI INFORMAȚIILE DE FACTURARE 1. Informațiile minime incluse în factură și în informațiile de facturare 1.1. În factură se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acesteia, următoarele informații: a) suma de plată și, dacă este posibil, defalcarea acesteia, însoțită de o mențiune clară potrivit căreia toate sursele de energie pot beneficia și de stimulente care nu sunt finanțate prin taxele indicate în defalcarea respectivă; b) data scadență a plății. 1.2. În factură și în informațiile de facturare se prezintă în mod vizibil, evidențiate distinct față de celelalte elemente ale acestora, următoarele informații: a) consumul de energie electrică aferent perioadei de facturare;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>furnizorul poate utiliza mixul rezidual, precum și, după caz, a situațiilor în care nu se emit garanții de origine producătorilor care beneficiază de sprijin financiar în cadrul unei scheme de sprijin.”.</i> <i>5.6. Agenția întreprinde măsurile necesare pentru a asigura fiabilitatea informațiilor prezentate de furnizori consumatorilor finali în conformitate cu prezentul punct, precum și prezentarea acestora, la nivel național, într-un mod clar și comparabil. ”.,,</i>	b) denumirea și datele de contact ale furnizorului, inclusiv numărul de telefon al serviciului de asistență a consumatorilor și adresa de poștă electronică; c) denumirea tarifului aplicat; d) data încetării contractului, după caz; e) informații privind posibilitatea schimbării furnizorului și beneficiile aferente acesteia; f) numărul specific de identificare al punctului de acces, prevăzut la art. 78 alin. (4); g) informații privind dreptul consumatorului final la soluționarea extrajudiciară a litigiilor, inclusiv datele de contact ale Agenției, în calitate de autoritate de soluționare extrajudiciară a reclamațiilor consumatorilor finali, potrivit art. 10 alin. (3) lit. f) și art. 142; h) informații privind punctul unic de contact prevăzut la art. 9 alin. (1) lit. u); i) un link sau o trimitere la instrumentul de comparare prevăzut la art. 113. 1.3. În cazul în care factura se bazează pe consumul real sau pe date obținute prin citirea de la distanță a contorului de energie electrică de către operatorul de sistem, în factură, împreună cu aceasta sau în factura de regularizare se prezintă ori se indică locul unde pot fi accesate următoarele informații: a) comparația, sub formă grafică, dintre consumul actual de energie electrică al consumatorului final și consumul acestuia pentru aceeași perioadă a anului precedent; b) datele de contact, inclusiv adresele paginilor web, ale organizațiilor de protecție a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		consumatorilor, ale instituțiilor din domeniul energiei sau ale altor entități similare de la care pot fi obținute informații privind măsurile disponibile pentru îmbunătățirea eficienței energetice a echipamentelor care utilizează energie; c) comparația cu consumul unui consumator final mediu normalizat sau etalonat din aceeași categorie de consum. 2. Frecvența facturării și furnizarea informațiilor de facturare 2.1. Facturarea pe baza consumului real se efectuează cel puțin o dată pe an. 2.2. În cazul în care consumatorul final nu dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem sau a optat, în condițiile legii, pentru blocarea citirii de la distanță, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se pun la dispoziția acestuia cel puțin o dată la 6 luni sau o dată la 3 luni, la solicitarea consumatorului final ori în cazul în care acesta a optat pentru primirea facturilor în format electronic. 2.3. În cazurile prevăzute la pct. 2.2, obligațiile stabilite la pct. 2.1 și 2.2 pot fi îndeplinite prin utilizarea unui sistem de autocitire periodică, în cadrul căruia consumatorul final comunică operatorului de sistem indicațiile contorului de energie electrică. Factura sau informațiile de facturare pot fi bazate pe estimarea consumului sau pe o sumă forfetară numai în cazul în care consumatorul final nu a comunicat indicațiile contorului de energie electrică pentru perioada de facturare respectivă. 2.4. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică care permite citirea de la distanță de către

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		operatorul de sistem, informațiile exacte de facturare, bazate pe consumul real, se furnizează cel puțin o dată pe lună. Informațiile respective pot fi puse la dispoziție și prin intermediul internetului și se actualizează cât mai frecvent posibil, în funcție de caracteristicile echipamentelor și sistemelor de măsurare utilizate. 3. Defalcarea prețului pentru consumatorul final 3.1. Prețul achitat de consumatorul final este constituit din următoarele componente: a) componenta aferentă energiei electrice și furnizării; b) componenta aferentă serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice; c) componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți stabilite de lege. 3.2. În cazul în care factura conține defalcarea prețului achitat de consumatorul final, componentele prevăzute la pct. 3.1. au următorul conținut: a) componenta aferentă energiei electrice și furnizării include costurile aferente producerii, agregării, energiei de echilibrare, energiei electrice furnizate, serviciilor pentru consumatori, gestionării post-vânzare și alte costuri de furnizare; b) componenta aferentă rețelei include tarifele pentru serviciul de transport și serviciul de distribuție a energiei electrice, costurile aferente pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și de distribuție, costurile de rețea, costurile serviciilor post-vânzare, costurile serviciilor de sistem și, după caz, costurile aferente

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		închirierii echipamentelor de măsurare și măsurării energiei electrice; c) componenta aferentă impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți include totalitatea impozitelor, comisioanelor, taxelor și altor plăți aplicabile potrivit legii. 4. Accesul la informațiile suplimentare privind consumul anterior 4.1. În măsura în care sunt disponibile informații suplimentare privind consumul anterior, acestea se pun, la cererea consumatorului final, la dispoziția furnizorului sau a prestatorului de servicii desemnat de acesta, cu respectarea art. 78. 4.2. În cazul în care consumatorul final dispune de un contor de energie electrică ce permite citirea de la distanță de către operatorul de sistem, acestuia i se asigură accesul facil la informațiile suplimentare privind consumul anterior, astfel încât să poată efectua autoverificări detaliate. 4.3. Informațiile suplimentare privind consumul anterior includ: a) date cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada calculată de la data începerii contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică de 3 ani. Datele corespund intervalelor pentru care au fost furnizate informațiile de facturare; b) date detaliate în funcție de perioada utilizării energiei electrice, pentru fiecare zi, săptămână, lună și an, care se pun fără întârziere la dispoziția consumatorului final, prin intermediul internetului sau prin interfața contorului de energie electrică, pentru cel puțin ultimele 24 de luni sau pentru perioada calculată de la data începerii

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		contractului de furnizare a energiei electrice, dacă această perioadă este mai mică. 5. Informații privind sursele de energie 5.1. Furnizorul indică în factură ponderea fiecărei surse de energie în energia electrică achiziționată de consumatorul final în baza contractului de furnizare a energiei electrice (la nivel de produs). 5.2. În factură și în informațiile de facturare, împreună cu acestea sau prin indicarea locului unde pot fi accesate, se prezintă următoarele informații: a) ponderea fiecărei surse de energie în mixul global de energie electrică al furnizorului din anul precedent, la nivelul Republicii Moldova și, după caz, la nivelul furnizorului, dacă acesta își desfășoară activitatea în mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, informațiile fiind prezentate într-un mod clar și ușor comparabil; b) informații privind impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea energiei electrice corespunzătoare mixului global de energie electrică al furnizorului din anul precedent. 5.3. Pentru energia electrică achiziționată prin intermediul unei burse de energie electrică sau importată de la o întreprindere situată în afara Comunității Energetice pot fi utilizate date agregate prezentate de bursa sau de întreprinderea respectivă pentru anul precedent. 5.4. Originea energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență se demonstrează prin garanțiile de origine emise

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. 5.5. Originea energiei electrice produse din surse regenerabile se demonstrează prin garanțiile de origine emise în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu excepția ponderii mixului energetic corespunzătoare ofertelor comerciale pentru care nu este asigurată trasabilitatea, pentru care furnizorul poate utiliza mixul rezidual, precum și, după caz, a situațiilor în care nu se emit garanții de origine producătorilor care beneficiază de sprijin financiar în cadrul unei scheme de sprijin.”. 5.6. Agenția întreprinde măsurile necesare pentru a asigura fiabilitatea informațiilor prezentate de furnizori consumatorilor finali în conformitate cu prezentul punct, precum și prezentarea acestora, la nivel național, într-un mod clar și comparabil. ”,,

TABEL DE CONCORDANȚĂ
la proiectul legii de modificare a Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cea mai recentă modificare, nr. CELEX: Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene JO L 2024/1747 din 26 iunie 2024, nr. CELEX: 32024R1747 Remarcă: În procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene din domeniul energetic, Republica Moldova preia versiunile actelor Uniunii Europene adaptate și adoptate pentru Comunitatea Energetică, în conformitate cu obligațiile care îi revin în calitate de Parte Contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice. Cu toate acestea, este de menționat că, deși nu a fost inclus în acquis-ul Comunității Energetice, Regulamentul UE nr. 2024/1747 necesită a fi transpus în legislația națională în contextul angajamentelor directe asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană. În context, transpunerea a fost realizată în baza textului oficial al Regulamentului nr. 2024/1747 aplicabil statelor membre ale Uniunii Europene, ținându-se cont, totodată, de versiunile adaptate pentru Comunitatea Energetică ale actelor Uniunii Europene modificate prin acesta.
2	Titlul proiectului de act normativ național: <i>Proiectul legii de modificare și completare a Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică</i>
3	Gradul general de compatibilitate: parțial compatibil
4	Autoritatea/persona responsabilă: Ministerul Energiei și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
5	Data întocmirii/actualizării: iunie 2026

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
6	7	8	9
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 1. <u>Articolul 2 se modifică după cum urmează:</u> (a) se introduce următoarea literă: „(aa) emite avize și recomandări adresate platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei (*1); (*1) Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (JO L 259, 27.9.2016, p. 42).”;		Compatibil	Principiul general potrivit căruia ACER poate emite recomandări, opinii și decizii individuale adresate operatorilor de transport și de sistem, centrelor regionale de coordonare, OPEED-urilor și altor participanți relevanți este deja prevăzut la art. 12 alin. (7) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Totodată, în conformitate cu art. 12 alin. (10), art. 35 alin. (13), art. 56 alin. (12) și art. 94 alin. (13) din Legea cu privire la energia electrică, ANRE, OST, CCR și OPEED au obligația corelativă de a întreprinde măsurile și acțiunile necesare pentru a pune în aplicare opiniile și recomandările ACER. De menționat că prevederile menționate nu delimitează expres domeniile în care ACER poate emite avize și recomandări. În aceste condiții, considerăm că dispozițiile normei naționale acoperă inclusiv modificarea adusă art. 2 din Regulamentul (UE) 2019/943 în sensul extinderii competenței ACER de a emite avize și recomandări adresate platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
			Mai mult, Regulamentul UE nr. 1719/2016 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, inclusiv prevederile care vizează funcționarea și utilizarea platformei unice de alocare de către OST. Or, utilizarea acestei platforme implică, în mod inerent, aplicarea cadrului de guvernanță și a regulilor operaționale dezvoltate la nivel european, inclusiv implementarea indirectă de către OST a avizelor și recomandărilor ACER aferente funcționării platformei respective.
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 1. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) litera (d) se înlocuiește cu următorul text: „(d) emite decizii individuale privind furnizarea de informații în conformitate cu articolul 3 alineatul (2), cu articolul 7 alineatul (2) litera (b) și cu articolul 8 litera (c); privind aprobarea metodologiilor, clauzelor și condițiilor în conformitate cu articolul 4 alineatul (4), cu articolul 5 alineatele (2), (3) și (4); privind revizuirea zonelor de ofertare astfel cum se menționează la articolul 5 alineatul (7); privind aspectele tehnice prevăzute la articolul 6 alineatul (1); privind arbitrajul între autoritățile de reglementare în conformitate cu articolul 6 alineatul (10); privind centrele de coordonare regionale menționate la articolul 7 alineatul (2) litera (a); privind aprobarea și modificarea metodologiilor, a calculelor și a specificațiilor tehnice astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (1); privind aprobarea și modificarea metodologiilor astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (3); privind scutirile astfel cum se menționează la articolul 10; privind infrastructura astfel cum se menționează la articolul 11 litera (d); privind aspecte legate de integritatea și transparența pieței angro, în temeiul articolului 12; și privind aprobarea și modificarea propunerilor comune ale ENTSO pentru energie electrică și ale entității OSD UE în ceea ce privește tipul de date și formatul și metodologia referitoare la analizele care trebuie să fie furnizate în ceea		Prevedere UE neaplicabilă	Articolul 1 pct. 1 lit. (b) din Regulamentul UE nr. 2024/1747 completează art. 2 lit. d) din Regulamentul UE nr. 942/2019 prin extinderea competenței ACER de a adopta decizii privind aprobarea și modificarea propunerilor comune elaborate de ENTSO-E și entitatea OSD UE referitoare la tipurile de date, formatul și metodologia analizelor privind necesarul de flexibilitate. Întrucât această prevedere vizează exclusiv atribuțiile instituțiilor și ale organismelor Uniunii Europene, respectiv ACER, ENTSO-E și entitatea OSD UE, fără a institui obligații directe pentru autoritățile sau entitățile din Republica Moldova, aceasta nu a fost transpusă în legislația națională.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
ce privește nevoile de flexibilitate în temeiul articolului 5 alineatul (9).”			
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: <u>2. La articolul 3 alineatul (2), se adaugă următorul paragraf:</u> „Prezentul alineat se aplică și platformei unice de alocare instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719.”.		Compatibil	Este reflectată varianta adaptată și aprobată a Regulamentului (UE) 2019/942 prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2022/03/MC-EnC Article 3 General tasks 2. At ACER’s request, the regulatory authorities, the ENTSO for Electricity, the ENTSO for Gas, the regional coordination centres, the Coordination Group of the Energy Community Distribution System Operators established by Procedural Act No 2018/01/MC-EnC, the transmission system operators and the nominated electricity market operators shall provide to ACER the information necessary for the purpose of carrying out ACER’s tasks under this Regulation, unless ACER has already requested and received such information. For the purpose of information requests as referred to in the first subparagraph, ACER shall have the power to issue decisions. In its decisions, ACER shall specify the purpose of its request, shall make a reference to the legal basis under which the information is requested, and shall state a time limit within which the information is to be provided. That time limit shall be proportionate to the request. ACER shall use confidential information received pursuant to this Regulation only for the purpose of carrying out the tasks assigned to it in this Regulation. ACER shall ensure the appropriate data protection of the information pursuant to Article 41 of Regulation (EU) 2019/942. Art. 3 alin. (2) din Regulamentul nr. 942/2019, în versiunea adaptată pentru părțile contractante ale Comunității Energetice, a fost transpus în legislația națională prin art. 12 alin. (7) și (10), art. 35 alin. (13), art. 56 alin. (12) și art. 94 alin. (13) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, în partea ce ține de obligația corelativă a ANRE, OST, CCR și OPEED de a colabora cu ACER și de a-i furniza informațiile necesare pentru

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
			îndeplinirea sarcinilor care îi revin. Totodată, normele respective au caracter general și nu enumeră subiectele în legătură cu care ACER este în drept să ceară informații de la părțile vizate. În aceste condiții, considerăm că dispozițiile normelor naționale acoperă inclusiv modificarea adusă art. 3 alin. (2) din Regulamentul UE nr. 943/2019 în sensul extinderii competenței ACER de a solicita și obține informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale, inclusiv în legătură cu platforma unică de alocare instituită în conformitate cu Regulamentul UE nr. 1719/2016. Cu toate acestea, în condițiile în care prevederea respectivă privind ACER nu a fost transpusă în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar competența ACER de a solicita și primi informații referitoare la platforma unică de alocare nu a fost extinsă asupra părților contractante ale Comunității Energetice, rămâne incert modul în care ACER ar putea exercita această atribuție în raport cu autoritățile și entitățile din Republica Moldova.
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 3. La articolul 4, se adaugă următorul alineat: „(9) Alineatele (6), (7) și (8) de la prezentul articol se aplică, de asemenea, platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719.”		Compatibil	Articolul 9 privind atribuțiile ACER în materie de adecvanță a resurselor de producere și pregătire pentru situații de risc este exclus integral din versiunea Regulamentului UE nr. 942/2019 în versiunea adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energiei nr. 2022/03/MC-EnC. Respectiv, nu este oportună transpunerea în legislația națională nici a normei de completare a art. 4 cu un alineat nou.
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 4. Articolul 5 se modifică după cum urmează: (a) la alineatul (8), se adaugă următorul paragraf: „ACER monitorizează platforma unică de alocare instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719.”.		Prevedere UE neaplicabilă	Prevederea respectivă reglementează exclusiv competențele și activitatea ACER și nu generează drepturi sau obligații pentru autoritățile ori entitățile din Republica Moldova.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 4. <u>Articolul 5 se modifică după cum urmează:</u> (b) se adaugă următorul alineat: „(9) ACER aprobă și, acolo unde este necesar, modifică propunerea comună a ENTSO pentru energie electrică și a entității OSD UE în ceea ce privește tipul de date și formatul și metodologia referitoare la analizele care trebuie furnizate în ceea ce privește nevoile de flexibilitate în temeiul articolului 19e alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2019/943.”.		Prevedere UE neaplicabilă	Articolul 1 pct. 4 lit. (b) din Regulamentul (UE) 2024/1747 completează art. 5 din Regulamentul (UE) 2019/942 cu un alineat nou în sensul extinderii competenței ACER de a adopta decizii privind aprobarea și modificarea propunerilor comune elaborate de ENTSO-E și entitatea OSD UE referitoare la tipurile de date, formatul și metodologia analizelor privind necesarul de flexibilitate. Întrucât această prevedere vizează exclusiv atribuțiile instituțiilor și organismelor Uniunii Europene, respectiv ACER, ENTSO-E și entitatea OSD UE, fără a institui obligații directe pentru autoritățile sau entitățile din Republica Moldova, aceasta nu a fost transpusă în legislația națională.
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 5. <u>La articolul 6, alineatul (9) se înlocuiește cu următorul text:</u> „(9) ACER transmite avize autorității de reglementare în cauză și Comisiei, în temeiul articolului 8 alineatul (1b) și al articolului 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943.”		Prevedere UE netranspusă	Art. 1, pct. 5 din Regulamentul UE nr. 1747/2024 privind modificarea art. 6 alin. (9) din Regulamentul UE nr. 2019/942 în sensul extinderii competenței ACER de a transmite avize autorității de reglementare competente și Comisiei Europene cu privire la impactul transfrontalier al derogărilor de la obligația de reducere a termenului de închidere a porții pieței intrazilnice la 30 de minute înainte de timpul real, nu a fost transpusă în legislația națională. Aceasta deoarece, prevederea respectivă nu a fost transpusă în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar respectiva atribuție a ACER nu a fost extinsă în raport cu părțile contractante ale Comunității Energetice, inclusiv în raport cu Republica Moldova. Norma respectivă urmează a fi transpusă în legislația națională după integrarea acesteia în cadrul normativ al Comunității Energetice sau va avea aplicabilitate directă odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 6. <u>Articolul 15 se modifică după cum urmează:</u> (a) la alineatul (4) se adaugă următorul paragraf:		Compatibil	Articolul 15 privind atribuțiile ACER în materie de adecvanță a resurselor de producere și pregătire pentru situații de risc este exclus integral din versiunea Regulamentului UE nr. 2019/942 adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energiei nr. 2022/03/MC-EnC. Respectiv, nu este oportună transpunerea în legislația națională nici a normei de completare a art. 15 alin. (4) cu un paragraf nou.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
„ACER emite un raport privind impactul utilizării produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pe piața energiei electrice din Uniune în timpul unei crize, în urma unei analize realizate în temeiul articolului 7a alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2019/943, precum și un raport cu privire la impactul dezvoltării de produse de reducere a vârfurilor de sarcină pe piața energiei electrice din Uniune în condiții normale de piață, în urma unei analize realizate în temeiul articolului 7a alineatul (8) din respectivul regulament.”.			
Articolul 1 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează: 6. Articolul 15 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următorul alineat: „(5) ACER emite un raport în temeiul articolului 19e alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2019/943 în care analizează rapoartele naționale privind nevoile estimate de flexibilitate și oferă recomandări cu privire la aspecte de relevanță transfrontalieră referitoare la constatările autorității de reglementare sau ale altei autorități ori entități desemnate de un stat membru.”		Prevedere neaplicabilă	UE Articolul 1 pct. 6 lit. (b) din Regulamentul UE nr. 1747/2024 completează art. 15 din Regulamentul UE nr. 942/2024 cu o prevedere privind extinderea atribuției ACER de a emite un raport urmare a analizei rapoartelor naționale privind necesitățile estimate de flexibilitate și de a formula recomandări cu privire la aspecte de relevanță transfrontalieră. Aceasta deoarece, prevederea respectivă nu a fost transpusă în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar respectiva atribuție a ACER nu a fost extinsă în raport cu părțile contractante ale Comunității Energetice, inclusiv în raport cu Republica Moldova. Norma respectivă urmează a fi transpusă în legislația națională după integrarea acesteia în cadrul normativ al Comunității Energetice sau va avea aplicabilitate directă odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 1. Articolul 1 se modifică după cum urmează: (a) litera (a) se înlocuiește cu următorul text:	La articolul 3 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, după cuvintele „a securității aprovizionării cu energie electrică,” se completează cu cuvintele „a integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie”.	Compatibil	Principiul prevăzut la art. 1 lit. (a) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția propusă prin art. 2 pct. 1 lit. (a) din Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost transpus parțial prin art. 3 alin. (2), lit. a) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Totodată, pentru a se asigura transpunerea completă a acestuia, se propune

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
„(a) stabilirea unui fundament pentru realizarea eficienței a obiectivelor uniunii energetice și a obiectivului de realizare a neutralității climatice cel târziu până în 2050 și, în special, a cadrului privind clima și energia pentru 2030, permițând pieței să emită semnale pentru creșterea eficienței, a cotei ce revine energiei din surse regenerabile, a siguranței alimentării, a integrării sistemului cu implicarea mai multor purtători de energie, a flexibilității, a sustenabilității, a decarbonizării și a inovării;			completarea prevederii respective conform proiectului de lege. Totodată, nu este oportună transpunerea în legislația națională a referinței cu privire la obiectivele uniunii energetice și a obiectivului de realizare a neutralității climatice al Uniunii Europene, întrucât Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, iar la nivelul Comunității Energetice această prevedere nu este transpusă la moment.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 1. Articolul 1 se modifică după cum urmează: (a) litera (b) se înlocuiește cu următorul text: „(b) stabilirea unor principii fundamentale pentru buna funcționare a piețelor integrate ale energiei electrice, care să asigure accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și clienților de energie electrică, să permită dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice pentru a permite furnizorilor și consumatorilor să se acopere sau să se protejeze împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, să asigure capacitatea și să protejeze consumatorii, să asigure competitivitatea pe piața mondială, să sporească securitatea aprovizionării și flexibilitatea prin răspunsul părții de consum, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate din surse nefosile, să asigure eficiența energetică, să faciliteze agregarea cererii și a ofertei distribuite, precum și care să permită integrarea pieței și a sectorului și remunerarea bazată pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile;”.	La articolul 1 alin. (2) fraza a 2-a din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică va avea următorul cuprins: „Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru buna funcționare a unei piețe integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și al consumatorilor, permite dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice, oferind furnizorilor, traderilor și consumatorilor posibilitatea de a acoperi sau de a se proteja împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, abilitază și protejează consumatorii, asigură competitivitatea, inclusiv pe piața mondială, consolidează securitatea aprovizionării și flexibilitatea prin consumul dispecerizabil, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate din surse nefosile, asigură eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică și care permite integrarea sectorială și integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și remunerarea acestora pe baza mecanismelor de piață.”	Compatibil	Principiul prevăzut la art. 1 lit. (b) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția propusă prin art. 2 pct. 1 lit. (a) din Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost transpus parțial prin art. 1 alin. (2), fraza a 2-a din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. În particular, nu au fost transpuse obiectivele de reglementare privind piețele la termen, opțiunile suplimentare oferite consumatorilor și furnizorilor de a acoperi sau de a se proteja împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor de energie electrică. Aceasta deoarece Legea actuală nu transpune modificările operate prin Regulamentul UE nr. 1747/2024 la art. 9 din Regulamentul UE nr. 943/2019, precum și prevederile art. 19a și 19d din Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum au fost introduse prin Regulamentul UE nr. 1747/2024. Astfel, în contextul transpunerii integrale a prevederilor Regulamentului UE nr. 1747/2024, se propune transpunerea integrală a art. 1 (b) din Regulamentul UE nr. 943/2019, conform modificărilor din 2024.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943	La articolul 3 alineat (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu lit. c ¹), cu următorul cuprins:	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
1. <u>Articolul 1 se modifică după cum urmează:</u> (b) se adaugă următoarele litere: „(e) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea de energie din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețele pentru asigurarea unui nivel accesibil din punct de vedere financiar al facturilor la energie ale consumatorilor și reducerea dependenței acestora de fluctuațiile prețurilor de pe piața energiei electrice pe termen scurt, în special de prețurile combustibililor fosili pe termen mediu și lung; (...)”.	„c¹) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea energiei electrice din surse regenerabile, în flexibilitate și în rețelele electrice pentru a permite consumatorilor să beneficieze de facturi la energie mai accesibile și mai puțin expuse fluctuațiilor prețurilor de pe piețele pe termen scurt de energie electrică, în special fluctuațiilor prețurilor pentru combustibilii fosili pe termen mediu și lung;”.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 1. Articolul 1 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele litere: „(...)” (f) stabilirea unui cadru pentru adoptarea de măsuri de abordare a crizelor prețurilor energiei electrice.”.	La articolul 3 alineat (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu lit. n¹), cu următorul cuprins: „n¹) stabilirea cadrului juridic pentru adoptarea măsurilor de abordare a crizelor prețurilor la energia electrică;”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (a) punctul 22 se înlocuiește cu următorul text: „22. «mecanism de asigurare a capacității» înseamnă o măsură prin care se asigură atingerea nivelului necesar de adecvare a resurselor prin remunerarea resurselor pentru disponibilitatea acestora, cu excepția măsurilor legate de serviciile auxiliare sau de gestionarea congestiilor;”		Compatibil	Noțiunea de „mecanism de asigurare a capacității”, în redacția art. 2 pct. 2 lit. a) din Regulamentul UE nr. 1747/2024 este transpusă deja prin Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Astfel, în conformitate cu art. 2 pct. 79 din Legea nr. 164/2025, noțiunea de „mecanism de asigurare a capacității” este definită ca „măsură prin care se asigură atingerea nivelului necesar de adecvare a resurselor prin remunerarea resurselor pentru disponibilitatea acestora, cu excepția măsurilor legate de serviciile de sistem sau de gestionare a congestiilor”.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 72. «oră de vârf» înseamnă o oră în care, pe baza previziunilor operatorilor de transport și de sistem și, după caz, ale OPEED, consumul brut de energie electrică sau consumul brut de energie electrică produsă din alte surse	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 87¹, cu următorul cuprins: „87¹. ora de vârf - oră în care, conform estimărilor operatorului sistemului de transport și, după caz, ale OPEED, consumul brut de energie electrică sau consumul brut de energie electrică produsă din alte surse decât energia din surse regenerabile sau prețul angro al energiei electrice	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
decât energia din surse regenerabile sau prețul angro al energiei electrice pentru ziua următoare se preconizează că va fi cel mai ridicat, ținând seama de schimburile interzonale;	pentru ziua următoare se preconizează că va fi cel mai ridicat, ținând seama de schimburile interzonale;”.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 73. «reducere a vârfurilor de sarcină» înseamnă capacitatea participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică din rețea în orele de vârf la cererea operatorului de sistem;	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 118 ¹ , cu următorul cuprins: <i>„118¹. reducere a vârfurilor de sarcină – capacitate a participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică din rețea în orele de vârf la cererea operatorului de sistem;”.</i>	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 74. «produs de reducere a vârfurilor de sarcină» înseamnă un produs bazat pe piață, prin care participanții la piață pot oferi operatorilor de sistem o reducere a vârfurilor de sarcină;	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 109 ¹ , cu următorul cuprins: <i>„109¹. produs de reducere a vârfurilor de sarcină - produs bazat pe piață, prin intermediul căruia participanții la piață pot oferi operatorului de sistem o reducere a vârfurilor de sarcină;”.</i>	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 75. «centru virtual regional» înseamnă o regiune nefizică care acoperă mai multe zone de ofertare pentru care se stabilește un preț de referință pe baza unei metodologii;		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederile cu privire la centrele virtuale regionale nu impun o obligație de instituire sau desemnare a unui astfel de mecanism la nivel național. Regulamentul UE nr. 1747/2024 prevede doar evaluarea posibilității introducerii centrelor virtuale regionale și adoptarea, după caz, de către Comisia Europeană a unor măsuri de punere în aplicare privind organizarea și funcționarea acestora. În aceste condiții, nu se impune transpunerea sau adoptarea unor dispoziții naționale privind instituirea, la această etapă, a unui centru virtual regional.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 31 ¹ , cu următorul cuprins:	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 76. «contract bidirecțional pentru diferență» înseamnă un contract între un operator al unei instalații de producere a energiei electrice și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât o protecție a remunerației minime, cât și o limitare a remunerației în exces;	„ 31¹. <i>contract bidirecțional pentru diferență</i> - contract între un producător și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât protecția unui nivel minim de remunerare, cât și limitarea remunerării excesive;”.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 77. «contract de achiziție de energie electrică» sau «PPA» înseamnă un contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, pe baza pieței;	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 31 ³ , cu următorul cuprins: „ 31³. <i>contract de achiziție a energiei electrice sau PPA</i> - contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, în condiții de piață;”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 78. «dispozitiv de măsurare dedicat» înseamnă un dispozitiv conectat la un activ sau încorporat în acesta, care furnizează servicii de răspuns al părții de consum sau servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice sau operatorilor de sistem;	Articolul 2 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu pct. 41 ¹ , cu următorul cuprins: „ 41¹. <i>dispozitiv de măsurare dedicat</i> - dispozitiv conectat la sau încorporat într-un activ care furnizează servicii de consum dispecerizabil sau servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice sau operatorilor de sistem;”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 2. Articolul 2 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următoarele puncte: 79. «flexibilitate» înseamnă capacitatea unui sistem de energie electrică de a se adapta la variabilitatea modelelor de producție și de consum și la disponibilitatea rețelei, în intervalele de timp relevante ale pieței.		Compatibil	Definiția noțiunii de flexibilitate în redacția propusă la art. 2 pct. lit. (b) din Regulamentul nr. 1747/2024 a fost transpusă deja în legislația națională. Astfel, în conformitate art. 2 pct. 50 din Legea cu privire la energia electrică, noțiunea de „flexibilitate” este definită după cum urmează: „ <i>flexibilitate</i> – capacitate a unui sistem electroenergetic de a se adapta la variația producerii și a consumului energiei electrice și la disponibilitatea rețelei electrice, în intervalele de timp relevante ale pieței energiei electrice;”.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 3. Articolul 7 se modifică după cum urmează: (a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text: „(1) Operatorii de transport și de sistem și OPEED organizează în comun gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222. Operatorii de transport și de sistem și OPEED cooperează la nivelul Uniunii sau, dacă este necesar, la nivel regional, cu scopul de a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și a tranzacționării intrazilnice a energiei electrice în Uniune. Această obligație de cooperare nu aduce atingere aplicării dreptului Uniunii în materie de concurență. În exercitarea funcțiilor pe care le dețin în materie de tranzacționare a energiei electrice, operatorii de transport și de sistem și OPEED sunt supuși supravegherii reglementare de către autoritățile de reglementare în temeiul articolului 59 din Directiva (UE) 2019/944 și de către ACER în temeiul articolelor 4 și 8 din Regulamentul (UE) 2019/942 și sunt supuși obligațiilor în materie de transparență și supraveghere eficace împotriva manipulării pieței prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1227/2011.”	În Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, la articolul 89 alin. (2), - fraza a doua se completează cu cuvintele „în conformitate cu Linile directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025; - ultima frază se expune după cum urmează: „La exercitarea funcțiilor pe care le dețin în legătură cu tranzacționarea energiei electrice, OST și OPEED trebuie să îndeplinească obligațiile ce țin de transparență și sunt supuși monitorizării exercitate de către Agenție în conformitate cu art. 9 și 10 din prezenta lege și de către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, inclusiv supravegherii eficiente pentru prevenirea și combaterea manipulării pieței astfel cum este stabilit de prezenta lege.”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 3. Articolul 7 se modifică după cum urmează: (b) alineatul (2) se modifică după cum urmează: (i) litera (c) se înlocuiește cu următorul text: „(c) maximizează posibilitățile tuturor participanților la piață de a participa la tranzacționarea interzonală și intrazonală în mod nediscriminatoriu și cât mai aproape posibil de timpul real, în cadrul tuturor zonelor de ofertare;	În Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, la articolul 89, alin. (3), lit. c) cuvintele „comerțul interzonal și intrazonal” se substituie cu cuvintele „tranzacționarea interzonală și intrazonală”, iar cuvintele „în toate zonele de ofertare” se substituie cu cuvintele „în cadrul tuturor zonelor de ofertare”.	Compatibil	Notă: Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică transpune deja principiul stabilit la art. 7 alin. (2) lit. c), în redacția expusă conform modificărilor operate prin art. 2 pct. 3 lit. b) din Regulamentul UE nr. 1747/2024. Totodată, în vederea asigurării utilizării uniforme a noțiunilor în concordanță cu terminologia consacrată în <i>acquis</i> -ul comunitar, se propune operarea modificărilor la art. 89 alin. (3) lit. c) conform propunerii formulate în proiectul legii de modificare.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943	În Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, articolul 89,	Compatibil	Notă: Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică transpune doar prima parte a principiului stabilit la art. 7

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
3. Articolul 7 se modifică după cum urmează: (b) alineatul (2) se modifică după cum urmează: (ca) să fie organizate astfel încât să se asigure partajarea lichidității între toate OPEED-urile, în orice moment, atât pentru tranzacționarea interzonală, cât și pentru tranzacționarea intrazonală. Pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul cuprins între o oră înainte de ora de închidere a porții până la ultimul moment în care este permisă tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, OPEED transmit toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și produsele cu aceleași caracteristici către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, pe de o parte, și nu organizează tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pe de altă parte. Pentru piața intrazilnică, în intervalul cuprins între ora de deschidere a porții pentru cuplarea unică a piețelor intrazilnice până la ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă într-o anumită zonă de ofertare, OPEED transmit toate ordinele pentru produse intrazilnice și produse cu aceleași caracteristici cuplării unice a piețelor intrazilnice, pe de o parte, și nu organizează tranzacționarea cu produse intrazilnice sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării piețelor intrazilnice, pe de altă parte. Respectivile obligații se aplică OPEED și întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul sau sunt controlate de un OPEED;”.	• la alin. (3), lit. d) cuvintele „comerțul interzonal” și „comerțul intrazonal” se substituie cu cuvintele „tranzacționare interzonală” și, respectiv, „tranzacționare intrazonală” • se completează cu alin. (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În aplicarea principiului prevăzut la alin. (3) lit. d), pentru piața pentru ziua următoare, în intervalul de timp cuprins între o oră înainte de ora de închidere a porții până la ultimul moment în care este permisă tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele pentru ziua următoare și pentru produsele cu aceleași caracteristici către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare sau cu produse cu aceleași caracteristici în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pe de altă parte. Pentru piața intrazilnică, în intervalul de timp cuprins între ora de deschidere a porții pentru cuplarea unică a piețelor intrazilnice până la ultimul moment în care tranzacționarea intrazilnică este permisă într-o anumită zonă de ofertare, OPEED are obligația de a transmite toate ordinele pentru produsele intrazilnice și produse cu aceleași caracteristici cuplării unice a piețelor intrazilnice, pe de o parte, și de a nu organiza tranzacționarea cu produse intrazilnice sau cu produsele cu aceleași caracteristici în afara cuplării piețelor intrazilnice, pe de altă parte. Obligațiile prevăzute de prezentul alineat se aplică OPEED, întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care, direct sau indirect, se află sub controlul unui OPEED.”.		alin. (2) (ca), în redacția stabilită conform modificărilor operate prin art. 2 pct. 3 lit. b) din Regulamentul UE nr. 1747/2024. În context, se propune ajustarea art. 89 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 164/2025, conform propunerii formulate în proiectul legii de modificare.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 3. Articolul 7 se modifică după cum urmează: (b) alineatul (2) se modifică după cum urmează:		Compatibil	Notă: Principiul respectiv, prevăzut la art. 7 para (2) lit. f), în redacția expusă la art. 2 pct. 3 lit. (b) din Regulamentul

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(ii) litera (f) se înlocuiește cu următorul text: „(f) sunt transparente și, dacă este cazul, furnizează informații de către unități de generare, protejând în același timp confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial și asigurând caracterul anonim al tranzacționării;”.			UE nr. 1747/2024, a fost transpus deja în legislația națională. Astfel, în conformitate cu art. 89 alin. (3) lit. g) din Legea cu privire la energia electrică: „(3) Piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică se organizează și funcționează în conformitate cu următoarele principii: (...) g) sunt transparente și, dacă este cazul, furnizează informații de către unități generatoare, protejând în același timp confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial și asigurând caracterul anonim al tranzacționării;”.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: „ Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (1) În cazul în care se declară o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii în conformitate cu articolul 66a din Directiva (UE) 2019/944, statele membre pot solicita operatorilor de sistem să propună achiziționarea de produse de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în timpul orelor de vârf. Achizițiile respective se limitează la durata stabilită în decizia de punere în aplicare adoptată în temeiul articolului 66a alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944.	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (1) În cazul în care Consiliul Uniunii Europene declară, în condițiile și modul prestabilite, o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene, cu impact asupra sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate solicita operatorilor de sistem să formuleze propunere de achiziționare a produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în timpul orelor de vârf. Achizițiile respective se limitează la durata stabilită în decizia de punere în aplicare a Consiliului Uniunii Europene prevăzută în prezentul alineat.”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: „ Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (2) În cazul în care se formulează o cerere în temeiul alineatului (1), operatorii de sistem, după consultarea părților interesate, prezintă autorității de reglementare din statul membru în cauză, spre aprobare, o propunere de	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (2) La solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei formulată în conformitate cu alin. (1), operatorii de sistem, după consultarea părților interesate, elaborează și prezintă Agenției, spre aprobare, o	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
stabilire a dimensionării și a condițiilor pentru achiziționarea și activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină.	propunere de stabilire a dimensionării și a condițiilor pentru achiziționarea și activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină.”.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: „ Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (3) Autoritatea de reglementare în cauză evaluează propunerea de produs de reducere a vârfurilor de sarcină menționată la alineatul (2) în ceea ce privește realizarea unei reduceri a cererii de energie electrică și impactul asupra prețului angro al energiei electrice în timpul orelor de vârf. Evaluarea respectivă ține seama în mod corespunzător de necesitatea ca produsul de reducere a vârfurilor de sarcină să nu denatureze în mod nejustificat funcționarea piețelor energiei electrice și nu cauzează o redirectionare a serviciilor de răspuns al părții de consum către produse de reducere a vârfurilor de sarcină. Pe baza acestei evaluări, autoritatea de reglementare poate solicita operatorului de sistem să își modifice propunerea.	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (3) Agenția evaluează propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină depusă în conformitate cu alin. (2) sub aspectul obținerii reducerii cererii de energie electrică și al impactului asupra prețului angro al energiei electrice în timpul orelor de vârf. În cadrul evaluării, Agenția verifică dacă produsul de reducere a vârfurilor de sarcină nu denaturează în mod nejustificat funcționarea piețelor de energie electrică și nu determină redirectionarea serviciilor de răspuns al consumului către astfel de produse și adoptă o hotărâre în acest sens. În baza rezultatelor evaluării, Agenția poate solicita operatorului de sistem respectiv să își modifice propunerea.”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: „ Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (4) Propunerea de produs de reducere a vârfurilor de sarcină menționată la alineatul (2) respectă următoarele cerințe: (a) dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină: (i) se bazează pe o analiză a necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării fără a pune în pericol stabilitatea rețelei, a impactului său asupra pieței și a costurilor și beneficiilor preconizate ale acestuia;	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (4) Propunerea privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină prevăzută la alin. (2) trebuie să fie conformă cu următoarele cerințe: 1. dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină: a) se bazează pe analiza necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie electrică fără a pune în pericol stabilitatea rețelei, pe analiza impactului produsului respectiv asupra pieței, precum și pe analiza costurilor și beneficiilor preconizate ale produsului; b) ține cont de estimările privind cererea, de estimările privind energia electrică produsă din	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(ii) ține seama de previziunile privind cererea, de previziunile privind energia electrică produsă din surse regenerabile, de previziunile privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului, cum ar fi stocarea energiei, și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro; și (iii) este limitată pentru a se asigura că costurile estimate nu depășesc beneficiile preconizate ale produsului de reducere a vârfurilor de sarcină; (b) achiziționarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii, se limitează la răspunsul părții de consum și nu exclude accesul activelor participante la alte piețe; (c) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, care poate avea caracter continuu, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite și permite participarea efectivă a consumatorilor, direct sau prin agregare; (d) dimensiunea ofertei minime nu este mai mare de 100 kW, inclusiv prin agregare; (e) contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de o săptămână înainte de activarea acestuia; (f) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu reduce capacitatea interzonală; (g) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc înaintea deschiderii pieței pentru ziua următoare sau în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice;	surse regenerabile, de estimările privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului, cum ar fi stocarea energiei, și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro; și c) este limitată pentru a se asigura că costurile estimate nu depășesc beneficiile preconizate ale produsului de reducere a vârfurilor de sarcină; 2. achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente, bazate pe piață și nediscriminatorii, se limitează la consumul dispecerizabil și nu exclude accesul activelor participante la alte piețe; 3. achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, care poate avea caracter continuu, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite și permite participarea efectivă a consumatorilor, direct sau prin agregare; 4. pragul minim al ofertei nu depășește 100 kW, inclusiv prin agregare; 5. contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de o săptămână înainte de activarea acestuia; 6. activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu trebuie să reducă capacitatea interzonală; 7. activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină trebuie să aibă loc înainte de deschiderea pieței pentru ziua următoare sau în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice; 8. activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare, pentru a evita creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră.”.		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(h) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare, pentru a evita creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: „ Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (5) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. În cazul în care un operator de sistem achiziționează un produs de reducere a vârfurilor de sarcină, operatorul respectiv elaborează o metodologie de referință după consultarea participanților la piață, ține seama, după caz, de actele de punere în aplicare adoptate în temeiul articolului 59 alineatul (1) litera (e) și transmite metodologia respectivă spre aprobare autorității de reglementare în cauză.”	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (5) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. Pentru a achiziționa un produs de reducere a vârfurilor de sarcină, operatorul de sistem respectiv elaborează, după consultarea participanților la piață, o metodologie de stabilire a valorii referință, ține cont, după caz, de actele de punere în aplicare a principiilor stabilite la art. 34 – art. 35, art. 63 - art. 64, art. 68, art. 75, art. 124 din prezenta lege în legătură cu consumul dispecerizabil, inclusiv regulile cu privire la agregare, stocarea energiei și regulile de reducere a sarcinii și transmite metodologia respectivă spre aprobare Agenției.”.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (6) Autoritatea de reglementare în cauză aprobă propunerea operatorilor de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (5) sau solicită operatorilor de sistem să modifice propunerea sau metodologia de referință în cazul în care respectiva propunere sau respectiva metodologie nu îndeplinește cerințele prevăzute la alineatele (2), (4) și (5).	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 89 ¹ , cu următorul cuprins: „ 89¹. Produsele de reducere a vârfurilor de sarcină (6) Agenția aprobă propunerea operatorului/operatorilor de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (5) sau solicită operatorului/operatorilor de sistem să modifice propunerea sau metodologia de referință în cazul în care respectiva propunere sau respectiva metodologie nu îndeplinește cerințele prevăzute la alin. (2), (4) și (5).	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (7) În termen de șase luni de la încheierea unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii astfel cum se menționează la alineatul (1), ACER, după consultarea părților interesate, evaluează impactul utilizării produselor de reducere a vârfurilor de sarcină pe piața energiei electrice din Uniune. Evaluarea respectivă ține seama în mod corespunzător de necesitatea ca produsele de reducere a vârfurilor de sarcină să nu denatureze în mod nejustificat funcționarea piețelor energiei electrice și să nu cauzeze o redirectionare a serviciilor de răspuns al părții de consum către produse de reducere a vârfurilor de sarcină. ACER poate emite recomandări pe care autoritățile de reglementare le iau în considerare în evaluarea lor realizată în temeiul alineatului (3).		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă vizează în exclusivitate activitatea ACER și nu implică instituirea unor drepturi sau obligații în raport cu entitățile sau autoritățile din Republica Moldova. Astfel, dispoziția respectivă nu necesită transpunere în legislația națională, iar menținerea acesteia în cadrul normativ național nu ar produce efecte juridice autonome și nu ar contribui la realizarea obiectivelor de armonizare a legislației.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7a. Produs de reducere a vârfurilor de sarcină (8) Până la 30 iunie 2025, după consultarea părților interesate, ACER evaluează impactul dezvoltării de produse de reducere a vârfurilor de sarcină pe piața energiei electrice din Uniune în condiții normale de piață. Evaluarea respectivă ține seama în mod corespunzător de necesitatea ca produsele de reducere a vârfurilor de sarcină să nu denatureze în mod nejustificat funcționarea piețelor energiei electrice și să nu cauzeze o redirectionare a serviciilor de răspuns al părții de consum către produse de reducere a vârfurilor de sarcină. Pe baza acestei evaluări, Comisia poate prezenta o propunere legislativă de modificare a prezentului regulament pentru a introduce produse de reducere a vârfurilor de sarcină în afara situațiilor de criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă vizează în exclusivitate activitatea ACER și a Comisiei Uniunii Europene și nu implică instituirea unor drepturi sau obligații în raport cu entitățile sau autoritățile din Republica Moldova. Astfel, dispoziția respectivă nu necesită transpunere în legislația națională, iar menținerea acesteia în cadrul normativ național nu ar produce efecte juridice autonome și nu ar contribui la realizarea obiectivelor de armonizare a legislației.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7b. Dispozitivul de măsurare dedicat (1) Fără a aduce atingere articolului 19 din Directiva (UE) 2019/944, operatorii de transport și de sistem, operatorii de distribuție și participanții la piață relevanți, inclusiv agregatorii independenți, pot utiliza, cu acordul clientului final, date provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de răspuns al părții de consum și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv date provenite de la instalațiile de stocare de energie. În sensul prezentului articol, utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate respectă articolele 23 și 24 din Directiva (UE) 2019/944 și alte acte legislative relevante ale Uniunii, inclusiv legislația privind protecția datelor și a vieții private, în special Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului (*2). În cazul în care aceste date sunt utilizate în scopuri de cercetare, informațiile sunt agregate și anonimizate.	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 76¹, cu următorul cuprins: Articolul 76¹. Dispozitivul de măsurare dedicat (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și participanții la piață relevanți, inclusiv agregatorii independenți, pot utiliza, cu acordul consumatorului final, datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la instalațiile de stocare a energiei. (2) În sensul prezentului articol, utilizarea datelor provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate se realizează cu respectarea art. 78 din prezenta lege, a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și a altor acte normative care reglementează protecția datelor și a vieții private. În cazul utilizării acestor date în scopuri de cercetare, informațiile sunt agregate și anonimizate.	Compatibil	Notă: Articolul 19 din Directiva UE nr. 944/2019 a fost transpus în legislația națională prin art. 77 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, iar articolele 23 și 24 din Directiva respectivă au fost transpuse prin art. 78 din Legea nr. 164/2025. Totodată, Regulamentul UE nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a datelor respective, la care se face referință în art. 7b para. (1) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția expusă prin art. 2, pct. 4 din Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost transpus în legislația Republicii Moldova prin Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. În context, art. 7b para (1) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția Regulamentului UE nr. 1747/2024, este transpus inclusiv prin trimitere la actele normative naționale care preiau dispozițiile relevante ale <i>acquis</i>-ului Uniunii Europene la face referire prevederea respectivă, substituind referințele la actele UE, care nu au aplicabilitate directă în Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7b. Dispozitivul de măsurare dedicat (2) În cazul în care un client final nu dispune de un contor inteligent instalat sau în cazul în care contorul inteligent al unui client final nu furnizează datele necesare pentru a furniza servicii de răspuns al părții de consum sau servicii de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile, pentru decontarea serviciilor de răspuns al părții de consum și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 76¹, cu următorul cuprins: Articolul 76¹. Dispozitivul de măsurare dedicat (3) În cazul în care un consumator final nu dispune de un contor inteligent de energie electrică instalat sau în cazul în care contorul inteligent de energie electrică al acestuia nu pune la dispoziție datele necesare pentru prestarea serviciilor de consum dispecerizabil sau pentru prestarea serviciilor de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
provenite de la stocarea de energie, și nu discriminează respectivul client final atunci când aceștia achiziționează servicii de flexibilitate. Respectiva obligație se aplică sub rezerva respectării normelor și cerințelor instituite de către statele membre în temeiul alineatului (3).	disponibile, pentru decontarea serviciilor de consum dispecerizabil și al serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la stocarea energiei. La achiziționarea serviciilor de flexibilitate, operatorii de sistem nu discriminează consumatorii finali care utilizează astfel de dispozitive. Respectiva obligație se aplică sub rezerva respectării normelor și a cerințelor instituite în conformitate cu alin. (4).		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 4. Se introduc următoarele articole: Articolul 7b. Dispozitivul de măsurare dedicat (3) Statele membre stabilesc normele și cerințele pentru un proces de validare a datelor dispozitivului de măsurare dedicat pentru a verifica și a asigura calitatea și coerența datelor relevante, precum și interoperabilitatea, în conformitate cu articolele 23 și 24 din Directiva (UE) 2019/944 și cu alte acte legislative relevante ale Uniunii.	Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu articolul 76 ¹ , cu următorul cuprins: (4) Normele și cerințele privind validarea datelor provenite de la dispozitivul de măsurare dedicat în vederea verificării și a asigurării calității și a coerenței datelor relevante, precum și a interoperabilității, se stabilesc în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale prevăzut la art. 76 alin. (2), în conformitate cu prevederile art. 78 din prezenta lege și ale altor acte normative aplicabile care transpun legislația relevantă a Uniunii Europene.	Compatibil	Notă: Conform celor expuse mai sus, articolele 23 și 24 din Directiva UE nr. 944/2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică, la care face referință art. 7b para. (3) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția expusă prin art. 2, pct. 4 din Regulamentul UE nr. 1747/2024, au fost transpuse prin art. 78 din Legea nr. 164/2025. Prin urmare, art. 7b para. (3) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția Regulamentului UE nr. 1747/2024, a fost transpus inclusiv prin trimitere la prevederea națională care preia dispozițiile relevante ale <i>acquis</i> -ului Uniunii Europene la care se face referire, substituind referințele la actele UE, care nu au aplicabilitate directă în Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 5. Articolul 8 se modifică după cum urmează: (a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text: „(1) OPEED permit participanților la piață să tranzacționeze energie cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. De la 1 ianuarie 2026, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.”	La articolul 89, alin. (4) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică va avea următorul cuprins: „(4) OPEED permite participanților la piață să tranzacționeze energie electrică cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. De la 1 ianuarie 2028, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.”	Compatibil	Notă: Articolul 89 alin. (4) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică asigură deja transpunerea primei teze a art. 8 para. (1) din Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul UE nr. 1747/2024. Respectiv, pentru asigurarea transpunerii integrale a dispoziției respective, se propune completarea art. 89 alin. (4) din Legea nr. 164/2025 cu prevederea corespunzătoare din actul UE.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 5. Articolul 8 se modifică după cum urmează:	Articolul 89 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:	Compatibil	Notă: Regulamentul UE nr. 2195/2017 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025 cu

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(1a) La cererea operatorului de transport și de sistem interesat, autoritatea de reglementare în cauză poate acorda o derogare de la cerința prevăzută la alineatul (1) până la 1 ianuarie 2029. Operatorul de transport și de sistem transmite cererea autorității de reglementare în cauză. Respectiva cerere include: (a) o evaluare a impactului, ținând seama de feedbackul primit de la OPEED și de la participanții la piață în cauză, demonstrând impactul negativ al unei astfel de măsuri asupra securității aprovizionării în sistemul național de energie electrică, asupra rentabilității, inclusiv în ceea ce privește platformele de echilibrare existente în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/2195, asupra integrării energiei din surse regenerabile și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră; și (b) un plan de acțiune cu scopul de a reduce, cel târziu de la 1 ianuarie 2029, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de ora reală.	(4¹) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda până la 1 ianuarie 2029 o derogare de la cerința prevăzută la alin. (4). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării include: a) o evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care demonstrează impactul negativ al unei astfel de măsuri asupra securității aprovizionării cu energie electrică, asupra rentabilității, inclusiv în ceea ce privește platformele de echilibrare existente prevăzute de Liniile directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025, asupra integrării energiei din surse regenerabile și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră; și b) un plan de acțiuni destinat reducerii, cel târziu de la 1 ianuarie 2029, a orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real.		privire la aprobarea Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic. Respectiv, la transpunerea art. 8 (1a) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția Regulamentului nr. 1747/2024, se face referință la actul normativ național care transpune actul european.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 5. Articolul 8 se modifică după cum urmează: (1b) La cererea operatorului de transport și de sistem interesat, autoritatea de reglementare în cauză poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la alineatul (1), pentru o perioadă de până la doi ani și jumătate de la data de expirare a perioadei menționate la alineatul (1a). Operatorul de transport și de sistem interesat transmite cererea autorității de reglementare în cauză, ENTSO pentru energie electrică și ACER până la 30 iunie 2028. Respectiva cerere include: (a) o nouă evaluare a impactului, ținând seama de feedbackul primit de la participanții la piață și de la OPEED, care să justifice necesitatea unei noi derogări, bazată pe riscurile la adresa securității aprovizionării în sistemul național de energie electrică, a rentabilității și a	Articolul 89 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: (4²) La cererea operatorului sistemului de transport, Agenția poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la alin. (4), pentru o perioadă de până la doi ani și jumătate de la data de expirare a perioadei prevăzute la alin. (4¹). Cererea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării suplimentare include: (a) o nouă evaluare a impactului, care ține cont de opiniile și recomandările OPEED și ale participanților la piață și care justifică necesitatea unei noi derogări, bazată pe riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie electrică, a rentabilității și a integrării energiei din surse regenerabile și a emisiilor de gaze cu efect de seră; și	Parțial compatibil	Notă: Dispozițiile art. 8 para. (1b) din Regulamentul UE nr. 943/2019 sunt transpuse parțial. Nu au fost preluate prevederile referitoare la obligația OST de a transmite cererea către ENTSO-E și ACER până la 30 iunie 2028, precum și obligația ACER de a emite un aviz în termen de șase luni de la primirea cererii. Aceste dispoziții instituie obligații procedurale care implică exclusiv instituții ale Uniunii Europene și mecanisme aplicabile statelor membre ale Uniunii Europene. Or, în contextul Republicii Moldova, acestea nu pot fi transpuse ca obligații juridice directe. Totodată, nu a fost elaborată versiunea adaptată a Regulamentului UE nr. 1747/2024 pentru părțile contractante ale Comunității Energetice. În context, norma națională prevede că solicitarea operatorului sistemului de transport urmează să fie discutată cu instituțiile Uniunii Europene în cadrul procesului de negociere, iar, în cazul în care ACER emite un aviz, Agenția ține cont de recomandările formulate,

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
integrării energiei din surse regenerabile și a emisiilor de gaze cu efect de seră; și (b) un plan de acțiuni revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de ora reală de la data pentru care se solicită prelungirea, și care începe nu mai târziu de data solicitată pentru derogare. ACER emite un aviz despre impactul transfrontalier al unei noi derogări în termen de șase luni de la primirea unei cereri pentru o astfel de derogare. Autoritatea de reglementare în cauză ține seama de acest aviz înainte de a decide cu privire la o cerere pentru o nouă derogare.	(b) un plan de acțiuni revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute înainte de timpul real de la data pentru care se solicită prelungirea, și care începe nu mai târziu de data solicitată pentru derogare. (4³) Solicitarea operatorului sistemului de transport cu privire la acordarea derogării, prevăzută la alin. (4²) se examinează de Agenție În cazul în care competențele ACER în legătură cu acordarea derogării respective devin aplicabile Republicii Moldova în temeiul acquis-ului Comunității Energetice sau, după caz, ca urmare a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Agenția ține cont de opinia sau recomandările formulate de ACER.		asigurând astfel alinierea la mecanismul european în măsura în care acesta devine aplicabil.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 5. Articolul 8 se modifică după cum urmează: (1c) Până la 1 decembrie 2027, după consultarea OPEED, a ENTSO pentru energie electrică, a ACER și a părților interesate relevante, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare a impactului punerii în aplicare a reducerii orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale stabilite în temeiul prezentului articol, a costurilor și a beneficiilor, a fezabilității și a soluțiilor practice pentru reducerea în continuare a acesteia, pentru a permite participanților la piață să tranzacționeze energie cât mai aproape posibil de timpul real. Raportul ține cont de impactul asupra securității sistemului de energie electrică, de eficiența din punctul de vedere al costurilor, de beneficiile integrării energiei din surse regenerabile și de reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.”.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Articolul 8 para. (1c) din Regulamentul UE nr. 943/2019, introdus prin Regulamentul UE nr. 1747/2024, nu necesită transpunere, deoarece stabilește exclusiv obligația Comisiei Europene de a elabora și prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare privind impactul reducerii orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. Totodată, dispoziția respectivă nu implică obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și nu produce efecte juridice care să necesite preluarea acesteia în legislația națională.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943	La art. 89 alin. (6) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, cuvintele „inclusiv participarea directă sau prin agregare a	Compatibil	Notă: Principiul prevăzut la art. 8 para. (3) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția expusă prin art. 2, pct. 5 din

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
5. Articolul 8 se modifică după cum urmează: (b) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text: „(3) OPEED furnizează produse pentru tranzacționare pe piețele pentru ziua următoare și pe piețele intrazilnice care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 100 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficace a răspunsului părții de consum, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de mici dimensiuni, inclusiv participarea directă a clienților, precum și prin agregare.”.	participanților la piață” se substituie cu cuvintele „inclusiv participarea consumatorilor în mod direct sau prin agregare.”.		Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost transpus deja în legislația națională. Astfel, în conformitate cu art. 89 alin. (6) din Legea nr. 164/2025, OPEED furnizează produse pentru tranzacționare pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică, care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 100 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficace a consumului dispecerizabil, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie de capacitate mică, inclusiv participarea directă sau prin agregare a participanților la piață. Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la categoria de participanți vizată de norma respectivă se propune precizarea expresă a faptului că aceasta se referă la consumatori.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 9. Piețele la termen (1) În conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719, operatorii de transport și de sistem emit drepturi de transport pe termen lung sau pun în aplicare măsuri echivalente pentru a permite participanților la piață, inclusiv proprietarilor de instalații de producere a energiei electrice care utilizează energie regenerabilă, să își acopere riscurile în materie de preț, cu excepția cazului în care o evaluare a pieței la termen efectuată de către autoritățile de reglementare competente cu privire la granițele zonelor de ofertare indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare vizate.	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(1) În conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, operatorul sistemului de transport emite drepturi de transport pe termen lung sau pune în aplicare măsuri echivalente pentru a permite participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, să își acopere riscurile de preț, cu excepția cazului în care Agenția și autoritățile de reglementare din zonele de ofertare adiacente au adoptat decizii coordonate de a nu emite drepturi de transport pe termen lung la granița zonei de ofertare. Decizia menționată în prezentul alineat trebuie să se bazeze pe evaluarea pieței la termen, care indică faptul că există suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare în cauză.”.	Compatibil	Notă: Regulamentul (UE) nr. 1719/2016 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025 cu privire la aprobarea Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung. Astfel, art. 9 alin. (1) din Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1747/2024, este transpus inclusiv prin trimitere la actul normativ național care preia dispozițiile relevante ale <i>acquis</i>-ului Uniunii Europene la care se face referire.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 9. Piețele la termen	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă periodic în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza mecanismelor de piață, prin intermediul unei platforme unice de alocare.	Compatibil	Notă: La transpunerea art. 9 para. (2) din Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747, referirea la piețele la termen ale Uniunii Europene a fost adaptată prin raportare la piețele la termen din Republica Moldova, având în vedere că piețele de

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă periodic în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza pieței, prin intermediul unei platforme unice de alocare. Frecvența alocării și scadențele capacității interzonale pe termen lung sprijină funcționarea eficientă a piețelor la termen ale Uniunii.	Frecvența alocării și scadențele capacității interzonale pe termen lung trebuie să sprijine funcționarea eficientă a piețelor la termen.”.		energie electrică din Republica Moldova nu sunt integrate în prezent în piața internă a energiei electrice a Uniunii Europene.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 9. Piețele la termen (3) Structura piețelor la termen ale Uniunii cuprinde instrumentele necesare pentru îmbunătățirea capacității participanților la piață de a acoperi riscurile de preț pe piața internă a energiei electrice.	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(3) Structura piețelor la termen trebuie să includă instrumentele necesare pentru îmbunătățirea capacității participanților la piață de a acoperi riscurile de preț pe piața internă a energiei electrice.”.	Compatibil	Notă: La transpunerea art. 9 para. (3) din Regulamentul (UE) 2019/943, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747, referirea la piețele la termen ale Uniunii Europene a fost adaptată prin raportare la piețele la termen din Republica Moldova, având în vedere că piețele de energie electrică din Republica Moldova nu sunt integrate în prezent în piața internă a energiei electrice a Uniunii Europene.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „ Articolul 9. Piețele la termen (4) Până la 17 ianuarie 2026, Comisia, după consultarea părților interesate relevante, efectuează o evaluare a impactului măsurilor posibile pentru atingerea obiectivului menționat la alineatul (3). Această evaluare a impactului se referă, printre altele, la: (a) posibile modificări ale frecvenței alocării pentru drepturile de transport pe termen lung; (b) posibile modificări ale scadențelor drepturilor de transport pe termen lung, în special scadențele prelungite până la cel puțin trei ani; (c) posibile modificări ale naturii drepturilor de transport pe termen lung; (d) modalități de consolidare a pieței secundare; și (e) posibila introducere a unor centre virtuale regionale pentru piețele la termen.		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, deoarece vizează Comisia Europeană și anume, instituie în sarcina acesteia, atribuția privind realizarea evaluării a impactului cu privire la funcționarea și dezvoltarea piețelor la termen din Uniunea Europeană. Totodată, dispoziția respectivă nu implică obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și nu produce efecte juridice care să necesite preluarea acesteia în legislația națională.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „ Articolul 9. Piețele la termen		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, deoarece reglementează conținutul și criteriile evaluării impactului care urmează să fie efectuată de Comisia Europeană cu privire la eventuala instituire a unor centre virtuale regionale pentru piețele la termen. Totodată, dispoziția

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(5) În ceea ce privește centrele virtuale regionale pentru piețele la termen, evaluarea impactului efectuată în temeiul alineatului (4) se referă la următoarele: (a) definirea domeniului geografic de aplicare adecvat al centrelor virtuale regionale, inclusiv zonele de ofertare care constituie respectivele centre și situațiile specifice zonelor de ofertare care aparțin de două sau mai multe centre virtuale, cu scopul de a maximiza corelarea dintre prețurile de referință și prețurile zonelor de ofertare care constituie centre virtuale regionale; (b) nivelul de interconectivitate a energiei electrice al statelor membre, în special al statelor membre care se situează sub nivelul definit de obiectivele de interconectare electrică pentru 2020 și 2030 prevăzute la articolul 4 litera (d) punctul 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului (*3); (c) metodologia de calculare a prețurilor de referință pentru centrele virtuale regionale pentru piețele la termen, cu scopul de a maximiza corelările de prețuri dintre prețul de referință și prețurile zonelor de ofertare care alcătuiesc un centru virtual regional; (d) posibilitatea ca zonele de ofertare să facă parte din mai mult de un centru virtual regional; (e) moduri de a maximiza oportunitățile de tranzacționare pentru produsele de acoperire a riscului care fac referire la centrele virtuale regionale pentru piețele la termen, precum și pentru drepturile de transport pe termen lung dinspre zonele de ofertare către centrele virtuale regionale; (f) moduri de asigurare a faptului că platforma unică de alocare menționată la alineatul (2) oferă alocarea și facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung;			respectivă nu instituie obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și nu produce efecte juridice care să necesite preluarea acesteia în legislația națională.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(g) implicațiile acordurilor interguvernamentale preexistente și drepturile care decurg din acestea.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „ Articolul 9. Piețele la termen (6) Pe baza rezultatului evaluării asupra impactului menționate la alineatul (4) de la prezentul articol, Comisia adoptă, până la 17 iulie 2026, un act de punere în aplicare pentru a preciza mai în detaliu măsurile și instrumentele necesare pentru realizarea obiectivelor menționate la alineatul (3) de la prezentul articol și caracteristicile exacte ale respectivelor măsuri și instrumente. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 67 alineatul (2).		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, întrucât reglementează competența Comisiei Europene de a adopta un act de punere în aplicare pentru detalierea măsurilor și instrumentelor necesare atingerii obiectivelor prevăzute la art. 9 para. (3) din Regulamentul UE nr. 943/2019. Dispoziția nu instituie obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și nu produce efecte juridice care să necesite preluarea acesteia în legislația națională.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „ Articolul 9. Piețele la termen (7) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor de transport și de sistem. Aceasta are forma juridică menționată în anexa II la Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului.	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(4) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Liniile directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor sistemelor de transport. Aceasta are forma juridică prevăzută de legislația statului în care a fost constituită.	Compatibil	Notă: Regulamentul UE nr. 1719/2016 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025 cu privire la aprobarea Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung. Prin urmare, transpunerea art. 9 para (7) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția Regulamentului UE nr. 1747/2024, a fost realizată inclusiv prin trimitere la Hotărârea ANRE nr. 643/2025, deoarece Regulamentele UE nu au aplicabilitate directă în Republica Moldova. Totodată, la transpunere în legislația națională nu poate fi făcută referință la Directiva UE nr. 2017/1132, iar Anexa 2 din Directivă la care face referire art. 9 alin. (7) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția din 2024, enumeră formele juridice prevăzute de legislația statelor membre. Astfel, referința respectivă a fost înlocuită cu o formulare generală, potrivit căreia entitatea are forma juridică prevăzută de legislația statului în care a fost constituită.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text:	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(5) În cazul în care Agenția consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a	Compatibil	Notă: Directiva UE nr. 65/2014 privind piețele instrumentelor financiare nu este transpusă încă în legislația națională, dar în aprilie 2026 a fost publicat pentru consultări publice

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
„Articolul 9. Piețele la termen (8) În cazul în care o autoritate de reglementare competentă consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a riscului pentru participanții la piață și după consultarea autorităților competente desemnate în temeiul articolului 67 din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului (*5) în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) punctul 15 din directiva respectivă, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor de transport și de sistem să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea piețele la termen.	riscului pentru participanții la piață, și după consultarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, în sensul definit în legislația care reglementează piețele instrumentelor financiare, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor sistemelor de transport să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea piețelor la termen.”.		un proiect de lege privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, care transpune, între altele, și Directiva respectivă. În conformitate cu proiectul respectiv, CNPF este desemnat în calitate de autoritate competentă în sensul art. 67 din Directiva în cauză.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 9. Piețele la termen (9) Sub rezerva respectării dreptului Uniunii în materie de concurență, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 648/2012 (*6) și (UE) nr. 600/2014 (*7) ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 2014/65/UE, operatorii de piață pot să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv proprietarilor de instalații de producere a energiei electrice care utilizează surse de energie regenerabile, posibilități adecvate de acoperire a riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Statele membre nu impun cerința ca astfel de activități de acoperire a riscului să se limiteze la tranzacțiile din interiorul unui stat membru sau al unei zone de ofertare.	Articolul 88 se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins: „(6) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, precum și a actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, operatorul pieței energiei electrice este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Nu pot fi stabilite cerințe potrivit cărora activitățile de acoperire a riscului prevăzute în prezentul alineat să fie limitate la tranzacțiile efectuate în interiorul Republicii Moldova sau în cadrul unei zone de ofertare”.	Compatibil	Notă: Regulamentul UE nr. 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare nu este transpus încă în legislația națională, dar în aprilie 2026 a fost publicat pentru consultări publice un proiect de lege privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, care transpune, între altele, și Regulamentul respectiv.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 7. Articolul 18 se modifică după cum urmează: (a) alineatele (2) și (3) se înlocuiesc cu următorul text: „(2) Metodologiile de calculare a tarifelor: (a) reflectă costurile fixe ale operatorilor de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție și iau în considerare	Articolul 130 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se completează cu alin. (3¹), cu următorul cuprins: „(3¹) După caz, nivelul tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei electrice, aplicate producătorilor sau consumatorilor finali sau ambelor categorii de	Compatibil	Notă: Art. 18 para. (2) din Regulamentul (UE) 2019/943, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747, este transpus parțial prin art. 131 alin. (5) din Legea nr. 164/2025. Totodată, pentru a se asigura transpunerea integrală a prevederii respective, se propune ajustarea art. 131 alin. (5) lit. a) și b).

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi stimulente adecvate operatorilor de transport și de sistem și operatorilor de distribuție, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, cu scopul de a spori eficiența, inclusiv eficiența energetică; (b) încurajează integrarea pieței, integrarea energiei din surse regenerabile și securitatea aprovizionării; (c) sprijină utilizarea serviciilor de flexibilitate și permit utilizarea racordărilor flexibile; (d) promovează investiții eficiente și în timp util, inclusiv soluții de optimizare a rețelei existente; (e) facilitează stocarea energiei, răspunsul părții de consum și activitățile de cercetare conexe; (f) contribuie la realizarea obiectivelor stabilite în planurile naționale integrate privind energia și clima, reduc impactul asupra mediului și promovează acceptarea de către public; și (g) facilitează inovarea în interesul consumatorilor în domenii precum digitalizarea, serviciile de flexibilitate și interconectarea, în special pentru a dezvolta infrastructura necesară pentru a atinge obiectivul minim de interconectare a rețelelor electrice pentru 2030 prevăzut la articolul 4 litera (d) punctul 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999. (3) După caz, nivelul tarifelor aplicate producătorilor sau clienților finali sau atât producătorilor, cât și clienților finali oferă semnale de localizare pentru investiții la nivelul Uniunii, cum ar fi stimulente prin intermediul structurii tarifare pentru a reduce costurile de redispecerizare și de consolidare a rețelei electrice și ia în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură.”	participanți la piață trebuie să ofere semnale de localizare pentru investiții la nivelul Comunității Energetice, cum ar fi stimulente prin intermediul structurii tarifare pentru a reduce costurile de redispecerizare și de consolidare a rețelei electrice, și trebuie să ia în considerare pierderile din rețea și congestiile din rețea, precum și costurile aferente investițiilor în infrastructură.”. La Articolul 131, alin. (5) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, vor avea următorul cuprins: „a) să reflecte costurile fixe ale operatorului sistemului de transport și ale operatorului sistemului de distribuție și să ia în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție stimulentele necesare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, în vederea sporirii eficienței în activitatea desfășurată, inclusiv a eficienței energetice; b) să promoveze integrarea pieței energiei electrice, integrarea energiei din surse regenerabile și securitatea aprovizionării cu energie electrică;”.		Cu privire la art. 18 para (3), se propune completarea Legii nr. 164/2025 cu o prevedere nouă care să transpună expres principiul corespunzător din actul european.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 7. Articolul 18 se modifică după cum urmează: (b) alineatul (8) se înlocuiește cu următorul text: „(8) Metodologiile de stabilire a tarifelor de transport și de distribuție stimulează operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție să-și exploateze și să-și dezvolte rețelele în cel mai eficient mod din punct de vedere al costurilor, inclusiv prin achiziționarea de servicii. În acest scop, autoritățile de reglementare recunosc costurile relevante ca fiind eligibile, <u>inclusiv costurile legate de investițiile anticipative</u>, și includ aceste costuri în tarifele de transport și de distribuție și, <u>după caz, introduc obiective</u> de performanță pentru a stimula operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție să sporească eficiența generală a sistemului în rețelele lor, inclusiv prin eficiență energetică, utilizarea serviciilor de flexibilitate și dezvoltarea rețelelor inteligente și a sistemelor de contorizare inteligentă.”	La Articolul 131, alin. (9), fraza a 2-a, după cuvintele „stabilite ca fiind eligibile” se completează cu textul „inclusiv costurile legate de investițiile anticipative,”, iar cuvintele „și poate introduce ținte” se substituie cu cuvintele „și, după caz, introduce ținte”.	Compatibil	Notă: Articolul 18 para. (8) din Regulamentul 943/2019, în redacția Regulamentului 1747/2024, este transpus parțial în legislația națională prin art. 131 alin. (9) din legea nr. 164/2025. Totodată, pentru a se asigura transpunerea integrală a prevederii respective, au fost formulate propuneri de completare a normei naționale.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 7. Articolul 18 se modifică după cum urmează: (c) alineatul (9) se modifică după cum urmează: (i) litera (f) se înlocuiește cu următorul text: „(f) metodele, care urmează să fie stabilite după consultarea părților interesate relevante, pentru a asigura transparența în ceea ce privește stabilirea și structura tarifelor, inclusiv investițiile anticipative, care sunt în conformitate cu obiectivele energetice naționale și ale Uniunii relevante și ținând seama de zonele pretabile accelerării proiectelor, astfel cum sunt stabilite în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001;”; (ii) se adaugă următoarea literă:		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Articolul 18 para. (9) din Regulamentul UE nr. 943/2019, care este modificat prin art. 2 pct. 7 lit. (c) din Regulamentul UE nr. 1747/2024 vizează exclusiv activitatea ACER și instituie atribuțiile acestuia privind elaborarea și actualizarea unui raport de bune practici referitor la metodologiile de stabilire a tarifelor de transport și distribuție. Prevederea respectivă nu instituie drepturi sau obligații pentru autoritățile sau participanții la piața energiei electrice din Republica Moldova care să necesite transpunere în legislația națională. În context, nici amendamentele propuse prin art. 2 pct. 7 lit. c) din Regulamentul UE nr. 1747/2024 nu necesită transpunere în legislația națională.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
„(i) stimulentele pentru investiții eficiente în rețele, inclusiv resursele care oferă flexibilitate și acordurile flexibile de racordare.”.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 8. La articolul 19, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text: „(2) La alocarea veniturilor care decurg din alocarea capacității interzonale au prioritate următoarele obiective: (a) garantarea disponibilității reale a capacității alocate, inclusiv compensarea pentru fermitate; (b) menținerea sau creșterea capacităților interzonale prin optimizarea utilizării interconexiunilor existente cu ajutorul unor măsuri coordonate de remediere, dacă este cazul, sau acoperirea costurilor generate de investițiile în rețea relevante pentru reducerea congestiunii la nivelul interconexiunilor; sau (c) compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile dintr-o zonă de ofertare offshore racordați direct la două sau mai multe zone de ofertare în care accesul la piețele interconectate a fost redus astfel încât operatorul de centrală offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile nu este în măsură să își exporte capacitatea de producție de energie electrică pe piață și, după caz, are loc o scădere corespunzătoare a prețurilor în zona de ofertare offshore, în comparație cu cele în absența reducerilor de capacitate. Compensarea menționată la litera (c) de la primul paragraf se aplică în cazul în care, în rezultatele validate ale calculului capacităților, unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem fie nu au pus la dispoziție capacitatea convenită în acordurile de racordare pe interconexiune, fie nu au pus la dispoziție capacitatea pe elementele critice ale rețelei în temeiul normelor de calcul al capacităților		Parțial compatibil	Notă: Principiile stabilite în art. 19 para (2) lit. a) și b) din Regulamentul UE nr. 943/2019, astfel cum este modificat prin Regulamentul UE nr. 1747/2024, sunt transpuse în art. 47 alin. (2) lit. a) și b) din Legea nr. 164/2025. Totodată, în legislația națională nu au fost preluate/transpuse prevederile care reglementează mecanismele de compensare aplicabile producătorilor de energie electrică din surse regenerabile amplasați în zone de ofertare offshore și care sunt racordați la mai multe zone de ofertare. Aceasta deoarece Republica Moldova nu are ieșire la mare și respectiv nu dispune de zone de ofertare offshore și de infrastructură offshore de producere și de transport al energiei electrice.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
prevăzute la articolul 16 alineatul (8), sau niciuna. Operatorii de transport și de sistem care sunt responsabili pentru reducerea accesului la piețele interconectate sunt responsabili pentru compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Anual, această compensare nu depășește venitul total din congestii generat de interconexiunile dintre zonele de ofertare în cauză.”			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (1) Fără a aduce atingere Directivei (UE) 2018/2001, statele membre promovează utilizarea contractelor de achiziție de energie electrică, inclusiv prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate sau discriminatorii, în vederea asigurării previzibilității prețurilor și a atingerii obiectivelor stabilite în planurile lor naționale integrate privind energia și clima în ceea ce privește dimensiunea de decarbonizare menționată la articolul 4 litera (a) din Regulamentul (UE) 2018/1999, inclusiv în ceea ce privește energia din surse regenerabile, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor energiei electrice și comerțul transfrontalier.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (1) Fără a afecta aplicarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, statul promovează utilizarea PPA, inclusiv prin eliminarea obstacolelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate ori discriminatorii, în vederea asigurării previzibilității prețurilor energiei electrice și a atingerii obiectivelor aferente dimensiunii de decarbonizare prevăzute la pct. 11, sbpct. 4) din Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și stabilite în planul național integrat privind energia și clima, inclusiv în partea ce ține de energia din surse regenerabile, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor de energie electrică și comerțul transfrontalier.	Compatibil	Notă: Articolul 4 lit. a) din Regulamentul UE nr. 1999/2018, la care face referință art. 2 pct. 9 (art. 19a para. (1)) din Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost transpus în legislația națională prin pct. 11, sbpct. 4) din Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024. Corespunzător, art. 2 pct. 9 din Regulamentul UE nr. 1747/2024, a fost realizată inclusiv prin trimitere la prevederea națională care preia dispozițiile relevante ale acquis-ului Uniunii Europene la care acesta face referire.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, întrucât aceasta este adresată exclusiv Comisiei Europene și instituie o obligație de evaluare la nivelul Uniunii Europene privind potențialul și viabilitatea unor eventuale platforme ale Uniunii pentru contracte de achiziție de energie electrică. Dispoziția nu impune obligații statelor membre și nu necesită adoptarea unor măsuri de transpunere în legislația națională. Totodată, evaluarea interacțiunii unor

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (2) Atunci când efectuează revizuirea prezentului regulament în conformitate cu articolul 69 alineatul (2), Comisia, după consultarea părților interesate relevante, evaluează potențialul și viabilitatea uneia sau mai multor platforme de piață ale Uniunii pentru contracte de achiziție de energie electrică, care urmează să fie utilizate în mod voluntar, inclusiv interacțiunea respectivelor platforme potențiale cu alte platforme existente pe piața energiei electrice și punerea în comun a cererii de contracte de achiziție de energie electrică prin agregare.			astfel de platforme cu piețele existente și a posibilității de agregare a cererii reprezintă competențe exercitate la nivelul Uniunii Europene.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (3) Statele membre se asigură, în mod coordonat, că există instrumente precum sistemele de garantare la prețurile pieței, menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a beneficiarului în cadrul contractelor de achiziție de energie electrică, care sunt accesibile clienților care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața de contracte de achiziție de energie electrică și care nu au dificultăți financiare. Astfel de instrumente pot include, printre altele, scheme de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de contracte de achiziție de energie electrică, în conformitate cu actele legislative relevante ale Uniunii. În acest scop, statele membre asigură o coordonare adecvată, inclusiv cu mecanismele relevante de la nivelul Uniunii. Statele membre pot stabili categoriile de clienți care sunt vizate de respectivele instrumente, aplicând criterii	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (2) În vederea facilitării utilizării PPA, statul asigură disponibilitatea de instrumente precum sistemele de garantare la prețurile pieței, menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a cumpărătorilor de energie electrică în cadrul PPA, care sunt accesibile consumatorilor ce se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA și care nu au dificultăți financiare. Astfel de instrumente pot include, printre altele, schemele de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA, cu respectarea actelor normative în domeniu. Pentru realizarea obiectivelor stabilite în prezentul alineat, Guvernul asigură o coordonare adecvată cu entitățile și mecanismele relevante din cadrul Uniunii Europene. Guvernul poate stabili categoriile de consumatori care pot beneficia de instrumentele prevăzute de prezentul alineat, cu aplicarea unor criterii nediscriminatorii între și în cadrul categoriilor de consumatori.	Compatibil	Notă: Obligația Republicii Moldova de a asigura disponibilitatea instrumentelor de reducere a riscurilor financiare este instituită prin norma națională, în timp ce coordonarea cu mecanismele Uniunii Europene se va realiza în măsura în care accesul la asemenea mecanisme este disponibil Republicii Moldova.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
nediscriminatorii între categoriile de clienți și în cadrul acestora.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (4) Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, în cazul în care o schemă de garantare a contractelor de achiziție de energie electrică este susținută de statul membru, aceasta include dispoziții pentru a evita scăderea lichidității pe piețele energiei electrice și nu oferă sprijin pentru achiziționarea de energie electrică produsă pe bază de combustibili fosili. Statele membre pot decide să limiteze aceste scheme de garantare la sprijinul exclusiv pentru achiziționarea de energie electrică produsă de noi instalații din surse regenerabile, în conformitate cu politicile de decarbonizare ale statelor membre, inclusiv, în special, în cazul în care piața de contracte de achiziție de energie electrică din surse regenerabile în sensul definiției de la articolul 2 punctul 17 din Directiva (UE) 2018/2001 nu este dezvoltată suficient.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (3) Fără a aduce atingere prevederilor actelor normative care reglementează ajutorul de stat, în cazul în care o schemă de garantare a PPA implică acordarea ajutorului de stat, aceasta trebuie să conțină dispoziții menite să prevină scăderea lichidității pe piețele de energie electrică și nu poate fi utilizată pentru sprijinirea achiziționării energiei electrice produse pe bază de combustibili fosili. Guvernul poate decide limitarea acestor scheme de garantare la sprijinirea exclusivă a achiziționării energiei electrice produse de noi instalații din surse regenerabile, în conformitate cu politica de stat în domeniul decarbonizării, inclusiv, în special în situațiile în care piața contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, în sensul definit în art. 3 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nu este suficient dezvoltată.	Compatibil	Notă: Definiția noțiunii de „contracte de achiziție de energie electrică din surse regenerabile”, expusă la art. 2 pct. 17 din Directiva (UE) 2018/2001, este transpusă în legislația națională prin definiția noțiunii de „contracte pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător”.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (5) Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile permit participarea proiectelor care rezervă o	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (4) Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile trebuie să permită participarea proiectelor care rezervă o parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau al altor acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică, în special în cazul în care cele două părți implicate în contractul respectiv de achiziție a	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul unui contract de achiziție de energie electrică din surse regenerabile sau al altor acorduri bazate pe piață, cu condiția ca această participare să nu afecteze în mod negativ concurența pe piață, în special în cazul în care cele două părți implicate în contractul respectiv de achiziție de energie electrică sunt controlate de aceeași entitate.	energiei electrică se află sub controlul aceleiași entități.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (6) La conceperea schemelor de sprijin menționate la alineatul (5), statele membre depun eforturi pentru a utiliza criteriile de evaluare pentru a stimula ofertanții să faciliteze accesul clienților care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața de contracte de achiziție de energie electrică, cu condiția ca acest lucru să nu afecteze în mod negativ concurența pe piață.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (5) La elaborarea schemelor de sprijin prevăzute la alin. (4), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei urmărește, în măsura posibilului, utilizarea unor criterii de evaluare care să încurajeze ofertanții să faciliteze accesul la PPA al consumatorilor care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA, cu condiția ca aplicarea acestor criterii să nu afecteze în mod negativ concurența pe piețele de energie electrică.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (7) Contractele de achiziție de energie electrică precizează zona de ofertare de livrare și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul unei modificări a zonei de ofertare în conformitate cu articolul 14.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (6) PPA trebuie să indice zona de ofertare unde are loc livrarea și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul modificării zonei de ofertare în conformitate cu art. 42.	Compatibil	Notă: Articolul 14 din Regulamentul UE nr. 943/2019 la care face referință art. 19a para. (7) în redacția Regulamentului UE nr. 1747/2024 a fost transpus în legislația națională prin art. 42 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Corespunzător, art. 2 pct. 9 din Regulamentul UE nr. 1747/2024 (art. 19a para. (7)) a fost realizată inclusiv prin trimitere la prevederea națională care transpune art. 14 din Regulamentul 943/2019.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (8) Contractele de achiziție de energie electrică precizează clauzele și condițiile conform cărora clienții și producătorii se pot retrage din contractele de achiziție de energie electrică -uri, cum ar fi taxele de retragere și perioadele de preaviz aplicabile, în conformitate cu dreptul Uniunii în materie de concurență.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (7) PPA trebuie să prevadă clauzele și condițiile în care consumatorii și producătorii pot solicita încetarea contractului, inclusiv compensațiile datorate în caz de încetare unilaterală și perioadele de preaviz aplicabile, în conformitate cu actele normative care reglementează concurență.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (9) Atunci când elaborează măsuri care afectează în mod direct contractele de achiziție de energie electrică, statele membre respectă eventualele așteptări legitime și să țină seama de efectele acestor măsuri asupra contractelor de achiziție de energie electrică existente și viitoare.	Articolul 96¹. Contractele de achiziționare a energiei electrice sau PPA (8) La elaborarea măsurilor care afectează în mod direct PPA, autoritățile competente țin cont de principiul protecției încrederii legitime și iau în considerare impactul măsurilor respective asupra PPA existente și viitoare.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, întrucât este adresată exclusiv Comisiei Europene și stabilește obligația acestora de a evalua periodic existența obstacolelor și nivelul de transparență de pe piețele contractelor de achiziție de energie electrică, precum și posibilitatea de a elabora orientări privind eliminarea acestora. Aceasta nu implică stabilirea de drepturi sau

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 19a. Contractele de achiziție de energie electrică (10) Până la 31 ianuarie 2026 și ulterior la fiecare doi ani, Comisia evaluează dacă obstacolele persistă și dacă pe piețele de contracte de achiziție de energie electrică există suficientă transparență. Comisia poate elabora orientări specifice privind eliminarea barierelor de pe piețele de contracte de achiziție de energie electrică, inclusiv a procedurilor sau a taxelor disproporționate sau discriminatorii.			obligații pentru entitățile și instituțiile din Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19b. Modele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică și monitorizarea contractelor de achiziție de energie electrică (1) ACER publică o evaluare anuală privind piața de contracte de achiziție de energie electrică la nivelul Uniunii și al statelor membre, ca parte a raportului său anual publicat în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/942.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Art. 19b para. (1) în redacția Regulamentului UE nr. 943/2019 nu a fost transpus în legislația națională, întrucât vizează exclusiv Agenția pentru Cooperare a Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) și stabilește obligația acestora de a publica anual o evaluare a pieței contractelor de achiziție de energie electrică la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre. Prevederea respectivă reglementează o atribuție instituțională a ACER și nu implică stabilirea de drepturi sau obligații pentru entitățile și instituțiile din Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19b. Modele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică și monitorizarea contractelor de achiziție de energie electrică		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Art. 19b para. (2) în redacția Regulamentului UE nr. 943/2019 nu a fost transpus în legislația națională, întrucât este vizează exclusiv ACER și Operatorilor Piețelor de Energie Electrică Desemnate (OPEED), stabilind obligația acestora de a evalua necesitatea elaborării și, după caz, de a dezvolta modele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică. Prevederea respectivă reglementează atribuții exercitate la nivelul Uniunii Europene și nu implică stabilirea de drepturi sau obligații pentru entitățile și instituțiile din Republica Moldova. Totodată, modelele de contracte prevăzute de această dispoziție au caracter voluntar și urmează să fie elaborate

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(2) Până la 17 octombrie 2024, ACER evaluează, în strânsă coordonare cu instituțiile și părțile interesate relevante, necesitatea de a elabora și de a emite modele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică, adaptate la nevoile diferitelor categorii de contrapărți. În cazul în care evaluarea concluzionează că este necesar să se elaboreze și să se emită astfel de modele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică, ACER, împreună cu OPEED-urile și după consultarea părților interesate relevante, elaborează astfel de modele, ținând seama de următoarele: (a) utilizarea acestor modele de contracte este voluntară pentru părțile contractante; (b) printre altele, modelele de contracte: (i) oferă o varietate de durate ale contractului; (ii) oferă o varietate de formule de preț; (iii) iau în considerare profilul de sarcină al beneficiarului și profilul de producere al producătorului.			de entitățile menționate, fără a necesita intervenții legislative la nivel național.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19c. Măsuri la nivelul Uniunii pentru a contribui la atingerea ponderii suplimentare a energiei din surse regenerabile Comisia evaluează dacă măsurile de la nivelul Uniunii pot contribui la realizarea eforturilor colective ale statelor membre privind o pondere suplimentară de 2,5 % a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie al Uniunii în 2030 în temeiul Directivei (UE) 2018/2001, care completează măsurile naționale. Comisia analizează posibilitatea de a utiliza mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile instituit în temeiul articolului 33 din Regulamentul (UE) 2018/1999 pentru a organiza licitații la nivelul Uniunii privind		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Art. 19c în redacția Regulamentului UE nr. 1747/2024 nu a fost transpusă în legislația națională, întrucât vizează Comisia Europeană și stabilește obligația acesteia de a evalua dacă anumite măsuri la nivelul Uniunii Europene pot contribui la atingerea obiectivelor Uniunii privind energia din surse regenerabile, precum și posibilitatea utilizării mecanismului Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile instituit în temeiul art. 33 din Regulamentul (UE) 2018/1999. Prevederea respectivă reglementează activități de evaluare și analiză realizate la nivelul Uniunii Europene și nu implică stabilirea de drepturi sau obligații pentru entitățile și instituțiile din Republica Moldova.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
energia din surse regenerabile, în conformitate cu cadrul de reglementare relevant.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (1) Schemele de sprijinire directă a prețurilor pentru investiții în noi instalații de producere a energiei electrice pentru producerea de energie electrică din sursele enumerate la alineatul (4) iau forma unor contracte bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Primul paragraf se aplică contractelor care fac obiectul schemelor de sprijinire directă a prețurilor pentru investiții în noi instalații încheiate la 17 iulie 2027 sau ulterior acestei date, ori în cazul centralelor offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile conectate la proiecte hibride offshore conectate la două sau mai multe zone de ofertare, încheiate la 17 iulie 2029 sau ulterior acestei date. Participanții la piață iau parte pe bază voluntară la schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau la scheme echivalente cu aceleași efecte.	Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (1) Schemele de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi pentru producerea energiei electrice din sursele prevăzute la alin. (5) iau forma unor contracte bidirecționale pentru diferență sau a unor scheme echivalente cu aceleași efecte. Prezentul alineat se aplică în raport cu contractele care fac obiectul schemelor de sprijin direct al prețurilor pentru investiții în centrale electrice noi încheiate la 17 iulie 2027 sau ulterior acestei date. (2) Participanții la piață iau parte pe bază voluntară la schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau la scheme echivalente cu aceleași efecte.	Compatibil	Notă: La transpunerea art. 19d par. (1) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în redacția art. 2 pct. 9 din Regulamentul UE nr. 1747/2024, nu au fost transpuse prevederile aferente centralelor offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile conectate la proiecte hibride offshore conectate la două sau mai multe zone de ofertare, întrucât aceasta sunt aplicabile exclusiv statelor care dețin infrastructură offshore și ieșire la mare. Republica Moldova nu are ieșire la mare, astfel încât aceste dispoziții nu sunt aplicabile.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa.	Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (3) Toate schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (2) Toate schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență și schemele echivalente cu aceleași efecte sunt concepute astfel încât: (a) să mențină stimulentele pentru ca instalația de producere a energiei electrice să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele energiei electrice, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței; (b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere ale instalației de producere a energiei electrice sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor auxiliare și pe piața de echilibrare; (c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții și la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a instalației de producere a energiei electrice, evitând totodată supracompensarea; (d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie; atunci când nu se poate desfășura o astfel de procedură de ofertare concurențială, contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte, și prețurile de exercitare aplicabile, sunt concepute astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o denaturare nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă; (e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă rezultată din distribuirea veniturilor către întreprinderi;	diferență și schemele echivalente cu aceleași efecte se elaborează astfel încât: a) să mențină stimulentele pentru ca centrala electrică să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele de energie electrică, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței; b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere centralei electrice sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor de sistem și pe piața de echilibrare; c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții și la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a centralei electrice, evitând totodată supracompensarea; d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie; e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, rezultând din distribuirea veniturilor către întreprinderi; f) să includă clauze de penalizare aplicabile în cazul terminării anticipate unilaterale și nejustificate a contractului. (4) În cazul în care nu poate fi desfășurată o procedură de ofertare concurențială, prevăzută la alin. (3) lit. d), contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte, și prețurile de exercitare aplicabile, se elaborează astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(f) să includă clauze de penalizare aplicabile în cazul rezilierii anticipate unilaterale nejustificate a contractului.	denaturare nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (3) La evaluarea contractelor bidirecționale pentru diferență sau a schemelor echivalente cu aceleași efecte în temeiul articolelor 107 și 108 din TFUE, Comisia asigură respectarea principiilor de concepere în temeiul alineatului (2).		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă în legislația națională, deoarece vizează în exclusivitate activitatea Comisiei Europene și stabilește modul în care aceasta urmează să evalueze contractele bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente în cadrul procedurilor privind ajutorul de stat desfășurate în temeiul articolelor 107 și 108 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Aceasta reglementează atribuții ale Comisiei Europene în exercitarea competențelor sale exclusive în domeniul controlului ajutoarelor de stat și nu implică stabilirea de drepturi sau obligații pentru entitățile și instituțiile din Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (4) Alineatul (1) se aplică investițiilor în noi instalații de producere de energie electrică din următoarele surse: (a) energie eoliană; (b) energie solară; (c) energie geotermală; (d) energie hidroelectrică fără rezervor; (e) energie nucleară.	Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (5) Alin. (1) se aplică investițiilor în centralele electrice care produc energie electrică din următoarele surse: a) energie eoliană; b) energie solară; c) energie geotermală; d) energie hidroelectrică fără rezervor; e) energie nucleară.	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (5) Toate veniturile sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte menționate la alineatul (1), sunt distribuite clienților finali. În pofida primului paragraf, veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijinire directă a prețurilor sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru clienții finali. Distribuția veniturilor către clienții finali este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizorii de energie electrică.	Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (6) Toate veniturile sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din schemele de sprijin direct a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sau schemele echivalente cu aceleași efecte prevăzute la alin. (1), se distribuie consumatorilor finali. (7) Prin derogare de la alin. (6), veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijin direct al prețurilor sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru consumatorii finali. (8) Distribuția veniturilor către consumatorii finali este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizori.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19d. Schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții (6) În conformitate cu articolul 4 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva (UE) 2018/2001, statele membre	Articolul 96². Schemele de sprijin direct al prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență, la investiții (9) În conformitate cu art. 5, art. 14, art. 34-37 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Guvernul poate scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile de obligația prevăzută la alin. (1) din prezentul articol.	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
pot scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile de obligația prevăzută la alineatul (1) de la prezentul articol.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (1) În termen de cel mult un an de la aprobarea de către ACER a metodologiei în temeiul alineatului (6) și, ulterior, la fiecare doi ani, autoritatea de reglementare sau o altă autoritate sau entitate desemnată de un stat membru adoptă un raport privind nevoile estimate de flexibilitate pentru o perioadă de cel puțin 5-10 ani la nivel național, având în vedere necesitatea de a realiza securitatea și fiabilitatea aprovizionării în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul de energie electrică, ținând seama de integrarea surselor regenerabile variabile de energie și a diferitelor sectoare, precum și de natura interconectată a pieței energiei electrice, inclusiv obiectivele de interconectare și disponibilitatea potențială a flexibilității transfrontaliere. Raportul menționat la primul paragraf: (a) este în concordanță cu evaluarea adecvării resurselor la nivel european și cu evaluările adecvării resurselor la nivel național efectuate în temeiul articolelor 23 și 24; (b) se bazează pe datele și analizele furnizate de operatorii de transport și de sistem și de operatorii de distribuție din fiecare stat membru în temeiul alineatului (3) și utilizează metodologia comună prevăzută la alineatul (4) și, atunci când acest lucru este justificat în mod corespunzător, date și analize suplimentare. În cazul în care statul membru a desemnat un operator de transport și de sistem sau o altă entitate în scopul adoptării	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15¹. Evaluarea necesităților de flexibilitate (1) Odată la 2 ani, Agenția elaborează și aprobă un raport privind necesitățile estimate de flexibilitate la nivel național pentru o perioadă de cel puțin 5-10 ani, având în vedere necesitatea asigurării securității și fiabilității aprovizionării cu energie electrică în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul de energie electrică, ținând cont de integrarea surselor regenerabile variabile de energie și a diferitelor sectoare, precum și de natura interconectată a pieței energiei electrice, inclusiv de obiectivele de interconectare, precum și de disponibilitatea potențială a flexibilității transfrontaliere. (2) Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie: a) să fie în concordanță cu evaluarea adecvanței resurselor la nivel european și cu evaluările adecvanței resurselor la nivel național , prevăzute la art. 49 și 50; b) să fie întocmit în baza datelor și a analizelor furnizate de operatorii de sistem în conformitate cu alin. (5), cu utilizarea metodologiei pentru analiza necesităților de flexibilitate ale operatorului sistemului de transport și ale operatorilor sistemelor de distribuție, aprobată de ACER și inclusă în cadrul național prin Hotărârea corespunzătoare a ANRE, atunci când acest lucru este justificat în modul corespunzător, date și analize suplimentare. (3) În cazul în care pentru elaborarea raportului prevăzut la alin. (1) a fost desemnat un operator al sistemului de transport sau o altă entitate, Agenția aprobă sau modifică raportul respectiv.	Compatibil	Notă: Norma națională transpune obligația de evaluare periodică a necesităților de flexibilitate, însă nu reproduce mecanismul inițial de calcul al termenului, legat de aprobarea metodologiei de către ACER, întrucât competența corespunzătoare introdusă prin Regulamentul (UE) 2024/1747 nu este, la această etapă, aplicabilă Republicii Moldova. Pentru a asigura echivalența funcțională, se propune ca primul raport să fie elaborat în termen de un an de la includerea metodologiei relevante în cadrul normativ național și, ulterior, o dată la doi ani.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
raportului menționat la primul paragraf, autoritatea de reglementare aprobă sau modifică raportul.	Art. II Dispoziții finale și tranzitorii: Raportul prevăzut la art. 15 ¹ alin. (1) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică se elaborează de Agenție în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi de modificare.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (2) Este necesar ca raportul prevăzut la alineatul (1) să îndeplinească cel puțin următoarele condiții: (a) să evalueze diferitele tipuri de nevoi de flexibilitate, cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, pentru a integra energia electrică produsă din surse regenerabile în sistemul de energie electrică, printre altele, ipoteze diferite în ceea ce privește prețurile de pe piața energiei electrice, producția și cererea; (b) să ia în considerare potențialul resurselor de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei, inclusiv agregarea și interconectarea, pentru a răspunde acestor nevoi de flexibilitate, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției; (c) să evalueze barierele din calea flexibilității de pe piață și să propună măsuri de atenuare și stimulente relevante, inclusiv eliminarea barierele de reglementare și posibile îmbunătățiri ale piețelor și ale serviciilor sau produselor de exploatare a sistemului; (d) să evalueze contribuția digitalizării rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice; și	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15¹. Evaluarea necesităților de flexibilitate (4) Raportul prevăzut la alin. (1) trebuie să întrunească cel puțin următoarele cerințe: a) să evalueze diferitele tipuri de necesități de flexibilitate, cel puțin pe bază sezonieră, zilnică și orară, pentru a integra în sistemul electroenergetic energia electrică produsă din surse regenerabile, printre altele, ipoteze diferite în ceea ce privește prețurile de pe piața energiei electrice, producția și cererea; b) să ia în considerare potențialul resurselor de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, inclusiv agregarea și interconectarea, pentru a răspunde acestor necesități de flexibilitate, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției; c) să evalueze barierele din calea flexibilității de pe piață și să propună măsuri de atenuare și stimulente relevante, inclusiv eliminarea barierele de reglementare și posibile îmbunătățiri ale piețelor și ale serviciilor sau produselor de exploatare a sistemului; d) să evalueze impactul digitalizării rețelelor electrice de transport și de distribuție; și e) să ia în considerare sursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state, inclusiv în statele membre ale Uniunii Europene.	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(e) să ia în considerare sursele de flexibilitate preconizate a fi disponibile în alte state membre.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (3) Operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție din fiecare stat membru furnizează autorității de reglementare sau altei autorități sau entități desemnate în temeiul alineatului (1), datele și analizele care sunt necesare pentru pregătirea raportului menționat la alineatul (1). În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, autoritatea de reglementare sau o altă autoritate sau entitate desemnată în temeiul alineatului (1) poate solicita operatorilor de transport și de sistem și operatorilor de distribuție în cauză să furnizeze informații suplimentare pentru raport, în plus față de cerințele menționate la alineatul (4). Operatorii de transport și de sistem de energie electrică sau operatorii de distribuție de energie electrică în cauză împreună cu operatorii de sisteme de gaze naturale și cu operatorii de sisteme de hidrogen coordonează colectarea informațiilor relevante, atunci când este necesar pentru aplicarea prezentului articol.	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 151. Evaluarea necesităților de flexibilitate (5) Operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție prezintă Agenției, datele și analizele necesare pentru pregătirea raportului prevăzut la alin. (1). În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, Agenția poate solicita operatorilor de sistem respectivi informații suplimentare necesare pentru elaborarea raportului, pe lângă cele stabilite prin metodologia prevăzută la alin. (2) lit. b). În măsura în care este necesar pentru aplicarea prezentului articol, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție coordonează împreună cu operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale și cu operatorii de sistem care exploatează infrastructura de hidrogen, colectarea informațiilor relevante. (6) Agenția transmite raportul privind necesitățile estimate de flexibilitate, elaborat în conformitate cu prezentul articol organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru informare.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (4) ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE coordonează activitatea operatorilor de transport și de		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederile alin. (4) reglementează atribuțiile ENTSO-E și ale entității OSD UE privind coordonarea operatorilor de transport și de distribuție, precum și elaborarea metodologiilor și a cerințelor privind datele și analiza necesarului de flexibilitate la nivelul Uniunii Europene. Prin urmare, dispoziția are caracter instituțional și vizează atribuțiile și relațiile de cooperare dintre entități constituite la nivelul Uniunii Europene, nefiind necesară reproducerea acesteia în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
sistem și a operatorilor de distribuție în ceea ce privește datele și analizele care trebuie furnizate în conformitate cu alineatul (3). În special, acestea: (a) definesc tipul și formatul datelor pe care operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție trebuie să le furnizeze autorităților de reglementare sau altei autorități sau entități desemnate în temeiul alineatului (1); (b) elaborează o metodologie pentru analiza de către operatorii de transport și de sistem și de către operatorii de distribuție a nevoilor de flexibilitate, ținând seama cel puțin de: (i) toate sursele de flexibilitate disponibile într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, în diferite intervale de timp, inclusiv în alte state membre; (ii) investițiile planificate în interconectare și flexibilitatea la nivel de transport și distribuție; și (iii) necesitatea decarbonizării sistemului de energie electrică pentru a îndeplini obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030, definite la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și obiectivul său de neutralitate climatică până în 2050 prevăzut la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119, în conformitate cu Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. Metodologia menționată la primul paragraf litera (b) include criterii orientative privind modul de evaluare a capacității diferitelor surse de flexibilitate de a acoperi nevoile de flexibilitate.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Prevederea nu necesită transpunere în legislația națională, întrucât aceasta nu instituie obligații în sarcina Republicii Moldova, a autorității de reglementare sau a operatorilor de sistem la nivel național, ci reglementează în mod direct cooperarea dintre ENTSO-E și entitatea OSD UE, în vederea coordonării operatorilor de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție în procesul de furnizare a datelor și analizelor prevăzute la alin. (4). Prin urmare, dispoziția are caracter instituțional și vizează atribuțiile și

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(5) ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE cooperează îndeaproape în ceea ce privește coordonarea operatorilor de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție în ceea ce privește furnizarea de date și analize în temeiul alineatului (4).			relațiile de cooperare dintre entități constituite la nivelul Uniunii Europene, nefiind necesară reproducerea acestora în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (6) Până la 17 aprilie 2025, ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE prezintă în comun ACER o propunere privind tipul de date și formatul care trebuie transmise unei autorități de reglementare sau altei autorități sau entități desemnate în temeiul alineatului (1), precum și metodologia pentru analiza nevoilor de flexibilitate menționată la alineatul (4). În termen de trei luni de la primirea propunerii, ACER fie aprobă propunerea, fie o modifică. În acest din urmă caz, ACER se consultă cu Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice, ENTSO pentru energie electrică, și cu entitatea OSD UE, înainte de a adopta modificările. Propunerea adoptată se publică pe site-ul web al ACER.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu necesită transpunere, întrucât reglementează o procedură desfășurată la nivelul Uniunii Europene pentru elaborarea în comun de către ENTSO-E și entitatea OSD UE a tipului și formatului datelor, precum și a metodologiei de analiză a nevoilor de flexibilitate, urmată de aprobarea sau modificarea acestora de către ACER, după consultarea entităților relevante. Procedura nu instituie obligații directe pentru autoritățile sau operatorii de sistem din Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (7) Autoritatea de reglementare sau o altă autoritate sau entitate desemnată în temeiul alineatului (1) transmit Comisiei și ACER rapoartele menționate la alineatul (1) și le publică. În termen de 12 luni de la primirea rapoartelor,		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Norma respectivă reglementează, pe de o parte, obligația autorităților naționale de a transmite și publica rapoartele privind evaluarea nevoilor de flexibilitate și, pe de altă parte, obligațiile ACER privind examinarea acestor rapoarte și formularea recomandărilor asupra aspectelor de interes transfrontalier. Prevederile referitoare la atribuțiile ACER nu necesită transpunere, întrucât reglementează activitatea unei instituții a Uniunii Europene. Prevederile adresate autorităților naționale nu pot fi transpuse în raport cu ANRE, deoarece Regulamentul (UE) 2024/1747 nu a fost încă preluat în cadrul normativ al Comunității Energetice și, în

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
ACER emite un raport în care le analizează și oferă recomandări cu privire la aspecte de interes transfrontalier referitoare la constatările autorității de reglementare sau ale unei alte autorități sau entități desemnate în temeiul alineatului (1), inclusiv recomandări privind eliminarea barierelor din calea intrării pe piață a resurselor de flexibilitate din surse nefosile. Printre aspectele de interes transfrontalier, ACER evaluează: (a) modul de a integra mai bine analiza nevoilor de flexibilitate menționată la alineatul (1) de la prezentul articol cu metodologia de evaluare a adecvării resurselor la nivel european în conformitate cu articolul 23 și metodologia pentru planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, asigurând coerența între acestea; (b) nevoile de flexibilitate estimate în sistemul de energie electrică la nivelul Uniunii și potențialul său preconizat disponibil din punct de vedere economic pentru o perioadă de 5-10 ani, ținând seama de rapoartele naționale; (c) posibila introducere a unor măsuri suplimentare de deblocare a potențialului de flexibilitate pe piețele energiei electrice și în funcționarea sistemului. Rezultatele analizei menționate la al doilea paragraf litera (a) pot fi luate în considerare în cadrul revizuirilor ulterioare ale metodologiilor menționate la litera respectivă, în conformitate cu actele juridice relevante ale Uniunii. Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice poate, din proprie inițiativă, să furnizeze informații către ACER cu privire la modul de asigurare a conformității cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050.			consecință, nu există obligația corelativă a ACER de a examina rapoartele transmise de ANRE în temeiul acestei proceduri.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Norma respectivă reglementează integrarea rapoartelor naționale privind nevoile de flexibilitate în planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, elaborat de ENTSO pentru energie electrică, precum și luarea în

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19e. Evaluarea nevoilor de flexibilitate (8) ENTSO pentru energie electrică actualizează planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pentru a include rezultatele rapoartelor la nivel național privind nevoile de flexibilitate, menționate la alineatul (1). Rapoartele respective sunt luate în considerare de operatorii de transport și de sistem și de operatorii de distribuție în planurile lor de dezvoltare a rețelei.			considerare a acestor rapoarte de către OTS și OSD în planurile lor de dezvoltare. Prevederea nu necesită transpunere, întrucât planul la nivelul Uniunii elaborat de ENTSO pentru energie electrică nu vizează Republica Moldova, iar obligația corelativă de valorificare a rapoartelor respective în planurile de dezvoltare ale OTS și OSD nu este aplicabilă operatorilor de sistem din Republica Moldova.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19f. Obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile În termen de cel mult 6 luni de la transmiterea raportului în temeiul articolului 19e alineatul (1) din prezentul regulament, fiecare stat membru stabilește, pe baza acestui raport, un obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv contribuțiile specifice respective ale răspunsului părții de consum și ale stocării energiei la acest obiectiv. Statele membre pot atinge acest obiectiv prin realizarea potențialului identificat al flexibilității din surse nefosile, prin eliminarea obstacolelor identificate de pe piață sau prin schemele de sprijinire a flexibilității din surse nefosile menționate la articolul 19g din prezentul regulament. Acest obiectiv național orientativ, inclusiv contribuțiile specifice respective ale răspunsului părții de consum și ale stocării energiei la obiectivul respectiv, precum și măsurile de realizare a acestuia, se reflectă, de asemenea, în planurile naționale integrate privind energia și clima ale statelor membre în ceea ce privește dimensiunea «Piața internă a energiei» în conformitate cu articolele 3, 4 și 7 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și în rapoartele lor	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15². Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile (1) În termen de cel mult 6 luni de la transmiterea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei stabilește și propune spre aprobare Guvernului, pe baza acestui raport, un obiectiv național orientativ pentru flexibilitatea din surse nefosile, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului dispecerizabil și ale stocării energiei la acest obiectiv. (2) Obiectivul național orientativ pentru flexibilitate din surse nefosile poate fi atins prin realizarea potențialului identificat al flexibilității din surse nefosile, prin eliminarea obstacolelor identificate de pe piață sau prin schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute la art. 15³. Acest obiectiv național orientativ, inclusiv contribuțiile specifice respective ale consumului și ale stocării energiei la obiectivul respectiv, precum și măsurile de realizare a acestuia, se reflectă, de asemenea, în planul național integrat privind energia și clima, la dimensiunea «Piața internă a energiei» în conformitate cu Secțiunile 1 - 3, cap. II din Regulamentul privind mecanismul de guvernare	Parțial compatibil	Notă: La transpunerea în legislația națională a prevederilor art. 19f din Regulamentul (UE) 2019/943 au fost preluate prevederile care instituie obligații în sarcina statelor membre și care pot fi aplicate în Republica Moldova. Nu au fost preluate, însă, prevederile referitoare la atribuțiile Comisiei Europene și ale ACER privind evaluarea obiectivelor naționale orientative, elaborarea, după caz, a unei Strategii a Uniunii privind flexibilitatea și inițierea unor propuneri legislative, întrucât acestea reglementează competențe instituționale exercitate la nivelul Uniunii Europene și nu instituie drepturi sau obligații susceptibile de transpunere în sarcina autorităților ori a participanților la piață din Republica Moldova.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
naționale intermediare integrate privind energia și clima, în conformitate cu articolul 17 din regulamentul respectiv. Statele membre pot stabili obiective naționale orientative provizorii până la adoptarea raportului în temeiul articolului 19e alineatul (1) din prezentul regulament. În urma evaluării efectuate în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2018/1999, Comisia, după primirea obiectivului național orientativ stabilit și comunicat de statele membre în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol, prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare a rapoartelor naționale. Pe baza concluziilor raportului elaborat cu primele informații comunicate de statele membre, Comisia poate elabora o strategie a Uniunii privind flexibilitatea, cu un accent deosebit pe răspunsul părții de consum și pe stocarea energiei pentru a facilita implementarea acestora, corelată cu obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și obiectivul privind neutralitatea climatică până în 2050. Respectiva strategie a Uniunii privind flexibilitatea poate fi însoțită, după caz, de o propunere legislativă.	energetică și a acțiunilor climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2024 și în rapoartele lor naționale intermediare integrate privind energia și clima, în conformitate Secțiunea 1 cap. IV din Regulamentul respectiv. Se admite stabilirea de obiective naționale orientative provizorii până la adoptarea de către Agenție a raportului privind necesitățile estimate de flexibilitate, prevăzut la art. 15¹.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19g. Scheme de sprijinire a flexibilității din surse nefosile (1) În cazul în care investițiile în flexibilitatea din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor naționale orientative provizorii stabilite în temeiul articolului 19f, statele membre pot aplica scheme de sprijinire a flexibilității din surse nefosile care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile,	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15³. Scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile (1) În cazul în care investițiile în flexibilitate din surse nefosile sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor naționale orientative provizorii stabilite în temeiul art. 152, pot fi aplicate scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate din surse nefosile, fără a aduce atingere art. 74 și art. 46. La aplicarea unui mecanism de asigurare a capacității se ia în considerare efectuarea adaptărilor necesare în conceperea mecanismelor de asigurare a	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
fără a aduce atingere articolelor 12 și 13. Statele membre care aplică un mecanism de asigurare a capacității iau în considerare efectuarea adaptărilor necesare în conceperea mecanismelor de asigurare a capacității pentru a promova participarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei, fără a aduce atingere posibilității ca statele membre respective să utilizeze schemele de sprijinire a flexibilității din surse nefosile menționate la prezentul alineat.	capacității pentru a promova participarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei, fără a aduce atingere posibilității utilizării schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile prevăzute în prezentul alineat.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19g. Scheme de sprijinire a flexibilității din surse nefosile (2) Posibilitatea ca statele membre să aplice măsurile de sprijinire a flexibilității din surse nefosile în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol nu împiedică statele membre să își îndeplinească obiectivele naționale orientative stabilite în temeiul articolului 19f prin alte mijloace.	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15³. Scheme de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile (2) Opțiunea aplicării măsurilor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile în temeiul alin. (1) nu împiedică îndeplinirea prin alte mijloace a obiectivelor naționale orientative stabilite în temeiul art. 152.	Compatibil	
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 9. Se introduce următorul capitol: „ Capitolul IIIa. STIMULENTE SPECIFICE PENTRU INVESTIȚII, ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DECARBONIZARE ALE UNIUNII Articolul 19h. Principii de concepere a schemelor de sprijinire a flexibilității din surse nefosile Schemele de sprijinire a flexibilității din surse nefosile aplicate de statele membre în conformitate cu articolul 19g alineatul (1):	Secțiunea a 4-a Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare Articolul 15⁴. Principii de elaborare a schemelor de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile Schemele de sprijin pentru flexibilitate din surse nefosile aplicate în conformitate cu art. 15 ³ alin. (1) trebuie să corespundă următoarelor cerințe: a) să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului național orientativ provizoriu, stabilit în temeiul art. 15 ² într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor;	Compatibil	

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(a) nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului național orientativ provizoriu, stabilit în temeiul articolului 19f într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor; (b) se limitează la noi investiții în resursele de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei; (c) depun eforturi pentru a lua în considerare criterii legate de amplasare pentru a asigura faptul că investițiile în noi capacități se efectuează în amplasamente optime; (d) nu implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare; (e) selectează furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor; (f) previn denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor energiei electrice, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și a semnalelor de preț, precum și a expunerii la variația prețurilor și la riscul de piață; (g) oferă stimulente pentru integrarea pe piețele energiei electrice într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor energiei electrice, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem și congestia și stabilitatea rețelei; (h) stabilesc un nivel minim de participare pe piețele energiei electrice în ceea ce privește energia activată, care ține seama de particularitățile tehnice ale activului care asigură flexibilitatea; (i) aplică sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piețele energiei electrice menționate la litera (h) sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț menționate la litera (f); (j) promovează deschiderea către participarea transfrontalieră a acelor resurse care sunt capabile să asigure performanța tehnică necesară, în cazul în care o analiză costuri-beneficii este pozitivă.	b) să se limiteze la noi investiții în resursele de flexibilitate din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei; c) să ia în considerare, în măsura posibilului, criterii privind amplasarea, astfel încât investițiile în noi capacități de flexibilitate din surse nefosile să fie realizate în locații optime; d) să nu determine activarea producției bazate pe combustibili fosili situate în aval de punctul de contorizare; e) să selecteze furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, voluntar, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor; f) să prevină denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor de energie electrică, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și semnalele de preț, precum și expunerea la variația prețurilor și la riscul de piață; g) să ofere stimulente pentru integrare pe piețele de energie electrică într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor de energie electrică, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem, precum și congestia și stabilitatea rețelei; h) să stabilească un nivel minim de participare pe piețele de energie electrică în ceea ce privește energia activată, care ține cont de particularitățile tehnice ale activului care asigură flexibilitatea; i) să aplice sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piețele de energie electrică, prevăzut la lit. h), sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de preț prevăzute la lit. f); j) să promoveze deschiderea către participarea transfrontalieră a acelor resurse care sunt capabile să asigure performanța tehnică necesară, în cazul		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	în care rezultatele unei analize cost-beneficiu sunt pozitive.		
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 10. Articolul 21 se modifică după cum urmează: (a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text: „(1) Atunci când pun în aplicare măsurile menționate la articolul 20 alineatul (3) din prezentul regulament în conformitate cu articolele 107, 108 și 109 din TFUE, statele membre pot introduce mecanisme de asigurare a capacității.”; (b) alineatul (7) se exclude; (c) alineatul (8) se înlocuiește cu următorul text: „(8) Mecanismele de asigurare a capacității sunt aprobate de Comisie pentru o perioadă de cel mult 10 ani. Volumul capacităților angajate se reduce pe baza planurilor de punere în aplicare menționate la articolul 20 alineatul (3). Statele membre continuă să aplice planul de punere în aplicare după introducerea mecanismului de asigurare a capacității.”.		Compatibil	Notă: La transpunerea în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică a prevederilor articolului 21 din Regulamentul UE nr. 943/2019 privind piața internă de energie electrică s-a ținut cont de modificările operate prin art. 2 pct. 10 din Regulamentul UE nr. 1747/2024. În conformitate cu prevederile articolului 21 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747, articolul 51 alineatul (1) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică prevede: „(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei poate propune Guvernului introducerea unor mecanisme de asigurare a capacității concomitent cu punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la art. 49 alin. (4). În acest scop, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează și prezintă spre aprobare proiectul hotărârii de Guvern privind implementarea mecanismului de asigurare a capacității.”. Totodată, alineatul (7) al articolului 21 din Regulamentul (UE) 2019/943, în redactarea sa inițială, nu a fost transpus în articolul 51 din Legea nr. 164/2025. În ceea ce privește alineatul (8) al articolului 21 din Regulamentul (UE) 2019/943, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747, acesta este transpus prin dispozițiile articolului 51 alineatele (9) și (10) din Legea nr. 164/2025, care prevăd: „(9) Mecanismele de asigurare a capacității se aprobă pentru o perioadă de maximum 10 ani. Mărimea capacităților angajate în cadrul mecanismelor de asigurare a capacității se reduce în baza planurilor de punere în aplicare prevăzute la art. 49 alin. (3). (10) Planul de punere în aplicare prevăzut la art. 49 alin. (3) se aplică și după introducerea mecanismului de asigurare a capacității.”.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 11. La articolul 22 alineatul (1), litera (a) se exclude.		Compatibil	Notă: La transpunerea în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică a prevederilor articolului 22 din Regulamentul UE nr. 943/2019 privind piața internă de energie electrică s-a ținut cont de modificările operate prin art. 2 pct. 11 din Regulamentul UE nr. 1747/2024 și, respectiv, nu a fost transpus principiul stabilit la art. 22 para (1) lit. (a) în din Regulamentul UE nr. 943/2019 în varianta sa inițială.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 12. La articolul 37 alineatul (1), litera (a) se înlocuiește cu următorul text: „(a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul orientărilor privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, stabilite prin Regulamentul (UE) 2016/1719, al orientărilor privind mecanismul de alocare a capacităților și gestionarea congestiilor, stabilite prin Regulamentul (UE) 2015/1222, precum și al orientărilor privind echilibrarea energiei electrice stabilite prin Regulamentul (UE) 2017/2195;”.	La articolul 56 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, la alin. (8) lit. a) va avea următorul cuprins: „a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025, al Liniilor directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025, precum și în temeiul Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025;”.	Compatibil	Notă: Regulamentul UE nr. 1719/2016 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 643/2025 cu privire la aprobarea Liniilor directoare privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, Regulamentul UE nr. 1222/2015 a fost transpus în legislația națională prin Hotărârea ANRE nr. 641/2025 cu privire la aprobarea Liniilor directoare privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, iar Regulamentul UE nr. 2195/2017 – prin Hotărârea ANRE nr. 642/2025 cu privire la aprobarea Liniilor directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic. În context, dispozițiile prevăzute la art. 2 pct. 12 din Regulamentul (UE) nr. 1747/2024, prin care se modifică articolul 37 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943, au fost transpuse inclusiv prin trimitere la actele normative naționale menționate, care asigură implementarea orientărilor europene la care face referire norma respectivă.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 13. La articolul 50, se introduce următorul alineat: „(4a) Operatorii de transport și de sistem publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zonele lor de operare cu o granularitate spațială ridicată, respectând siguranța publică și confidențialitatea datelor, inclusiv capacitatea la care se referă cererea de racordare și posibilitatea unei racordări flexibile în zonele congestionate. Publicarea respectivelor informații include	La Articolul 40 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, - la alin. (6) cuvintele „cerințele privind confidențialitatea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată” se substituie cu cuvintele „cerințele privind siguranța publică și confidențialitatea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată”; - la alin. (7), în ultima frază cuvintele „și, după caz, actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial” se exclud. Se completează cu următorul enunț „În cazul în care o cerere de racordare nu este nici acceptată, nici	Compatibil	Notă: Prevederea respectivă este transpusă deja în legislația națională prin art. 40 alin. (6) și (7) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, care stipulează în mod expres următoarele: „(6) Operatorul sistemului de transport publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă pentru noi racordări în zona sa de operare, cu o granularitate spațială ridicată, respectând cerințele privind confidențialitatea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informații privind capacitatea care face obiectul cererilor de racordare și posibilitatea încheierii acordurilor de racordare în condiții

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
informații referitoare la criteriile pentru calcularea capacității disponibile pentru racordările noi. Operatorii de transport și de sistem actualizează aceste informații cu regularitate, cel puțin o dată pe lună. Operatorii de transport și de sistem furnizează utilizatorilor de sistem, în mod transparent, informații clare cu privire la situația și tratarea cererilor lor de racordare, inclusiv, dacă este cazul, informații referitoare la acordurile flexibile de racordare. Ei furnizează aceste informații în termen de trei luni de la data depunerii cererii. În cazul în care racordarea solicitată nu este nici acordată, nici respinsă definitiv, operatorii de transport și de sistem actualizează aceste informații periodic, cel puțin trimestrial.”	respinsă definitiv, operatorul sistemului de transport actualizează informațiile respective periodic, cel puțin trimestrial”.		flexibile în zone congestionate. Obligația stabilită în prezentul alineat se aplică inclusiv în raport cu informațiile cu privire la criteriile utilizate la calcularea capacității disponibile pentru racordări noi. Operatorul sistemului de transport actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin o dată pe lună. (7) Operatorul sistemului de transport prezintă solicitanților, potențiali utilizatori de sistem, în mod transparent, informații clare privind statutul cererilor de racordare ale acestora, precum și, în funcție de evoluția procesului de racordare aferent cererilor respective, informații pertinente privind încheierea acordurilor de racordare în condiții flexibile. Operatorul sistemului de transport prezintă informațiile respective în termen de 3 luni de la depunerea cererii și, după caz, actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial.”. Totodată, pentru a asigura transpunerea corectă prevederilor art. 2 pct. 13 din Regulamentul UE nr. 1747/2024, se propun amendamente de concretizare.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 14. La articolul 57, se adaugă următorul alineat: „(3) Operatorii de distribuție și operatorii de transport și de sistem cooperează între ei pentru a publica, în mod consecvent, informații coerente privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zonele lor de operare respective care oferă o vizibilitate suficient de detaliată dezvoltatorilor de noi proiecte energetice și altor potențiali utilizatori ai rețelei.”.		Compatibil	Notă: Prevederea respectivă este transpusă deja în legislația națională prin art. 75 alin. (4) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, care stipulează în mod expres următoarele: „(4) Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție cooperează între ei pentru a publica, în mod consecvent, informații coerente privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zonele lor de operare, care oferă o vizibilitate suficient de detaliată dezvoltatorilor de noi proiecte energetice și altor potențiali utilizatori de sistem”.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 15. Articolul 59 se modifică după cum urmează: (a) la alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text: „(b) norme privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor în temeiul articolelor 7-10, al articolelor 13-17, al articolului 19 și al articolelor 35-37 din prezentul		Prevedere neaplicabilă UE	Notă: Articolul 59 din Regulamentul (UE) 2019/943 nu a fost transpus în legislația națională, întrucât reglementează competențele Comisiei Europene privind adoptarea actelor de punere în aplicare referitoare la elaborarea și modificarea codurilor de rețea la nivelul Uniunii Europene. Norma respectivă are caracter instituțional și procedural, fiind aplicabilă exclusiv în cadrul juridic și instituțional al Uniunii Europene. Pentru aceleași considerente, modificările operate asupra articolului 59

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
regulament și al articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944, inclusiv norme privind metodologii și procese de calcul al capacităților pentru ziua următoare, intrazilnice și la termen, modele de rețea, configurația zonelor de ofertare, redispecerizarea și comercializarea în contrapartidă, algoritmi de tranzacționare, cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, diferitele opțiuni de guvernanta, fermitatea capacității interzonale alocate, distribuția veniturilor din congestii, detaliile și caracteristicile specifice ale instrumentelor menționate la articolul 9 alineatul (3) din prezentul regulament, în raport cu elementele specificate la alineatele (4) și (5) de la articolul menționat, alocarea și facilitarea tranzacționării drepturilor financiare de transport pe termen lung de către platforma unică de alocare, precum și frecvența, scadența și natura specifică a acestor drepturi de transport pe termen lung, acoperirea riscului în cazul transportului interzonal, proceduri de alocare, precum și recuperarea costurilor aferente alocării capacităților și gestionării congestiilor, precum și metodologia de compensare a operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru reducerea capacității;”			prin articolul 2 punctul 15 din Regulamentul (UE) 2024/1747 nu necesită transpunere în legislația națională.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 15. Articolul 59 se modifică după cum urmează: (b) la alineatul (2), litera (a) se înlocuiește cu următorul text: „(a) norme privind racordarea la rețea, inclusiv norme privind racordarea locurilor de consum racordate la sistemul de transport, a instalațiilor de distribuție racordate la sistemul de transport și a sistemelor de distribuție, racordarea unităților consumatoare utilizate pentru a furniza răspunsul părții de consum, cerințele pentru racordarea la rețea a producătorilor și a altor utilizatori de sistem, cerințele pentru sistemele de înaltă tensiune în curent continuu, cerințele pentru modulele generatoare din centrală conectate în curent continuu, cerințele pentru modulele de parc energetic racordate la curent continuu și stațiile de conversie de curent continuu de înaltă tensiune		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Articolul 59 din Regulamentul (UE) 2019/943 nu a fost transpus în legislația națională, întrucât reglementează competențele Comisiei Europene privind adoptarea actelor de punere în aplicare referitoare la elaborarea și modificarea codurilor de rețea la nivelul Uniunii Europene. Norma respectivă are caracter instituțional și procedural, fiind aplicabilă exclusiv în cadrul juridic și instituțional al Uniunii Europene. Pentru aceleași considerente, modificările operate asupra articolului 59 prin articolul 2 punctul 15 din Regulamentul UE nr. nr. 1747/2024 nu necesită transpunere în legislația națională.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
din terminale și procedurile de notificare de funcționare pentru racordarea la rețea;”.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 16. La articolul 64 se introduc următoarele alineate: „(2a) Prin derogare de la articolul 6 alineatele (9), (10) și (11), Estonia, Letonia și Lituania pot încheia contracte financiare vizând capacități de echilibrare cu până la cinci ani înainte de începerea furnizării capacităților de echilibrare. Durata acestor contracte nu poate depăși opt ani după aderarea Estoniei, Letoniei și Lituaniei la Zona Sincronă Europa Continentală. Autoritățile de reglementare din Estonia, Letonia și Lituania pot permite operatorilor lor de transport și de sistem să aloce capacitate interzonală în cadrul unui proces bazat pe piață, astfel cum este prevăzut la articolul 41 din Regulamentul (UE) 2017/2195, fără limitări de volum, timp de șase luni de la data la care procesul de alocare co-optimizată este pe deplin pus în aplicare și operațional în temeiul articolului 38 alineatul (3) din regulamentul respectiv. (2b) Prin derogare de la articolul 22 alineatul (4) litera (b), statele membre pot solicita ca o capacitate de producție care a început producția comercială înainte de 4 iulie 2019 și care are emisii mai mari de 550 g de CO₂ din combustibili fosili per kWh de energie electrică și mai mari de 350 kg CO₂ din combustibili fosili în medie pe an per kWe instalat să fie, sub rezerva respectării articolelor 107 și 108 din TFUE, angajată în mod excepțional sau să primească plăți sau angajamente pentru plăți viitoare după 1 iulie 2025 în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității aprobat de Comisie înainte de 4 iulie 2019. (2c) Comisia evaluează impactul solicitării menționate la alineatul (2b) în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia poate acorda derogarea după evaluarea raportului menționat la alineatul (2d), dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă, deoarece stabilește derogări temporare aplicabile exclusiv Estoniei, Letoniei și Lituaniei și reglementează competențele Comisiei Europene privind acordarea derogărilor de la criteriile de emisii aplicabile mecanismelor de asigurare a capacității. Aceasta nu generează drepturi sau obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și, respectiv, nu necesită transpunere.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(a) statul membru a efectuat, la 4 iulie 2019 sau ulterior acestei date, o procedură de ofertare concurențială în temeiul articolului 22 și pentru o perioadă de livrare ulterioară datei de 1 iulie 2025, care vizează maximizarea participării furnizorilor de capacitate care îndeplinesc cerințele de la articolul 22 alineatul (4); (b) volumul de capacitate oferit în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la litera (a) de la prezentul alineat nu este suficient pentru a aborda problema de adecvare identificată în temeiul articolului 20 alineatul (1) pentru perioada de livrare care face obiectul respectivei proceduri de ofertare; (c) capacitatea de producție care emite mai mult de 550 g de CO₂ din combustibili fosili per kWh de energie electrică este angajată sau primește plăți sau angajamente pentru plăți viitoare pentru o perioadă care nu depășește un an, și pentru o perioadă de livrare care nu depășește durata derogării, și este achiziționată printr-un proces suplimentar de achiziții care respectă toate cerințele de la articolul 22, cu excepția celor prevăzute la alineatul (4) litera (b) de la respectivul articol și numai pentru volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare menționată la litera (b) de la prezentul alineat. Derogarea în temeiul prezentului alineat se poate aplica până la 31 decembrie 2028, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute în prezentul alineat pe întreaga durată a derogării. (2d) Cererea de derogare menționată la alineatul (2b) este însoțită de un raport al statului membru care include: (a) o evaluare a impactului derogării în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră și tranziția către energia din surse regenerabile, creșterea flexibilității, stocarea energiei, electromobilitatea și răspunsul părții de consum;			

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
(b) un plan cu etape intermediare pentru tranziția de la participarea capacității de producție menționate la alineatul (2b) la mecanismele de asigurare a capacității până la data expirării derogării, inclusiv un plan de achiziționare a capacității de înlocuire necesare în conformitate cu traiectoria națională orientativă pentru ponderea globală a energiei din surse regenerabile și o evaluare a obstacolelor în calea investițiilor care cauzează lipsa unor oferte suficiente în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la alineatul (2c) litera (a).”			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 17. Articolul 69 se modifică după cum urmează: (a) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text: „(2) Până la 30 iunie 2026, Comisia reexaminează prezentul regulament și transmite Parlamentului European și Consiliului un raport pe baza acestei reexaminări, însoțit de o propunere legislativă, dacă este cazul. Raportul Comisiei evaluează, printre altele: (a) eficacitatea structurii și funcționării actuale a piețelor energiei electrice pe termen scurt, inclusiv în situații de criză sau de urgență, și, în general, potențialele ineficiențe în ceea ce privește piața internă a energiei electrice și diferitele opțiuni pentru introducerea unor posibile măsuri corective și instrumente care să fie aplicate în situații de criză sau de urgență, având în vedere experiența de la nivel internațional și evoluția și noile tendințe de pe piața internă a energiei electrice; (b) caracterul adecvat al cadrului juridic și financiar actual al Uniunii privind rețelele de distribuție pentru a atinge obiectivele Uniunii în materie de energie din surse regenerabile și de piață internă a energiei; (c) în conformitate cu articolul 19a, potențialul și viabilitatea instituirii uneia sau a mai multor platforme de piață ale Uniunii pentru contractele de achiziție de energie electrică, care urmează să fie utilizate în mod voluntar, inclusiv interacțiunea respectivelor platforme potențiale cu alte platforme existente pe piața energiei electrice și		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Norma în cauză nu a fost transpusă, deoarece vizează exclusiv activitatea de evaluare și raportare a Comisiei Europene cu privire la funcționarea pieței interne a energiei electrice a Uniunii Europene. Aceasta nu generează drepturi sau obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și, respectiv, nu necesită transpunere.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
punerea în comun a cererii de contracte de achiziție de energie electrică prin agregare.”.			
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 17. Articolul 69 se modifică după cum urmează: (b) se adaugă următorul alineat: „(3) Până la 17 ianuarie 2025, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport detaliat de evaluare a posibilităților de raționalizare și simplificare a procesului de aplicare a unui mecanism de asigurare a capacității în temeiul capitolului IV, astfel încât să se asigure faptul că statele membre pot răspunde îngrijorărilor legate de adecvare în timp util. În acest context, Comisia solicită ACER să modifice metodologia de evaluare a adecvării resurselor la nivel european menționată la articolul 23, în conformitate cu articolele 23 și 27, după caz. Până la 17 aprilie 2025, după consultarea statelor membre, Comisia prezintă propuneri în vederea simplificării procesului de evaluare a mecanismelor de asigurare a capacității, după caz.”.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă în legislația națională, deoarece reglementează competențele Comisiei Europene și ale ACER privind evaluarea și revizuirea cadrului aplicabil mecanismelor de asigurare a capacității la nivelul Uniunii Europene. Aceasta nu generează drepturi sau obligații pentru autoritățile, instituțiile sau entitățile din Republica Moldova și, respectiv, nu necesită transpunere.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 18. Se introduce următorul articol: „Articolul 69a Interacțiunea cu actele juridice financiare ale Uniunii Prezentul regulament nu aduce atingere aplicării Regulamentelor (UE) nr. 648/2012 și (UE) nr. 600/2014 și a Directivei 2014/65/UE în ceea ce privește activitățile participanților la piață sau ale operatorilor de piață care implică instrumente financiare, în sensul definiției de la articolul 4 alineatul (1) punctul 15 din Directiva 2014/65/UE.”	Articolul 82 se completează cu alineatul (11), cu următorul cuprins: „(11) Prevederile prezentei legi nu afectează aplicarea actelor normative care reglementează piețele instrumentelor financiare, precum și instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții în ceea ce privește activitățile participanților la piață sau ale operatorului pieței energiei electrice, care implică instrumente financiare în sensul definit în legislația privind piețele instrumentelor financiare.”.	Parțial compatibil	Notă: Directiva UE nr. 65/2014 și Regulamentul UE nr. 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare nu sunt transpuse încă în legislația națională, dar în aprilie 2026 a fost publicat pentru consultări publice un proiect de lege privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, care transpune, între altele, și actele UE în cauză. Totodată, la moment nu a fost elaborat vreun act normativ/proiect de act normativ pentru a asigura transpunerea Regulamentului UE nr. 648/2012. Este necesar să discutăm cu CNPF pentru a introduce mai multe informații în TC, pentru Comisie.
Articolul 2 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 19. În anexa I, punctul 1.2 se înlocuiește cu următorul text:	Anexa 2 ATRIBUȚIILE CENTRELOR DE COORDONARE REGIONALE 1. Calculul coordonat al capacităților	Compatibil	Notă: Inițial, prevederile Anexei I la Regulamentul (UE) 2019/943 nu au fost transpuse <i>ad litteram</i> în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. În schimb, art. 56 alin. (8) lit. q) din Lege stabilește, într-o formulare

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
„1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare.”	1.1. Centrele de coordonare regionale efectuează calculul coordonat al capacităților interzonale. 1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare. 1.3. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 1.4. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pe baza unui model comun de rețea, în conformitate cu punctul 3. 1.5. Calculul coordonat al capacităților asigură gestionarea eficientă a congestiilor, în conformitate cu principiile privind gestionarea congestiilor definite în prezenta lege. 2. Analiza coordonată a siguranței 2.1. Centrele de coordonare regionale efectuează o analiză coordonată a siguranței, cu scopul de a asigura funcționarea în condiții de siguranță a sistemului. 2.2. Analiza siguranței se efectuează pentru toate intervalele de planificare operațională, de la intervalul pentru anul următor până la intervalul intrazilnic, utilizând modelele comune de rețea. 2.3. Analiza coordonată a siguranței se efectuează pe baza metodologiilor elaborate în temeiul Liniilor directe privind operarea sistemului de transport, astfel cum au fost adaptate și adoptate în cadrul Comunității Energetice. 2.4. Centrele de coordonare regionale comunică rezultatele analizei coordonate a siguranței cel puțin operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului. 2.5. În cazul în care, în urma analizei coordonate a siguranței, un centru de coordonare regional identifică o posibilă constrângere, acesta		generală, că operatorul sistemului de transport exercită și alte atribuții prevăzute de cadrul normativ al Comunității Energetice. Cu toate acestea, având în vedere că, în cadrul procesului de verificare a conformității, Comisia Europeană a subliniat necesitatea transpunerii cât mai fidele a prevederilor regulamentelor relevante, precum și în scopul asigurării transpunerii corespunzătoare a art. 2 pct. 19 din Regulamentul (UE) 2024/1747, prin proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 164/2025 se propune completarea acesteia cu Anexa nr. 2, care va reproduce integral prevederile Anexei I la Regulamentul (UE) 2019/943, astfel cum aceasta a fost modificată prin Regulamentul (UE) 2024/1747.

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	elaborează măsuri de remediere care maximizează eficacitatea și eficiența economică. 3. Crearea de modele de rețea comune 3.1. Centrele de coordonare regionale instituie procese eficiente pentru crearea unui model comun de rețea pentru fiecare interval de planificare operațională cuprins între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.2. Operatorii de transport și de sistem desemnează un centru de coordonare regional pentru construirea modelelor comune de rețea la nivelul Uniunii. 3.3. Modelele comune de rețea se elaborează în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul Liniilor directoare privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025. 3.4. Modelele comune de rețea includ date relevante pentru planificarea operațională eficientă și pentru calculul capacităților în toate intervalele de planificare operațională cuprinse între intervalul pentru anul următor și intervalul intrazilnic. 3.5. Modelele comune de rețea se pun la dispoziția tuturor centrelor de coordonare regionale, a operatorilor de transport și de sistem, a ENTSO-E și, la cerere, a Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. 4. Sprijinirea planurilor de apărare și de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește evaluarea consecvenței 4.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în efectuarea evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. 4.2. Toți operatorii de transport și de sistem convin asupra unui prag peste care impactul acțiunilor unuia sau mai multor operatori de transport și de sistem în starea de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți operatori de transport și de sistem interconectați sincron sau asincron. 4.3. În cadrul sprijinului acordat operatorilor de transport și de sistem, centrul de coordonare regional: (a) identifică eventualele incompatibilități; (b) propune măsuri de atenuare. 4.4. Operatorii de transport și de sistem evaluează și iau în considerare măsurile de atenuare propuse. 5. Sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional 5.1. Fiecare centru de coordonare regional relevant sprijină operatorii de transport și de sistem desemnați drept responsabili cu frecvența și responsabili cu resincronizarea în temeiul Codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 645/2025. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului stabilesc rolul centrului de coordonare regional în ceea ce privește sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional. 5.2. Operatorii de transport și de sistem pot solicita asistență din partea centrelor de coordonare regionale în cazul în care sistemul lor se află în stare de colaps sau de restaurare. 5.3. Centrele de coordonare regionale sunt echipate cu sisteme de supraveghere, control și achiziție de date în timp aproape real, cu o observabilitate definită prin aplicarea pragului menționat la punctul 4.2.		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	6. Analiza și raportarea post-operațională și post-perturbare 6.1. Centrele de coordonare regionale investighează și întocmesc un raport cu privire la orice incident care depășește pragul menționat la punctul 4.2. Autoritățile de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, pot participa la investigație, la cererea lor. Raportul conține recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 6.2. Centrele de coordonare regionale publică raportul. Consiliul de reglementare al Comunității Energetice sau, în măsura în care sunt afectate state membre, ACER, acționând în conformitate cadrul normativ al Comunității Energetice, poate emite recomandări care urmăresc prevenirea unor incidente similare în viitor. 7. Dimensionarea regională a capacității de rezervă 7.1. Centrele de coordonare regionale calculează cerințele privind capacitatea de rezervă pentru regiunea de exploatare a sistemului. Stabilirea cerințelor privind capacitatea de rezervă: (a) urmărește obiectivul general de menținere a siguranței în funcționare în modul cel mai eficient din punctul de vedere al costurilor; (b) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (c) calculează cantitatea totală de capacitate de rezervă necesară pentru regiunea de exploatare a sistemului; (d) stabilește cerințele minime privind capacitatea de rezervă pentru fiecare tip de capacitate de rezervă; (e) ia în considerare posibile substituiri între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție;		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	(f) stabilește cerințele necesare privind distribuția geografică a capacității de rezervă necesare, dacă este cazul. 8. Facilitarea achizițiilor regionale de capacitate de echilibrare 8.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în stabilirea cantității de capacitate de echilibrare care trebuie achiziționată. Stabilirea cantității de capacitate de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție; (c) ține seama de volumele de capacitate de rezervă necesară care se preconizează că vor fi furnizate prin oferte de energie de echilibrare care nu sunt depuse pe baza unui contract pentru capacitate de echilibrare. 8.2. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în achiziționarea cantității necesare de capacitate de echilibrare stabilite în conformitate cu punctul 8.1. Achiziționarea capacității de echilibrare: (a) se efectuează pentru intervalul de timp pentru ziua următoare sau pentru intervalul intrazilnic ori pentru ambele; (b) ia în considerare posibile substituiți între diferitele tipuri de capacitate de rezervă, cu scopul de a reduce la minimum costurile de achiziție. 9. Evaluări privind adecvarea sistemului regional pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare și pregătirea de măsuri de reducere a riscurilor		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	9.1. Centrele de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării pentru săptămâna următoare și cel puțin pentru ziua următoare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, și pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 9.2. Centrele de coordonare regionale fundamentează evaluările regionale ale adecvării pe termen scurt pe informațiile furnizate de operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului, cu scopul de a identifica situațiile în care se preconizează o insuficiență a adecvării în oricare dintre zonele de control sau la nivel regional. Centrele de coordonare regionale iau în considerare posibilele schimburi interzonale și limitele privind siguranța în funcționare în toate intervalele relevante de planificare operațională. 9.3. Atunci când efectuează o evaluare privind adecvarea sistemului regional, fiecare centru de coordonare regional se coordonează cu alte centre de coordonare regionale pentru: (a) a verifica ipotezele și prognozele care stau la bază; (b) a identifica posibile situații de insuficiență a adecvării la nivel transregional. 9.4. Fiecare centru de coordonare regional transmite operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului și celorlalte centre de coordonare regionale rezultatele evaluărilor privind adecvarea sistemului regional, împreună cu măsurile pe care le propune pentru reducerea riscurilor de insuficiență a adecvării. 10. Coordonarea planificării regionale a întreruperilor		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	10.1. Fiecare centru de coordonare regional efectuează coordonarea regională a întreruperilor în conformitate cu Liniile directe privind operarea sistemului de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 644/2025, în scopul monitorizării stării de disponibilitate a activelor relevante și al coordonării planurilor lor de disponibilitate, pentru a asigura siguranța în funcționare a sistemului de transport, maximizând în același timp capacitatea interconexiunilor și a sistemelor de transport care afectează fluxurile interzonale. 10.2. Fiecare centru de coordonare regional menține o listă unică a elementelor de rețea relevante, a unităților de producere a energiei electrice și a locurilor de consum din regiunea de exploatare a sistemului, astfel cum este definită în anexa V, și o pune la dispoziție în mediul de date pentru planificarea operațională al ENTSO pentru energie electrică. 10.3. Fiecare centru de coordonare regional desfășoară următoarele activități legate de coordonarea întreruperilor în regiunea de exploatare a sistemului: (a) evaluează compatibilitatea planificării întreruperilor utilizând toate planurile de disponibilitate pentru anul următor ale operatorilor de transport și de sistem; (b) furnizează operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului o listă a incompatibilităților de planificare identificate și a soluțiilor pe care le propune pentru remedierea acestora. 11. Optimizarea mecanismelor de compensare între operatorii de transport și de sistem 11.1. Operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului pot decide în comun să beneficieze de sprijinul centrului de coordonare regional pentru administrarea fluxurilor financiare legate de deconturile dintre		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	operatorii de transport și de sistem care implică mai mult de doi operatori de transport și de sistem, cum ar fi costurile de redispecerizare, veniturile din congestii, abaterile neintenționate sau costurile de achiziționare a rezervelor. 12. Formarea și certificarea personalului care lucrează pentru centrele de coordonare regionale 12.1. Centrele de coordonare regionale pregătesc și desfășoară programe de formare și certificare axate pe exploatarea sistemului la nivel regional pentru personalul care lucrează pentru centrele de coordonare regionale. 12.2. Programele de formare acoperă toate componentele relevante ale exploatării sistemului pentru care centrul de coordonare regional îndeplinește atribuții, inclusiv scenariile de criză regională. 13. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică 13.1. În cazul în care ENTSO-E delegă această funcție, centrele de coordonare regionale identifică scenariile regionale de criză de energie electrică în conformitate cu criteriile stabilite în metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. Identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică se efectuează în conformitate cu metodologia pentru identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene. 13.2. Centrele de coordonare regionale sprijină, la cerere, autoritățile competente din fiecare regiune de exploatare a sistemului în pregătirea și desfășurarea simulării bienale a crizelor, astfel cum este prevăzut la pct. 37 din Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 820/2024.		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	14. Identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea 14.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorii de transport și de sistem în identificarea necesităților de noi capacități de transmisie, de modernizare a capacităților existente de transmisie sau a alternativelor la acestea, care urmează să fie prezentate grupurilor regionale ale Comunității Energetice pentru proiectele CE prevăzute la art. 31¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, și să fie incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani. Prevăzut la articolul 37 din prezenta lege. 15. Calculul capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității 15.1. Centrele de coordonare regionale sprijină operatorul de transport și de sistem în calcularea capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității, ținând seama de disponibilitatea preconizată a interconexiunii și de probabilitatea apariției simultane a unei situații de solicitare a sistemului în sistemul în care se aplică mecanismul și în sistemul în care este situată capacitatea externă. 15.2. Calculul se efectuează în conformitate cu metodologia elaborată de ENTSO-E și aprobată de ACER. 15.3. Centrele de coordonare regionale furnizează un calcul pentru fiecare graniță a zonei de ofertare acoperită de regiunea de exploatare a sistemului. 16. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere 16.1. În cazul în care ENTSO-E pentru energie electrică delegă această funcție în conformitate cu cadrul normativ al Uniunii Europene, centrele		

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
	de coordonare regionale efectuează evaluări regionale ale adecvării sezoniere. 16.2. Pregătirea evaluărilor adecvării sezoniere se efectuează pe baza metodologiei pentru evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere, aprobată de ACER și aplicată la nivelul Uniunii Europene.		
Articolul 3. Intrare în vigoare Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.		Prevedere UE neaplicabilă	Notă: Prevederea respectivă nu a fost transpusă în legislația Republicii Moldova, întrucât reglementează intrarea în vigoare, caracterul obligatoriu și aplicabilitatea directă a regulamentului în statele membre ale Uniunii Europene. Aceasta nu conține norme materiale care să instituie drepturi sau obligații susceptibile de transpunere în legislația Republicii Moldova.

Nr. 05-2573 din 23 septembrie 2026

Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

CERERE

*privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei.
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul legii a fost elaborat în temeiul art. 6 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern. Elaborarea proiectului urmărește asigurarea transpunerii prevederilor Regulamentului (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (în continuare – Regulamentul UE nr. 1747/2024). Prin urmare, elaborarea prezentului proiect de lege este determinată de angajamentele asumate de Republica Moldova privind apropierea progresivă a legislației naționale de acquis-ul Uniunii Europene, care decurg din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, precum și din statutul Republicii Moldova de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană. Aceste angajamente sunt concretizate în documentele naționale de planificare a procesului de integrare europeană, inclusiv în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	PNA, Cluster 4, Anexa A, Capitolul 15 „Energie”, NR. D/O 19.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 3. Ministerul Finanțelor; 4. Ministerul Mediului; 5. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; 6. Expertiză de compatibilitate: Centrul de Armonizare a Legislației; 7. Agenția Proprietății Publice;

		8. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; 9. Consiliul Concurenței; 10. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; 11. Congresul Autorităților Locale din Moldova.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Gheorghe Vîrlan, Consultant principal, Direcția energie electrică, e-mail: gheorghe.virlan@energie.gov.md , Tel.: 069 070 191.
8.	Anexe	- Proiectul legii (RO); - Nota de fundamentare; - Tabel de concordanță, - Tabel comparativ.

**Secretar general
al ministerului**

/semnat electronic/

Andrei GRIȚCO

Ex: Gheorghe VÎRLAN, e-mail: gheorghe.virlan@energie.gov.md